BUCUREȘTI
A-Z

EDITURA PENTRU TURISM

GHID TURISTIC

BUCUREȘTI DE LA A LA Z

Coperta: NICOLAE SĂFTOIU

Referenți științifici:

Prof. ȘERBAN CIOCULESCU,
membru corespondent al Academiei R.S.R.
Prof. GRIGORE IONESCU

Harta : Demetru Popescu

SEBASTIAN BONIFACIU • EMANUEL VALERIU

București de la A la Z

ghid

BUCUREȘTI — 1972

EDITURA PENTRU TURISM

Fotografiile executate în Studioul de artă fotografică al Combinatului Poligrafic „Casa Scînteii“

Redactor: DARIE CONSTANTIN
Tehnoredactor: DINULESCU ELENA

●

Apărut 1972
Tiraj: 11 500

●

Coli editură: 16,25
Coli tipar: 9,5 + 40 planşe + 1 hartă

●

Tiparul executat
la Întreprinderea Poligrafică
„13 Decembrie 1918“
cd. 267

ÎNAINTE DE A CONSULTA GHIDUL

„BUCUREŞTI DE LA A LA Z“ *constituind o formă de ghid turistic mai puţin utilizată, ne simţim obligaţi să dăm cititorului, în cele ce urmează, cîteva explicaţii privind structura acestei lucrări şi, fireşte, un „mod de întrebuinţare“ a ei.*

Am pornit la elaborarea lucrării de faţă de la premisa că orice ghid turistic este prevăzut cu o hartă, în speţă cu un plan al oraşului, pe care se află însemnate toate obiectivele demne de interesul turistului. Consultarea unei asemenea hărţi îl edifică rapid pe cititor asupra celor ce are de văzut. Şi cum o hartă bine întocmită oferă nu numai un inventar sumar al obiectivelor dar şi amplasarea lor în spaţiul turistic respectiv, ni se pare de prisos să-l punem pe cititor să ne urmeze, pas cu pas, „la stînga, pe bulevardul X“, ori „la dreapta, pe lîngă clădirea Y“. Am preferat aşadar, să renunţăm la indicaţii amănunţite de orientare, limitîndu-ne la adresă (numărul de telefon, în unele cazuri) şi la precizarea mijloacelor de transport în comun care îl duc pe turist pînă la obiectivul ce-l interesează sau în imediata vecinătate a acestuia.

Inainte de a prezenta fiecare obiectiv turistic, am considerat necesar să-i oferim cititorului, pe de o parte, coordonatele spaţiale şi temporale ale Capitalei României, situarea sa într-un context geografic definit nu numai de cifrele seci ale latitudinii şi longitudinii, dar şi de alte elemente care îi conturează mai pregnant personalitatea (relief, apă, vegetaţie etc.) iar, pe de altă parte, trama istorică, evoluţia în timp a acestei aşezări, pînă în zilele noastre cînd cunoaşte dinamismul impetuos al ritmului socialist de dezvoltare. Avînd în vedere caracterul lucrării, am adoptat formula de prezentare, în secvenţe de documentar cinematografic, a principalelor momente din trecutul oraşului.

Trecînd la prezentarea Bucureştilor de azi, lucrarea devine un fel de dicţionar. In ordine strict alfabetică sînt descrise obiectivele turis-

tice ale Bucureștilor: monumente de arhitectură veche și contemporană, muzee, statui, parcuri și grădini, stadioane și complexe sportive, artere de circulație și piețe importante, marile cartiere noi. Imprejurimile Capitalei sînt grupate într-un capitol separat, dat fiind că aceste zone de agrement — prin amenajările efectuate sau în curs de realizare — capătă o pondere tot mai mare în viața locuitorilor orașului.

Ne permitem să atragem atenția cititorilor că, pentru a evita eventuale echivocuri, am încălcat, uneori, principiile riguroase ale dicționarelor enciclopedice. De exemplu, am considerat că este preferabil să scriem „Bulevardul Ana Ipătescu" și nu „Ana Ipătescu", deoarece în lucrarea de față prezentăm artera de circulație care poartă acest nume și nu pe eroina revoluției de la 1848 ș.a.m.d.

Pentru a înlesni cititorului să-și alcătuiască singur itinerarul prin oraș, am prevăzut lucrarea și cu un index de obiective care sînt dispuse după specific: muzee, monumente, parcuri, restaurante, hoteluri, teatre, săli de concert, etc.

Sperăm că cititorul, avînd aceste explicații, va ști ceea ce am intenționat să-i oferim și că, totodată, va putea mînui cu ușurință ghidul, alcătuindu-și singur itinerarele pe care să le urmeze în cunoașterea atracțiilor turistice ale Capitalei României.

Prin felul în care a fost concepută, lucrarea de față presupune și participarea cititorului care, din multitudinea de elemente aparent disparate, poate realiza — ca într-un mozaic sau caleidoscop — diferite imagini ale Bucureștilor, în raport cu domeniul care îi solicită interesul. Sperăm că acest joc instructiv îi va oferi multe satisfacții, iar pentru noi va fi un motiv de bucurie faptul că i-am înlesnit astfel cunoașterea orașului pe care îl simțim înconjurat de afecțiunea caldă a locuitorilor lui și pe care îl considerăm demn de interesul oaspeților.

AUTORII

COORDONATE ÎN SPAŢIU ŞI TIMP

Aşezarea. — Capitala Republicii Socialiste România este situată în sud-estul ţării, în Cîmpia Română, pe malurile rîului Dîmbovița, la circa 50 km nord de Dunăre și la 100 kilometri sud de Carpaţi.

Coordonatele geografice ale orașului: 44°24'49" latitudine nordică și 26°05'48" longitudine estică (în punctul unde se află Observatorul astronomic Filaret). Altitudinea: minimă 55 m; maximă: 91,43 m.

Teritoriul. — Bucureştii ocupă o suprafaţă de 246 km² şi este împărţit, din punct de vedere administrativ, în 8 sectoare. Populaţia sa era la mijlocul anului 1970 de 1.574.536 locuitori.

Aşezat într-o regiune cu o bogată reţea hidrografică, pe malurile Dîmboviţei și ale afluentului ei Colentina, care formează în partea de nord-est un șirag de lacuri, orașul București are, de jur împrejur, lunci, păduri și lacuri — toate constituind locuri de agrement foarte frecventate.

Climatul Bucureştilor este continental moderat, cu o temperatură medie anuală de 10° C — 11°C. În timpul verii media temperaturii este de 23° C, iar în timpul iernii de —3°C.

ETAPE ŞI MOMENTE DIN ISTORIA ORAŞULUI

Paleoliticul superior și mijlociu (aproximativ 150.000 ani înaintea erei noastre). — Omul își face apariţia pe malul Colentinei (în zonele Herăstrău și Fundeni) și pe malul Dîmboviţei (pe dealurile Radu Vodă şi Mihai Vodă) unde arheologii a descoperit unelte și arme din silex cioplit.

Epoca neolitică (6.000—1.800 î.e.n.). — Prezenţa omului se face remarcată în mai multe puncte: Dudești, Lacul Tei, Bucureștii-Noi, Giulești-Sîrbi, Mihai Vodă etc. Din această epocă s-au descoperit vestigii aparţinînd unor diverse faze ale culturii Boian (cînd se trece de la locuinţa bordei, săpată sub pămînt, la cea de la suprafaţă, construită din lemn şi lut) cu suprapuneri ale culturii Gumelniţa (case de formă alungită, unelte de silex).

Epoca bronzului (1800—800 î.e.n.). — Din această perioadă s-au descoperit două culturi: Glina III (aglomerații, presupuse a fi de geto-daci, situate pe locuri înalte și izolate, mai ușor de apărat, c locuințe din lemn) și Tei-București (cu construcții realizate pe fundații rudimentare, cu o ceramică în a cărei decorație se utilizează spiralele și meandrele).

Epoca fierului (800—100 î.e.n.). — În perimetrul orașului s-au descoperit urme de aglomerații geto-dace datînd din această epocă la: Herăstrău (Bordei), Radu Vodă, Dămăroaia, Dealul Mihai Vodă, Lacul Tei și în comunele învecinate: Pantelimon, Popești-Leordeni. La Popești-Novaci (lîngă București) s-au descoperit rămășițele unei puternice așezări fortificate a geto-dacilor pe care unii istorici sînt înclinați să o considere drept una dintre reședințele regelui dac Burebista: Argedava. Spre sfîrșitul epocii fierului, populația geto-dacă din zona actualului București întreține relații de schimb cu romanii. (S-au descoperit monede, obiecte de cult, podoabe de proveniență romană — la Giulești și lîngă Lacul Tei).

Secolele I î.e.n. — II e.n. Epoca dacă și daco-romană a lăsat în aria orașului destul de multe vestigii în așezările de la Mihai Vodă și Radu Vodă, pe Dealul Spirii, la Lacul Tei, în cartierele Militari, Pipera, Giulești ș.a. Este epoca în care dacii au în fruntea statului lor pe Burebista (sec. I î.e.n.) și pe Decebal (sec. I. e.n.). Din vremea ocupației romane s-a găsit un mormînt de inhumație (Lacul Tei) și un bogat inventar de diverse obiecte (Giulești) aparținînd, se presupune, unui militar roman.

Secolele III—X. Din această perioadă s-au descoperit locuințe dacice (la Tei, Militari, Bucureștii-Noi), ceramică, unelte, obiecte de podoabă, monede (la Fundenii Doamnei, Crîngași, Ciurel, Băneasa, Străulești) — toate dovedind continuitatea existenței populației autohtone și după retragerea legiunilor și a administrației romane din Dacia (271—275).

Secolele X—XIII. — Începe să se cristalizeze regimul feudal. La Curtea Veche, Băneasa, Ciurel, Dămăroaia, Colentina s-au descoperit obiecte, cuptoare, ceramică, urme de locuințe din această perioadă.

Secolul al XIV-lea. — Pe actualul teritoriu al orașului se formează numeroase grupuri de locuințe. Se înregistrează o dezvoltare demografică și economică remarcabilă ce duce la formarea unui tîrg pe malurile Dîmboviței.

Unele izvoare scrise amintesc, începînd din a doua jumătate a secolului al XIV-lea, de „cetatea Dîmboviței“ pe care istoricii o consideră a fi fost Bucureștii. (Vlad Țepeș utilizează această denumire pentru București în cîteva documente redactate în latină).

Secolul al XV-lea. 20 septembrie 1459. — Vlad Țepeș, domnitorul Țării Românești (1456—1462 și 1476) întărește proprietatea unor boieri printr-un act în care se pomenește pentru prima oară numele de București.

14 octombrie 1465. — Un act al domnitorului Radu cel Frumos (1462—1475) menționează Bucureștii ca cetate de scaun.

Secolul al XVI-lea. — Crește importanța economică și politică a Bucureștilor care devin, sub mulți domni, Cetatea de scaun

aproape permanentă. În ciuda frămîntărilor interne și a luptelor împotriva turcilor, dezvoltarea economică se accentuează spre sfîrșitul secolului al XVI-lea (prăvălii, mori pe Dîmbovița, băi, construcții religioase și civile importante, ateliere meșteșugărești etc.).

Orașul are o administrație proprie, aleasă de obștea acestuia. Un document din 13 mai 1563 pomenește de un „județ" și „12 pîrgari" care alcătuiau organul de conducere al orașului.

În jurul anului 1559 se înalță o nouă Curte domnească, iar spre sfîrșitul secolului se clădesc cîteva biserici din zid. În anul 1576 este amintită pentru prima oară, documentar, existența unei școli în București, funcționînd pe lîngă biserica Sf. Gheorghe-Vechi („Școala domnească de slovenie").

Dominația turcească frînează progresul economic și masele populare suferă mult de pe urma tributului mereu sporit pretins de Poartă. Populația Bucureștilor se ridică în repetate rînduri împotriva opresiunii otomane (în 1568, în 1574—1575, în noiembrie 1594).

Bucureștii participă masiv la luptele duse de Mihai Viteazul (1593—1601) pentru înlăturarea jugului otoman: la Călugăreni (15 august 1595), apoi în București (1595 — toamna) cînd turcii se retrag în grabă și distrug în parte orașul.

Din această cauză reședința domnească este mutată din nou la Tîrgoviște.

Secolul al XVII-lea. — Bucureștii se ridică treptat din ruină. Sub domnia lui Radu Șerban (1602—1611) și a lui Radu Mihnea (1611—1616 și 1620—1623) se lucrează intens la reconstruirea orașului (podul Șerban Vodă, printre altele).

23 august 1631. — Matei Basarab luptă cu domnitorul Leon Tomșa (1629—1632) pe locul actualei biserici Slobozia (v. pag. 37) pentru a-i lua tronul, dar este învins.

1632. — Diplomatul suedez Paul Strassburg, în drum spre Constantinopol, constată că Bucureștii sînt un oraș „mare și foarte întins".

1632. — Matei Basarab, cu sprijinul primit din Transilvania, îl izgonește pe Radu Iliaș, urmașul lui Leon Tomșa, și este ales domn la București. Sub domnia lui (1632—1654) se construiesc în oraș și în împrejurimi numeroase edificii: Curtea domnească, bisericile Sf. Apostoli, Sărindar și se refac altele printre care mănăstirea Plumbuita.

Orașul se mărește întinzîndu-se spre nord pînă la lacul lui Dura negutătorul (actualul Cișmigiu) și mănăstirea Sărindar, spre est pînă la biserica Batiștei, iar spre nord-est pînă la Podul Tîrgului de Afară (actuala Cale a Moșilor) și mănăstirea Stelea (azi dispărută).

Spre **1640**, Matei Basarab, aflat în relații încordate cu turcii, se mută la Tîrgoviște. Bucureștii rămîn totuși scaun domnesc. Călătorul sîrb Bakšic menționa în 1640 că orașul are 12.000 de case.

Mai 1654. — Constantin Șerban Basarab (1654—1658), succesorul lui Matei Basarab, sosește în București.

17 februarie 1655. — Are loc răscoala seimenilor și a dorobanților. Constantin Șerban, la sugestia boierilor, încearcă să desființeze corpul ostășesc al seimenilor, alcătuit din lefegii din sudul Dunării (sîrbi și bulgari) și căutînd să dea o rezolvare în spirit „național" acestei probleme, își apropie corpul de oaste al slujitorilor autohtoni (călărașii și dorobanții), căruia îi oferă un „ospăț mare" și postavuri scumpe.

Ieşiţi de la Curte, dorobanţii trec totuşi de partea seimenilor şi la 17 februarie 1655 pornesc împreună „asupra boierilor", ucigînd cîteva zeci, mai ales dintre cei ce locuiau în Tîrgul de Sus (aflat pe locul ocupat azi de vechea clădire a Poştei şi de sediul Băncii Naţionale). Printre cei ucişi se afla şi postelnicul Papa Brîncoveanu, tatăl viitorului domn Constantin Brîncoveanu. O cruce de piatră se înalţă şi azi la poalele dealului Mitropoliei, amintind locul unde şi-a găsit sfîrşitul acest postelnic.

După răscoală, Constantin Şerban pleacă la Tîrgovişte unde avea să stea cea mai mare parte din timp, pînă la sfîrşitul domniei sale (1658). Înainte de a pleca, ordonă incendierea oraşului şi a Curţii domneşti.

17 februarie 1658. — Este adus în Scaunul domniei, la Bucureşti, Mihnea al III-lea, care se mută la Tîrgovişte şi întoarce armele împotriva turcilor. Este înfrînt şi fuge peste hotare.

20 decembrie 1659. — Urcă în Scaun fostul domnitor al Moldovei, Gheorghe Ghica (1659—1660), care îşi stabileşte reşedinţa la Bucureşti.

1660. — Constantin Şerban îl alungă pînă la Giurgiu pe Gheorghe Ghica, de unde acesta revine curînd, ajutat de turci şi tătari.

1668. — Mitropolia este mutată de la Tîrgovişte la Bucureşti.

1678. — Apare prima tipăritură bucureşteană: „Cheia înţelesului", care cuprinde traducerea în româneşte a predicilor ţinute de arhimandritul Cernigovului, Ioanichie Galitowski.

La sfîrşitul acestui an vine la domnie Şerban Cantacuzino (1678—1688) care înalţă în Bucureşti mai multe construcţii importante: case domneşti în mahalaua Zlătari, casa beizadelelor (lîngă ctitoria soţiei sale — biserica Doamnei), biserica Măgureanu şi mănăstirea Cotroceni, apoi marele han Şerban Vodă.

1688. — Urcă în Scaunul domnesc Constantin Brâncoveanu (1688—1714). El părăseşte însă pentru un timp oraşul care este ocupat de trupe austriece.

7 ianuarie 1690. — Constantin Brîncoveanu revine la Bucureşti. Oraşul se dezvoltă necontenit. Se înalţă noi construcţii: case boiereşti de-a lungul Podului Mogoşoaia (Calea Victoriei), bisericile Icoanei, Colţea, Fundeni, mănăstirea Sf. Gheorghe-Nou, hanul Constantin Vodă (pe locul fostului Palat al Poştelor, actualmente Muzeul de istorie a României), hanul Sf. Gheorghe-Nou ş.a. Noi centre comerciale: Tîrgul Cucului (actuala Piaţă 1848). În oraş îşi desfăşoară activitatea un număr crescînd de meşteşugari (cojocari, croitori, cizmari, căldărari).

1692. — Este înfiinţată prima şcoală superioară din Ţara Românească — Academia domnească de la mănăstirea Sf. Sava.

Secolul al XVIII-lea

1704. — Ia fiinţă primul spital din Bucureşti, în incinta mănăstirii Colţea.

1714. — C. Brîncoveanu este arestat de turci prin surprindere, dus la Constantinopol şi ucis împreună cu fiii săi. Urmează la domnie Ştefan Cantacuzino (1714—1716).

1716. — Începe epoca domnitorilor fanarioţi (greci din cartierul Fanar — Constantinopol). Exploatarea otomană ajunge la apogeu. Autonomia politică suferă serioase restricţii. Influenţa orientului se accentuează în modul de viaţă al bucureştenilor din clasele de sus.

În a doua jumătate a secolului al XVIII-lea se dezvoltă germenii relaţiilor de producţie capitaliste. Iau fiinţă manufacturi (1765 — de hîrtie, la Fundeni; 1766 — de postav, la Pociovalişte; 1793 — de hîrtie, fabrica de la Ciorogîrla etc.). Se organizează bresle meşteşugăreşti pentru croitori (1760), boiangii, tăbăcari, cizmari, cavafi (1774), cojocari, pînzari, şalvaragii (1775), zăbunari şi blănari (1780), işlicari (1782). Se dezvoltă, treptat, legăturile negustorilor bucureşteni cu străinătatea.

În centrul de altădată al oraşului, de curînd restaurat şi redat circuitului turistic bucureştean, se păstrează şi azi denumirile unor străzi care amintesc de existenţa, chiar în aceste locuri, a vechilor negustori şi breslaşi: Lipscani, Gabroveni, Blănari, Şelari etc.

În a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, masele populare, supuse unei puternice exploatări, îşi manifestă adeseori spiritul revoluţionar.

1753. — Populaţia bucureşteană impune Porţii schimbarea domnitorului Matei Ghica, care o exploata crunt.

13 mai 1765. — Abuzurile fiscale prin care domnii fanarioţi caută, pe de o parte, să recupereze sumele cheltuite pentru obţinerea tronului şi, pe de altă parte, să se îmbogăţească rapid, determină populaţia asuprită (meşteşugarii şi tîrgoveţii săraci) să se ridice împotriva lui Ştefan Racoviţă, domn al Ţării Româneşti în acea vreme (răscoala rufeturilor). Răsculaţii, conduşi de meşteşugarii organizaţi pe bresle (rufeturi) au atacat Curtea domnească, dar au fost învinşi. Măsurile represive luate de Racoviţă după această manifestare au nemulţumit Poarta, care l-a mazilit.

1769. — Populaţia Bucureştilor, împreună cu 700 „volintiri" moldoveni, izgoneşte pe turcii cantonaţi în Capitală; proprietăţile boiereşti sînt prădate.

1775. — Se organizează şcoala de la Sf. Gheorghe-Vechi de învăţătură slavonă şi română. În anii următori sînt ridicate noi construcţii: un palat domnesc pe Dealul Spirei, casa Beilicului (pe actuala Cale Şerban Vodă), clădirea vămii, un chioşc la Herăstrău ş.a.

1776. — Se reorganizează Academia domnească.

1779. — Se amenajează primele cişmele publice din oraş.

1789. — Ca urmare a izbucnirii războiului ruso-turco-austriac în 1787, trupe austriece intră în Bucureşti, unde rămîn aproximativ doi ani.

1798. — Se face un recensămînt, înregistrîndu-se 80 de mahalale, 6006 case şi 30.030 locuitori.

Secolul al XIX-lea

Dezvoltarea elementelor economiei capitaliste se intensifică. Sporeşte numărul şi varietatea manufacturilor (şaluri, mătăsuri — 1803, filatură de bumbac — 1805, fabrică de paste făinoase şi de bere — 1815).

Între **1806—1812** se face o nouă împărţire administrativă a oraşului, se repară străzile, se organizează un corp de pompieri etc. Se construiesc Hanul lui Manuc (1808) şi spitalul Filantropia (1812), ia fiinţă teatrul de la Cişmeaua Roşie (1817).

1807. — Începe un alt război ruso-turc, în timpul căruia Bucureştii intră sub autoritatea comandantului trupelor ţariste.

1812. — Se semnează pacea de la Bucureşti.

1813. — Izbucneşte o epidemie de ciumă (denumită „ciuma lui Caragea" după numele domnitorului de atunci) care pustieşte oraşul.

1821. — Accentuarea exploatării maselor populare din Ţara Românească la sfîrşitul secolului al XVIII-lea şi începutul celui de al XIX-lea, răspîndirea ideilor revoluţionare burgheze din Franţa şi curentul de opinie anti-otoman, creat de societatea grecească „Eteria", au constituit premisele izbucnirii revoluţionare din 1821, pe care a condus-o fiul unor moşneni din Oltenia, Tudor Vladimirescu (1780—1821), şi în a cărei desfăşurare oraşul Bucureşti a avut un rol important. (Aici a încheiat Tudor Vladimirescu cu conducătorii „Eteriei", la sfîrşitul anului 1820, o înţelegere numită „legămîntul lui Tudor", aici a fost redactată prima proclamaţie pe care Tudor a citit-o la Padeş şi tot aici, mişcarea a atins apogeul).

1821, la 21 martie, T. Vladimirescu a intrat în Bucureşti cu armata sa („adunarea norodului"), pe care o instalează în apropierea mănăstirii Cotroceni. Timp de 56 de zile, cît „a domnit în Bucureşti" T. Vladimirescu a luat o serie de măsuri în favoarea ţărănimii şi a publicat „cererile norodului românesc", care priveau organizarea armatei de panduri, unele înlesniri acordate meseriaşilor şi negustorilor.

Între timp, „Eteria" şi-a pierdut încrederea şi sprijinul Rusiei ţariste, iar armata eteristă începuse a se deda la jafuri. Tudor nu mai are încredere în Al. Ipsilanti, conducătorul „Eteriei" şi, temîndu-se de intervenţia turcilor, începe să fortifice anumite puncte strategice din Bucureşti. Totuşi, în cele din urmă, el evită o ciocnire cu armatele otomane în oraş şi cînd află că acestea au ajuns în apropiere, părăseşte Bucureştii (15 mai 1821) cu pandurii săi, îndreptîndu-se spre Oltenia. Pe drum, la Goleşti, T. Vladimirescu a căzut victimă unui complot urzit de eterişti, a fost arestat, dus la Tîrgovişte şi executat, în pripă.

Timp de peste un an, populaţia Bucureştilor a suferit o violentă represiune din partea armatei turceşti care a ocupat oraşul. Represiunile au încetat abia în septembrie 1822 cînd armata turcă a fost retrasă din oraş şi cînd a fost instalat în scaunul Ţării Româneşti — după seria domnitorilor fanarioţi — primul domn pămîntean, Grigore Dimitrie Ghica. Acesta îşi construieşte reşedinţa în cartierul Tei („palatul Ghica").

1825, 30 septembrie. — Se termină „Podul de piatră al Tîrgului de Afară" (cronica lui Dobrescu), prima lucrare de acest fel din istoria oraşului.

1826. — Dinicu Golescu înfiinţează „Societatea literală românească", al cărei sediu se afla în casele acestuia, pe Podul Mogoşoaiei (pe locul ocupat de Palatul R.S. România).

1828—1829. — Are loc un alt război ruso-turc; capitala Ţării Româneşti suferă din cauza ciumei, a foametei ş.a.

1829. — Pacea de la Adrianopol; tratatul prevede libertatea comerțului pe Dunăre și Marea Neagră.

1829—1834. — Bucureștii stau sub ocupația rusă (guvernator: generalul Pavel Kiseleff care acordă multă grijă problemelor edilitare ale orașului).

1831. — Se organizează recensămîntul care înregistrează 60.587 locuitori și peste 10.000 de case.

1834. — Este numit domnitor Alexandru Ghica. Acesta caută să sprijine acțiunea de modernizare a orașului. Se deschide în oraș o „bibliotecă națională". Școala de la Sf. Sava devine „colegiu național".

1847. — Izbucnește un mare incendiu care distruge partea comercială și meșteșugărească a orașului (circa 2000 de case). Reconstruirea zonei sinistrate se face pe baza unui plan de sistematizare.

1848. — Revoluția burghezo-democratică are ca principal teatru de desfășurare, pentru Țara Românească, orașul București.

În prima jumătate a lunii mai s-a constituit Comitetul revoluționar, alcătuit din 14 membri și condus de o Comisie executivă (N. Bălcescu, A.G. Golescu-Negru și I. Ghica). Domnitorul Gh. Bibescu, informat despre pregătirile revoluționare și despre starea de spirit a populației, a pus în stare de alarmă garnizoana București și a sporit efectivele poliției din oraș. El a intensificat măsurile represive cînd a primit invitația de a fi alături de cauza revoluției, invitație adresată de guvernul provizoriu care se constituise la 9 iunie 1848 la Islaz, locul unde s-a ținut o mare adunare a țăranilor clăcași și unde s-a citit proclamația prevăzînd desființarea rangurilor boierești, egalitatea în drepturi politice, emanciparea și împroprietărirea țăranilor etc. (Originalul proclamației poate fi văzut la Muzeul de istorie a municipiului București).

În ziua de 11 iunie 1848, în curtea cazărmii Sf. Gheorghe (de pe actuala Cale a Plevnei), Gh. Bibescu a încercat zadarnic să ridice armata împotriva revoluționarilor. Dimpotrivă, ofițerii simpatizanți ai revoluției vin la Palat, declară domnitorului că nu vor trage în frații lor și-l determină pe acesta să jure că nu va face apel la armate străine. Populația Capitalei a aflat curînd cele întîmplate cu Gh. Bibescu și, la orele 16, pe o tribună instalată pe Str. Lipscani, tînărul ofițer Magheru a citit mulțimii proclamația de la Islaz.

Spre seară, actuala Piață a Unirii era arhiplină de tabaci, măcelari, ucenici, artiști, profesori, negustori și chiar țărani din împrejurimile Bucureștilor. Văzînd proporțiile acestei demonstrații, Gh. Bibescu a semnat constituția și a recunoscut guvernul revoluționar propus de N. Golescu.

În după amiaza de 13 iunie, Gh. Bibescu a abdicat și în cursul nopții a plecat spre Brașov. În urma sa, boierii s-au adunat ca să ia măsuri pentru înlăturarea guvernului provizoriu care se instalase în casa Goleștilor de pe Podul Mogoșoaiei și pentru readucerea lui Gh. Bibescu. Masele populare au reacționat energic în fața acțiunilor contrarevoluționare, au pătruns în curtea Mitropoliei unde se ținea adunarea boierilor și au impus mitropolitului Neofit și boierilor aflați la el să jure credință revoluției. În aceeași zi, 14 iunie, s-a constituit un nou guvern provizoriu avînd ca președinte pe mitropolit și un cabinet ministerial. Acest cabinet a emis, chiar în ziua de 14 iunie, o serie de

decrete privind desființarea rangurilor boierești, libertatea presei, înființarea gărzii naționale. Totodată, s-a hotărît ca drapelul tricolor revoluționar — roșu, galben și albastru — avînd deviza „Dreptate—Frăție" să devină stindardul țării.

La 15 iunie a avut loc pe cîmpia Filaretului (actualul Parc al Libertății) o mare demonstrație la care au participat 30.000 de cetățeni și în cadrul căreia s-au citit cele 22 de articole ale Constituției. În încheiere, membrii guvernului provizoriu și conducătorii armatei, participanții la manifestație au depus un jurămînt solemn față de puterea revoluționară. (Printr-un decret dat la 16 iunie 1848, cîmpia Filaretului a primit numele de „Cîmpia Libertății").

În ziua de 19 iunie, reacțiunea a reușit să aresteze la Palatul Goleștilor mai mulți membri ai guvernului provizoriu, fapt care a determinat populația orașului să intervină prompt, cu arme luate din magaziile hanului Crețulescu, și să înconjoare Palatul, obținînd eliberarea celor arestați. Printre cei ce au stat în fruntea poporului, a fost și neînfricata luptătoare Ana Ipătescu, al cărei nume îl poartă azi unul din marile bulevarde ale orașului.

În urma unor repetate zvonuri lansate de cercurile reacționare, potrivit cărora o armată ruso-turcă se îndrepta spre București, guvernul provizoriu (cu excepția lui Bălcescu, a lui C.A. Rosetti și a fraților Golești) a decis să părăsească orașul în zorii zilei de 29 iunie. În aceeași zi, la mitropolitul Neofit, a avut loc o adunare a boierilor. Aceștia s-au dus apoi la Palatul de pe Podul Mogoșoaiei (Calea Victoriei) unde au instalat o căimăcămie reacționară care a luat o serie de măsuri represive.

La 30 iunie, palatul Mitropoliei a fost înconjurat de 40.000 de bucureșteni care l-au silit pe mitropolitul Neofit să proclame înlăturarea elementelor contrarevoluționare și rechemarea guvernului provizoriu. La Palat, masele populare au impus numirea unei comisii interimare pînă la revenirea guvernului din exil, fapt care s-a produs la 7 iulie.

Guvernul provizoriu a luat imediat o serie de măsuri vizînd organizarea administrativă, învățămîntul, lucrările publice, organizarea armatei etc.

La 19 iulie începe acțiunea intervenționistă a armatei turcești condusă de Suleiman-Pașa, care trece Dunărea la Giurgiu de unde trimite un sol la București. La 20 iulie, 30.000 de bucureșteni s-au adunat pe Cîmpia Libertății votînd un protest împotriva intervenției turcești.

La 28 iulie populația Bucureștilor a fost chemată pe Cîmpia Libertății să aleagă o nouă Locotenență formată numai din trei persoane, așa cum voia guvernul turc. Au fost aleși I. Heliade-Rădulescu, N. Golescu și Cristian Tell.

La 2 septembrie 1848, Suleiman-Pașa a fost înlocuit de guvernul turc cu un nou comisar imperial — Fuad-Pașa, care a manifestat o atitudine inflexibilă față de delegația bucureștenilor și a pornit cu armata aflată la Giurgiu, spre București.

Deși Locotenența domnească a îndemnat pe locuitori să nu opună rezistență trupelor lui Fuad-Pașa, populația orașului și din împrejurimi a întîmpinat în număr mare (la 11 septembrie) armata turcă la bariera Beilicului (Calea Șerban Vodă de azi).

În ziua de 13 septembrie, Fuad a chemat în tabăra sa pe deputații orașului și pe marii boieri, citindu-le o proclamație care, în esență, cerea „să piară cu totul orice urmă a revoluției". Fuad a anunțat apoi că a fost făcut caimacan logofătul C. Cantacuzino, veste care determină protestul lui Bălcescu și al celorlalți conducători revoluționari. Aceștia au fost arestați și trimiși în exil, iar armata turcă a pornit asupra orașului.

Pompierii orașului și ostașii regimentului de infanterie din Dealul Spirei au atacat cu curaj trupele turcești (cu un efectiv de 5000 oameni) conduse de generalul Kerim. O a doua coloană a armatei turce, mai numeroasă, avea să înfrîngă eroica rezistență a pompierilor și infanteriștilor români într-o bătălie sîngeroasă care s-a desfășurat pe Dealul Spirei (în locul unde se înalță azi monumentul în amintirea acestui episod dramatic din istoria Bucureștilor).

În seara zilei de 13 septembrie revoluția burghezo-democratică începută la 11 iunie era înfrîntă la București. Ideile ei aveau să dăinuiască însă, influențînd masele împilate în reclamarea drepturilor lor legitime, cu diferite ocazii.

1849. — Este numit domn Barbu Știrbei care se străduiește să modernizeze orașul.

1852 (31 decembrie). — Spectacol inaugural în noua clădire a Teatrului Național (1.000 de locuri), considerat în acea vreme, al treilea din Europa ca mărime și amenajări.

1853—1856. — Un nou conflict între Rusia și Turcia. Bucureștii sînt ocupați pe rînd de armate țariste, otomane și austriece.

1856 (21 martie). — Tratatul de pace de la Paris creează premise favorabile unirii Principatelor Române.

1857 (24 februarie). — Se citește la București firmanul pentru convocarea Adunării ad-hoc în vederea exprimării dorințelor populației din Țara Românească și Moldova. Se reîntorc în oraș, din exil, unii dintre fruntașii revoluției din 1848. Începe construirea palatului Academiei (actuala Universitate).

1857 (mai). — Orașul începe să fie luminat cu lămpi cu petrol, fiind primul din lume care adoptă acest sistem.

1859 (24 ianuarie). — Unirea Principatelor. Lupta pentru unirea Țării Românești cu Moldova într-un singur stat, care începuse să se desfășoare din anul 1848, se intensifică în 1857. În martie 1857 ia ființă la București Comitetul central al Unirii, avînd ca organ de presă ziarul „Concordia" și reunind o serie de fruntași ai revoluției de la 1848, printre care și C.A. Rosetti. Acesta a revenit în București în iunie 1857 și preluînd conducerea ziarului „Concordia" îi schimbă numele în „Romînul".

La **29 septembrie 1857** se deschide la București Adunarea ad-hoc ale cărei lucrări se desfășoară în prezența majorității comisarilor puterilor garante (Marea Britanie, Franța, Rusia, Turcia, Prusia, Austria și Sardinia). Adunarea ad-hoc de la București votează, la 9 octombrie 1857, o rezoluție care prevedea la punctul 2 unirea Țărilor Românești *„într-un singur stat și într-un singur guvern"*.

Conform prevederilor Convenției de la Paris (august 1858) se instalează la 18 octombrie la București noua căimăcănie în care predominau elementele reacționare și care avea să ia o serie de măsuri potriv-

nice curentului unionist. În aceste condiţii, în Adunarea electivă sînt aleşi 43 conservatori la un total de 71 deputaţi. Populaţia din Bucureşti salută cu entuziasm alegerea lui Alexandru Ioan Cuza la Iaşi (5 ianuarie 1859) ca domn al Moldovei. Deputaţii din Adunarea electivă de la Bucureşti îşi îndreptau preferinţele în privinţa domnitorului spre Barbu Ştirbei sau Gh. Bibescu (conservatorii), spre N. Golescu şi Al. Ghica (partida naţională). O delegaţie de moldoveni care se îndrepta spre Constantinopol pentru notificarea alegerii lui Al. I. Cuza discută, în timpul popasului la Bucureşti, posibilitatea de *„a veni la unirea ţărilor cel puţin, prin alegerea domnului Moldovei, de domn al Ţării Româneşti“*. (D. Bolintineanu).

Adunarea electivă se deschide la 22 ianuarie într-o atmosferă de puternică tensiune între conservatori şi partida naţională, aceasta din urmă sprijinită de masele populaţiei din oraş.

În seara zilei de 23 ianuarie, reprezentanţii partidei naţionale au renunţat la candidaţii lor şi au propus să fie ales şi la Bucureşti tot Al. I. Cuza.

După alegerea sa şi ca domn al Ţării Româneşti, Alexandru Ioan Cuza îşi face intrarea în Bucureşti la **8 februarie 1859**, fiind întîmpinat de o populaţie entuziastă. La bariera de la capătul Podului Mogoşoaiei se înălţaseră *„un măreţ arc de triumf“* şi un pavilion *„tapiţat cu verdeaţă“*. Locuinţele din oraş erau *„ornate cu tapete, şaluri şi flori“*. De-a lungul Podului Mogoşoaiei, armata aştepta aliniată, capii breslelor meşteşugăreşti *„încinşi cu eşarpa tricoloră“* aduseseră steaguri, iar *„o mulţime nemăsurată de popul spectator forma o masă compactă de la barieră pînă în sus de pădurea Bănesei“*. („Anunţătorul Român“ — 11 februarie 1859).

Alexandru Ioan Cuza şi-a stabilit reşedinţa în Palatul de pe Podul Mogoşoaiei (fosta casă a Goleştilor).

1860. — Iau fiinţă gimnaziile „Gh. Lazăr“ şi „Matei Basarab“; se efectuează primele pavaje cu piatră cubică (pe actualele străzi Smîrdan şi 30 Decembrie); se croieşte prima porţiune din B-dul Academiei (azi B-dul Republicii), între actuala Piaţă Bălcescu şi Calea Victoriei.

1862 (22—24 ianuarie). — Se formează la Bucureşti primul guvern unic şi se întruneşte prima Adunare a României.

1864. — Se votează legea agrară prin care sînt abolite privilegiile boiereşti şi servituţile feudale.

Urmează o perioadă de dezvoltare a capitalismului, de dezvoltare industrială. Iau fiinţă uzine metalurgice („Lemaître“ — 1864, „Wolf“ — 1867), fabrici de produse alimentare (de bere „Luther“ — 1869, de zahăr „Chitila“ — 1876), Arsenalul armatei (1863), uzina de gaz aerian „Filaret“ (1870) ş.a.

Se întemeiază Universitatea, Şcoala de arte frumoase, Conservatorul de muzică şi teatru, Muzeul naţional de antichităţi.

1866. — Înfăptuirea reformelor agrară şi electorală i-a atras lui Cuza duşmănia boierimii conservatoare şi a burgheziei de extremă dreaptă care, unindu-se în „monstruoasa coaliţie“, l-au silit să abdice la 11 februarie, aducînd în locul său pe tronul ţării un domn străin, din familia Hohenzollern.

1866. — Ia fiinţă „Societatea literară română“, nucleul viitoarei Academii Române.

1868. — Are loc primul concert al Societății Filarmonice din București.

1869. — Se inaugurează prima gară de cale ferată a Bucureștilor, la Filaret, punct terminus al liniei Giurgiu—București.

1871. — Se dă în exploatare prima linie de tramvai (cu cai) pe traseul Gara de Nord — Piața Sf. Gheorghe — Piața Obor.

1872. — Ia ființă prima organizație muncitorească din București (cel mai mare oraș industrial al țării reprezenta pe atunci o treime din forța industrială a României): „Asociația generală a muncitorilor din România", avînd ca scop principal ajutorul reciproc. Apar în Capitală primele „cercuri socialiste", înființate de intelectuali progresiști. Se deschide traficul pe calea ferată București—Ploiești. Se inaugurează Gara de Nord.

1877 (9 mai). — Populația Bucureștilor salută cu entuziasm moțiunea prin care Adunarea Națională ia notă că România s-a eliberat de sub jugul otoman, devenind o țară independentă.

1878 (octombrie). — Armatele române victorioase în războiul cu Turcia intră în București pe sub un arc de triumf, înălțat pe locul unde, cîteva decenii mai tîrziu, va fi construit actualul Arc de triumf.

Începe o epocă nouă în istoria Bucureștilor, care devin treptat un centru industrial important (îndeosebi în industria ușoară). Iau ființă: Banca Națională (1880), apoi Banca Agricolă (1894), Banca de scont (1898), ș.a. Se dezvoltă o activitate comercială intensă. Se deshide o nouă arteră de circulație (est-vest) de la Obor la Cotroceni. Se construiesc edificii publice impozante: Palatul justiției (1890—1895), Banca Națională (1885), Ateneul Român (1885—1888), Palatul poștelor (ultimii ani ai secolului al XIX-lea) ș.a.

1882. — Se introduce iluminatul cu electricitate la Palatul regal, apoi la Teatrul Național și în grădina Cișmigiu.

1888. — Bucureștii cunosc primele greve muncitorești (a tipografilor în iunie-iulie, a ceferiștilor în august).

1891. — Își începe activitatea Liga pentr unitatea culturală a românilor.

1893. — Se înființează Partidul social-democrat al muncitorilor din România.

1896. — Se dă în exploatare prima linie de tramvai electrică (Obor — B-dul Cotroceni).

Se inaugurează, într-o clădire de pe Calea Victoriei, primul cinematograf din oraș.

Secolul al XX-lea

Bucureștii continuă să-și consolideze poziția de cel mai **important** centru economic, politic și cultural al țării.

1905. — Se constituie în București primul sindicat din România.

1907. — Oamenii muncii din Capitală protestează împotriva sîngeroasei reprimări a răscoalei țărănești.

1916 (6 decembrie). — Începe pentru populația Bucureștilor o perioadă de grele suferințe: orașul stă sub ocupație germană pînă în

noiembrie 1918, ca urmare a faptului că în cursul primului război mondial România se alăturase Antantei.

1918 (13 decembrie). — Guvernul reacționar stăvilește cu focul armelor greva și demonstrația muncitorilor tipografi (masacrul din Piața Teatrului Național). O placă comemorativă amintește trecătorului acest episod sîngeros.

1920 (octombrie). — Bucureștii sînt centrul grevei generale a oamenilor muncii care își cereau dreptul la o viață mai bună.

1921 (mai). — Are loc la București congresul Partidului Socialist în cursul căruia marea majoritate a delegaților au votat pentru înființarea Partidului Comunist Român.

1933. — An marcat de numeroase greve determinate de înrăutățirea condițiilor de trai ale oamenilor muncii (criză economică, curbe de sacrificiu etc). Politica guvernelor de atunci de fascizare a țării întîmpină opoziția clasei muncitoare ca și a numeroși intelectuali progresiști.

Ianuarie-februarie. — Au loc marile lupte greviste ale muncitorilor ceferiști și petroliști care culminează cu sîngeroasă represiune împotriva greviștilor de la Atelierele „Grivița" din București, urmată de înscenarea unui proces în care sînt antrenați cei mai activi organizatori și conducători ai muncitorimii ceferiste. Prin amploarea lor neobișnuită, prin gradul de organizare și prin înaltul nivel de combativitate, aceste lupte au constituit cea mai aprigă încleștare dintre muncitorime și burghezie, în perioada dintre cele două războaie mondiale, avînd un puternic ecou și pe plan internațional.

1934—1938. — Capitala este martora principală a intenselor frămîntări social-politice pe plan intern și a dificultăților în politica externă prin care trece țara.

Succesiunea unor guverne burgheze reacționare, intensificarea activității organizației fasciste teroriste „Garda de fier", cît și precipitarea evenimentelor mondiale au împins România pe făgașul unei politici de cedare față de Germania fascistă.

1938 (februarie). — Carol al II-lea instaurează dictatura regală personală.

1940 (octombrie). — Armate hitleriste intră în București, la numai cîteva săptămîni după ce generalul Ion Antonescu preluase conducerea politică a țării, instaurînd dictatura militaro-fascistă, lichidînd ultimele resturi ale libertăților și drepturilor democratice.

1944 (23 August). — Are loc insurecția națională antifascistă, inițiată, organizată și condusă de Partidul Comunist Român, cu colaborarea tuturor forțelor patriotice naționale, act istoric care marchează începutul revoluției populare în România. Începe o nouă etapă în dezvoltarea țării.

Ca centru politic, administrativ și economic al țării, Capitala a fost teatrul unor evenimente decisive în desfășurarea insurecției armate. La 26 august 1944 unitățile militare fasciste din București erau lichidate, acțiune la care au participat și formațiuni patriotice de luptă ca cele de la fabrica de pîine „Gagel", Uzinele „Vulcan", A.P.A.C.A, Atelierele S.T.B. ș.a.

România întoarce armele împotriva Germaniei hitleriste, alăturîndu-se Națiunilor Unite și continuă lupta pînă la victoria finală asupra fascismului.

1945. — Se intensifică lupta maselor populare pentru redresarea economică a țării, ruinată de pe urma războiului și pentru democratizarea țării. Se creează, din inițiativa Partidului Comunist Român, Frontul Național Democrat. Muncitorii încep să exercite controlul producției în multe întreprinderi. Se iau o seamă de măsuri dintre cele mai importante. La 6 martie 1945, ca rezultat al luptei maselor populare, este adus la cîrma țării guvernul condus de Dr. Petru Groza, primul guvern democrat din istoria României, în care rolul precumpănitor îl au reprezentanții clasei muncitoare și ai țărănimii.

1947 (30 decembrie). — Este abolită monarhia și proclamată Republica Populară Română. În Piața Palatului are loc o mare manifestație prin care masele populare bucureștene salută cu entuziasm acest eveniment marcînd cucerirea întregii puteri politice de către clasa muncitoare în alianță cu țărănimea și cu celelalte categorii de oameni ai muncii și trecerea la înfăptuirea orînduirii socialiste.

De aci înainte Bucureștii, ca de altfel întreaga țară, cunosc avîntul marilor prefaceri sociale. Capitala țării găzduiește cele mai importante evenimente care vor constitui, pentru poporul devenit stăpîn pe soarta sa, jaloanele drumului către o viață prosperă, luminoasă și demnă. Amintim dintre ele:

1948. — Are loc Congresul de unificare a P.C.R. cu P.S.D. și de creare a partidului revoluționar unic al clasei muncitoare: Partidul Muncitoresc Român. Congresul I al P.M.R. a devenit, ca urmare a hotărîrii ulterioare de schimbare a denumirii partidului în aceea de Partidul Comunist Român, — congresul al VI-lea al P.C.R.

1956. — Are loc Congresul al VII-lea al Partidului Comunist Român care elaborează directivele pentru planul economic pe perioada 1957—1960.

1960. — Procesul industrializării socialiste a țării dobîndește un nou impuls ca urmare a aplicării Directivelor trasate de cel de al VIII-lea Congres P.C.R.

1962 (aprilie). — În clădirea Pavilionului central de expoziții al economiei naționale din Piața Scînteii are loc o sesiune solemnă extraordinară a Marii Adunări Naționale, închinată încheierii cooperativizării agriculturii.

1965. — Congresul al IX-lea al P.C.R. stabilește direcțiile de dezvoltare a României în anii 1966—1970, în vederea continuării pe o treaptă superioară a procesului de construcție socialistă în toate domeniile de activitate. Ca urmare propunerii congresului, Marea Adunare Națională votează legea prin care denumirea țării devine Republica Socialistă România, adoptînd și o nouă Constituție.

1969. — La București se desfășoară lucrările Congresului al X-lea al P.C.R., care marchează o etapă nouă, calitativ superioară, a activității de construire a socialismului în România.

În anii construcției socialiste, Bucureștii se dezvoltă în ritm impetuos, pe toate coordonatele: economie, artă, învățămînt, sănătate, sport etc.

După instaurarea puterii populare, vechile fabrici au fost reutilate și extinse, reprofilate și modernizate. Numeroase alte uzine s-au adăugat celor existente, depășind cu mult numărul acestora. În momentul de față, Capitala include în perimetrul său tot ceea ce defi-

nește o industrie modernă, începînd cu siderurgia, metalurgia, construcția de mașini-unelte și autobuze, producția de curent electric și de aparataj electric, prelucrarea cauciucului, fibre textile și sintetice, produse alimentare într-un bogat sortiment.

Volumul global al industriei bucureștene a fost în anul 1970 cu 71,7% mai mare ca cel din 1965. În 36 de zile ale anului 1970, Capitala a produs cît în întreg anul 1938.

În **1970** Bucureștii dădeau 17,6% din întreaga producție a țării. În ceea ce privește semănătorile și combinele destinate agriculturii, aparatele de radio și televiziune, autobuzele și troleibuzele, acestea reprezintă o exclusivitate industrială a Capitalei.

Dintre cele mai cunoscute uzine și fabrici le amintim pe următoarele: „23 August" (locomotive electrice), „Republica", (țevi), F.M.U.A. (mașini-unelte și agregate), „Grivița Roșie" (utilaj petrochimic și vagoane), Uzina de mecanică fină, Fabrica de medicamente, Complexul Militari (piese pentru băi, radiatoare, prefabricate din beton, mobilier, diverse produse ceramice), Uzinele „Semănătoarea" (utilaj destinat agriculturii), Uzinele „Autobuzul" (autobuze și troleibuze), „Danubiana" (anvelope pentru autoturisme, camioane și tractoare, I.P.R.S. Băneasa (piese radio și semiconductori), Combinatul de cauciuc sintetic „Jilava", Combinatul de industrializare a lemnului de la Pipera, Combinatul de industrializare a laptelui, diverse fabrici de conserve, bere, panificație etc.

Între anii 1965—1970 suma de 12.235 milioane lei a constituit fondurile de investiții alocate pentru dezvoltarea economică și social-culturală a Bucureștilor. În această perioadă au fost construite 12 fabrici și uzine, au fost dezvoltate și modernizate peste 50 de întreprinderi. În ceea ce privește numărul persoanelor calificate ocupate în industrie, statisticile arată că, în 1970 el era cu 16,7% mai mare ca cel din 1965.

În București funcționează principalele instituții de cultură ale țării. După măsurile care au dat posibilitatea generalizării învățămîntului obligatoriu de 8 ani, s-a trecut la învățămîntul general obligatoriu de 10 ani.

Statistica arată că în anul școlar 1969—1970 existau în acest oraș 213.000 elevi înscriși la cursurile de zi, serale și fără frecvență. Pe lîngă aceștia, alte zeci de mii de cetățeni studiază în cadrul școlilor profesionale, în învățămîntul postliceal, tehnic, de maiștri și de specialitate, ceea ce înseamnă că din trei bucureșteni unul învață.

În Capitală funcționează 13 institute de învățămînt superior: Universitatea, Institutul Politehnic, Institutul de petrol, gaze și geologie, Institutul agronomic „N. Bălcescu", Institutul medico-farmaceutic, Academia de studii economice, Institutul de construcții, Institutul pedagogic, Institutul de arhitectură „I. Mincu", Institutul de arte plastice „N. Grigorescu", Conservatorul de muzică „C. Porumbescu", Institutul de artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale", Institutul de educație fizică și sport.

În cele 58 de facultăți ale acestor institute (în 1938 erau doar 13), în 1970 învățau peste 65.000 de studenți (față de 17.791 în 1938).

În București își au sediul Academia Republicii Socialiste România și Consiliul Național pentru știință și tehnologie. 261 institute de

cercetare științifică pendinte de Academii și centre ale unor ministere își desfășoară activitatea în cele mai diverse domenii ale științei.

Există în Capitală numeroase așezăminte de cultură și artă: muzee, biblioteci, teatre, ansambluri muzicale.

Fiecare oraș își înscrie la loc de cinste, pe cartea de vizită cu care se recomandă turiștilor, muzeele sale. Vizitatorul de astăzi al Bucureștilor, voind să se decidă pentru un muzeu sau altul, va avea de ales între cele 11 rezervate artelor plastice, cele nouă memoriale și opt de istorie, cărora li se adaugă muzeele de etnografie, științe naturale, numismatică, tehnică etc.

Înființarea de noi muzee cu profiluri cît mai diverse, organizarea lor pe baze științifice, selecționarea și concentrarea celor mai valoroase exponate, încadrarea muzeelor cu personal calificat constituie o operă fundamentală a ultimelor două decenii, perioadă în care s-a format, ca o concepție firească, și gustul public pentru vizitarea frecventă a acestor focare de cultură.

Cetățenii orașului au la dispoziție 1566 biblioteci documentare, școlare, universitare, publice (inclusiv cele două biblioteci republicane: Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România și Biblioteca Centrală de stat).

În anul 1970 existau în București 11 teatre dramatice, unul de operă și balet, trei muzicale, două de păpuși, un circ, peste 85 de cinematografe.

Producția de filme este asigurată de trei studiouri („Alexandru Sahia" pentru documentare, „Anima-film" pentru filme de animație și publicitare, „București" pentru filme artistice).

În domeniul muzicii, Bucureștii au trei mari orchestre simfonice (Filarmonica „George Enescu", orchestra Conservatorului și orchestra Radioteleviziunii), orchestra de muzică populară „Barbu Lăutaru", formația corală „Madrigal", formațiile de muzică de cameră „Muzica Nova" și „Ars Nova", ansambluri de cîntece și dansuri („Rapsodia Română", „Ciocîrlia", „Perinița" ș.a.).

O bogată activitate cultural-artistică se desfășoară de asemenea în cadrul celor 65 case de cultură, cluburi și cămine culturale, care angrenează mase largi de tineri și vîrstnici în formații muzicale, teatrale ș.a.

Bucureștii dispun de trei mari săli de concerte (Sala Palatului Republicii, cu peste 3.000 de locuri, Ateneul Român, — 1.000 de locuri, Sala Radiodifuziunii — 1.000 de locuri) și găzduiesc manifestări artistice internaționale de amploare ca Festivalul și concursul internațional „George Enescu" (vioară, pian și canto), Festivalul teatrelor de păpuși și marionete ș.a.

În bugetele statului se prevăd sume din ce în ce mai mari pentru sănătatea celor ce muncesc. În 1938 în întreaga țară existau 33.763 paturi de asistență medicală. În 1970 numai Bucureștii aveau peste 23.000 paturi. Aici s-au înființat în anii puterii populare numeroase noi unități de sănătate cum sînt: ASCAR — centru de asistență pentru cardiaci (1945), Spitalul „Dr. St. Stîncă" (1946), Spitalul de ochi nr. 22 (1949), Centrul de hematologie și transfuzie (1949), Institutul oncologic (1950), Spitalul „Dr. Carol Davila" (1951), Spitalul de boli contagioase nr. 2 (1955), Spitalul clinic Fundeni (1959), Centrul de neuropsihiatrie infantilă (1947), Spitalele de copii „Caraiman", „Cotroceni",

„30 Decembrie", Institutul clinic de pediatrie „Emilia Irza" (1950).

În prezent, Bucureştii sînt un puternic centru medical, în permanentă dezvoltare, cu o reţea diversă de spitale, dispensare, policlinici, case de naşteri, farmacii, care permit acordarea unei asistenţe medicale competente în cadrul unor unităţi specializate şi al altora similare, aflate în marile întreprinderi, cămine studenţeşti, etc.

Bucureştii dispun astăzi de o bogată reţea de baze sportive, dintre care cele mai cunoscute sînt: Stadionul „23 August" (cu o capacitate de 80 de mii de locuri), Stadionul „Republicii" (fost ANEF), reamenajat şi mărit aproape de trei ori după 1948, pînă la capacitatea de 40 de mii de locuri, Stadionul Clubului „Dinamo" (cu 25.000 de locuri), Stadioanele „Tineretului" şi „Giuleşti", fiecare dintre ele prezentîndu-se nu numai ca simple terenuri sportive, ci şi ca nişte baze complexe din care nu lipsesc sălile şi terenurile de antrenament, vestiarele, cabinele şi dotările sanitare, pistele olimpice de atletism cu toate amenajările aferente. Unele dintre ele sînt completate cu săli de sport, bazine de înot, bac pentru canotaj, velodrom cu pistă de beton, poligoane de tir etc. În cartierul Floreasca, Sala sporturilor cu acelaşi nume prezintă la rîndul ei caracteristicile unui complex.

Această bază materială sportivă a făcut posibilă programarea, la Bucureşti, a unor importante competiţii de nivel mondial şi european, dintre care vom aminti cîteva desfăşurate în ultimii ani: campionatele europene de tir, campionatele europene de volei, campionatele europene de caiac-canoe, campionatul mondial de popice, turneul de fotbal pentru juniori al UEFA, campionatele internaţionale de atletism ale R.S.R., campionatele balcanice de atletism, Festivalul mondial al tineretului şi studenţilor (1953).

Sportul bucureştean are un for local de conducere — Consiliul municipal pentru educaţie fizică şi sport.

OBIECTIVE TURISTICE

ACADEMIA MILITARĂ GENERALĂ — *Șos. Panduri nr. 60; telefon 31.01.50; acces: autobuzele 37, 108, și 118, tramvaiele 9, 11, 25 și 26; troleibuzele 84, 88, 90 și 92.*

Inaugurată la 8 decembrie 1939, clădirea a fost construită după planurile arh. Duiliu Marcu și adăpostește cea mai înaltă instituție de învățămînt militar din țară.

Ansamblul este alcătuit dintr-un corp central prevăzut cu o intrare monumentală, avînd o frumoasă perspectivă spre b-dul Eroilor, precum și din alte trei pavilioane paralele, situate perpendicular pe corpul central. Clădirile cuprind un amfiteatru, săli de cursuri, birouri ale Direcției Invățămîntului superior militar și ale administrației.

Vasta esplanadă din fața corpului principal este încadrată de fîntîni arteziene și peluze cu flori. Pe o platformă amplă se înalță „Monumentul eroilor patriei" (v. pag. 77).

În zilele de 24 și 25 august 1944, Academia militară a fost teatrul unor crîncene lupte pe care le-au dat unități ale armatei române împotriva sediului misiunii militare germane instalate în aceste clădiri și unde se adunaseră forțele armatei hitleriste din sudul orașului. O placă comemorativă cinstește memoria ostașilor români, care, la 25 august, au înfrînt rezistența inamicului, punînd stăpînire pe întregul ansamblu de clădiri al Academiei militare.

ACADEMIA REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA — *Calea Victoriei nr. 125; telefon 16.01.70 și 16.78.20; acces: autobuzele 33 și 34, troleibuzele 82, 83, 86, 87 și 94.*

Sediul Academiei se află, din 1890, într-o fostă casă boierească (C. St. Cezianu) care a suferit o serie de amenajări parțiale. Ea are fațada spre o curte spațioasă unde se află și alte clădiri, printre care și cea a bibliotecii (v. pag. 29).

Clădirea Academiei are un parter și un etaj înalt. Partea centrală care cuprinde sala de ședințe, este supraînălțată și are fațada ornată cu patru coloane ionice angajate, între care se arcuiesc ghirlande de stuc. De o parte și de alta a sălii, fațada este prevăzută cu intrări avînd deasupra lor mici frontoane triunghiulare susținute de pilaștri.

Academia a fost înființată în anul 1866, la 1 aprilie, sub denumirea de „Societatea literară română", titulatură care, numai după un an, s-a schimbat în „Societatea Academică Română", iar după alți doi ani, în „Academia Română".

Academia Republicii Socialiste România reprezintă forul suprem al științei și culturii din România. În rîndurile sale activează cele mai valoroase cadre ale științei, artei și literelor românești.

În trecut , atît „Societatea literară română" cît și „Academia Română" aveau o arie restrînsă de preocupări, printre care elaborarea ortografiei limbii române, gramaticii și dicționarului său. Cu timpul, preocupările membrilor „Academiei Române" au început să cuprindă și alte domenii ca studierea fenomenului cultural autohton din unghiuri multiple și, mai apoi, extinderea orizontului acestui for și asupra științelor pozitive. Astfel, au fost supuse studiului primele scrieri românești, au fost încredințate tiparului documente ale istoriei naționale, ca și studii de matematică, chimie și fizică, medicină, biologie și geografie.

Printre membrii vechii Academii au figurat personalități proeminente ale vieții culturale românești — afirmate și pe plan internațional — din rîndul cărora se desprind figurile lui B.P. Hasdeu, A. Saligny, V. Babeș, I. Cantacuzino, N. Iorga, V. Pârvan, Gh. Marinescu, G. Enescu, E. Racoviță, M. Sadoveanu, C.I. Parhon, Gh. Ionescu-Sisești.

Vechea „Academie Română" a ridicat biblioteca Societății Academice— înființată în anul 1867 — la rangul de bibliotecă națională, îmbogățind-o continuu.

Academia Republicii Socialiste România a adăugat vechilor sale activități, altele impuse de progresul științei contemporane, de necesitatea ca acest înalt for de știință și cultură să asigure ridicarea continuă a nivelului cercetărilor științifice, studierea posibilităților de valorificare superioară a tuturor bogățiilor țării. Este semnificativ faptul că printre comisiile științifice ale Academiei R.S. România se numără, astăzi, unele consacrate ciberneticii, automatizării, astronauticii.

Academia R.S. România are 73 de membri titulari și 126 membri corespondenți care își desfășoară activitatea în următoarele secții științifice: 1. Secția de științe matematice; 2. Secția de științe fizice; 3. Secția de științe chimice; 4. Secția de științe geologice, geofizice și geografice; 5. Secția de științe tehnice; 6. Secția de științe biologice; 7. Secția de științe agricole și silvice; 8. Secția de științe medicale; 9. Secția de științe economice și cercetări sociologice; 10. Secția de științe filozofice, psihologice și juridice; 11. Secția de științe istorice; 12. Secția de științe filologice; 13. Secța de literatură și artă.

Totodată, pe lîngă Prezidiul Academiei R.S. România funcționează 17 comisii științifice care polarizează pe cei mai buni specialiști din diferite domenii: 1. Comisia științifică de acustică; 2. Comisia științifică de spectroscopie; 3. Comisia științifică pentru studiul semiconductoarelor; 4. Comisia științifică de cibernetică; 5. Comisia științifică de astronautică; 6. Comisia științifică de automatizare; 7. Comisia științifică de sudură; 8. Comisia științifică de coroziune; 9. Comisia științifică pentru combaterea poluării mediului; 10. Comisia științifică de magnetohidrodinamică; 11. Comisia științifică de radiobiologie; 12. Comisia științifică pentru ocrotirea monumentelor naturii; 13. Comisia științifică de hidrologie; 14. Comisia științifică omul și biosfera; 15. Comisia științifică în antropologie și etnologie; 16. Comisia ștințifică de biochimie; 17. Comisia științifică pentru cultivarea limbii române.

Pentru îndrumarea activității științifice din țară, Academia R.S. România are filiale la Cluj și Iași precum și baze la Timișoara și Tg. Mureș. Ea are în subordine unități de cercetare științifică, unele dintre ele cu sediul în București și anume: Institutul de geografie; Institutul de lingvistică; Institutul de matematică; Centrul de cercetări fonetice și dialectale; Centrul de statistică matematică și Observatorul astronomic.

Sub egida Academiei R.S. România își desfășoară activitatea biblioteca și editura care publică, în afara unor studii și tratate de specialitate, numeroase periodice și colecții în diferite limbi de largă circulație.

Academia R.S. România duce, de asemenea, o intensă activitate de stabilire a relațiilor cu instituții similare din întreaga lume. În anul 1971, 130 de membri ai Academiei și cercetători din institutele sale erau membri în diferite organizații științifice din străinătate.

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE — *Piața Romană; acces: autobuzele 31, 33, 34, 35, 77 și 79, troleibuzele 82, 83, 86, 87 și 94.*
Construit în 1926 după planurile arh. Gr. Cerkez și Van Saanen-Algi, palatul acestei instituții de învățămînt superior a fost mărit cu o nouă aripă în anii 1954—1955, (arh. St. Catina), iar în 1967—1968 două corpuri de clădire, în stil funcțional. Intrarea principală este evidențiată de o cupolă. Fațada dinspre Piața Romană este ușor concavă, urmărind conturul pieții.

În sala de festivități a clădirii poate fi văzută o frescă înfățișînd istoria comerțului românesc — operă a pictoriței Cecilia Cuțescu-Storck.

ACADEMIA DE ȘTIINȚE AGRICOLE ȘI SILVICE — *B-dul Mărăști, 61; telefon 17.21.80; acces: autobuzele 31 și 105; tramvaiele 3 și 4, troleibuzele 81 și 83.*
Instituție de stat cu personalitate juridică, funcționînd pe lîngă Ministerul Agriculturii și Silviculturii, Academia de Științe Agricole și Silvice a fost creată în 1970 cu scopul de a organiza, îndruma și coordona întreaga activitate științifică din domeniul agriculturii și silviculturii. În structura acestei academii există șase secții și anume: 1. Cultura plantelor; 2. Hortiviticultură și tehnologia produselor agricole; 3. Zootehnie, piscicultură și medicină veterinară; 4. Silvicultură; 5. Pedologie, îmbunătățiri funciare și gospodărire a apelor; mecanizare; 6. Economie agrară și organizarea întreprinderilor agricole socialiste.

Activitatea de cercetare științifică se desfășoară în 25 de institute și stațiuni centrale de cercetări, dintre care 19 subordonate Academiei și 6 coordonate de Academie. Dintre acestea, funcționează în perimetrul municipiului București: Institutul de cercetări pentru mecanizarea agriculturii; Institutul de cercetări veterinare și biopreparate „Pasteur"; Institutul de studii și cercetări pedologice; Institutul de cercetări pentru protecția plantelor; Institutul de cercetări pentru economia agrară și organizarea întreprinderilor agricole de stat; Stațiunea centrală de cercetări pentru apicultură și sericicultură.

ACADEMIA DE ȘTIINȚE MEDICALE — *Str. Biserica Amzei, 29; telefon 11.26.96—12.31.20; acces: autobuzele 31, 34, 36, troleibuzele 81, 82, 83, 94.*
Înființată în anul 1969 ca instituție de stat cu personalitate juridică, funcționînd pe lîngă Ministerul Sănătății, Academia de Științe Medicale are sarcina să contribuie la dezvoltarea științei medicale și la promovarea ocrotirii sănătății populației. Totodată, ea studiază posibilitățile de valorificare a cercetărilor științifice medicale și con-

tribuie la aplicarea cuceririlor științifice în practica ocrotirii sănătății.

Academia cuprinde următoarele patru secții: 1. Biologie medicală; 2. Medicină clinică; 3. Medicină preventivă; 4. Cercetări farmaceutice. În subordinea sa își desfășoară activitatea 26 institute și centre de cercetări în întreaga țară, 18 dintre ele funcționînd în București. Menționăm dintre acestea din urmă: Institutul de anatomie patologică „Dr. V. Babeș"; Institutul de epidemiologie, parazitologie și microbiologie „Dr. I. Cantacuzino"; Institutul de cercetări științifice medico-legale „Prof. dr. Mina Minovici"; Institutul de igienă; Institutul de cercetări științifice pentru ocrotirea mamei și a copilului; Institutul de balneologie și fizioterapie; Institutul clinic de ftiziologie; Institutul de geriatrie; Institutul de expertiză și recuperare a capacității de muncă; Institutul pentru controlul de stat al medicamentelor și cercetări farmaceutice; Institutul de endocrinologie; Institutul de fiziologie normală și patologică „Prof. dr. D. Danielopolu"; Institutul de inframicrobiologie „Șt. S. Nicolau"; Institutul de medicină internă „Dr. N. Gh. Lupu"; Institutul de neurologie; Centrul de hematologie.

ACADEMIA DE ȘTIINȚE SOCIALE ȘI POLITICE — *Str. Onești 11; telefon 17.00.60; acces: autobuzele 31, 32, 34, 35, 36, 37, troleibuzele 81, 82, 83 și 94.*

Academia de științe sociale și politice a luat ființă în anul 1970, ca instituție de stat cu personalitate juridică sub îndrumarea Comitetului Central al P.C.R., avînd menirea să efectueze cercetări în domeniul științelor sociale și politice, orientîndu-le în concordanță cu cerințele construcției socialiste și cele ale progresului științific, să elaboreze lucrări de specialitate și să facă propuneri care să contribuie la fundamentarea soluțiilor în problemele dezvoltării economice și social culturale a țării, să studieze și să pună în valoare trecutul istoric al poporului român, patrimoniul artistic și cultural al patriei precum și contribuția poporului român la istoria, știința, cultura și arta univerversală, să contribuie la formarea conștiinței socialiste, la dezvoltarea gîndirii social-politice în România.

Academia are în subordinea sa 17 unități de cercetare în domeniul științelor social-politice, dintre care 11 în București: Institutul de cercetări economice, Institutul de filozofie, Institutul de cercetări juridice, Centrul de cercetări sociologice, Institutul de istorie „Nicolae Iorga", Institutul de psihologie, Institutul de istoria și teoria literaturii „George Călinescu", Institutul de istoria artei. Institutul de studii sud-est europene, Institutul de arheologie, Centrul de logică.

ARCUL DE TRIUMF — *Șoseaua Kiseleff, rondul III; acces: autobuzele 31 și 34, tramvaiele 3, 4 și 20, troleibuzele 81 și 82.*

Monument dedicat victoriei armatelor române în primul război mondial, Arcul de triumf a fost construit, provizoriu, din lemn și stuc, în anul 1922. A fost refăcut în anii 1935—1936, după planurile arh. Petre Antonescu, utilizîndu-se de data aceasta în construcție beton armat și granit.

Monumentul are liniile arcului de triumf clasic, înscriindu-se în forma unui paralelipiped cu baza de 25 × 11,50 m și înalt de 27 m.

Unica lui deschidere măsoară 11 m înălţime şi 9,50 m lăţime, avînd partea superioară în arc de cerc.

Picioarele monumentului sînt prevăzute cu scări interioare care duc la terasa de deasupra construcţiei.

Ornamentaţia Arcului de triumf (decoraţia, basoreliefurile, inscripţiile comemorative) a fost realizată de sculptorii I. Jalea, C. Medrea, Al. Călinescu, Mac Constantinescu, D. Onofrei, C. Baraschi.

AEROPORTUL OTOPENI — (vezi **OTOPENI,** ÎMPREJURIMILE ORAŞULUI)

ARHIVELE STATULUI — (vezi **MUZEUL ARHIVELOR STATULUI** şi **MĂNĂSTIREA MIHAI VODĂ**).

ATENEUL ROMÂN — *Str. Franklin nr 1; telefon 16.00.60; acces: autobuzele 31, 32, 34, 35, 37 şi 74, troleibuzele 82, 83, 87 şi 94.*

Pentru vizitatorii de ieri sau de azi ai Bucureştilor şi, fără îndoială, şi pentru cei de mîine, clădirea Ateneului, plasată în inima Capitalei, înseamnă — cu coloanele sale ionice şi frontonul de templu antic, cu marea sa cupolă ce te face să ghiceşti deschiderea amplă adăpostită de ea — o emblemă a oraşului însuşi. Faptul este explicabil nu numai prin frumuseţea evidentă a acesteui edificiu, ci, mai cu seamă, prin amplasamentul său. Situat cam la jumătatea Căii Victoriei, între cele două mari pieţe care o delimitează (Piaţa Victoriei şi Piaţa Splaiului), Ateneul Român nu respectă alinierea vechii artere de circulaţie care împarte oraşul în două, ci stă mai retras, la o distanţă graţie căreia se înscrie armonios în cadrul urbanistic contemporan.

Un părculeţ propriu serveşte perspectivei necesitate de volumul construcţiei, el asigurîndu-i vara o plăcută ambianţă cromatică.

Din punct de vedere riguros arhitectonic, exteriorul Ateneului îmbină mai multe stiluri. Porticul cu coloane ionice este încadrat de o parte şi de alta de două pavilioane de colţ. Înălţimea întregului ansamblu măsoară 41 m, ceea ce face ca această construcţie să nu se piardă nici în întinderea pieţei şi nici în vecinătatea blocurilor din jur.

Mai multe generaţii de arhitecţi au contribuit la realizarea actualei înfăţişări a Ateneului. Planurile, după care au început lucrările în 1885, au aparţinut arhitectului francez Albert Galleron, solicitat la această întreprindere de către un grup de intelectuali români dintre care amintim pe Constantin Esarcu, V. A. Urechia şi pe d-rul N. Kretzulescu.

Iniţial, destinaţia viitoarei clădiri (terminată în 1888) fusese aceea de a adăposti sediul societăţii literare „Ateneul Român", înfiinţată încă din 1863.

Nedispunînd de condiţii financiare corespunzătoare scopului propus, lipsită de sprijinul oficialităţii, societatea literară „Ateneul Român" a recurs la bunăvoinţa publică.

Locul în sine mai atrăsese luarea-aminte și altor edili, în intenția cărora terenul, proprietate a „Societății Ecvestre Române“, situat în spatele scuarului Episcopiei, urma să servească pentru construcția unui circ-manej. Se pare chiar că forma circulară a sălii Ateneului a fost decisă de existența unor fundații executate la acea vreme tocmai în vederea înălțării circului proiectat.

Pătrunzînd în holul circular de mari proporții, de la parter, susținut de 12 coloane dorice, „coloane de tuci“ ascunse sub cămașa fină și caldă a stucului ce sugerează prin rozul palid marmura veritabilă, nu bănuiești că peste plafonul său se află principala piesă a edificiului: sala de concerte. Este o soluție originală înfrumusețată de liniile armonioase ale celor patru scări, spiralate, fiecare cu paliere largi privind spre hol. Sala de concerte, cu 1000 de locuri, are un diametru de 28,50 m și o înălțime de 16 m. Aici se pătrunde și se iese prin cele patru scări în spirală.

Contribuții diferite au susținut remarcabila realizare a arhitectului proiectant. În primul rînd se impune a fi citat arhitectul Constantin Băicoianu, principalul ajutor al lui Galleron. În perioada 1919—1920 Ateneul a fost sediul Camerei deputaților. O nouă intervenție a constructorilor s-a produs în 1924 cînd s-au amenajat la subsolul monumentului o sală de cinematograf și alte două spații circulare concentrice folosite pentru expoziții ocazionale. Pe lîngă aceasta, aripa dinspre Str. Episcopiei — sala de bibliotecă, înălțată inițial pe două nivele — s-a divizat în două prin adăugirea în construcție a unui planșeu de beton care separă acum un etaj de parter. Aceste lucrări au fost conduse de arhitectul I. Fonescu.

Ateneul Român este acum sediul orchestrei Filarmonicii de stat „George Enescu“. La pupitrul acesteia și în sala Ateneului s-au perindat numeroși și celebri șefi de orchestră și interpreți ca George Enescu, Maurice Ravel, David Oistrah, Richard Strauss, Sir John Barbirolli, Yehudi Menuhin, Pablo Casals, Dinu Lipatti, Sviatoslav Richter ș.a.

În mica grădină din fața Ateneului a fost așezată statuia poetului Mihail Eminescu, realizată de sculptorul Gh. Anghel.

AUTOGARA FILARET — *Str. Dr. C. I. Istrate; telefon 23.74.50; acces: autobuzele 32 și 33, tramvaiele 7 și 12.*

Prima gară feroviară a Bucureștilor a fost construită în 1869, cînd a fost dată în exploatare linia de cale ferată București—Giurgiu. Inaugurarea acesteia a avut loc la 19/31 octombrie 1869.

Clădirea gării are două nivele și se desfășoară pe un plan în formă de careu. Corpul central are în partea superioară un fronton triunghiular.

Începînd din 1960, gara Filaret a devenit autogară pentru cursele de autobuze ce deservesc localitățile din sud și sud-est.

BALTA ALBĂ — *Cartier al Bucureștilor* numit azi **TITAN** (v. pag. 115).

BANCA DE INVESTIȚII — *Str. Doamnei nr. 4; telefon 13.46.40, 13.74.20 și 13.32.00; acces: autobuzele 31, 32, 34 și 35, troleibuzele 82, 83, 84, 85, 88, 90, 92 și 94.*

Edificiul prezintă interes din punct de vedere arhitectonic, constituind un reușit exemplu de utilizare a unor elemente de veche arhitectură

românească într-o construcţie modernă. Clădirea a fost înălţată în perioada 1915—1923, după planurile arh. Petre Antonescu, pe locul unde se afla „Hanul Gherman" şi cuprinde un subsol, parterul cu un amplu hol al ghişeelor şi trei etaje care găzduiesc diferitele birouri ale băncii.

Clădirea unde se află acum sediul Băncii de investiţii a adăpostit, pînă la naţionalizare (1948), una dintre cele mai vechi bănci din România: „Banca Marmorosch Bank & Co", întemeiată în 1848.

BANCA NAŢIONALĂ A REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA — *Str. Lipscani nr. 25; telefon 13.04.10, 15.27.50 şi 16.38.10; acces: autobuzele 31, 32, 34, 35 şi 103, tramvaiele 5, 16 şi 21, troleibuzele 82, 83, 84, 85, 87, 90, 92 şi 94.*

Sediul Băncii Naţionale se află într-o clădire purtînd amprenta stilului neoclasic francez, înălţată între anii 1883 şi 1885, pe locul fostului han „Şerban Vodă", după planurile arhitecţilor francezi Albert Galleron şi Cassien Bernard, ajutaţi de arhitecţii români Grigore Cerkez şi Constantin Băicoianu. Construcţia are un subsol înalt, un parter ale cărui ferestre sînt terminate cu arcade în plin cintru şi un etaj cu o bogată ornamentaţie şi cu partea centrală pusă în evidenţă de patru coloane corintice. Pavilioanele de colţ sînt decorate, la etaj, cu statui reprezentînd agricultura, industria, comerţul şi justiţia, realizate de sculptorul Ion Georgescu.

Banca Naţională a României, veriga principală a sistemului bancar, a fost înfiinţată în anul 1880. Etatizată la sfîrşitul anului 1946, B.N.R. a fost transformată (în 1948) în „Banca de stat a R.P.R.". În 1955 este organizată ca instituţie autonomă, iar în 1965 şi-a schimbat denumirea în „Banca Naţională a Republicii Socialiste România".

BERCENI-SUD — *Cartier situat în sud-estul oraşului, străbătut de şoseaua Berceni; acces: autobuzul 42, troleibuzele 83, 94 şi 95, tramvaiele 11 şi 22.*

Ansamblurile de locuinţe moderne găzduiesc cîteva zeci de mii de locuitori care au la dispoziţie dotările comerciale şi sociale necesare.

BIBLIOTECA ACADEMIEI REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA — *Calea Victoriei nr. 125; telefon 16.40.10 şi 15.85.34; acces: autobuzele 33 şi 34, troleibuzele 82, 83, 86, 87 şi 94.*

Este instalată într-o clădire modernă, realizată după planurile arh. prof. Duiliu Marcu, în ideea de a găzdui o instituţie cu un asemenea profil. A fost înălţată în anii 1936—1937 şi se află în curtea interioară a Academiei, fiind ascunsă privirilor, în ciuda dimensiunilor sale, de bogata vegetaţie a unui vechi parc.

Începuturile organizării acestei biblioteci sînt mult mai vechi şi se fixează în anul 1867, cînd actuala Academie era doar „Societatea Academică Română". Pe lîngă valorile pe care le cuprinde fondul specific al oricărei biblioteci moderne, aceasta deţine şi valori ale tradiţiei şi culturii româneşti, deoarece în limitele sale prezente s-au contopit unele dintre cele mai vestite şi vechi biblioteci, cum este cea a Colegiului „Sf. Sava" (cu piese datînd din anii 1679), cele particulare, aparţinînd unor valoroşi reprezentanţi ai culturii naţionale: Al. Papiu-Ilarian,

Al. Odobescu, D. Sturdza-Scheianul ş.a. Fondul de cărţi al bibliotecii se cifrează la peste 3.500.000 volume, la acestea adăugîndu-se bogatele colecţii de periodice, stampele şi desenele, partiturile muzicale etc.

aracterul său ştiinţific enciclopedic îi permite să centralizeze şi să coordoneze contactele cu o serie de instituţii similare de peste hotare, să elaboreze, în cadrul multiplelor sale cabinete, variate lucrări de documentare şi bibliografie. Tot ea păstrează numeroase şi preţioase manuscrise ale unor clasici ai literaturii române, colecţiile tuturor periodicelor apărute în ţară, vechi documente de limbă, volume, manuscrise, scrieri şi documente ce depăşesc patru milioane exemplare.

Cei care sînt pasionaţi de muzică şi pictură, de matematică şi cartografie vor găsi la Biblioteca Academiei bogate şi interesante colecţii în domeniile respective.

BIBLIOTECA AMERICANĂ — *Str. T. Arghezi, nr. 7; telefon 14.00.08; acces: autobuzele 72, 74, 79 şi 109; troleibuzele 84, 85, 88, 90 şi 92.*

Ocupă un grup de clădiri mai vechi cu interioarele reamenajate în concordanţă cu actuala destinaţie. Biblioteca posedă un fond bogat şi variat de cărţi şi reviste. Ea organizează conferinţe pe teme ştiinţifice şi culturale, concerte, recitaluri, vizionări de filme documentare.

BIBLIOTECA CENTRALĂ ARLUS — *Str. Ion Ghica, 5; telefon 13.93.44; acces: autobuzele: 31, 32, 34, 35, 40, troleibuzele 81, 82, 83, 84, 85, 87, 88, 90, 92, 94.*

Instalată în marele edificiu care găzduieşte totodată Consiliul general al Asociaţiei de stringere a legăturilor de prietenie româno-sovietice (ARLUS), biblioteca posedă un bogat fond de cărţi şi periodice din U.R.S.S., în limba rusă ca şi în limbile de largă circulaţie. De asemenea, ea este înzestrată cu lucrări româneşti de beletristică, literatură politică, ştiinţifică, albume de artă etc. Biblioteca posedă şi o secţie de împrumut care funcţionează la Casa prieteniei româno-sovietice (Str. Batiştei, 14).

BIBLIOTECA CENTRALĂ PEDAGOGICĂ — *Intrarea Zalomit nr. 12; acces: troleibuzele 84, 85, 88, 90 şi 92.*

Aflată împreună cu Muzeul pedagogic (v. pag. 93) într-o clădire cu elemente de arhitectură românească, care se înalţă lîngă una dintre intrările Cişmigiului, această bibliotecă are un bogat fond de lucrări de specialitate — peste 150.000 volume în limba română şi diverse limbi străine.

BIBLIOTECA CENTRALĂ DE STAT — *Str. Ion Ghica nr. 4, telefon 16.12.60; acces: autobuzele 31, 32, 34 şi 35, troleibuzele 82, 83, 87, 94 precum şi 84, 85, 88, 90 şi 92.*

Biblioteca centrală de stat este instalată într-o clădire concepută în formele academismului de şcoală franceză pentru care autorul ei, arh. Ştefan Burcuş, a fost distins cu premiul I la un concurs internaţional de arhitectură din 1907.

Între bibliotecile de primă importanţă este una dintre cele mai tinere din ţară. Bazele sale au fost puse după eliberare, deschiderea oficială făcîndu-se în

anul 1955. Deși alcătuită atît de recent, ea are totuși rang de bibliotecă națională, fapt explicat și prin înglobarea bibliotecilor Ateneului Român și Așezămintelor „N. Bălcescu" care i-au lărgit patrimoniul cu un fond remarcabil de publicații. Dispune de cca. 3.000.000 volume ca și de periodice, manuscrise, partituri etc.

Este centrul național de depozit legal, avînd un statut corespunzător care îi îngăduie îndeplinirea unor funcții de specialitate de mare însemnătate (schimb cu străinătatea, cataloage de informare bibliografică), desfășurînd totodată și o importantă activitate editorială din care se desprinde redactarea și tipărirea „Bibliografiei Republicii Socialiste România" cea a periodicelor ce apar în țară, anuarul cărților, diverse cataloage de specialitate, repertorii ca și monografii.

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ BUCUREȘTI — *Str. Onești nr. 1; telefon 13.25.57; acces: autobuzele 31, 32, 34, 35, 37 și 74, troleibuzele 82, 83 și 87.*

Biblioteca este instalată într-o clădire realizată în stil clasic francez și considerată monument de arhitectură al orașului. A fost construită după planurile arhitectului francez Paul Gottereau între anii 1891—1893, destinată să adăpostească Fundația Universitară. Începutul a fost făcut cu mai puțin de 3.500 volume, iar astăzi fondul său enciclopedic totalizează cca 500.000 piese.

Pentru cei care privesc astăzi clădirea, istoria construcției rămîne ascunsă, deoarece același arhitect a reușit să-i adauge spații noi care depășesc cam de patru ori volumul construcției inițiale. Acestea au necesitat, evident, și un interval de timp, inaugurarea făcîndu-se în anul 1914. Dar și noua capacitate a clădirii s-a dovedit insuficientă pentru interesul față de carte și studiu al tineretului.

În prezent edificiul cuprinde un parter și două etaje, avînd fațada principală spre Palatul Republicii. În interior, la nivelul parterului, se află o aulă care poate găzdui 500 de persoane. Spre cele două tribune și trei galerii ale aulei duc scările pornite din vestibul.

Biblioteca a fost înființată în vara anului 1948, baza fondului său de publicații fiind formată prin contopirea unor materiale existente la bibliotecile facultăților și la Biblioteca Fundației universitare, instituție care a funcționat timp de peste cinci decenii (1895—1948). Spațiile rezervate bibliotecii sînt formate din șapte săli de lecătură dintre care una rezervată periodicelor.

Tehnic, această bibliotecă este compusă dintr-o unitate centrală cu fond enciclopedic și din 21 de biblioteci, de facultăți și cămine, cu fonduri de publicații de specialitate, ceea ce face ca totalul volumelor să se ridice la peste 1.486.000 exemplare în diferite limbi și în toate domeniile. Ea conduce atît bibliotecile facultăților cît și pe cele ale căminelor studențești.

Principala sa menire este aceea de a sprijini activitatea didactică și de cercetare științifică a Universității București, sarcină care, pentru a fi îndeplinită cu succes, necesită o permanentă și diversă muncă de informare și un schimb activ cu străinătatea. În prezent există aproape 900 asemenea legături, cu 65 de țări.

Biblioteca practică și sistemul împrumutului de cărți la domiciliu, dintr-un fond destinat acestui scop. Cititorii pot beneficia și de un serviciu permanent de informații bibliografice. Editează o serie de lucrări ca „Buletinul bibliografic al colecțiilor Bibliotecii Centrale Universitare", „Cărți străine", „Noutăți bibliografice", colaborînd de asemenea și la alte lucrări de specialitate.

BIBLIOTECA FRANCEZĂ — *Bd. Dacia nr. 27; telefon 11.38.34; acces: autobuzele 36, 37, 40, 72, 79 și 103, troleibuzul 86.*
Instalată într-o clădire monumentală, în stil caracteristic începutului secolului nostru, biblioteca dispune de un bogat fond de cărți și periodice ca și de o sală spațioasă în care se organizează conferințe, recitaluri, vizionări de filme.

BIBLIOTECA ITALIANĂ — *Str. Nuferilor nr. 27; telefon 15.86.37; acces: autobuzele 36, 37, 74 și 78, tramvaiele 6 și 10.*
Biblioteca, organizată de Oficiul cultural italian, ocupă primele nivele ale unei construcții moderne, cunoscută și sub numele de „Casa artiștilor". Ea pune la dispoziția cunoscătorilor limbii italiene cărți și reviste de literatură și artă. Totodată, organizează conferințe, recitaluri, vizionări de filme.

BIBLIOTECA DE LITERATURĂ STRĂINĂ — *Str. Biserica Amzei nr. 5; telefon 13.71.97; acces: autobuzele 31, 33, 34 și 36, troleibuzele 82, 83, 86, 87 și 94.*
Adăpostită în clădirea cu elemente de arhitectură românească (arh. Petre Antonescu) din scuarul în care se află bustul unuia dintre luptătorii pentru cauza clasei muncitoare, Ilie Pintilie, biblioteca a fost creată în anul 1961, preluînd bogatul fond al bibliotecii Institutului român pentru relații culturale cu străinătatea, pe care l-a amplificat cu noutăți de valoare din literatura universală.

BIBLIOTECA MUNICIPALĂ „MIHAIL SADOVEANU" — *Str. N. Beloiannis nr. 4 ; acces: autobuzele 31, 34, 36 și 37, troleibuzele 82, 83, 87 și 92.*
Instalată într-o veche casă boierească din vecinătatea Pieței Amzei, biblioteca municipală pune la dispoziția cititorilor circa 100.000 de volume de literatură (beletristică, politică, științifică etc.).

BISERICA BUCUR — *Splaiul Unirii nr. 12; acces: autobuzele 31 și 38, troleibuzele 83, 94 și 95.*
A fost înălțată în prima jumătate a secolului al XVII-lea, în cadrul complexului mănăstiresc Radu Vodă (v. pag. 74), pentru a sluji drept capelă de cimitir a acestei mănăstiri.

Cu ocazia prelungirii străzii Radu Vodă (pe la jumătatea secolului al XIX-lea), colina pe care se aflau toate construcțiile mănăstirii a fost tăiată și biserica lui Bucur a rămas izolată de celelalte clădiri ale complexului.

Construcție de mici proporții, dar frumos echilibrată, biserica lui Bucur încîntă privirea tocmai prin simplitate și bun gust; turla are aspectul unei ciupercuțe, pereții sînt lipsiți de ornamente, spoiți în alb, ca o casă de țară, pridvorul prevăzut doar cu stîlpi subțiri din lemn. Se abat de la această simplitate doar ramele ușii și ale ferestrelor care sînt acoperite cu bogate sculpturi în piatră.

BISERICA COLȚEA — *Bd. 1848 nr. 1; acces: autobuzele 31, 32 34 și 35, troleibuzele 82, 83, 84, 85, 88, 90 și 94.*
Situată în incinta Spitalului Colțea, dar cu intrare directă din stradă,

biserica a fost înălţată prin grija spătarului Mihai Cantacuzino, în anii 1701—1702, pe locul unei ctitorii mai vechi, din lemn, a slugerului Udrea. După moartea acestuia, biserica şi terenurile din jurul ei au trecut în seama fratelui său, clucerul Colţea Doicescu, de unde şi denumirea primită de spital şi biserică. Mihai Cantacuzino a construit — spune o cronică din acea vreme — *„...pe locul numit al lui Colţea... felurite şi minunate clădiri, tari şi încăpătoare, adică lăcaşuri sfinte, spitaluri, case pentru hrana săracilor şi spiţerii şi şcoale pentru felurite învăţături şi de învăţătura cîntării"*. În urma unui mare incendiu (1739) şi a cutremurului din 1838, biserica a necesitat reparaţii parţiale şi refacerea zugrăvelilor.

Concepută pe un plan treflat, biserica are naosul şi pronaosul acoperit cu simple cupole sferice. Atrage îndeosebi privirea trecătorului pridvorul mărginit de nouă arcade polilobate, sprijininite pe coloane de piatră, frumos proporţionate şi balustrada (modificată pe la 1900) la a cărei construcţie au fost folosite plăcile de piatră ornate cu sculpturi, preluate de la Turnul Colţei dărîmat în 1888.

Portalul bisericii vădeşte străduinţa meşterilor de a aduce o contribuţie nouă în arta împodobirii construcţiilor de acest fel. Ei au încadrat golul trilobat al uşii cu un ciubuc rotunjit, flancat de semicolonete neocorintice. Pisania bisericii este susţinută de doi grifoni, iar în reţeaua de vrejuri şi frunze a capitelurilor pridvorului se pot vedea animale şi păsări, printre care un pelican care îşi sfîşie pieptul cu ciocul pentru a-l da hrană puilor săi.

Uşa de intrare şi tîmpla sînt sculptate în stilul epocii brîncoveneşti. De reţinut, de asemenea, că pridvorul păstrează picturi originale în care se văd personaje în costume de epocă.

BISERICA CURTEA VECHE — *Str. 30 Decembrie nr. 33; acces: autobuzele: 31, 32, 34, 35, 38, 42 şi 75, tramvaiele 7, 8, 12, 13, 14, 15 şi 23, troleibuzele 82, 83, 87 şi 94.*

Edificiul cel mai vechi al Bucureştilor este o ctitorie a domnitorului Mircea Ciobanul (1545—1554 şi 1558—1559).

Fostă capelă a Curţii domneşti în a cărei incintă se afla, această biserică a suferit de-a lungul vremii stricăciuni (cu prilejul invaziilor turceşti din anii 1595 şi 1658—1659, a incendiilor din 1804 şi 1847) şi a cunoscut repetate refaceri: sub domniile lui Grigore Ghica (1660—1664 şi 1672—1673), Şerban Cantacuzino (1678—1688), Ştefan Cantacuzino (1714—1715), Gh. Bibescu (1842—1848), Barbu Ştirbei (1849—1853). Înfăţişarea ei actuală, destul de apropiată de cea iniţală, se datoreşte restaurării făcute de Comisiunea monumentelor istorice în anii 1928—1938.

Biserica, avînd plan treflat şi turlă pe naos, măsoară 25 m lungime şi 8 m lăţime. În timp ce naosul ei este prelung, pronaosul are un contur aproape pătrat, fiind acoperit de o boltă cilindrică. Decoraţia exterioară reprezintă o alternanţă de fîşii orizontale de cărămidă aparentă şi de zone, mai înguste, de tencuială. La partea superioară remarcăm cornişa făcută din cărămizi cu un profil special, aşa cum sînt şi cele folosite la zidăria soclului. Fapt neobişnuit la o biserică din Ţara Românească este prezenţa contrafortului, element preluat din arhitectura moldovenească. Ferestrele actuale, prelungi,

cu rame de piatră în stil neogotic, au fost realizate la sfîrşitul veacului trecut. Remarcabil este şi portalul (adăugat în 1715) care constituie încă o mărturie a măiestriei cioplitorilor în piatră din epoca brîncovenească.

BISERICA DOAMNEI — *Calea Victoriei nr. 28; acces: autobuzele 31, 32, 34 și 35, troleibuzele 84, 85, 88, 90 și 92.*

Această ctitorie a doamnei Maria, soţia lui Şerban Vodă Cantacuzino (1678—1688), a fost înălţată în 1683, devenind în 1689 metoh al mănăstirii Cotroceni. Edificiul a necesitat reparaţii în 1869, 1906 şi 1931.

Biserica Doamnei constituie un valoros monument de arhitectură caracteristică veacului al XVII-lea — etapă de trecere de la arhitectura epocii lui Matei Basarab la cea a lui Brîncoveanu. Edificiul este conceput pe plan dreptunghiular, avînd naosul şi pronaosul despărţite de trei arcade sprijinite pe coloane robuste de piatră, îngrijit sculptate. Picturile murale din interior înfăţişează subiecte caracteristice vechilor biserici din Ţara Românească (Sf. Nicolae de la Curtea de Argeş, Mănăstirea Cozia). Dacă uşa de intrare, cu arc în acoladă, este generos ornată cu sculpturi, aşa cum vom întîlni în epoca brîncovenească, ferestrele în schimb au chenarele împodobite cu baghete întretăiate, purtînd pecetea influenţei moldoveneşti.

Interesant este şi pridvorul bisericii, acoperit cu două calote sferice şi sprijinit pe opt colonete de piatră. Faţadele, de o frumuseţe sobră, sînt despărţite în două registre de un brîu masiv, încadrat de două rînduri de cărămizi dispuse în dinţi de fierăstrău.

BISERICA FUNDENII DOAMNEI — *Şos. Fundeni; acces: autobuzele 53, 101 și 109, tramvaiele 1, 4 și 21.*

Înălţată în 1699 de către spătarul Mihai Cantacuzino pe malul lacului Fundeni, această biserică constituie o prezenţă insolită în plină epocă de înflorire a arhitecturii brîncoveneşti. Într-adevăr, lăcaşul înfăţişează o serie de particularităţi de construcţie şi de decoraţie exterioară.

Înscrisă în plan treflat, biserica are o formă mai puţin prelungă ca de obicei, întocmai ca şi turla care, sprijinindu-se direct pe sistemul de arce al naosului, este lipsită de înălţime.

Principala notă de personalitate a bisericii se desprinde din decorul faţadei. Aceasta este împărţită prin brîuri de stucatură în trei registre şi poartă o ornamentaţie foarte variată, tratată tot în tehnica stucului. Pe registrul inferior se află o suită de panouri rombice polilobate ce se înlănţuie de jur împrejurul edificiului.

BISERICA GHICA-TEI (TEIUL DOAMNEI) — *Str. Doamna Ghica nr. 3; acces: autobuzele 43, 101, 109, tramvaiele 1, 14 și 21.*

Piesă singulară în zestrea de arhitectură veche a oraşului, datorită faptului că are un plan rar întîlnit, de formă uşor eliptică, această biserică a fost construită în 1833 de către domnitorul Grigore IV Dimitrie Ghica împreună cu fiul său beizadea Grigore, care i-au dat rolul de paraclis al palatului Ghiculeşti, aflat în imediata vecinătate.

Intrarea în biserică se face printr-un pridvor deschis între două perechi de coloane dorice pe care se sprijină un fronton triunghiular.

Clădirea este acoperită de o cupolă elipsoidală, în mijlocul căreia se află o turlă scundă.

În curtea bisericii există mai multe morminte, printre care unul (presupus a fi al ctitorului) de forma unui cuib de piatră, sprijinit pe patru cariatide.

BISERICA KREŢULESCU — *Calea Victoriei nr. 47; acces: autobuzele 31, 32, 34, 35, 37, 74 şi 78, troleibuzele 82, 83, 87 şi 94.*

Situată pe una din laturile Pieţii Palatului Republicii, această biserică formează un contrapunct interesant în moderna compoziţie arhitectonică a complexului de edificii înălţat în jurul acestei pieţe. Zidurile de cărămidă ale bisericii au o vechime de două veacuri şi jumătate, fiind înălţate în anii 1720—1722 de marele logofăt Iordache Kreţulescu şi soţia sa Safta (una dintre fiicele domnitorului C. Brîncoveanu).

Aici, unde se află cel mai modern nucleu arhitectonic al Bucureştilor de azi, era pe timpul zidirii bisericii, bariera de nord a oraşului care, ca punct de acces în urbe, dispunea de un „puţ cu zale" care a dat numele locului unde s-a înălţat ctitoria logofătului.

Biserica este o construcţie cu proporţii deosebit de armonioase în care se regăsesc elemente proprii arhitecturii religioase din epoca brîncovenească. Are un plan trilobat, o turlă sveltă pe naos şi clopotniţa pe pronaos. Intrarea este precedată de un frumos pridvor cu arcadele sprijinite pe coloane înalte de piatră. Faţadele edificiului sînt decorate cu panouri dreptunghiulare, în registrul inferior, şi cu arcaturi duble, foarte alungite, în registrul superior.

Iniţial, exteriorul bisericii a fost tencuit, dar după îngrijita restaurare din 1935—1936 (realizată de arh. Şt. Balş) el a rămas în cărămidă aparentă, ceea ce dă clădirii o notă de distincţie şi îi pune în valoare elementele decorative ale faţadelor.

BISERICA CU SFINŢI — *Str. Sfinţilor nr. 12; acces: autobuzul 72, tramvaiele 1, 5, 16, 17 şi 21.*

Înălţată în ultimii ani al veacului al XVII-lea de către doi ctitori mai puţin iluştri (Popa Fierea şi fiul său, Pană), biserica a necesitat o rezidire, în 1728, în timpul domniei lui Nicolae Mavrocordat, înfăţişat de altfel în tabloul votiv. Avariat de cutremurul din 1838, lăcaşul a mai fost reparat în cîteva rînduri, ultima oară de către arh. Gr. Cerkez, în perioada 1912—1931.

Concepută pe plan trilobat, biserica are faţadele decorate cu arcade oarbe polilobate şi cu vîrf de acoladă. Ambele registre ale faţadei, despărţite printr-un brîu cu profil foarte pronunţat, au asemenea arcade, cu deosebirea că în partea superioară ele sînt duble şi poartă picturi înfăţişînd filozofi antici şi sibile, fapt pentru care lăcaşul mai este cunoscut şi sub numele de „biserica cu sibile".

BISERICA SF. APOSTOLI — *Str. Sf. Apostoli nr. 33; acces: tramvaiele 7, 8, 12, 15 şi 23; autobuzele 32, 42 şi 103.*

Ctitorie a domnitorului Matei Basarab (1632—1654), ridicată pe locul mănăstirii Tîrnovului (sec. XVI), a fost restaurată de către domnitorii Grigore Ghica, Constantin Brîncoveanu şi Ştefan Cantacuzino, iar în 1936, de către Comisiunea monumentelor istorice.

Construită în stilul caracteristic primei jumătăţi a secolului al XVII-lea, biserica are turla pe naos şi clopotniţa pe pronaos. La intrare se află un pridvor larg sprijinit pe şase coloane de piatră, avînd capiteluri ornate cu motive florale. Faţadele sînt împărţite în două registre şi au ca decoraţie arcuri simple din ciubuce rotunjite. Interiorul, bine proporţionat, este decorat cu picturi de pe vremea domnitorului Ştefan Cantacuzino (1715).

BISERICA SF. ELEFTERIE-VECHI — *Str. Elefterie nr. 15 bis; acces: autobuzele 37, 74 şi 118, tramvaiele 13 şi 14, troleibuzele 84, 85, 88, 90 şi 92.*

În cartierul Cotroceni, pe o stradă care uneşte Piaţa Elefterie cu B-dul Eroilor, se înalţă o biserică de proporţii modeste dar armonioase, zidită începînd din 1741, în timpul celei de a doua domnii a lui Mihai Racoviţă (1730—1731 şi 1741—1744).

Pînă către anul 1780, biserica era înconjurată de o pădure mare din care azi mai regăsim vestigii în Grădina botanică şi în parcul Palatului pionierilor.

Biserica este construită în stilul arhitectonic caracteristic mijlocului secolului al XVIII-lea: un soclu cu profil bine marcat, o clopotniţă sveltă deasupra pronaosului şi un pridvor de proporţii mici, pictat în interior şi susţinut de coloane de piatră. Registrul superior al faţadelor bisericii este decorat cu un şir de medalioane mici.

BISERICA SF. GHEORGHE-NOU — *Piaţa 1848; acces: autobuzele 31, 34, 35 şi 72, tramvaiele 1, 5, 16, 17 şi 21, troleibuzele 82, 83, 87 şi 94.*

Este una dintre numeroasele ctitorii ale domnitorului Constantin Brîncoveanu care a continuat, de fapt, lucrările începute de voievodul Antonie din Popeşti. A fost înălţată în 1705—1706 în cadrul complexului de clădiri al marelui han „Sf. Gheorghe", în piaţa care constituia pe atunci centrul comercial al Bucureştilor.

Marele incendiu din 23 martie 1847 care a distrus hanul a avariat şi biserica, refăcută de către arh. Villacross în anul 1853.

Cine păşeşte pragul bisericii este uimit de măreţia interiorului ei. În pronaos, în partea dreaptă, pot fi văzute două pietre funerare; una, cu inscripţie, este aşezată pe mormîntul domnitorului Ioan Mavrocordat (1716—1719), iar cealaltă, fără nici o inscripţie, acoperă mormîntul lui C. Brîncoveanu care, după cum se ştie, a fost ucis la Constantinopol, dar rămăşiţele pămînteşti i-au fost aduse în ţară în mare taină de către soţia lui şi depuse aici. Locul mormîntului lui Brîncoveanu a fost aflat abia în anul 1914, cînd secretarul Comisiei monumentelor istorice a avut curiozitatea să citească inscripţia de pe frumoasa candelă de argint ce ardea deasupra mormîntului anonim. În biserică, vizitatorul mai poate vedea epitafele mormintelor susamintite, lucrate cu fir de aur pe catifea roşie, candele de argint şi două ripide suflate în aur, avînd pe ele gravate portretul lui Brîncoveanu, al soţiei sale şi ale celor patru fii.

BISERICA RUSĂ — *Str. Ion Ghica nr. 5; acces: autobuzele 31, 32, 35 și 103, troleibuzele 82, 83, 84, 85, 87, 90, 92 și 94.*
Construită în 1909, biserica păstrează caracteristicile vechii arhitecturi rusești, utilizată în edificiile de acest gen. Cu turlele sale în formă de bulbi, cu fațada policromă, ea aduce o notă de pitoresc în centrul Capitalei.

BISERICA SF. SPIRIDON-VECHI — *Piața Splaiului; acces: tramvaiele 7, 8, 12, 13 și 14, autobuzele 32, 38, 42, 75, 103 și 118.*
Între Teatrul de operetă și blocul-turn din Piața Splaiului, o veche bisericuță, pe care parcă a înghițit-o pămîntul aproape pe jumătate, stă mărturie a unor vremi încă neprecizate (în orice caz, anterioare anului 1680). Pînă în 1880, cînd a fost rectificat cursul Dîmboviței, biserica se afla pe malul stîng al acestei ape și avea în față podul de lemn peste care se trecerea rîul, „podul Cilibiului", cum era numit după porecla lui Constantin Cantacuzino — „Cilibiul" (celebi, cuvînt turcesc însemnînd grațios, fin).

Pridvorul, în care se intră acum coborînd cîteva trepte, are deasupra ușii obișnuita pisanie, scrisă în două limbi, greacă și arabă. Ea menționează numele domnitorului Constantin Mavrocordat care a restaurat biserica în 1747.

BISERICA SLOBOZIA — *Str. Leon Vodă nr. 3; acces: autobuzele 33, 34, 38, 44 și 75, troleibuzele 82 și 87.*
Biserica a fost zidită de Radu Vodă Leon (1664—1669) în anii 1664—1665, în vecinătatea unei cruci înălțate de către tatăl acestuia, Leon Vodă Tomșa (1629—1632), în amintirea victoriei din 1631 asupra boierilor (în frunte cu Aga Matei, domnitorul Matei Basarab de mai tîrziu) răsculați împotriva lui. O dată cu refacerea crucii, Radu Vodă a construit această biserică cu plan dreptunghiular, dar care în 1743 avea să fie refăcută pe plan treflat de către marele vistier Constantin Năsturel Herescu.

Numeroasele restaurări ale bisericii, în veacurile al XIX-lea și al XX-lea, s-au soldat cu modificări în arhitectura inițială. Un interes aparte prezintă pictura bisericii, datînd din preajma anului 1848, în care apar influențe occidentale.

BISERICA STAVROPOLEOS — *Str. Poștei nr. 6; acces: autobuzele 32 și 103.*
Construcție de proporții modeste, biserica aflată în spatele fostului Palat al Poștei încîntă ochiul cu eleganța liniilor și cu frumoasele sculpturi în piatră care îi decorează pridvorul și ramele ferestrelor.

Înălțată în 1724 (de călugărul grec Ioanichie, devenit în 1726 mitropolit al Stavropolei), biserica a îndeplinit inițial rolul de capelă a unui han de călători, numit tot Stavropoleos. La început a avut un plan dreptunghiular, dar în 1730 i s-au adăugat absidele laterale și un pridvor. Clădirea s-a bucurat de o atentă restaurare, în 1899, sub supravegherea cunoscutului arhitect Ion Mincu, care a ridicat o turlă nouă în locul celei vechi, distrusă.

Un brîu alcătuit din ghirlande de flori și frunze împarte fațadele bisericii în două registre inegale. Pe registrul inferior decorația constă

dintr-o succesiune de arcade prelungi, terminate în acoladă și sprijinite pe semicoloane angajate. Registrul superior cuprinde un șir de medalioane împodobite cu picturi.

Pridvorul bisericii, considerat a fi printre cele mai izbutite realizări de acest fel în arhitectura veche românească, are la partea superioară cinci arcade polilobate, iar în partea inferioară, balustrade de piatră cu vrejuri și flori împletite.

BUCUREȘTII-NOI — *Cartier situat în nord-vestul orașului, dincolo de podul C.F.R. Constanța, de-o parte și de alta a B-dului Bucureștii-Noi; acces: autobuzele 77 și 112, tramvaiele 6, 20 și 24.*

Aici s-au construit în perioada 1954—1957 un cvartal de locuințe, magazine, o mare sală de cinematograf („Infrățirea între popoare") dispensare, școli ș.a. În acest cartier se află și parcul „Nicolae Bălcescu" (v. pag 102).

BUFETUL — *Șos. Kiseleff nr. 4; acces: autobuzele 34 și 110, troleibuzele 81, 82 și 83.*

Este o construcție realizată în 1894, după planurile arhitectului Ion Mincu, destinată pavilionului-restaurant care urma să fie executat în expoziția internațională de la Paris în 1889. În aspectul clădirii se evidențiază elemente specifice ale arhitecturii românești.

Arhitectul Mincu a conceput clădirea în stilul specific zonelor de deal, în două nivele, cel inferior, avînd o intrare spre pivniță, iar cel superior avînd ca element major un foișor cu svelte colonițe de lemn între care se deschid arcade polilobate. Partea superioară a foișorului este decorată cu butoni de ceramică smălțuită și cu numele unor podgorii de veche reputație.

Astăzi, Bufetul adăpostește un restaurant („Doina") cu o spațioasă grădină de vară.

BULEVARDUL ARMATEI POPORULUI — *Acces: tramvaiele 13 și 25, autobuzele 36, 74 și 80.*

Importantă arteră de circulație în vestul orașului, spre cartierul Militari, prelungind Șoseaua Cotroceni și continuîndu-se spre vest cu B-dul Păcii și B-dul Preciziei.

La începutul bulevardului (colțul cu Șos. Panduri) se află monumentul „Leul" (v. pag. 78) și, în continuare, complexul de clădiri (săli de curs și cămine) al Academiei de învățămînt social-politic „Ștefan Gheorghiu".

Tot pe partea stîngă a bulevardului, după Str. Ho Și Min, se se înalță marele Combinat de confecții și tricotaje „București", primul mare obiectiv industrial realizat în Capitală după instaurarea puterii populare.

BULEVARDUL AVIATORILOR — *Acces: autobuzele 31, 33, 34 și 110, troleibuzele 81, 82 și 83.*

Una dintre cele mai frumoase artere de circulație ale Capitalei, face legătura între Piața Victoriei și parcul Herăstrău. De-a lungul său se află: Monumentul ostașului sovietic (v. pag. 79), Institutul de istorie (la nr. 1), întemeiat de Nicolae Iorga, Institutul de endocrinologie (la

nr. 34), Monumentul Aviatorilor, Piaţa Aviatorilor, intrarea principală în parcul Herăstrău.

BULEVARDUL NICOLAE BĂLCESCU — *Acces: autobuzele 31, 34, 35, 74 şi 109; troleibuzele 82, 83, 87 şi 94, precum şi 84, 85, 88, 90 şi 92.*

Fragment important — prin poziţia sa centrală — al axului de circulaţie nord-sud, B-dul N. Bălcescu este delimitat de Str. C.A. Rosetti la nord şi de Piaţa Universităţii la cealaltă extremitate. De-a lungul său se înalţă Teatrul Naţional, hotelul „Intercontinental" (v. pag. 67), o aripă a Universităţii Bucureşti, sediul Comitetului judeţean al P.C.R. şi al Consiliului popular al judeţului Ilfov (nr. 21), Camera de comerţ a R.S. România (nr. 22), complexul de săli de expoziţii „Dalles" (nr. 18), sala de expoziţii „Orizont "(colţ cu Str. Oneşti), Biserica italiană (nr. 26), diferite magazine, restaurantele „Dunărea" (nr. 3), „Pescarul" (nr. 7), cofetăria „Scala" (nr. 36), precum şi agenţiile companiilor de aviaţie AUA (Austrian Airlines) (nr. 5), SABENA şi BEA (nr. 22), AEROFLOT şi AIR-FRANCE (nr. 37).

BULEVARDUL GEORGE COŞBUC — *Acces: autobuzele 32 şi 33, tramvaiele 7, 8, 12, 15 şi 23.*

Arteră importantă de circulaţie, delimitată de Calea Călăraşi (intersecţia cu Calea Văcăreşti) şi Calea Rahovei (intersecţia cu B-dul T. Vladimirescu şi Şos. Viilor).

De-a lungul bulevardului se află Tribunalul popular al sectorului IV (colţ cu Str. Sf. Vineri), Piaţa Unirii (v. pag. 106), Spitalul Brîncovenesc (v. pag. 109), Institutul de balneologie şi fizioterapie (situat în complexul de clădiri al Spitalului Brîncovenesc), dealul Mitropoliei, pe care sînt amplasate Patriarhia (v. pag. 103) şi Palatul Marii Adunări Naţionale — monumente de arhitectură, Piaţa G. Coşbuc (fostă Rond).

BULEVARDUL GHEORGHE GHEORGHIU-DEJ — *Acces: autobuzul 118, tramvaiele 3, 12, 13, 14 şi 20, troleibuzele 84, 85, 88, 90 şi 92.*

Arteră principală a Capitalei şi parte integrantă a magistralei est-vest, bulevardul este cuprins între Calea Victoriei şi Piaţa Operei.

Prima porţiune a acestui bulevard a fost construită în 1870 între Calea Victoriei şi Str. Brezoianu. În acest sector funcţionează azi o serie de magazine, baruri de zi, restaurante („Gambrinus"), hotelul „Cişmigiu" şi şapte săli de cinematograf („Central", „Victoria", „Bucureşti") „Lumina", „Festival", „Capitol", „Timpuri noi").

În continuare, pe bulevard se află una dintre intrările principale ale grădinii Cişmigiu (v. pag. 64), palatul Consiliului Popular al Municipiului Bucureşti (v. pag. 99), sediul Ministerului justiţiei, liceul cu bogate tradiţii „Gh. Lazăr" (v. pag. 70), Clubul sindicatelor din învăţămînt, Piaţa Mihail Koăglniceanu, dominată de statuia ilustrului om de stat participant la făurirea Unirii Principatelor, clădirea Facultăţii de drept şi sediul rectoratului Universităţii Bucureşti (v. pag. 61), iar la extremitatea sa vestică, Opera Română (v. pag. 97).

BULEVARDUL DINICU GOLESCU — *Acces: autobuzele 33 și 36, tramvaiele 2 și 12, troleibuzele 85 și 93.*
Este artera de circulație care deservește gările București-Nord și București-Basarab. Unește răscrucea de la Str. Virgiliu cu Șos. Orhideelor.

De-a lungul său se înalță, printre altele, o aripă a complexului de clădiri Gara de Nord, blocuri moderne de locuințe, Palatul administrativ C.F.R. (v. pag. 97), monumentul Dinicu Golescu (v. pag. 78).

BULEVARDUL DR. PETRU GROZA — *Acces: autobuzele 36, 37, 74, 105, 108 și 118, tramvaiele 13 și 14, troleibuzele 84, 85, 88, 90 și 92.*
Prelungește axul de circulație est-vest al Capitalei, de la Piața Operei pînă la Palatul pionierilor. Pe dreapta este mărginit, pe o mare porțiune, de zona verde care-l separă de Dîmbovița. În același timp, bulevardul însuși are pe ambele părți tei și castani bătrîni, care îl fac una dintre arterele cele mai bogat umbrite ale orașului.

De-a lungul bulevardului se află Monumentul eroilor sanitari (v. pag. 78), statuia d-rului Petru Groza (v. pag. 111), Facultatea de medicină generală, o construcție în stil neoclasic, ridicată în primii ani ai acestui secol (v. pag. 62). La capătul bulevardului se află marele parc în care se înalță clădirile Palatului pionierilor (v. pag. 101).

BULEVARDUL ANA IPĂTESCU — *Acces: autobuzele 33, 34, 77 și 79; tramvaiele 4, 24, 26 și 27, troleibuzele 82, 83, 86 și 87.*
Unind Piața Romană și Piața Victoriei, B-dul Ana Ipătescu continuă spre nord marele ax de circulație nord-sud.

Această arteră, cu chenarele sale de pomi umbroși, cu mediana de verdeață și flori care separă cele două părți carosabile, constituie un fel de preludiu al Șoselei Kiseleff și al B-dului Aviatorilor.

Bulevardul este mărginit aproape în întregime de case de locuit. În cîteva edificii mari sînt găzduite redacțiile revistelor „Viața românească", „Luceafărul" și „România literară" (nr. 15), editurile „Minerva" și „M. Eminescu" (nr. 39), Muzeul științific „Henri Coandă" (nr. 28) (v. pag. 87), Muzeul astronomiei românești (v. pag. 86), Institutul de cercetări economice (nr. 50).

BULEVARDUL GENERAL MAGHERU — *Acces: autobuzele 31, 34, 35, 36 și 37, troleibuzele 82, 83, 87 și 94.*
Delimitat la nord de Piața Romană și la sud de intersecția cu Str. C.A. Rosetti, B-dul G-ral Magheru reprezintă o importantă porțiune a marelui ax de circulație nord-sud.

De-a lungul său se află două dintre marile hoteluri ale orașului — „Ambasador" (nr. 10) și „Lido" (nr. 5), două mari cinematografe — „Scala" (nr. 2), „Patria" (nr. 12), cele două săli suprapuse ale Teatrului „Constantin Nottara" (nr. 20), sediul Ministerului Turismului (nr. 7), restaurante, printre care cel în stil rustic „Podgoria" (nr. 23), Libraria „Mihail Sadoveanu" (nr. 6), Libraria copiilor (nr. 27), magazine de textile și confecții, între care modernul magazin „Eva" (nr. 11), mari magazine alimentare — „Comaliment" (nr. 30), „Polar" (nr. 32), „Delta Dunării" (nr. 34), magazinul de autoturisme (nr. 24), magazinul

„Electrotehnica“ (nr. 33), birourile companiilor de aviaţie Lufthansa şi Swissair (nr. 20), LOT (nr. 39).

De asemenea, pe acest bulevard îşi are sediul Ministerul energiei electrice (nr. 35).

BULEVARDUL MUNCII – *Acces: autobuzul 107, tramvaiele 23 şi 24.*
Importantă arteră spre marginea de răsărit a oraşului, mărginită pe o bună parte de construcţiile de locuinţe moderne înălţate în ultimul deceniu. Pe partea stîngă, bulevardul mărgineşte Parcul „23 August“ (v. pag. 101), iar spre extremitatea estică se înalţă, pe dreapta, importante unităţi industriale ca „Industria optică română“, Fabrica de maşini-unelte şi agregate, Uzinele „23 August“ şi Uzinele „Republica“, iar în apropierea acestora, moderna construcţie a clubului muncitoresc „Republica“.

BULEVARDUL REPUBLICII – *Acces: autobuzele 33, 34, 35 şi 79, tramvaiele 1, 5, 13, 16, 17, troleibuzele 84, 85, 88, 90 şi 92.*
Parte importantă a axului de circulaţie est-vest, B-dul Republicii începe de la intersecţia cu Str. Academiei şi se termină la intersecţia cu Şos. Mihai Bravul. Urmînd acest sens, întîlnim de-a lungul său Universitatea Bucureşti (facultăţile de matematică, fizică, limbi romanice, geologie-geografie, filologie, istorie) (v. pag. 115), Piaţa Universităţii (v. pag. 106), Ministerul agriculturii, industriei alimentare, silviculturii şi apelor (v. pag. 99) (nr. 24), Editura ştiinţifică şi Editura „Ceres“ (nr. 17), Piaţa C.A. Rosetti cu statuia lui C.A. Rosetti (v. pag. 113) Ministerul afacerilor externe (nr. 33), Biserica armenească (nr. 41), construită în stil specific, avînd în curte bustul generalului Andronic (1865–1927), erou naţional armean al luptei contra stăpînirii otomane, Liceul „Mihai Viteazul“ (nr. 176), Institutul de construcţii (nr. 180).

CALEA CĂLĂRAŞILOR – *Acces: autobuzele 33 şi 40, tramvaiele 13, 14, 15 şi 23, troleibuzele 84 şi 92.*
Arteră principală care uneşte Piaţa Unirii cu Bulevardul Muncii. La nr. 238 se află casa unde şi-a petrecut copilăria scriitorul Barbu Ştefănescu Delavrancea (1858–1918).

CALEA DOROBANŢILOR – *Acces: autobuzele 31, 35, 76, 110 şi 37, tramvaiul 5.*
Importantă arteră de circulaţie în nordul oraşului, făcînd legătura între Piaţa Cosmonauţilor şi Piaţa Aviatorilor. Din Piaţa Dorobanţi, unde poate fi văzută o copie a monumentului „Lupoaica“ (v. pag. 79), calea străbate pînă la capăt un frumos cartier în care se înalţă modernul palat al Televiziunii Române.

Numele străzii cinsteşte amintirea dorobanţilor care s-au acoperit de glorie în timpul războiului de independenţă (1877–1878).

CALEA GRIVIŢEI – *Acces: autobuzele 32, 33, 38 şi 77, tramvaiele 6, 10, 24, 26 şi 27, troleibuzele 81, 86, 87 şi 94.*
Este una dintre vechile şi marile artere de circulaţie ale Bucureştilor. Se întinde pe o distanţă de circa 5 km, începînd din Calea Victoriei (lîngă edificiul Comitetului de stat al planificării) şi terminîndu-se la

podul Constanța. Pînă în anul 1878 a purtat numele de „Drumul Tîrgoviștei", iar după războiul de independență i s-a schimbat denumirea în Calea Griviței, spre a aminti generațiilor următoare de strălucita victorie a ostașilor români asupra trupelor turcești în localitatea bulgărească Grivița.

La nr. 357 se află uzinele „Grivița Roșie" — fostele ateliere CFR-Grivița — unde în ianuarie-februarie 1933 au avut loc marile lupte greviste ale muncitorilor feroviari care, extinse și în alte centre ale țării, în sectorul industriei petrolifere, au constituit cea mai mare bătălie de clasă a proletariatului român din perioada dintre cele două războaie mondiale. O *placă memorială* din incinta uzinelor evocă evenimentul.

Distrusă în mare parte de bombardamentele aeriene din 1944, Calea Griviței a făcut obiectul unei vaste lucrări de sistematizare, în urma căreia au fost construite, între Gara de Nord și podul Constanța, numeroase clădiri pentru locuințe, școli, cinematografe, unități comerciale. Într-o viitoare etapă va fi modernizată și porțiunea dintre Gara de Nord și Calea Victoriei. Începutul a fost făcut cu cîteva blocuri de locuințe în preajma Institutului politehnic, în fața gării și cu modernul hotel „Nord" (v. pag. 96).

CALEA MOȘILOR — *Acces: tramvaiele 1 și 21, troleibuzele 82, 83, 84, 85, 87 și 92, autobuzele 72, 74 și 79.*

Arteră de circulație care leagă Piața 1848 de Piața Obor (fostul Tîrg al Moșilor). Odinioară, această stradă s-a numit Podul Tîrgului din Afară, deoarece tîrgul Oborului se afla la capătul podului, în afara orașului propriu-zis. După ce tîrgul se dezvoltă și capătă în mod oficial numele de Tîrgul Moșilor, artera care duce din centrul orașului la el primește numele de Calea Moșilor.

La nr. 25, o placă memorială amintește că acolo a fost în 1931 sediul Blocului Muncitoresc Țărănesc (organizație de masă legală, condusă de P.C.R.) și al organului său de presă „Deșteptarea".

CALEA RAHOVEI — *Acces: tramvaiele 2, 8, 9, 11, 15, 23 și 26, autobuzele 32, 33, 73 și 103.*

Arteră de circulație în sud-vestul orașului, între Piața Unirii și Șos. Alexandriei.

La începutul existenței sale, această arteră, care pornea de la poarta de sus a Curții Domnești, trecea Dîmbovița (pe lîngă locul unde se află azi Palatul justiției), străbătea mahalaua Calicilor îndreptîndu-se spre Oltenia, fapt care i-a dat denumirea de „Drumul Craiovei". Prin secolul al XVII-lea drumul este numit Podul Calicilor (din cauza mahalalei de săraci prin care trecea). După războiul de independență (1877—1878), în amintirea luptelor eroice date de armata română lîngă localitatea bulgărească Rahova, această arteră a primit denumirea de Calea Rahovei.

CALEA ȘERBAN VODĂ — *Acces: tramvaiele 7, 12, 17, 22 și 26, autobuzele 44 și 75, troleibuzele 82 și 87.*

Arteră de penetrație în Capitală venind dinspre Giurgiu, prin Șos. Giurgiului, ajungînd în Piața Unirii. La începutul secolului al XVII-lea

s-a numit Podul lui Şerban Vodă, deoarece domnitorul Radu Şerban a construit podul de peste Dîmboviţa, pentru a înlesni legătura între Curtea Domnească şi sudul oraşului, dispunînd totodată şi podirea cu bîrne a acestui drum care trecea pe lîngă una dintre moşiile domneşti. Ulterior, în secolul al XVIII-lea, această arteră a primit denumirea de Podul Beilicului, pentru că pe aici treceau emirii sultanului (bey-i). În extremitatea dinspre Dîmboviţa a acestui drum Al. Ipsilante a construit în 1776 „Casele Beilicului", un han folosit timp de peste două decenii pentru găzduirea bey-lor veniţi la Curtea domnitorului.

După dărîmarea „Caselor Beilicului" (în 1798), Podul Beilicului a revenit la denumirea de Calea Şerban Vodă.

CALEA VICTORIEI — *Acces: tramvaiele 6 şi 10, troleibuzele 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 90, 92 şi 94, autobuzele 31, 32, 33, 34, 36, 37 şi 74.*
Situată între Piaţa Splaiului şi Piaţa Victoriei, este artera bucureşteană cu cea mai bogată istorie şi cu numeroase obiective turistice. În epoca feudală a fost cea mai importantă arteră a oraşului, de-a lungul ei aflîndu-se numeroase case boiereşti şi apoi tot mai multe magazine de lux.

În anul 1696, această arteră era numită Uliţa cea Mare şi Calea Braşovului, iar pe la 1789 capătă numele de Podul Mogoşoaia, întrucît ducea spre palatul domnitorului C. Brîncoveanu de la Mogoşoaia. Podul Mogoşoaiei a fost croit treptat. Pe vremea lui C. Brîncoveanu, era tăiat doar pînă la Piaţa Teatrului Naţional; în 1818 se ajunge la intersecţia cu Str. Nuferilor, iar ceva mai tîrziu pînă în actuala Piaţă a Victoriei care se numea pe atunci „Capul Podului".

La sfîrşitul secolului al XVIII-lea, Podul Mogoşoaia era acoperit cu bîrne, iar în 1825 este pavat, în mare parte, cu piatră. Din 1878 această arteră a primit numele de Calea Victoriei, în amintirea victoriei armatelor române în războiul pentru independenţă (1877).

De-a lungul Căii Victoriei se află o serie de edificii importante ca Palatul Republicii (în care îşi are sediul Consiliul de stat al R.S. România), Academia R.S. România (la nr. 125), Comitetul de stat al planificării (nr. 152), Ateneul Român. O largă deschidere spre Calea Victoriei are şi sediul Comitetului Central al P.C.R.

Amintim dintre celelalte construcţii importante: fostul Palat al Poştelor (nr. 12), unde în 1971 s-a deschis Muzeul de istorie al Republicii Socialiste România (v. pag. 91), Palatul C.E.C. (nr. 13) (v. pag. 98) Magazinul universal „Victoria" (nr. 17), Inspectoratul miliţiei Capitalei (nr. 19), Casa centrală a armatei (colţ cu Str. C. Mille) (v. pag. 45), Palatul telefoanelor (nr. 37) (v. pag. 102), Biblioteca centrală universitară (v. pag. 31), hotelul „Athénée Palace" (colţ cu Str. Episcopiei) (v. pag. 67), Muzeul de artă populară (nr. 107) (v. pag. 86), Casa scriitorilor „M. Sadoveanu" (v. pag. 49), Muzeul „George Enescu" (v. pag. 88), Uniunea ziariştilor din R.S.R., Uniunea artiştilor plastici (v. pag. 50) etc. La nr. 134, o placă memorială consemnează prezenţa în imobil, în perioada 1939—1940, a postului ilegal de radio „România liberă" al P.C.R. La nr. 168 au funcţionat în 1928—1929, Comitetul Central al Blocului muncitoresc-ţărănesc şi redacţiile ziarelor „Înainte" şi „Munca zilnică".

CARUL CU BERE — *Str. Stavropoleos nr. 3; telefon 16.37.93, acces: autobuzele 32 și 103.*
Mare restaurant bucureștean, al cărui local a fost construit în ultimul pătrar al veacului trecut (restructurat în 1924), în stil neogotic, cu decorații interioare specifice, prin care s-a căutat realizarea unei ambianțe de berărie germană.

Poetul George Coșbuc (1866—1918), obișnuia să vină adesea în acest local, întovărășit de poeți tineri, lipsiți de posibilități materiale, organizînd cu ei adevărate cenacluri literare.

În ultimii ani, berăria a fost renovată în spiritul arhitecturii ei specifice și constituie un punct de atracție pentru turiști, ca și crama în stil românesc de la subsol, numită „Carul cu vin" și deservită de un personal în costume populare.

CASA BANULUI GHICA — *Str. Ilfov nr. 6; acces: tramvaiele 7, 8, 12, și 14, autobuzele 32, 38 și 118.*
Clădirea actuală se înalță de fapt pe locul unei case din secolul al XVIII-lea, aparținînd marelui ban Mihalache Dimitrie Ghica, frate cu domnitorii Grigore al IV-lea și Alexandru Ghica.

Edificiul a găzduit nucleul Muzeului de arheologie (statui, inscripții, diferite vestigii istorice colecționate de Mihalache Ghica). Casa a intrat în patrimoniul statului în 1862 și a găzduit inițial prefectura județului Ilfov. În timpul ultimului război a funcționat aici comandamentul aviației germane care, în dimineața zilei de 24 august 1944, a fost luat cu asalt de ostașii români. Cu prețul a numeroase jertfe, aceștia au izbutit să neutralizeze importantul centru al forțelor militare hitleriste de pe teritoriul României. Evenimentul este consemnat de o placă comemorativă fixată pe fațada clădirii.

CASA BRÎNCOVEANU — *Str. Lipscani nr. 102 (colț cu Str. J. Elias, fostă Frînge Fier); acces: autobuzele 31, 34 și 35, tramvaiele 5, 16 și 17, troleibuzele 82, 83, 84, 85, 88, 90, 92 și 94.*
Denumită în tradiția orală „Casa Brîncoveanu", clădirea pare să fi fost construită pe la jumătatea secolului al XVIII-lea. Ea are două nivele, etajul fiind ornat cu numeroase sculpturi reprezentînd îngeri. Atrage atenția și poarta masivă a clădirii, o poartă de lemn sculptat prevăzută la mijloc cu două blazoane. Sala scării avea plafonul și pereții acoperiți cu picturi, aflate acum sub un strat de văruială. Spre curtea interioară, edificiul avea un geamlîc sprijinit pe stîlpi de lemn, dar care n-a mai rezistat trecerii timpului și, prăbușindu-se, a fost complet înlăturat.

CASA DIN CALEA ȘERBAN VODĂ — *Calea Șerban Vodă nr. 33; acces: autobuzele 44 și 75, tramvaiele 17, 22 și 26, troleibuzele 82 și 87.*
Este un monument de arhitectură veche românească, unul dintre tipurile de locuință care începuseră să se construiască la începutul secolului al XIX-lea în București.

Casa are două nivele: o pivniță foarte înaltă și un parter alcătuit dintr-o tindă și patru camere, cîte două de fiecare parte a tinzii. Fațadele prezintă caracteristici deosebite. Cea dinspre stradă este ornată

cu pilaştri, datînd de la refacerea locuinţei, din a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Partea dinspre curte are o prispă cu foişor, amintind construcţiile populare din Oltenia.

CASA CEHANU — *Str. Orzari nr. 63; acces: tramvaiele 15 şi 23.*
A fost construită în ultimii ani ai secolului al XVIII-lea şi a aparţinut, la începutul secolului al XIX-lea, lui Ioniţă Cehanu, căpitan în oastea de panduri a lui Tudor Vladimirescu.

Clădirea, de proporţii modeste, cuprinde două camere şi o tindă. Faţada este prevăzută cu o prispă, avînd cinci arcade larg deschise, sprijinite pe stîlpi de lemn. Ca înfăţişare, aminteşte locuinţele ţărăneşti din sudul ţării.

CASA CENTRALĂ A ARMATEI — *Str. C. Mille nr. 1; acces: troleibuzele 84, 85, 88, 90 şi 92.*
Pe locul din inima Capitalei, ocupat astăzi de impunătoarea clădire a Casei centrale a armatei, se afla odinioară mănăstirea Sărindar, zidită în timpul domniei lui Matei Basarab (1632—1654). Ajunsă în stare de ruină, mănăstirea a fost dărîmată în 1896.

Edificiul, destinat Cercului militar, a fost construit în perioada 1910—1912, în stil neoclasic francez (arh. Dimitrie Maimarolu). Faţada dinspre Calea Victoriei se deschide spre o spaţioasă terasă, afectată vara unui restaurant în aer liber. De-a lungul etajelor II şi III se desfăşoară o colonadă corintică. Intrarea din B-dul Gh. Gheorghiu-Dej este străjuită de două basoreliefuri cu scene de luptă.

Interioarele Casei centrale a armatei, bogat decorate, cuprind săli de conferinţe, de lectură, o bibliotecă, o sală de recepţii ş.a.

CASA DE CULTURĂ A INSTITUTULUI ROMÂN PENTRU RELAŢII CULTURALE CU STRĂINĂTATEA — *Str. M. Eminescu, nr. 8; acces: autobuzele 31, 33, 34, 77 şi 79, troleibuzele 82, 83, 86, 87 şi 94.*
Într-o clădire modernă (datînd din deceniul al IV-lea al secolului nostru; arh. R. Bordenache) din apropierea Pieţei Romane, această casă de cultură dispune, la parter, de o mică dar elegantă sală de expoziţii, iar la etaj, de o sală de spectacole.

Aici I.R.R.C.S. organizează manifestări culturale dedicate diferitelor ţări şi expoziţii cu un caracter foarte divers: fotografii, arte plastice (desen, gravură, acuarelă), folclor etc.

CASA DE CULTURĂ A STUDENŢILOR „GRIGORE PREOTEASA" — *Calea Plevnei nr. 61; acces: autobuzele 33, 37, 74 şi 108, troleibuzele 84, 85, 88, 90.*
Clădirea, realizată în 1935, conform planurilor arh. Petre Antonescu, are cinci nivele şi cuprinde o sală de spectacole, o bibliotecă vastă, săli afectate activităţii diferitelor cercuri etc.

Acest edificiu, situat în vecinătatea Operei Române, găzduieşte activitatea recreativă a tineretului universitar din Bucureşti. Aici funcţionează cercuri de muzică (clasică şi uşoară), de teatru, de muzică şi dansuri populare, un cineclub, cerc de fotografie ş.a.

CASA DISSESCU – *Calea Victoriei nr. 196; acces: troleibuzele 86, 87 și 94.*
Casa juristului Constantin Dissescu (1854–1932) a fost construită în anii 1910–1912. Arhitecții Gr. Cerkez și A.C. Clavel au folosit elemente tradiționale de arhitectură românească.
Fațada dinspre Calea Victoriei include o loggie de inspirație brîncovenească, iar fațada dinspre Str. Locot. Lemnea are corpul intrării scos puțin în afară, fiind prevăzut cu trei arcade sprijinite pe coloane cu caneluri răsucite și, la bază, cu balustrade de piatră bogat ornamentate. Clădirea adăpostește Institutul de istorie a artei al Academiei de științe sociale și politice.

CASA DE ECONOMII ȘI CONSEMNAȚIUNI – C.E.C.– (v.**PALATUL CASEI DE ECONOMII ȘI CONSEMNAȚIUNI**)

CASA KRETZULESCU SCARLAT – *Str. Fundației nr. 4; acces: autobuzele 31, 33 și 34; troleibuzele 82, 83, 86, 87 și 92.*
Clădirea, în stil neoclasic francez, a fost construită în 1863 după planurile ing. Rudolf A. Barroczyn, pentru Scarlat Kretzulescu, ministru al Cultelor în 1857 și unul dintre organizatorii poștei române, frate cu dr. N. Kretzulescu.
Alcătuită dintr-un parter scund și un etaj înalt, clădirea are o scară amplă, desfășurată pe toată lățimea corpului central care este prevăzut la ambele nivele cu cîte trei goluri cu arcade în plin cintru. Partea superioară a acestui corp este încununată de un fronton clasic, triunghiular. Interiorul, bogat decorat, cuprinde și un hol pictat de Gh. Tattarescu.

CASA LAHOVARY – *Str. Ion Movilă nr. 5; acces: autobuzele 37, 106, troleibuzele 88 și 90*
Clădirea a fost construită în 1886, după planurile arh. Ion Mincu, pentru marele moșier Iacob Lahovary. Este una dintre primele construcții ale eminentului arhitect Ion Mincu, care a folosit la cele mai multe dintre lucrările sale elemente de arhitectură românească tradițională.
Fațada clădirii, tratată simetric, are ca element dominant un peron acoperit, cu înfățișare de pridvor, sprijinit pe colonete de lemn cu mici capiteluri, între care se deschid arce polilobate, aceleași pe care Mincu le-a reluat și în realizarea „Bufetului" de la șosea. Deasupra arcelor se înscrie o friză realizată în teracotă și adăpostită de o streașină largă.

CASA LENȘ-VERNESCU – *Calea Victoriei nr. 133; acces: autobuzele 33, 34, 77 și 79, troleibuzele 86, 87 și 94.*
Casa – în care se află astăzi unele birouri ale Ministerului industriei construcțiilor de mașini – a fost una dintre cele mai impozante din Bucureștii primului sfert al veacului trecut. Clădirea a fost construită pe la 1820 pentru marele logofăt al dreptății, Filip Lenș. După moartea acestuia, clădirea devine cazarmă a unui regiment de infanterie, iar apoi sediu al Ministerului de război. În 1886, noul ei proprietar Gh. Vernescu, om politic, va încredința casa arhitectului Ion Mincu pentru restaurare (1887–1889).

Clădirea, formată din două nivele — parter și etaj — are în centru un hol mare. Cu prilejul restaurării amintite, interioarele au fost împodobite cu picturi datorate lui G.D. Mirea.

CASA LIPATTI — *B-dul Ana Ipătescu nr. 12; acces: autobuzele 33, 34, 76 și 79, troleibuzele 82 și 83.*
Construită la sfîrșitul secolului al XIX-lea după planurile arh. Petre Antonescu, locuința a aparținut familiei celebrului pianist român Dinu Lipatti (1917—1950).

CASA MANOLACHE — *Str. Popa Rusu nr. 21; acces: autobuzul 74, tramvaiele 5 și 17.*
Înălțată de Manolache, vătaf de harabagii (căruțași), la începutul secolului al XIX-lea, locuința are o înfățișare rustică, modestă. Este compusă din patru încăperi, împărțite două cîte două, față de tindă, și o pivniță. Fațada este prevăzută cu o prispă sprijinită pe stîlpi de lemn între care se deschid arcade trilobate.

CASA MANU — *Calea Victoriei nr. 192; acces: autobuzele 33, 34, 77 și 79; troleibuzele 86, 87 și 94.*
Construită în stil neoclasic francez pentru marele logofăt Alecu Florescu, în 1843, clădirea a devenit în 1868 proprietate a viitorului general Gh. Manu. În 1948, a fost donată statului, actualmente fiind afectată unui club al salariaților Ministerului industriei construcțiilor de mașini.

Casa are un subsol înalt și parterul care cuprinde un hol mare, șase camere, cîteva dependințe și un culoar. Fațada dinspre Calea Victoriei are o parte centrală evidențiată printr-o cornișă, bogat decorată, peste care se înalță și un mic atic. Acest element este prevăzut cu pilaștrii neocorintici, între care se deschid trei arcade în plin cintru.

Intrarea principală este marcată de două coloane în stil neocorintic.

CASA MELIK — *Str. Spătarului nr. 22; acces: autobuzele 74 și 79, troleibuzele 84, 85 și 92, tramvaiele 1 și 21.*
Datînd de pe la 1760, este cea mai veche clădire civică din București, păstrată în forma ei inițială. Începînd din 1820, a aparținut familiei Melik. În 1848, proprietarul de pe atunci al casei, arhitectul Iacov Melik, care avea legături strînse cu conducătorii revoluției, a ascuns în podul locuinței pe cîțiva dintre acești conducători: Ion Heliade Rădulescu, C.A. Rosetti ș.a. Melik a fost imediat exilat revenind în anii premergători Unirii Principatelor. În 1857 Melik își repară locuința, respectînd stilul original, menținut și cu prilejul renovării din 1920—1921.

Casa este construită în spiritul arhitecturii populare românești din secolul al XVIII-lea, avînd parterul înălțat deasupra pivniței (azi cu o înfățișare de parter scund), în care s-au amenajat spații pentru locuit. Pe unul din colțuri se înalță cerdacul închis cu geamlîc, cerdac ce marchează intrarea principală a locuinței. Fațadele sînt împărțite în două registre: cel inferior, simplu și scund, iar cel superior, mai înalt, ornat cu pilaștri și cu romburi deasupra ferestrelor.

Cu prilejul împlinirii a o sută de ani de la nașterea pictorului Theodor Pallady (1871—1956) s-a amenajat în această clădire **Casa muzeu Theodor Pallady,** cuprinzînd mai ales lucrări inedite de grafică, pe lîngă obiectele ce au aparținut artistului.

CASA MEMORIALĂ „MARIA FILOTTI" — *Str. V. Pârvan nr. 12; telefon 13.72.72; acces: autobuzul 33, troleibuzele 84, 85, 88, 90 și 92; deschis duminica între orele 16—19*

Fosta locuință a marii actrițe dramatice Maria Filotti (1883—1950) păstrează tablouri (semnate de I. Iser, C. Ressu, Cecilia Cuțescu-Storck, K. Loghi ș.a.), obiecte de artă, fotografii, înfățișînd-o în diferite momente din cariera sa, documente referitoare la activitatea pe care a desfășurat-o pe scenele românești.

CASA MEMORIALĂ „C.I. NOTTARA ȘI C.C. NOTTARA" *Bd. Dacia nr. 51; acces: autobuzele 37 și 106, troleibuzul 86; deschis zilnic între 10—13, 16—19, luni închis.*

Este locuința în care au trăit C.I. Nottara (1859—1935), unul dintre fruntașii scenei bucureștene, și fiul acestuia C.C. Nottara (1890—1959), figură proeminentă a muzicii românești. Viața și creația acestora este evocată de un bogat material documentar.

În cele două camere consacrate amintirii lor atrage, în primul rînd, atenția impozanta bibliotecă ce îmbracă pe cîte două laturi încăperile. Pot fi văzute aici fotografii reprezentîndu-l pe C. I. Nottara în principalele sale creații, portretele unor iluștri slujitori ai scenei ca Marioara Voiculescu, Agatha Bîrsescu, V. Maximilian ș.a. O serie de scrisori semnate de O. Goga, I. Minulescu, L. Rebreanu etc. consemnează prețuirea pe care o arătau acești scriitori marelui actor.

CASA MUZEU THEODOR PALLADY (v. **CASA MELIK**)

CASA PAROHIALĂ A BISERICII RĂZVAN — *Str. Biserica Răzvan nr. 3; acces: autobuzele 31, 34 și 35, tramvaiele 1, 5, 17 și 21, troleibuzele 82, 83, 87 și 94.*

Casa din curtea bisericii Răzvan datează de la începutul secolului al XIX-lea, și, deși a cunoscut o serie de restaurări, ne permite să ne dăm seama cum arăta o locuință bucureșteană de acum peste un veac și jumătate.

Clădirea are două nivele, parter și etaj, a căror linie de separare este evidențiată pe fațadă de un brîu accentuat. La intrare se află un veritabil hol care găzduiește atît scara de acces spre etaj, cît și scara către pivniță. Fațada este dominată de corpul central al clădirii în care se află intrarea de la parter și holul de la etaj.

CASA PRIETENIEI ROMÂNO-SOVIETICE — *Str. Batiștei, 14; telefon 12.09.30; acces: autobuze: 31, 34, 35, 40, 109, troleibuze: 81, 82, 83, 84, 85, 87, 88, 90, 92, 94.*

Înființată în anul 1945, Casa prieteniei româno-sovietice desfășoară o multiplă și variată activitate avînd ca scop popularizarea realizărilor din U.R.S.S. în cele mai diverse domenii de activitate, ca și prezentarea

Cu prilejul împlinirii a o sută de ani de la nașterea pictorului Theodor Pallady (1871—1956) s-a amenajat în această clădire **Casa muzeu Theodor Pallady,** cuprinzînd mai ales lucrări inedite de grafică, pe lîngă obiectele ce au aparținut artistului.

CASA MEMORIALĂ „MARIA FILOTTI" — *Str. V. Pârvan nr. 12; telefon 13.72.72; acces: autobuzul 33, troleibuzele 84, 85, 88, 90 și 92; deschis duminica între orele 16—19*

Fosta locuință a marii actrițe dramatice Maria Filotti (1883—1950) păstrează tablouri (semnate de I. Iser, C. Ressu, Cecilia Cuțescu-Storck, K. Loghi ș.a.), obiecte de artă, fotografii, înfățișînd-o în diferite momente din cariera sa, documente referitoare la activitatea pe care a desfășurat-o pe scenele românești.

CASA MEMORIALĂ „C.I. NOTTARA ȘI C.C. NOTTARA" *Bd. Dacia nr. 51; acces: autobuzele 37 și 106, troleibuzul 86; deschis zilnic între 10—13, 16—19, luni închis.*

Este locuința în care au trăit C.I. Nottara (1859—1935), unul dintre fruntașii scenei bucureștene, și fiul acestuia C.C. Nottara (1890—1959), figură proeminentă a muzicii românești. Viața și creația acestora este evocată de un bogat material documentar.

În cele două camere consacrate amintirii lor atrage, în primul rînd, atenția impozanta bibliotecă ce îmbracă pe cîte două laturi încăperile. Pot fi văzute aici fotografii reprezentîndu-l pe C. I. Nottara în principalele sale creații, portretele unor iluștri slujitori ai scenei ca Marioara Voiculescu, Agatha Bîrsescu, V. Maximilian ș.a. O serie de scrisori semnate de O. Goga, I. Minulescu, L. Rebreanu etc. consemnează prețuirea pe care o arătau acești scriitori marelui actor.

CASA MUZEU THEODOR PALLADY (v. **CASA MELIK**)

CASA PAROHIALĂ A BISERICII RĂZVAN — *Str. Biserica Răzvan nr. 3; acces: autobuzele 31, 34 și 35, tramvaiele 1, 5, 17 și 21, troleibuzele 82, 83, 87 și 94.*

Casa din curtea bisericii Răzvan datează de la începutul secolului al XIX-lea, și, deși a cunoscut o serie de restaurări, ne permite să ne dăm seama cum arăta o locuință bucureșteană de acum peste un veac și jumătate.

Clădirea are două nivele, parter și etaj, a căror linie de separare este evidențiată pe fațadă de un brîu accentuat. La intrare se află un veritabil hol care găzduiește atît scara de acces spre etaj, cît și scara către pivniță. Fațada este dominată de corpul central al clădirii în care se află intrarea de la parter și holul de la etaj.

CASA PRIETENIEI ROMÂNO-SOVIETICE — *Str. Batiștei, 14; telefon 12.09.30; acces: autobuze: 31, 34, 35, 40, 109, troleibuze: 81, 82, 83, 84, 85, 87, 88, 90, 92, 94.*

Înființată în anul 1945, Casa prieteniei româno-sovietice desfășoară o multiplă și variată activitate avînd ca scop popularizarea realizărilor din U.R.S.S. în cele mai diverse domenii de activitate, ca și prezentarea

unor probleme politice, sociale, economice, științifice și culturale din România sau din actualitatea internațională.

Casa prieteniei româno-sovietice organizează conferințe, vizionări de filme, audiții muzicale, simpozioane, expoziții, întîlniri cu oameni de știință sau de artă. În acest scop ea dispune de o sală de spectacole, sală de expoziții, un cinematograf-grădină, discotecă, o sală de lectură pentru ziare și reviste. În aceeași clădire funcționează secția de împrumut a Bibliotecii centrale ARLUS.

CASA ROMANIT — *Calea Victoriei nr. 111; acces: autobuzele 33, 34, 77 și 79; troleibuzele 82, 83, 86, 87 și 94.*
O ilustră casă a Bucureștilor veacului trecut, înălțată de boierul C. Faca, la colțul format de Calea Victoriei (pe atunci, Podul Mogoșoaiei) cu Calea Griviței (Podul Tîrgoviștei). Faca a murit înainte de a o termina și moștenitorii lui au vîndut-o vistiernicului grec Romanit. Acesta a desăvîrșit construcția, amenajînd interioare luxoase pe care scriitorul Ion Ghica (1816—1897) le-a prezentat astfel în memoriile sale: „... *pereții odăilor toți cu mermer (stuc), imitînd marmurele cele mai rare și mai frumoase, tavanurile de o bogăție rară și de bun gust. . . Odăile toate așternute iarna cu covoare scumpe de Ușak și Agem, iar vara cu rogojini fine de Indii; macaturile și perdelele de mătăsărie groasă de Damasc și Alep. Scaunele și canapelele, toate de lemn de mahon și abanos, încrustate cu sidefuri și cu figuri de bronz poleit, erau îmbrăcate cu piele de Cordova. In toate odăile, policandre atîrnate de tavanuri cu ghirlandele între uși și ferestre, toate de cristal de Veneția. . .*"

După moartea lui Romanit (1834), clădirea a fost închiriată domnitorului Al. Dimitrie Ghica (1834—1842) care își stabilește aici „cancelaria" — un fel de birou de reclamații. În 1836, casa a fost cumpărată de stat și afectată inițial birourilor Curții administrative iar apoi, pe la jumătatea secolului al XIX-lea, Ministerului de finanțe. Acest minister avînd nevoie de un spațiu mai mare, clădirea a fost completată cu două noi corpuri dispuse în formă de U larg deschis. Actualmente, clădirile găzduiesc Institutul de proiectări pentru industria materialelor de construcții (I.P.I.M.C.).

Din acest ansamblu, latura din dreapta constituie vechea casă Romanit, avînd, ca și celelalte laturi, trei nivele (parter și două etaje) cu fațade împărțite în trei registre puternic marcate. În fațada dinspre curtea interioară se distinge o porțiune mai proeminentă care marchează fosta intrare.

CASA SCÎNTEII — (v. **PALATUL CASA SCÎNTEII**)

CASA SCRIITORILOR „MIHAIL SADOVEANU" — *Calea Victoriei nr. 113; acces: autobuzele 33 și 34, troleibuzele 82, 83, 86, 87 și 94.*
Edificiul, cunoscut și sub numele de Casa Monteoru, a fost înălțat după planurile arh. Ion Mincu, între 1887—1889.

Construită pe două nivele, clădirea are un parter scund și un etaj înalt din care se detașează net balconul sprijinit pe două coloane cu capiteluri corintice. Interioarele sînt foarte bogat ornamentate,

Mincu utilizînd pentru aceasta fierul, bronzul, marmura, stucul și cristalul. Edificiul găzduiește astăzi Casa scriitorilor „M. Sadoveanu".

CASA SOARE — *Str. Apolodor nr. 1; acces: autobuzele 32, 42, 75, 103 și 118.*
Clădirea, în care s-a amenajat restaurantul în stil românesc „Bucur", a fost construită în 1914 după planurile arhitectului Petre Antonescu. Acesta a izbutit să dea construcției o înfățișare de conac boieresc, preluînd și adaptînd elemente de arhitectură populară românească. Casa este formată dintr-un subsol ridicat, parter și, parțial, etaj deasupra cîtorva încăperi.

CASA DIN STR. MIRCEA VODĂ — *Str. Mircea Vodă nr. 51; acces: autobuzele 34 și 42, tramvaiele 13, 14, 15, 18, 19 și 23.*
Construită, se pare, în prima jumătate a secolului al XIX-lea, casa este alcătuită dintr-o tindă care are în dreapta două camere, iar în stînga o singură încăpere mai mare și un coridor care duce spre odaia de deasupra gîrliciului pivniței.

Fațada principală a casei are o prispă lată, prevăzută cu arcade largi, sprijinite pe stîlpi de lemn cu capiteluri sculptate. Prispa cuprinde și un mic foișor care adăpostește scara de acces în locuință.

CASA CLEOPATRA TRUBEȚKOI — *Calea Victoriei nr. 194; acces: autobuzele 33, 34, 77 și 79, troleibuzele 86, 87 și 94.*
Construită în prima jumătate a secolului al XIX-lea pentru paharnicul Manolache Faca, clădirea a fost vîndută în 1840 prințesei Cleopatra Trubețkoi, născută Ghica. La sfîrșitul anului 1846 și în primele zile ale anului 1847, casa a avut un oaspete celebru în persoana marelui pianist și compozitor Franz Liszt. După moartea prințesei Trubețkoi (1876), clădirea a fost vîndută la licitație, iar din 1956 ea găzduiește Centrul de fonetică și dialectologie al Academiei R.S. România.

Construită în stil neoclasic francez, clădirea are un parter simplu și un etaj înalt. Fațada propriu-zisă se impune privirii prin frontonul clasic situat deasupra părții centrale, marcată de altfel și prin faptul că iese puțin în afara aliniamentului clădirii.

Intrarea, pe latura opusă clădirii, are un peron al cărui acoperiș, solid susținut, servește drept terasă pentru holul de la etaj.

CASA UNIUNII ARTIȘTILOR PLASTICI — *Calea Victoriei nr. 155; acces: autobuzele 33, 34, 77 și 79, tramvaiele 4, 24, 26 și 27, troleibuzele 81, 82 și 83.*
Construită de arhitectul Grigore Cerkez în 1888, ca locuință proprie, clădirea este din 1951, sediu al Uniunii artiștilor plastici.

Ceea ce caracterizează această clădire este stilul gotic, cu influențe ale renașterii germane, stil folosit și în ornamentarea interioarelor locuinței. Casa are un subsol ridicat, parter, etaj și o mansardă. Fațada principală are numeroase ferestre prevăzute cu ancadramente de piatră cu profil gotic, un gang deschis sub un arc gotic și un balcon generos ornamentat. Edificiul cuprinde mai multe încăperi, trei holuri spațioase și o sală de festivități avînd panouri pictate și decorate în stil gotic.

CASA UNIVERSITARILOR — *Str. Tudor Arghezi nr. 46; acces: autobuzele 72, 74, 79 și 109, troleibuzele 88 și 90.*
Clădirea a fost construită în 1860 pentru Cezar Librecht, directorul Poștelor în timpul domniei lui Alexandru Cuza. Abdicarea domnului Cuza s-a repercutat și asupra vechiului său prieten Librecht. Casa lui a fost scoasă la licitație și cumpărată de G.C. Filipescu, mareșal al Palatului. Începînd din anul 1947, clădirea a fost afectată cadrelor didactice universitare, amenajîndu-se aici săli de cinema, lectură, bibliotecă și un restaurant.

Edificiul poartă amprenta stilului neogotic care i-a dat o înfățișare aparte cu coronamentul său crenelat și suita de firide ce înconjoară partea superioară a fațadelor excesiv ornamentate.

CASA LUI IANCU VĂCĂRESCU — *Str. Enăchiță Văcărescu nr. 16; acces: autobuz 44, tramvaiele 7, 8, 15 și 23.*
Actual sediu al Direcției Monumentelor Istorice, această clădire situată sub dealul Mitropoliei, a aparținut — la origine — poetului Iancu Văcărescu (1792—1863). Ea a găzduit, apoi, ședințele „Societății literare române" care avea să-și schimbe numele ulterior în „Societate academică română", apoi în „Academia Română". După înfăptuirea Unirii Principatelor (1859) casa a devenit locuința lui Mihail Kogălniceanu, om politic, istoric și scriitor care a avut un important rol în lupta pentru unire și care primea, foarte des, aici figuri proeminente ale vremii, prieteni apropiați ai domnitorului Al. I. Cuza.

Casa prezintă interes și din punct de vedere arhitectonic, fiind una din puținele construcții în stil neoclasic — cu elemente decorative în ceramică — foarte bine păstrate pînă în zilele noastre.

CATEDRALA SF. IOSIF — *Str. Nuferilor nr. 19; acces: autobuzul 32, tramvaiele 6 și 10.*
Bazilică catolică, înălțată în 1883, după planurile arhitectului vienez Schmidt. Este o construcție masivă într-un stil care îmbină elementele romanice cu cele gotice. În partea centrală a monumentalei sale fațade se deschide intrarea, deasupra căreia se află o rozetă imensă.

CENTRUL DE TELEVIZIUNE — *Calea Dorobanților nr. 191; acces: autobuzele 31 și 110, tramvaiul 4, troleibuzul 83.*
Prima emisiune de televiziune din România s-a efectuat din București, în noaptea revelionului 1956—1957; a început cu cîteva ore înainte de miezul ultimei nopți a anului care se sfîrșea și s-a încheiat cu primele ore ale dimineții celui ce abia începuse. De aceea, biografii televiziunii au pus în circulație două date în actul de naștere al acesteia.

Întreaga activitate a noii instituții de cultură din București s-a desfășurat de-a lungul a 10 ani în sediul din Str. Molière nr. 2, unde mai funcționează și în prezent un studiou de circa 400 m.p. altul mai mic, cabine de crainici, secția de microfilm, laboratoare, birouri, anexe.

În 1968 a fost terminată noua construcție (arh. T. Ricci, T. Iacoban și M. Căciulă) destinată centrului de televiziune, nu departe de vechiul sediu, pe calea Dorobanților. Ea este realizată într-o formulă arhitectonică și tehnică de anvergură modernă, atît în privința spațiilor de lucru cît și a dotărilor cu aparatură de specialitate.

Trei corpuri construite, cu tot atîtea destinaţii, se disting aci: corpul ateliere-producţie, corpul de studiouri, corpul redacţional. Desigur, cel mai interesant ca dotare tehnică este corpul de studiouri, în număr de trei: unul de 800 m. p. (cu posibilitatea de a găzdui şi spectacole cu public) şi încă două de 600 m.p., în afara studiourilor speciale pentru actualităţi (140 m.p.), înregistrări muzicale (1800 m.p.), cabinele comentatorilor, sălile de repetiţie, cabinele de machiaj, instalaţiile de telecinematograf, de înregistrare a programelor etc. Suprafaţa desfăşurată a construcţiei Centrului de televiziune este de 60.000 m.p.

O dată cu intrarea în funcţiune a celui de al doilea emiţător, posturile bucureştene au inaugurat şi programul II pe un alt canal. De la cele aproape 600 ore de emisie în anul 1957, s-a ajuns, în 1971 la peste 3000 de ore.

CIMITIRUL „ŞERBAN VODĂ" (BELLU) — *Şos. Olteniţei nr. 1—5; acces: autobuzele 32, 44, 73 şi 75, tramvaiele 7, 11, 12, 20, 22 şi 26, troleibuzele 82 şi 87.*

Cimitirul, ale cărui baze au fost puse în noiembrie 1859 din iniţiativa lui C.A. Rosetti, este cel mai mare şi mai important din Bucureşti. Situat pe locul unei grădini pentru petreceri, care aparţinuse baronului Bellu, cimitirul ocupă o suprafaţă de aproape 200.000 m.p. Aici îşi dorm somnul de veci o seamă de figuri proeminente ale artei, culturii şi ştiinţei româneşti. Pot fi văzute mormintele poeţilor şi scriitorilor Mihai Eminescu, I.L. Caragiale, C. Goşbuc, M. Sadoveanu, M. Ralea, G. Călinescu (toate fig. 9, în dreapta intrării), Liviu Rebreanu (în vecinătatea acestora), cu un bust realizat de Miliţa Pătraşcu, Panait Cerna şi Şt. O. Iosif (ambii în fig. 84, primul fiind înfăţişat într-un basorelief de Fr. Storck, iar al doilea într-un bust de C. Medrea), ale scriitorilor Panait Istrati (fig. 37; bust în bronz de sculptoriţa Miliţa Pătraşcu), Emil Gîrleanu (fig. 83; basorelief în bronz de C. Medrea), ale artiştilor dramatici Aristide Demetriad (fig. 16), Grigore Manolescu (fig. 32), Petre Liciu (fig. 74), al arheologului Vasile Pârvan (fig. 101), ale arhitecţilor Ion Mincu (fig. 81), Gr. Cerkez (fig. 66), Ştefan Burcuş (fig. 89), al inginerului constructor Al. Saligny (fig. 55), al doctorului C. Istrati (fig. 73), al familiei C.A. Rosetti (fig. 74), cu un bust în bronz de C. K. Storck ş.a.

În afară de busturile şi basoreliefurile menţionate mai sus, există în acest cimitir şi alte monumente funerare de o mare valoare artistică. Astfel, arh. I. Mincu a realizat o bisericuţă în stil românesc la mormîntul familiei marelui ban Dimitrie Ghica (fig. 40), un mausoleu în piatră şi bronz la mormîntul familiei Gh. Gr. Cantacuzino. Mai pot fi văzute opere ale sculptorului R. Romanelli (fig. 19 şi 65), ale arh. Albert Galleron ş.a.

CIRCUL GLOBUS — *Aleea Circului nr. 2; telefon 11.01.20; acces: tramvaiele 4, 5, 24, 26 şi 27, troleibuzele 88 şi 90.*

Pe unul din locurile pustii care răneau faţa Capitalei (groapa numită Tonola), s-a înălţat în 1960—1961 clădirea celui mai mare circ din România (autor arh. N. Porumbescu şi C. Rulea). A fost amplasată în cadrul unui ansamblu mult mai vast, în a cărui compunere sînt

incluse blocuri de locuinţe din Şoseaua Ştefan cel Mare, din imediata apropiere a Circului, din Bulevardul Lacul Tei şi un frumos parc.

Arena propriu-zisă are un diametru de 13 m, accesul animalelor făcîndu-se printr-un culoar subteran, ca şi la nivelul arenei. În afara marelui amfiteatru rezervat publicului (capacitatea de găzduire a sălii este de 2.500 locuri, intrarea şi evacuarea din sală făcîndu-se prin numeroase căi), construcţia este prevăzută cu spaţii corespunzătoare pentru petrecerea pauzelor, cu anexe care adăpostesc menajeria deschisă aproape permanent pentru vizitatori chiar şi în timpul spectacolelor, cabine pentru actori, diverse instalaţii de iluminat, sonorizare, spaţii pentru orchestră, aparatajul necesar acrobaţiilor.

CIŞMIGIU — (v. **GRĂDINA CIŞMIGIU**)

CIUREL (ştrand) — *Splaiul Independenţei — stăvilar; acces: tramvaiul 14.*

Acest ştrand al Bucureştilor are o capacitate de peste 2.500 de persoane. În afara unui bazin de 3.000 m.p. pentru adulţi, mai are bazine pentru copii, o plajă, vestiare şi un teren pentru parcarea a 50 de autoturisme.

COLECŢIA DE ARTĂ COMPARATĂ — *Str. Obedenaru nr. 3; acces: troleibuzele 84, 85, 88, 90 şi 92. Deschisă marţi şi joi între orele 9—13, vineri şi sîmbătă între orele 15—20, duminica între orele 10—18.*

Prezintă obiecte de artă feudală românească de diverse genuri (mobilier, ţesături, unelte, icoane pe sticlă), precum şi un număr mare de obiecte din ceramică românească, europeană veche şi orientală.

COLECŢIA DE ARTĂ ORIENTALĂ MARCU BEZA — *Str. Berzei nr. 17; acces: autobuzele 33, 36, 37, 74, troleibuzele 85, tramvaiele 2, 3, 12, 20. Deschis zilnic între orele 11—18; luni închis.*

Organizată în fosta locuinţă a scriitorului şi diplomatului Marcu Beza, această unitate muzeală pune în circuitul public obiecte de o incontestabilă valoare artistică şi ştiinţifică. Colecţia cuprinde obiecte de îmbrăcăminte şi de podoabă orientale, ceramică din insula Rodos, porţelanuri japoneze. De asemenea, într-o încăpere, sînt înfăţişate documente atestînd relaţii între domnitorii Ţării Româneşti şi ai Moldovei şi ţările din Orientul apropiat. Cu piesele colecţionate de M. Beza (covoare, perne, o ladă persană, o mare pictură) s-a reconstituit un interior oriental. Colecţia cuprinde, totodată, interesanta corespondenţă purtată de M. Beza cu personalităţi culturale româneşti şi străine (Titu Maiorescu, Simion Mehedinţi, Bernard Shaw ş.a.).

COLECŢIA „ELENA ŞI DR. I. DONA" — *Str. G-ral Dona nr. 12; acces: autobuzele 32 şi 36, tramvaiele 6 şi 10. Deschisă marţi, joi şi duminica între orele 10—13 şi 16—19.*

Cuprinde picturi semnate de N. Grigorescu, Gh. Petraşcu, Şt. Luchian, N. Tonitza, Th. Pallady, C. Ressu, Al. Ciucurencu şi Lucian Grigorescu. În patrimoniul acestei colecţii există deasemenea lucrări de sculptură mică, piese de ceramică şi de cristal fin, covoare etc.

COLECȚIA MEMORIALĂ „PROF. GARABET AVACHIAN" — *Str. Stanislas Cihoschi nr. 10; telefon 12.17.25; acces: autobuzele 31, 33, 34, 35, 77 și 79, troleibuzele 82, 83, 86 și 87. Deschis marți, joi, sîmbătă între orele 10—13, 17—20, duminica înrtre orele 10—13.*
Remarcabila colecție de artă realizată de profesorul de muzică G. Avachian a intrat în circuitul muzeelor publice oferind iubitorilor de frumos o serie de picturi semnate de mari artiști români ca Th. Pallady, A. Ciucurencu, D. Ghiață, J. Steriadi, G. Petrașcu, St. Luchian, I Iser, C. Ressu ș.a. Colecția cuprinde, de asemenea, icoane vechi (sec. XVIII—XIX) din Maramureș, zona Făgărașului și Sebeș-Alba, obiecte de artă orientală (turcă, persană, japoneză) și mobilă veche.

COLECȚIA MEMORIALĂ „IOSIF ISER" — *Bd. Bălcescu nr. 9; acces: autobuzele 31, 34 și 35, troleibuzele 82, 83, 87 și 94. Deschisă marți între orele 16,30—19,30 și duminica între orele 10,30 și 12.*
Cuprinde un număr mare de opere ale pictorului Iosif Iser (1881—1958), picturi, gravuri, desene, schițe din toate etapele creației sale.

COLECȚIA „ION MINULESCU" — *Bd. Dr. Gh. Marinescu nr. 19; acces: autobuzele 36 și 74, troleibuzele 84, 88, 90 și 92. Deschisă duminica între orele 11—13.*
Cuprinde lucrări de artă foarte diferite, adunate de poetul Ion Minulescu de-a lungul vieții sale (1881—1943): pînze semnate de pictori români, icoane pe sticlă, stampe japoneze, miniaturi persane, cristaluri, ceramică, artă decorativă.

COLECȚIA „GEORGE OPRESCU" — (v. **MUZEUL DE ARTĂ AL ACADEMIEI REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA**).

COLECȚIA „MARIA ȘI DR. G. SEVEREANU" — *Str. I. C. Frimu nr. 26: acces; autobuzele 31 și 34, troleibuzele 82, 84, 86, 87 și 94. Deschisă zilnic între orele 11—18, luni închis.*
Cuprinde peste 11.000 de obiecte: unelte și podoabe preistorice, arme, monede geto-dace, romane, obiecte medievale. Colecția cuprinde și cîteva piese de mare valoare.

COLECȚIA „M. WEINBERG" — *Str. Alexandru Sahia nr. 36; acces: troleibuzele 88 și 90. Deschisă joi și duminica între orele 16—18.*
Cuprinde lucrări reprezentative ale unor cunoscuți artiști români: N. Tonitza, Th. Pallady, Gh. Petrașcu, Fr. Șirato ș.a. precum și 150 de picturi, gravuri și desene ale pictorului Iosif Iser.

COLENTINA — *Rîu și cartier bucureștean; acces: autobuzul 43, tramvaiele 4 și 21.*
Rîul Colentina, afluent al Dîmboviței, izvorește la marginea Subcarpaților Munteniei. Cursul lui, bogat în meandre, străbate partea nordică a orașului pe o distanță de peste 30 km, formînd unmeroase lacuri, în mare parte asanate și amenajate, cu ștranduri și baze pentru sporturi nautice (Mogoșoaia, Chitila, Străulești, Băneasa, Herăstrău, Floreasca, Tei, Fundeni, Pantelimon). În zona respectivă se vor desfășura ample lucrări pentru transformarea acestei salbe de lacuri într-un mare complex de agrement al Capitalei.

COMPLEXUL SPORTIV „CONSTRUCTORUL" — *Şos. Iancului nr. 130; telefon 35.40.40; acces: tramvaiul 13, autobuzul 74, troleibuzul 86.*

Realizarea complexului a început în 1953, cînd s-a construit o sală de sport. Lîngă aceasta s-au amenajat ulterior două terenuri de handbal în 7, un teren de volei, un teren de baschet şi o modernă sală de popice care a găzduit în 1963 campionatele europene de popice.

Clubul sportiv „Constructorul" mai are o bază sportivă şi pe Şos. Olteniţei nr. 13 (acces: autobuzele 41 şi 44, tramvaiul 11), constînd dintr-un teren pentru fotbal şi rugbi, înconjurat de o pistă de zgură pe care se organizează adeseori concursuri de motociclism (dirt-track).

COMPLEXUL SPORTIV „DINAMO" — *Şos. Ştefan cel Mare nr. 9; telefon: 12.82.19; acces: autobuzele 72, 106; tramvaiele 4, 24, 26 şi 27; troleibuzele 88 şi 90.*

A început să fie amenajat în 1948, într-o vastă excavaţie care a găzduit, timp de mai mulţi ani, un velodrom rudimentar. Complexul cuprinde un număr mare de baze sportive. Stadionul, inaugurat în 1951, avînd tribune de beton cu o capacitate de 20.000 de locuri, găzduieşte frecvent meciuri de fotbal, rugbi şi handbal. În jurul terenului s-a amenajat o pistă de atletism. Velodromul are tribune pentru 5.000 de spectatori; sub tribune există două săli folosite de membrii secţiei de box una, iar cealaltă de halterofili. Complexul mai dispune de un poligon de tir înzestrat cu utilaj modern şi 24 paturi de tragere, o sală de gimnastică, jocuri sportive (volei, baschet), box, lupte, haltere etc. avînd tribune cu 1.000 locuri. Inaugurat în 1963, bazinul de înot cu apă încălzită în perioadele mai reci este prevăzut cu tribune pentru 3.000 de spectatori. Sub tribunele sale se află o altă sală pentru antrenamentele boxerilor.

În incinta parcului sportiv „Dinamo" se află de asemenea trei terenuri pentru antrenamentul fotbaliştilor şi rugbiştilor, dintre care două acoperite cu gazon, şase terenuri de tenis, cinci de volei, două de baschet, două de handbal redus, dintre care unul este prevăzut, din 1965, cu tribune şi instalaţii de iluminat pentru jocuri în nocturnă. Sub tribuna principală a stadionului de fotbal a fost amenajată şi o pistă de atletism, utilizată pentru antrenamentele din timpul iernii.

COMPLEXUL SPORTIV „FLOREASCA" — *Str. Popa Marin nr. 2; telefon: 11.64.06; acces: autobuzele 31, 35, 76 şi 110, tramvaiul 5.*

Construit în anii puterii populare, acest complex constituie, datorită sălii de care dispune, centrul activităţii sportive de iarnă. Cuprinde o sală mare, cu tribune pentru 2.400 de spectatori, în care s-au desfăşurat mari competiţii interne şi internaţionale (campionatele mondiale de tenis de masă în 1953, criteriul european de scrimă pentru juniori în 1956, campionatele internaţionale de gimnastică ale României în mai multe ediţii ş.a.). Sala este legată printr-un culoar de bazinul acoperit (33,33 m × 17 m), prevăzut cu tribune şi trambulină pentru sărituri. În sfîrşit, lîngă bazin există o a treia construcţie, care găzduieşte antrenamente şi concursuri de scrimă şi care are 65 m lungime, 12 m lăţime şi 6,5 m înălţime.

Nu departe de acest complex s-a dat în folosință, în 1964, un patinoar artificial — cel de-al doilea al orașului, principalul patinoar funcționînd în cadrul complexului sportiv „23 August".

COMPLEXUL SPORTIV „GIULEȘTI" — *Șos. Giulești nr. 18; telefon 17.03.01; acces: autobuzele 38, 78 și 105, tramvaiele 2 și 11.*

A fost construit între cele două războaie mondiale, pe un teren din vecinătatea podului Grant. Cuprinde un stadion cu o capacitate de 15.850 spectatori, teren pe care au loc meciuri de fotbal, uneori de handbal sau rugbi. În jurul terenului există o pistă de atletism. În incinta complexului s-au mai amenajat un teren de fotbal pentru antrenament, două terenuri de volei, două de baschet și un teren de handbal redus. Sub tribunele stadionului există o sală (capacitatea 300 de locuri), în care se dispută meciuri de volei, de baschet, o sală pentru box, lupte, haltere, un poligon de tir, o popicărie cu două piste, diferite birouri ale clubului „Rapid", magazii pentru materiale sportive etc.

COMPLEXUL SPORTIV „PROGRESUL" — *Str. Dr. Staicovici nr 42; telefon 37.18.49; acces: autobuzele 33 și 118, troleibuzele 84, 88, 90 și 92.*

Amenajat de asemenea între cele două războaie mondiale, într-un bătrîn parc care a găzduit cel mai vechi teren de sport al orașului, complexul dispune de cinci terenuri de tenis (cel central avînd tribune pentru 2.000 de persoane), două terenuri de baschet, două terenuri de volei, un teren de handbal, trei terenuri de fotbal, unul avînd o tribună cu o capacitate de 5.000 de locuri, construită în 1953.

COMPLEXUL SPORTIV „REPUBLICII" — *Str. Maior Ene nr. 12 și str. Puțul cu apă rece nr. 49; telefon 31.48.80; acces: autobuzul 33, tramvaiele 3, 8, 20 și 25.*

Construit în 1935 pentru a sluji ca bază sportivă pentru studenții fostei Academii naționale de educație fizică — A.N.E.F. (Institutul de educație fizică și sport de astăzi) complexul a suferit distrugeri în timpul ultimului război. A fost refăcut în 1948 cînd s-au completat tribunele de jur împrejur, putînd cuprinde astăzi peste 30.000 de spectatori. Stadionul (avînd instalații de iluminat) găzduiește întîlniri de fotbal și rugbi, mari competiții atletice, campionate republicane, campionate internaționale ale României și Jocuri balcanice.

Complexul mai cuprinde un teren de antrenament pentru handbal redus, două terenuri de volei, două de baschet, iar sub tribune sînt săli de antrenament pentru scrimă, haltere etc., precum și un bac utilizat de canotori în antrenamentele de iarnă.

COMPLEXUL SPORTIV AL TINERETULUI — *Aleea Ștrandului nr 2, telefon 33.15.70; acces: autobuzul 31 și 110, tramvaiele 3 și 4, troleibuzele 81 și 82.*

Alcătuit din Stadionul tineretului — o veche bază sportivă a Capitalei — și Strandul tineretului (fost Kiseleff), a mai fost completat în anii puterii populare cu noi amenajări: pistă de atletism în jurul terenului central, care dispune și de o tribună cu 1.000 de locuri, două terenuri

de rugbi, trei de baschet, două de volei, un teren de handbal redus, un teren de tenis, un poligon de tir.

În incinta ştrandului, care dispune de două bazine (unul pentru înot şi polo, celălalt, prevăzut cu trambulină, este utilizat pentru sărituri în apă) se află şi o sală de sport.

Amenajările sportive ale acestui complex constituie Baza sportivă şcolară nr. 1 a Capitalei.

COMPLEXUL SPORTIV „23 AUGUST" — *Bd. Muncii nr. 43, telefon 21.20.05; acces: tramvaiele 23 şi 24; troleibuzul 86; autobuzul 74.*

A fost realizat în mare parte prin munca patriotică a tineretului bucureştean în primăvara şi vara anului 1953, fiind destinat să găzduiască întrecerile sportive din cadrul celui de-al IV-lea Festival mondial al tineretului şi studenţilor.

Complexul cuprinde un stadion central cu tribune pentru 80.000 de spectatori, un teren gazonat şi pistă de atletism, cinci terenuri pentru antrenamente la fotbal, rugbi, handbal, nouă terenuri de volei, patru de baschet, trei de tenis.

În 1958 s-a construit în cadrul complexului un patinoar artificial cu tribune pentru 11.500 spectatori, dotat cu instalaţii pentru competiţii în nocturnă şi care, în 1970, a fost acoperit. Complexul mai cuprinde un lac pentru canotaj de agrement, două bazine (pentru înot şi sărituri în apă), săli pentru antrenament la box, haltere, lupte, un turn pentru antrenamentul paraşutiştilor sportivi şi un dispensar medical pentru sportivi. În incinta complexului a fost deschis în 1971 Muzeul naţional al sportului (v. pag 94.)

CONSILIUL DE MINIŞTRI AL R. S. ROMÂNIA — (v. **PALATUL CONSILIULUI DE MINIŞTRI AL R. S. ROMÂNIA**)

CONSILIUL POPULAR AL MUNICIPIULUI BUCUREŞTI — (v. **PALATUL CONSILIULUI POPULAR AL MUNICIPIULUI BUCUREŞTI**)

CURTEA ARSĂ — *Str. Cazărmii nr. 46—52; acces: autobuzul 103, tramvaiele 2, 3, 8, 20 şi 25.*

Sub acest nume sînt desemnate vestigiile Curţii domneşti construite de domnitorul Alexandru Ipsilanti (1774—1782) pe Dealul Spirei, în apropierea mănăstirii Mihai Vodă. Noul palat domnesc, înălţat în anii 1775—1776, a luat locul celui anterior, situat în Piaţa 1848 şi care ajunsese în stare de ruină.

Palatul, numit pe atunci Curtea Nouă, avea o înfăţişare mai curînd de conac decît de reşedinţă domnească. La aceasta contribuia şi faptul că împrejurimile erau acoperite, în acea vreme, cu vii întinse a căror amintire a rămas doar în numele unor străzi (Ziduri între vii, Şoseaua Viilor ş.a.).

Incendiată şi devastată de trupele austriece în timpul războiului ruso-turc (1787—1792), reşedinţa domnească a fost restaurată de Constantin Hangerli (1797—1799), domnitor pe care turcii l-au ucis chiar în acest palat. O mărturie despre Curtea Nouă ne-a rămas de la călătorul maghiar Vinscze Batthyany. Acesta a fost primit în 1801

de către domnitorul Alexandru Moruzi la palat, care „era alcătuit după stilul turcesc... și împrejmuit cu ziduri înalte". Referindu-se la interioare, oaspetele notează că „sala de recepție, deși spațioasă, era doar spoită cu var, însă numeroasele ferestre îi dădeau un aspect vesel".

Curtea domnească a fost avariată de cutremurul din 1802 dar, reamenajată, a găzduit un spital pentru armatele ruse în timpul războiului ruso-turc din 1806—1812. Curînd după înscăunarea lui Ion Caragea, în noaptea de 21/22 decembrie 1812, palatul a fost distrus în întregime de un puternic incendiu, care i-a amintit călătorului francez Auguste Lagarde — martor ocular la acest dezastru — „Vezuviul în mînie". Cu toată intervenția „tulumbagiilor" (pompierilor) „palatul și cu tot ceea ce conținea au fost prefăcute în scrum". Zidurile pîrjolite ale fostului palat se numesc de atunci Curtea Arsă.

Cercetări arheologice recente au scos la lumină o parte dintre ziduri și pivnițele palatului, destul de bine păstrate. Toate aceste vestigii au fost declarate în 1955 monumente de arhitectură.

CURTEA VECHE — *Str. Soarelui; acces: autobuzele 31, 32, 34 și 38, troleibuzele 82, 83, 87 și 94, tramvaiele 13 și 14.*

Nume dat (în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea), primei reședințe domnești din București, în jurul căreia avea să se dezvolte orașul. Curtea domnească a fost construită pe malul stîng al Dîmboviței în perimetrul format azi — aproximativ — de străzile 30 Decembrie, Lipscani, Șelari, Bărăției și Calea Moșilor.

Situată pe o colină, ce se forma pe atunci pe malul Dîmboviței, Curtea domnească era înconjurată de ziduri puternice, prevăzute cu două porți străjuite de cîte un turn. Una din porți se afla la întretăierea străzilor Smîrdan și 30 Decembrie, fiind numită Poarta de Sus. Cealaltă, era situată la începutul Căii Moșilor și se numea Poarta de Jos. Prima descriere a Curții domnești ne-a lăsat-o un jurist din Paris, Pierre Lescalopier (sec. XVI).

Pe vremea lui Constantin Brîncoveanu, reședința domnească este restructurată și mărită, devenind cel mai însemnat edificiu al Bucureștilor din acea vreme. Scriitorul italian Antonio del Chiaro, secretar al lui Brîncoveanu, amintește în însemnările lui despre această reședință, „cu totul de piatră, cu scara principală din marmură", avînd săli mari boltite (cea a tronului fiind susținută de un șir de coloane), o cameră de audiențe, spătărie, iatacele doamnei și ale domnului și alte încăperi. Reședința domnească era înconjurată de o grădină caracterizată astfel de del Chiaro: „foarte frumoasă, de formă pătrată, după bunul gust italian". În centrul grădinii se afla un foișor „pentru odihna și uneori pentru prînzul lui Vodă".

Clericul englez Chishull care vizitează palatul în 1702 îl consideră „cu adevărat nobil și măreț... mult înaintea celor în care așa de ambițios se complac turcii".

Domnitorul Alexandru Ipsilanti (1774—1782) a mutat reședința pe Dealul Spirii în „Curtea Nouă", denumită ulterior „Curtea Arsă" (v. pag. 57) din cauză că a fost distrusă de un incendiu. Curtea veche, ruinată de pe urma unor repetate incendii și cutremure, a devenit sălașul unei cete de haimanale, eroii romanului „Craii de Curte Veche"

scris de Matei Ion Caragiale (1885–1936), fiul dramaturgului I. L. Caragiale.

În vechiul palat domnesc, restaurat în parte, a fost amenajat *muzeul „Curtea Veche“* (deschis zilnic între 11—18, luni închis), cuprinzînd printre altele fragmente ale zidurilor din secolele XIV și XV, dale de piatră și de marmoră, ș.a.

DEALUL COTROCENI — *Acces: autobuzele 36, 74, 80 și 105; troleibuzele 90 și 93, tramvaiele 9, 11, 13, 14 și 25.*
Primul pinten care domină valea Dîmboviței, după intrarea acesteia în București. Acoperit cîndva de o pădure bogată, dealul mai păstrează în incinta Palatului pionierilor (v. pag. 101) și a Grădinii botanice (v. pag. 64) vestigii ale podoabei sale vegetale de odinioară.

În această zonă a orașului și-a adăpostit armata sa de panduri, în primăvara anului 1821, Tudor Vladimirescu. În ultimele decenii s-a format aici un cartier de vile, cu străzi liniștite, purtînd numele unor reprezentanți iluștri ai medicinii. Nu departe de Palatul pionierilor, — respectiv pe strada Ho Și Min nr. 4, unde se află azi Uzinele de mașini electrice — o placă memorială amintește că pe aceste locuri, fost cîmp al Cotrocenilor, s-a înălțat pentru prima oară în văzduh, în ziua de 17 iunie 1910, cu aeroplanul inventat, construit și pilotat de el, inginerul constructor de avioane Aurel Vlaicu, unul dintre pionierii aviației mondiale.

DEALUL FILARET — *Acces: autobuzul 32, tramvaiele 7 și 12.*
Situat la sud de dealul Patriarhiei, dealul se termină cu o zonă netedă, cîmpia Libertății, unde au avut loc mari întruniri ale maselor populare în timpul revoluției din 1848 și unde, în 1890, proletariatul din Capitală a sărbătorit pentru prima oară ziua de 1 Mai. Cîmpia Libertății a devenit cu timpul unul dintre frumoasele parcuri bucureștene: Parcul Libertății (v. pag. 103). Tot pe acest deal s-a inaugurat în 1869 prima gară a Bucureștilor (v. pag. 28).

DEALUL MIHAI VODĂ — *Acces: autobuzul 118, tramvaiele 2, 3, 8, 13, 14, 20 și 25.*
Este una dintre colinele Capitalei; mai exact, un pinten al malului drept al Dîmboviței numit și Dealul Arhivelor, fiind dominat de clădirea Arhivelor statului (v. pag. 80). Mai este cunoscut și sub numele de dealul lui Mihai Vodă, aici aflîndu-se o ctitorie a lui MihaiVodă Viteazul (înălțată în 1591), un interesant monument de arhitectură religioasă de la sfîrșitul secolului al XVI-lea (v. pag. 73).

Cercetările arheologice din ultima vreme, pe această colină, au scos la lumină urmele unor locuințe ale populației dace.

DEALUL PATRIARHIEI — *Colină care urcă în pantă lină din Piața Unirii la Patriarhie și palatul Marii Adunări Naționale. Acces: autobuzele 38, 42 și 75, tramvaiele 7, 8, 12, 15 și 23.*
A fost, de-a lungul vremii, martor al unor importante evenimente istorice: răscoala din 1655 a seimenilor și dorobanților (corpurile ostășești din preajma domniei), care au prins și ucis mai mulți boieri printre

care și postelnicul Papa, tatăl domnitorului C. Brîncoveanu (locul a fost însemnat cu o cruce de piatră, la poalele dealului); răscoala rufeturilor (breslelor) în 1675; semnalul revoluției de la 1848 a fost dat de clopotul de pe dealul Mitropoliei (cum se numea pe atunci); Unirea Principatelor a fost votată (1859) în localul Divanului Domnesc, aflat pe acest deal, pe locul ocupat azi de Palatul Marii Adunări Naționale.

DEALUL SPIREI — *Str. Uranus; acces: tramvaiele 2, 3, 8, 20 și 25.* Este una dintre colinele care domină malul drept al Dîmboviței și care a fost teatrul unei eroice lupte, dată de pompierii bucureșteni, la 13 septembrie 1848, împotriva unei divizii turcești, venită să reprime revoluția declanșată în acel an în capitala Țării Românești.

În amintirea acestei lupte a fost înălțat aici *„Monumentul eroilor pompieri"* (v. pag. 78). Tot pe dealul Spirei, în clădirea fostului Arsenal al armatei, a avut loc în 1922 procesul înscenat împotriva congresiștilor care au votat în mai 1921 crearea Partidului Comunist din România.

DIMBOVIȚA — Rîu lung de 266 km care izvorăște din munții Iezer (Carpații meridionali) și brăzdează Cîmpia Română, delimitînd cu valea sa două zone diferite ale acestei cîmpii (la est — Bărăganul, iar la vest — cîmpia înaltă a Burnasului). Înainte de a se vărsa în Argeș, rîul Dîmbovița străbate, pe o lungime de 24 km, orașul București, căruia îi asigură o parte din apa potabilă necesară.

Bucureștii s-au dezvoltat de o parte și de alta a văii cu terase a Dîmboviței. Orașul și-a desfășurat inițial locuințele între Dîmbovița și afluentul acesteia, Colentina. O altă zonă a orașului s-a înfiripat pe malul drept, între mănăstirea Cotroceni (unde se află azi Palatul pionierilor) și Văcărești.

Pe actualul teritoriu al orașului, Dîmbovița a mai avut doi afluenți mici: Bucureștioara (alimentată de o serie de izvoare aflate pe locul actualei Grădini a Icoanei) și Dîmbovicioara.

În trecutul orașului, Dîmbovița a folosit atît pentru alimentarea cu apă — transportată de sacagii prin toate mahalalele —, cît și ca forță motrice pentru morile care se înșirau de-a lungul ei. Bineînțeles, în timpul verii, rîul ținea și loc de ștrand pentru bucureștenii de toate vîrstele și straturile sociale.

Din cauza inundațiilor, în timpul domniei lui Al. Ipsilanti (1774—1782 și 1796—1797) se execută un canal de derivație. Ulterior se hotărăște și desființarea morilor, dar noile inundații din 1829 și 1838, cînd o treime din oraș este cuprins de ape, declanșează o largă dezbatere prin care se cerea desființarea zăgazurilor de pe cursul apei. Abia după inundațiile din 1864 și 1865 se iau unele măsuri pentru reglementarea cursului rîului: se demolează clădirile prea apropiate de apă, se refac podurile, se consolidează malurile etc.

În 1880 încep, după planurile lui Gr. Cerkez, lucrările de canalizare și rectificare a cursului Dîmboviței, lucrări terminate în 1884. Între 1880 și 1890 au fost construite instalațiile necesare pentru captarea, filtrarea și pomparea apei din Dîmbovița, care nu reușea să acopere decît circa 40—45% din necesitățile populației. În 1902 s-au făcut, fără succes, încercări de navigație pe Dîmbovița. În ultimii

ani s-au efectuat importante lucrări de taluzare și de refacere a unor poduri.

DRUMUL TABEREI — *Acces: autobuzele 37, 39, 105, 108 și 118; troleibuzele 84, 90 și 93.*

Cartier situat în sud-vestul orașului, în vecinătatea fostului cîmp al Cotrocenilor, de-a lungul străzii Drumul Taberei al cărui nume își are obîrșia în faptul că la 1821 Tudor Vladimirescu își instalase tabăra la mănăstirea Cotroceni (unde se află azi Palatul pionierilor), iar trupele lui de panduri cantonaseră pe aceste locuri unde s-a creat atunci „drumul taberei".

Cartierul Drumul Taberei, una dintre cele mai frumoase realizări urbanistice de dată recentă ale orașului, are acum o populație de peste 70.000 de locuitori, este înzestrat cu școli, magazine moderne, dispensare și un cinematograf cu 900 de locuri.

EXPOZIȚIA PERMANENTĂ DE ARHITECTURĂ ȘI SISTEMATIZARE — *Bd. G-ral Magheru 34; acces: autobuzele 31, 33, 34, 35, 37, 77 și 79; troleibuzele 82, 83, 86, 87 și 94.*

Este o sală ascunsă privirilor, fiind amplasată în spatele unor magazine aflate la stradă, adăpostite și ele sub coloanele masive ale noilor blocuri din această zonă.

Sala adăpostește cu regularitate expoziții de specialitate, dar cu largă audiență la public, machete și studii pentru diverse și ample construcții civile și industriale din București și din țară, aparate, unelte și inovații în domeniul micii mecanizări, diverse și noi materiale de construcție, instalații sanitare etc.

EXPOZIȚIA PERMANENTĂ DE NUMISMATICĂ — *Calea Victoriei nr. 151; acces: autobuzele 33, 34, 77 și 70, troleibuzele 82 și 83, tramvaiele 4, 24, 26 și 27. Deschis zilnic între orele 10—18; luni închis.*

Organizată ca o secție a Muzeului de istorie a municipiului București, această expoziție posedă un bogat fond de monede vechi care au circulat pe teritoriul de azi al României: grecești, dace, romane, bizantine, turcești, rusești etc. Ea înfățișează, de asemenea, unități de măsură folosite pe vremuri, medalii și plachete.

FACULTATEA DE DREPT — *Bd. Gh. Gheorghiu-Dej nr. 64; acces: troleibuzele 84, 85, 88, 90 și 92.*

Clădirea — în care funcționează, azi, în afară de facultatea de drept, facultatea de filozofie și rectoratul Universității București — a fost înălțată în 1935 după planurile arh. Petre Antonescu, în spirit clasic modernizat. Fațada se impune prin corpul central precedat de o scară monumentală, decorat cu pilaștri între care se înscriu, deasupra intrărilor, statuile unor legiuitori antici (Licurg, Solon, Cicerone, Papinian, Justinian) realizate de sculptorii I. Jalea și C. Georgescu. Clădirea are și două basoreliefuri (opere ale sculptorului Mac Constantinescu) pe pavilioanele de colț, unul reprezentînd dezrobirea unui sclav în Forum-ul roman, celălalt pe Justinian prezentînd codicele său de legi poporului.

FACULTATEA DE MEDICINĂ — *Bd. dr. Petru Groza, nr. 8; acces: autobuzele 36, 37, 74, 108 și 118, tramvaiele 13 și 14, troleibuzele 84, 88, 90 și 92.*
Construcția, în stil neoclasic (arh. Louis Blanc), a fost inaugurată în 1903. În fața intrării principale, subliniată de o scară amplă și un șir de coloane ionice, se află statuia doctorului Carol Davila, întemeietorul învățămîntului medical din România (1856), operă a sculptorului Karl Storck.

FERENTARI — *Acces: tramvaiele 8 și 23, autobuzele 39 și 41 barat.*
Primul mare cartier de locuințe, construit în București după instaurarea regimului democrat-popular. Este situat în sudul orașului, între Calea Rahovei și B-dul Pieptănari. Pe locul unor întinse maidane s-au construit inițial 21 de blocuri cărora li s-au adăugat, apoi, altele: magazine, școli, cinematograf, diverse edificii cu caracter public.

FILARMONICA DE STAT „GEORGE ENESCU" — (v. **ATENEUL ROMÂN**).

FÎNTÎNA „GEORGE GR. CANTACUZINO" — *Parcul Libertății; acces: autobuzele 32 și 33, tramvaiele 7 și 12.*
Monument de artă în stil neoclasic, înălțat în 1870 de George Gr. Cantacuzino (1837—1913), primar al Bucureștilor în acea vreme.
Construcția este realizată pe blocuri masive de piatră care imită stîncile și se înscrie, în linii mari, într-un paralelipiped. Fațada și părțile laterale sînt prevăzute cu basoreliefuri și piloni de susținere pe care sînt fixate plăci de ceramică înfățișînd steme și cavaleri medievali.
Partea din față are o firidă la baza căreia se află un mic bazin de piatră, din care izvorește apa.

FÎNTÎNA „MIORIȚA" — *Șos. București — Ploiești, în fața muzeului „Dr. N. Minovici"; acces: autobuzele 31, 48, 49, 61 și 67, troleibuzele 81 și 82.*
Acest monument de artă al Capitalei constă dintr-un bazin elipsoidal pe al cărui diametru mare se înalță două ziduri paralele. Între ziduri se află o pantă ondulată de piatră prevăzută de-a lungul ei cu orificii pentru jeturile de apă. Cele două ziduri sînt decorate cu frize de mozaic negru și alb, înfățișînd două momente din balada populară „Miorița" (pe una — cei trei ciobani cu turmele de oi, pe cealaltă — moartea ciobănașului).
Fîntîna are proporții monumentale (50 m pe diametrul mare, 20 m pe cel mic, 3,30 m înălțime). Este realizată de arh. Octav Doicescu, mozaicurile fiind opera scuptoriței Milița Pătrașcu.

FÎNTÎNA CU ZODII — *Piața 11 Iunie, în fața Parcului Libertății; acces: autobuzele 32 și 33, tramvaiele 7 și 12.*
În mijlocul unui mare bazin circular se înalță o cupă uriașă de piatră, cu marginile răsfrînte, avînd înfățișate de jur împrejur cele 12 zodii realizate în mozaic negru pe fond cenușiu.
Fîntîna, realizată în 1935, este opera arhitectului Octav Doicescu și a sculptorului Mac Constantinescu.

FLOREASCA — *Acces: autobuzele 35 și 76, tramvaiul 5 şi troleibuzul 90.* Cartier situat în nordul oraşului, între Str. Barbu Văcărescu şi Calea Floreasca. A înlocuit în configurația orașului un teren acoperit cu gropi şi maidane. Aici s-au construit 114 blocuri cu 3.159 apartamente confortabile, precum şi diferite unităţi comerciale, şcoli, o sală de cinematograf etc.

FOIȘORUL DE FOC — *Bd. Gh. Dimitrov nr. 33; acces: autobuzele 33, 37, 40, 74 și 106, tramvaiele 1, 13, 14 și 21, troleibuzele 84, 85, 86 și 92.*
După dărîmarea Turnului Colței (1888) s-a construit, în acest punct ridicat al orașului, Foișorul de foc (1892—1893).

Pînă la extinderea reţelei telefonice, Foişorul a fost atît observator de incendii cît şi post de pompieri. După 1912, instalîndu-se un mare rezervor metalic în partea superioară, Foișorul a fost transformat în castel de apă. Între anii 1961—1963 Foișorul de foc a fost amenajat ca Muzeu al pompierilor (v. pag. 93), i s-a scos rezervorul de apă, a fost consolidat și prevăzut cu un ascensor.

Construcţia, cu un plan circular, a fost realizată din cărămidă şi piatră. Se împarte în trei zone cu circumferințe micşorate treptat, astfel încît monumentul are o formă uşor tronconică: zona inferioară — masivă, zona mijlocie — înaltă și zona superioară prevăzută de jur împrejur cu ferestre simple, înalte. Pe cupola turtită a clădirii, la 50 m de la sol, se află un lanternou de sticlă și oțel.

GALERIA DE ARTĂ NAȚIONALĂ — (v. **MUZEUL DE ARTĂ AL R. S. ROMÂNIA**)

GALERIA DE ARTĂ UNIVERSALĂ — (v. **MUZEUL DE ARTĂ AL R. S. ROMÂNIA**)

GARA DE NORD — *Piața Gării de Nord; acces: autobuzele 32, 33, 38, 76, 77, 79, 110 și 108, tramvaiele 2, 6, 10, 12, 24, 26 și 27, troleibuzele 81, 85, 86, 87, 93 și 94.*
Este cea mai importantă gară a orașului. A fost construită între 1868 şi 1872, cu completări și restaurări ulterioare. Inaugurarea Gării de Nord a avut loc la 13/25 septembrie 1872, dată la care s-a dat în exploatare linia ferată București—Ploiești.

Iniţial, Gara de Nord avea cinci linii (două pentru sosiri și trei pentru plecări) grupate între două corpuri de clădire, unul paralel cu B-dul Dinicu Golescu, iar celălalt paralel cu Calea Griviței. Prin subsolul aripii dinspre B-dul Dinicu Golescu cobora o linie care ducea pînă la Atelierele C.F.R. situate atunci pe locul ocupat de actualul Palat administrativ C.F.R. Un al treilea corp de clădire completa ansamblul de construcţii al gării. În 1899 a început construirea unei aripi care se întinde acum pînă la Calea Griviței.

Înfățișarea actuală a Gării de Nord a început să se contureze în 1930, cînd s-au întreprins lucrări de extindere și modernizare.

GIULEȘTI — *Cartier situat în nord-vestul orașului, de-a lungul unei porțiuni a Șoselei Giulești; acces: autobuzul 78, tramvaiele 2 și 11.*

Pe locul ocupat odinioară de locuinţe mizere şi de groapa „Lăptarului" s-au construit, începînd din 1959, peste 30 de blocuri, un local de şcoală, un cinematograf, unităţi comerciale ş.a., care au schimbat cu totul faţa acestui colţ al oraşului. În acest cartier se află complexul sportiv „Giuleşti" (v. pag. 56) precum şi teatrul „Giuleşti".

GRĂDINA BOTANICĂ — *Şos. Cotroceni nr. 32, telefon 13.20.22; acces: autobuzele 36, 74 şi 105, tramvaiele 13 şi 14, troleibuzele 81, 90 şi 92.*

Actuala Grădină botanică a fost amenajată în 1884—1885, pe un teren de 17 ha care cuprinde şi o costişă abruptă a dealului Cotrocenilor, o zonă plată, un izvor şi o serie de plante rare cultivate de fostul proprietar al terenului — preotul Ilie Nicolae, unul dintre primii horticultori din ţară.

Prima Grădină botanică din Bucureşti, înfiinţată în 1860, a avut ca iniţiator pe d-rul Carol Davila şi un sprijinitor însemnat în persoana domnitorului Al. I. Cuza care a aprobat suma de 100 ducaţi pentru începerea lucrărilor de organizare a acestei grădini pe lîngă „Şcoala de medicină şi farmacie". Pînă în 1874 ea a ocupat o parte din actualul parc al Palatului pionierilor, apoi a fost mutată în faţa Universităţii. În 1884 i s-a destinat actualul teren pe care este amenajată sub îngrijirea prof. dr. Dimitrie Brîndză (1846—1895), fondatorul Institutului de botanică din Bucureşti, al cărui bust se află în interiorul Grădinii botanice.

După 1944 şi mai ales în ultimul deceniu, Grădina botanică se reorganizează. În 1960 se inaugurează sediul modernului Institut botanic unde au loc acum cursurile de specialitate pentru studenţii Facultăţii de ştiinţe naturale. Grădina a fost înzestrată cu sere şi instalaţii necesare creării condiţiilor de climă pentru plantele exotice.

Dintre cele peste 10.000 de plante existente aici menţionăm cîteva mai curioase: Symphytum ottomanum care obişnuieşte să dispară, fără urme, pentru a reapărea la distanţe ce ating uneori 50 m. Irisul pitic, de stepă, care dacă este plantat pe un teren în pantă se caţără pe versant pînă ajunge pe creastă unde primeşte mai mult soare, o specie de cactus cu fructe comestibile (un fel de smochine) etc.

GRĂDINA CIŞMIGIU — *Ocupă o suprafaţă de 17 ha în plin centrul Capitalei, între B-dul Gh. Gheorghiu-Dej, Str. Schitu Măgureanu şi Str. Ştirbei Vodă; acces: autobuzele 37, 74 şi 78, tramvaiele 2, 3, 12 şi 20, troleibuzele 84, 85, 88, 90 şi 92.*

Terenul era străbătut odinioară de un mic afluent al Dîmboviţei, care forma aici „Balta lui Dura, neguţătorul". „Trestia şi papura creşteau în ea şi serveau de adăpost raţelor sălbatice. Pentru înlesnirea circulaţiei dintr-o parte în cealaltă a bălţii, erau construite nişte podişte de scînduri prinse în taraci bătuţi în lac" (Gh. Potra — „Bucureştiul de-altă dată").

În jurul lacului, asanat în 1854, se amenajează între 1849 şi 1860 — după planurile peisagistului german Mayer — o grădină publică, pentru care se aduc din diferite păduri din ţară peste 30.000 de arbori şi arbuşti, precum şi o serie de plante ornamentale din serele Vienei. La 22 martie 1860, grădina este inaugurată o dată cu deschiderea

robinetului unei fîntîni. Cum în apropiere (în mahalaua Sărindarului) se afla casa Marelui Cişmigiu, dregătorul însărcinat să aprovizioneze oraşul cu apă, grădina s-a numit mai întîi a Cişmigiului, iar mai tîrziu, simplu — Cişmigiu.

În linii mari, actuala înfăţişare a grădinii se datoreşte peisagistului Fr. Rebuhn. Punctele de atracţie ale Cişmigiului sînt: lacul cu bărci, terasa cu trandafiri, „rondul roman", spaţiile de joacă pentru copii, „Buturuga", un mic restaurant în aer liber şi noul restaurant amplasat pe insulă.

În „rondul roman", situat pe latura dinspre Str. Schitu Măgureanu, se află *busturile* mai multor *scriitori clasici români:* Vasile Alecsandri (de Teodor Burcă), Nicolae Bălcescu (de C. Baraschi), Ion Luca Caragiale (de Oscar Späthe), George Coşbuc (de I. Gr. Popovici), Ion Creangă (de I. Gr. Jiga), Mihai Eminescu (de Ion Jalea), Bogdan Petriceicu-Hasdeu (de M. Onofrei), Ştefan O. Iosif (de C. Medrea), Alexandru Odobescu (de Miliţa Pătraşcu), Alexandru Vlahuţă (de Oscar Han), Duiliu Zamfirescu (de Al. Călinescu).

Tot în Cişmigiu, pe aleile dintre lac şi Str. Brezoianu, se mai flă *Monumentul Eroilor francezi* (v. pag. 70) şi busturile altor scriitori sau publicişti ca Traian Demetrescu, George Panu, Maica Smara.

GRĂDINA ICOANEI — *Str. Al. Sahia; acces: autobuzele 36, 37, 72 şi 79, troleibuzele 88 şi 90.*

Mică grădină, de aproximativ un hectar, amenajată în anul 1875 pe locul unei bălţi secată în 1870. Şi-a luat numele de la *biserica* din apropiere (înălţată în secolul XVIII-lea de David Corbea, trimis al domnitorului C. Brîncoveanu la curtea lui Petru cel Mare), biserică în care se păstrează o icoană veche (sec. XVI).

Pe latura de nord a grădinii se află *bustul lui G. C. Cantacuzino* (realizat de E. Dubois în 1904).

GRĂDINA ZOOLOGICĂ — (v. **BĂNEASA** — Împrejurimile oraşului)

HALELE OBOR — *Şos. Mihai Bravul; acces: autobuzele 101, 107 şi 203, tramvaiele 1, 4, 21, 24, 26 şi 27.*

Cea mai mare piaţă alimentară a oraşului, înzestrată după 1944 cu o mare clădire (arh. H. Creangă şi H. H. Georgescu) care adăposteşte piaţa permanentă, cu mici magazine, cu boxe pentru desfacerea cărnii, a produselor lactate, a legumelor, zarzavaturilor şi fructelor, a diferitelor bunuri de uz casnic.

Halele Obor funcţionează pe locul ocupat cîndva de „Tîrgul din Afară" sau „Tîrgul Moşilor" cum a fost numit ulterior. Se spune că Tîrgul Moşilor a început să fie organizat după bătălia din 1631 în urma căreia a urcat pe tronul Ţării Româneşti Matei Basarab. Deoarece în această bătălie au căzut mulţi luptători, domnitorul ar fi hotărît să le cinstească amintirea, organizînd anual un tîrg ce s-a numit al Moşilor.

Amatorii de ceramică românească găsesc în timpul Tîrgului Moşilor, care se organizează anual aci, la începutul lunii octombrie, un mare sortiment de vase de lut din diferite părţi ale ţării.

HANUL GALBEN — *Str. Dr. Felix nr. 57; acces: autobuzele 34 și 110, tramvaiele 3, 4 și 20.*
Han construit de clucerul Preda Săulescu în preajma drumului Tîrgoviștei, pe care veneau numeroși țărani ca să-și desfacă produsele în București.

Clădirea, care a fost spoită inițial în galben, se menține destul de bine și astăzi. Ea are un parter, coborît față de nivelul actual al străzii, și un fel de etaj mansardat în partea sa centrală.

În ziarul „Vestitorul Românesc" din 1850 se anunța că moștenitorii clucerului vînd acest han cu patru încăperi, două cămări și o cuhnie la etaj, iar în partea de jos — cinci încăperi, o cîrciumă cu pivniță boltită, de zid, în care intrau 18 buți de vin. Hanul mai avea în incita sa un grajd mare pentru zece perechi de cai, două șoproane în care puteau intra patru trăsuri. Tot din această proprietate mai făceau parte: o cărbunărie, o grădină cu varză, un teren cu fînețe și o vie de 13 pogoane, cu cramă și toate instalațiile.

La începutul secolului nostru, Hanul Galben devenise un local rău famat, frecventat de numeroși pungași, borfași și hoți de păsări, proveniți mai ales din mahalaua din jurul hanului, cunoscută sub numele de „Mahalaua Dracului".

Ștefan Luchian, marele pictor care a locuit între 1907 și 1909 pe Str. Filantropiei la nr. 24 (azi B-dul 1 Mai nr. 34), chiar peste drum de Hanul Galben, a înfățișat în tabloul „Mahalaua Dracului" casele mai răsărite și totuși sordide ale acestui cartier, mărginaș pe atunci, al Bucureștilor.

HANUL LUI MANUC — *Str. 30 Decembrie nr. 30; acces: autobuzele 31, 32, 34 și 38, tramvaiele 5, 8, 12, 13, 14 și 17, troleibuzele 82, 83, 87 și 94.*
Han vestit al Bucureștilor din veacul al XIX-lea, construit de omul politic și negustorul armean Manuc-Bei Mirzaian în anul 1808, pe un teren ce făcuse parte din fosta Curte domnească (Curtea Veche) și scos la licitație în 1798.

Hanul, situat în plin centrul orașului, pe ulița Ișlicarilor (negustori de căciuli boierești), azi Str. 30 Decembrie (v. pag. 114), era frecventat mai ales de negustori. În 1812, după victoria lui Kutuzov la Slobozia, aici s-a semnat tratatul de la București, dintre Rusia și Turcia, tratat la a cărui perfectare contribuise și Manuc. Un pastor anglican, Benjamin Barker, trage la acest han în 1834 — cu prilejul unui popas în București — și îl prezintă în însemnările sale de călătorie: „...*o clădire întinsă, de formă pătrată, cu o curte spațioasă la mijloc și înconjurată de o prispă cu cerdac, unde își aveau accesul vreo 80 de apartamente a cîte două camere fiecare*". În 1842 hanul este pentru puțină vreme sediu al Sfatului orășenesc. În anii 1848 și 1863 hanul este renovat, mărindu-i-se capacitatea atît la camerele de locuit, cît și la prăvălii. O nouă renovare are loc în 1874. După aceasta, hanul își schimbă numele în Hotel „Dacia". Clădirea cuprindea acum 15 pivnițe, 23 de prăvălii, 20 de odăi, două saloane mari (la parter) și alte 107 odăi la etaj.

Încă de pe la 1880, în incinta hanului s-a construit o sală, acoperită la început cu rogojini. Aici au avut loc, la sfîrșitul veacului trecut și la începutul veacului nostru, numeroase întruniri muncito-

rești, care au constituit începutul luptelor revoluționare ale proletariatului bucureștean. În această sală s-a serbat în 1890, pentru prima oară, ziua de 1 Mai. În 1912, un mare număr de muncitori, întruniți în sală și în fața sălii, protestează împotriva unei legi care lipsea clasa muncitoare de dreptul său de organizare. În 1913 numeroși muncitori se adună să manifesteze împotriva războiului balcanic; poliția interzicînd intrarea în sală, ei țin mitingul de protest afară. După 1913, autoritățile găsesc o soluție pentru a-i împiedica pe muncitori să se mai întrunească în sala „Dacia": o transformă în depozit de mărfuri. Ceva mai tîrziu, această sală a fost dărîmată.

Hanul lui Manuc a fost supus unei atente restaurări (arh. C. Joja) sub grija Direcției Monumentelor Istorice. I s-a redat înfățișarea de altădată, devenind din nou loc de popas pentru turiști. Sub veșmîntul unei arhitecturi arhaice funcționează aici un hotel, avînd în incinta sa un restaurant, o simigerie, magazin de artizanat, iar la subsol, o cramă cu interioare de epocă.

HOTEL AMBASADOR — *Bd. G-ral Magheru nr. 10; telefon: 11.04.40; acces: autobuzele 31, 34, 35, 74, troleibuzele 82, 83, 87 și 94.*

Construit în 1939—1940 (arh. A. Culina), hotelul a fost renovat în 1952 și în 1965 cînd i s-a amenajat un foarte elegant și spațios hol în care funcționează în afara serviciului de recepție, un ghișeu de schimb de valută și un ștand de ziare. Hotelul dispune de 227 camere, un restaurant, bar de zi, cofetărie, frizerie și coafură.

HOTEL „ATHÉNÉE PALACE" — *Str. Episcopiei nr. 1—3; telefon 14.08.99; acces: autobuzele 32, 36, 74 și 37.*

Construit în 1912, după planurile arh. Teophil Bradean, hotelul „Athénée Palace" a fost prima clădire importantă din România executată pe schelet de beton armat.

În anul 1937 hotelul a fost renovat și modernizat (arh. Duiliu Marcu), adăugîndu-i-se totodată o aripă nouă. Cu acest prilej s-a schimbat aspectul fațadelor, care au fost prevăzute cu o serie de arcade adîncite.

Hotelului i s-a adăugat recent o nouă aripă, paralelă cu Calea Victoriei, dar mult retrasă față de latura dinspre această arteră de circulație. Actualmente, hotelul are un număr sporit de camere, mai multe holuri, restaurante, un bar, săli de conferințe etc.

HOTEL „INTERCONTINENTAL" — *Bd. N. Bălcescu nr. 4; telefon 14.04.40—13.70.40; acces: autobuzele 31, 32, 34, 35 și 74, troleibuzele 82, 83, 85, 87, 88, 90, 92 și 94.*

Cea mai înaltă construcție a Capitalei (arh. D. Hariton, G. Nadrag, R. Balea, I. Moscu) componentă a modernului complex arhitectonic din Piața Universității, care cuprinde și noua clădire a Teatrului Național „I. L. Caragiale" (v. pag. 115), hotelul „Intercontinental" are 25 de nivele, fiind alcătuit din trei corpuri cu plan triunghiular concav. Hotelul dispune de 420 de camere, prevăzute cu tot confortul, restaurante (unul dintre ele — „Balada" — fiind situat la etajul 21, de unde se deschide o largă perspectivă asupra orașului), baruri, braserii, saloane de recepție și conferințe.

Complexul dispune de un mare garaj subteran, cu o capacitate de circa 1000 de autoturisme.

HOTEL „LIDO" — *Bd. G-ral Magheru nr. 5; telefon 16.00.00, acces: autobuzele 31, 34, 35 și 74, troleibuzele 82, 93, 87 și 94.*
Construit în 1930, hotelul a fost complet renovat în 1956—1957 deoarece a suferit avarii la sfîrșitul războiului (august 1944).

Posedă 222 camere confortabile, un restaurant în interior, un restaurant în aer liber, pe marginea unui elegant bazin cu valuri artificiale, bar de zi, frizerie, restaurant self-service, stand cu articole de artizanat, stand de ziare, ghișeu de schimb valutar.

HOTEL „NORD" — (v. **NORD HOTEL**)

HOTEL „UNION" — *Str. 13 Decembrie nr. 11; acces: autobuzele 31, 32, 34, 35 și 74, troleibuzele 82, 83, 87 și 94.*
Recent renovat și mărit cu o nouă aripă construită de-a lungul Str. Biserica Enei, hotelul a devenit unul dintre principalele locuri de găzduire din București. La parter au fost create spații pentru braserie, rotiserie, agenție de turism.

INSTITUTUL AGRONOMIC „NICOLAE BĂLCESCU" — *Bd. Mărăști nr. 59; acces: autobuzul 31, tramvaiele 3 și 4, troleibuzele 81 și 82.*
Clădirea acestui institut de învățămînt superior, ridicată în anii 1953—1955 (arh. F. Stănculescu, St. Peternelli, L. Plămădeală), cu parter și trei nivele, pe un plan în formă de U, are o compoziție arhitectonică echilibrată și se înfățișează într-o ținută clasică, prezentînd accente modernizante. Construcția se află în mijlocul unui parc frumos amenajat, unde au fost ridicate și căminele pentru studenți.

INSTITUTUL DE ARHITECTURĂ „ION MINCU" — *Str. Biserica Enei nr. 3—5; acces: autobuzele 31, 32, 34 și 35, troleibuzele 82, 83, 84, 85, 87, 88, 90, 92 și 94.*
Clădirea veche a Institutului de arhitectură—realizată din piatră între anii 1912—1927 — se numără printre cele mai interesante edificii în stil românesc ale Capitalei. Autorul proiectului, arh. Grigore Cerkez, a adoptat în realizarea acestei construcții elemente de arhitectură brîncovenească: bogatul decor sculptat în piatră pe întreaga fațadă, „loggia" situată deasupra portalului prin care se intră în sala de expoziții.

Clădirii i s-au adăugat două aripi noi, una construită în 1963 pe Str. Edgar Quinet (arh. H. Novac) și alta înălțată în 1967—1968 pe latura dinspre Str. Academiei (arh. Elena Voinescu).

INSTITUTUL PEDAGOGIC — *Șos. Panduri nr. 90; acces: autobuzele 34, 105 și 100, tramvaiele 11, 9, 25 și 26, troleibuzele 84 și 88.*
În afara unor construcții recente, acest institut ocupă în principal clădirea construită între anii 1863—1870 după planurile arhitecților Liebitzer și Giesel pentru a adăposti un azil care a purtat numele fondatoarei lui, Elena Doamna, soția domnitorului Al. Ioan Cuza. În anii puterii populare, destinația clădirii a fost schimbată, ea fiind

afectată Institutului pedagogic. Exteriorul clădirii este tratat în spiritul romantismului, cu influențe ale goticului și neoclasicului. În spatele clădirii se află statuia primei directoare a azilului, Ana Davila, soția dr-ului Carol Davila. Ea a fost realizată de sculptorii Karl și Carol Storck.

INSTITUTUL POLITEHNIC „GH. GHEORGHIU-DEJ" — *Sediul vechi, pe Calea Griviței nr. 132 și Str. Polizu nr. 5; telefon 13.94.40 și 16.40.18; acces: tramvaiele 6, 10, 24, 26 și 27, troleibuzele 81, 85, 86, 87, 93 și 94, autobuzele 32, 33 și 38; sediul nou pe Splaiul Independenței nr. 313; acces: tramvaie 14, 9.*

Clădirea veche, cu fațada spre Calea Griviței, realizată după planurile arh. Cassien Bernard, are parter și două nivele. Decorația fațadei constă din alternarea porțiunilor de tencuială cu cele de cărămidă aparentă.

Noul sediu (cartierul Grozăvești) este una dintre cele mai impresionante construcții ale Bucureștilor, realizată după planurile unui colectiv condus de arh. Octav Doicescu. Începută în anul 1967, se va termina definitv în 1972.

Amplasat în regiunea de vest a Capitalei, la Grozăvești, el este totuși foarte aproape de centrul orașului de care îl leagă bune mijloace de transport. Aci vor activa zilnic 18.000 de persoane (15.000 de studenți și 3.000 de cadre didactice și personal administrativ).

Complexul universitar cuprinde: 28 de amfiteatre, 30 de săli de curs, 82 de săli de seminarii, 584 de laboratoare și apoi o aulă cu 1.500 de locuri, alta de 500 de locuri, o bibliotecă centrală cu o capacitate de 800.000 de volume.

JIULUI-SCÎNTEIA — *Acces: autobuzele 77 și 114, troleibuzele 86 și 87, tramvaiele 20 și 24.*

Este unul dintre noile cartiere ale orașului, ridicat pe terenurile virane situate la vest de Casa Scînteii, dincolo de calea ferată București—Constanța.

Ca și în celelalte cartiere noi, construcțiile moderne ale blocurilor de locuințe au fost însoțite de clădirile școlilor, ale complexelor comerciale etc.

LACUL BĂNEASA — (v. **BĂNEASA** — Imprejurimile orașului).

LACUL CĂLDĂRUȘANI — (v. **CĂLDĂRUȘANI** — Imprejurimile orașului).

LACUL CERNICA — (v. **CERNICA** — Imprejurimile orașului).

LACUL FUNDENI — (v. **FUNDENI** — Imprejurimile orașului).

LACUL HERĂSTRĂU — (v. **PARCUL DE CULTURĂ ȘI ODIHNĂ „HERĂSTRĂU"**).

LACUL MOGOȘOAIA — (v. **MOGOȘOAIA** — Imprejurimile orașului).

LACUL PASĂREA — (v. **PASĂREA** — Împrejurimile orașului).

LACUL SNAGOV — (v. **SNAGOV** — Împrejurimile orașului).

LICEUL „MATEI BASARAB" — *Str. Matei Basarab nr. 32—34; acces: autobuzul 42, tramvaiele 13, 14, 15 și 23.*
A început să funcționeze în 1860, după Unirea Principatelor Române, ca gimnaziu cu patru clase secundare. Actualul local al liceului a fost înălțat în 1885. În curtea liceului există un bust de bronz al domnitorului *Matei Basarab* (1632—1654), operă a sculptoriței Maria Grigorescu Vasilovici, iar în apropiere *bustul* lingvistului și istoricului român *August Treboniu Laurian* (1810—1881), realizat de sculptorul G. Bălăcescu.

LICEUL „NICOLAE BĂLCESCU" — *Str. Nuferilor nr. 23; acces: autobuzele 32, 36 și 74, tramvaiele 6 și 10.*
Instituție de învățămînt mediu cu cel mai bogat trecut dintre toate celelalte ale Capitalei. Ea continuă vechile tradiții ale Școlii de la Sf. Sava, întemeiată de C. Brîncoveanu în jurul anului 1695. A funcționat inițial în chiliile mănăstirii Sf. Sava care se afla, aproximativ, pe locul ocupat astăzi de clădirile Universității și Muzeului de istorie a municipiului București. Încă din timpul lui Brîncoveanu, Școala de la Sf. Sava reunea toate gradele de învățămînt (inferior, mediu și superior). Limba de predare a fost elină.

În august 1818 s-a deschis aici prima școală în limba română din Capitală, avînd ca profesori, printre alții, pe Gh. Lazăr (matematică), Eufrosin Poteca (geografie) și apoi pe Eliade Rădulescu (aritmetică și geometrie).

În 1832 Școala de la Sf. Sava este transformată în colegiu. În anii puterii populare, această școală capătă numele lui N. Bălcescu, unul dintre iluștrii săi elevi.

LICEUL „DIMITRIE CANTEMIR" — *Str. Viitorului nr. 60; acces: autobuzele 33, 37 și 40, tramvaiul 17.*
S-a dezvoltat treptat dintr-o anexă a Liceului „Matei Basarab", creată în anul 1865. Liceul ocupă o clădire monumentală ridicată inițial la 1915, extinsă în 1922 și 1932 și a cărei fațadă domină răspîntia străzilor Viitorului și Taras Șevcenko.

În curte se află un *bust* al profesorului *Vasile Șuteu*, fost peste trei zeci de ani directorul liceului (1907—1938), iar în interior un bust al domnitorului Moldovei și cărturarului *Dimitrie Cantemir* (1673—1723).

LICEUL „GHEORGHE LAZĂR" — *Bd. Gh. Gheorghiu-Dej nr. 28; acces: autobuzul 38, tramvaiele 2, 3, 12 și 20, troleibuzele 84, 85, 88, 90 și 92.*
A început să funcționeze ca „Gimnaziul lui Lazăr" în 1860, în baza unui decret al domnitorului Al. I. Cuza. Clădirea școlii, construită în 1890 (arh. F. Montaureanu), are două nivele deopotrivă de înalte, primul fiind prevăzut cu ferestre dreptunghiulare, iar etajul cu ferestre terminate printr-o arcadă.

Faţada are un corp central puţin ieşit în afară, fiind totodată supraînălţată faţă de restul clădirii. În decoraţia exteriorului s-a folosit ceramică policromă.

LICEUL „MIHAI VITEAZUL" — *Bd. Republicii nr. 172; acces: autobuzele 33, 74 şi 79, tramvaiul 13, troleibuzele 84, 86 şi 92.*
A luat fiinţă în 1867 ca gimnaziu, sub numele de „Mihai cel Mare". În 1870 îşi schimbă numele în „Mihai Bravul", pentru ca în 1892 să capete denumirea pe care o poartă azi. Tot de atunci a început să funcţioneze ca liceu.
Clădirea actuală a liceului, una dintre cele mai impozante de acest fel din Capitală, a fost înălţată în 1928—1932.

LICEUL „ZOIA KOSMODEMIANSKAIA" — *Str. Icoanei nr. 3—5; acces: autobuzele 36 şi 40, troleibuzele 88 şi 90.*
Înfiinţată în anul 1852, această şcoală funcţionează din 1890 în actuala clădire construită după planurile arh. Ion Mincu pe un teren al familiei scriitorului Al. Odobescu.
Construcţia, cu elemente de arhitectură românească, are două nivele şi se desfăşoară în jurul unei curţi interioare prevăzute cu o colonadă formată din arcade trilobate.
Între cele două nivele, faţada clădirii poartă un brîu de ceramică colorată precum şi diferite elemente decorative.

MĂNĂSTIREA ANTIM — *Str. Antim nr. 29; acces: autobuzul 32.*
Construită în anii 1714—1715 de către mitropolitul Antim Ivireanul, iscusit în treburile tiparniţei, mănăstirea Antim a constituit un centru tipografic cu două secţii: una pentru cărţi româneşti, iar cealaltă pentru cărţi greceşti. În această tipografie, care n-a avut însă o existenţă prea lungă, au apărut în 1729 cărţile „Despre datorii" şi „Octoihul".
Intrînd în curtea mănăstirii, se trece mai întîi pe sub un turn-clopotniţă căruia i-a fost schimbată înfăţişarea părţii superioare în 1857, cînd au fost înălţate, pe colţuri, patru turnuleţe. În mijlocul incintei se înalţă biserica a cărei intrare este precedată de un pridvor spaţios, sprijinit pe 10 coloane cu capitelurile şi piedestalele bogat sculptate.
Sînt de asemenea remarcabile rama de piatră sculptată din jurul uşii, inscripţia în versuri greceşti, cele două canaturi ale uşii acoperite de o sculptură migăloasă (realizată, se spune, chiar de Antim Ivireanul) şi ramele ferestrelor care au şi ele o frumoasă ornamentaţie. Interiorul este acoperit de picturi datorate lui Petre Alexandrescu, unul dintre primii pictori români formaţi la şcoala apuseană.
Dintre vechile clădiri ale mănăstirii pot fi văzute un şir de foste chilii, un paraclis şi două bucătării.

MĂNĂSTIREA CĂLDĂRUŞANI — (v. **CĂLDĂRUŞANI** — Împrejurimile oraşului).

MĂNĂSTIREA CERNICA — (v. **CERNICA** — Împrejurimile oraşului)

MĂNĂSTIREA MĂRCUŢA — *Str. Mărcuţa nr. 8; acces: autobuzele 46 şi 47.*

Situată pe malul Colentinei, mănăstirea a fost înălțată în 1587, de un dregător al domnitorului Mihnea II Turcitul, vistiernicul Dan, ajuns apoi mare logofăt. În a doua jumătate a secolului al XVII-lea, mănăstirea este închinată Mitropoliei Ungro-Vlahiei, pentru ca aceasta să se îngrijească de starea ei. Cum acest act a fost făcut de fiica armașului Marco (și, totodată, nepoată a lui Dan), biserica mănăstirii s-a numit de atunci „mărcuță". În secolele al XVIII-lea și al XIX-lea, biserica mănăstirii cunoaște repetate refaceri și modificări. Între 1945 și 1957 ea este restaurată de arh. R. Mănciulescu sub grija Comisiei monumentelor istorice.

Biserica acestei mănăstiri prezintă un interes aparte pentru fațadele ei, a căror decorare constituie un moment important în evoluția artelor plastice românești din secolul al XVI-lea. Astfel, cele două șiruri de firide oarbe de pe fațadă se sprijină pe colonițe duble formate din cîte două ciubuce rotunjite. Colonițele firidelor au la bază tot două ciubuce rotunjite, orizontale, realizate din cărămizi cu profil special. Ceea ce este mai interesant și presupune multă ingeniozitate din partea constructorilor acelei epoci este modul în care se diferențiază aceste ciubuce. Cel de deasupra completează latura inferioară a firidelor, iar cel de jos face legătura între linia soclului și suita de firide.

Biserica are în interior picturi murale din secolul al XVIII-lea și patru icoane mult mai vechi.

MĂNĂSTIREA PASĂREA — (v. **PASĂREA** — Imprejurimile orașului)

MĂNĂSTIREA PLUMBUITA — *Str. Riglei nr. 58; acces: autobuzele 53 și 101, tramvaiele 1, 4 și 21.*

Situată pe un dîmb, în nord-estul orașului, în apropierea văii Colentinei, mănăstirea Plumbuita a început să fie construită de fiul lui Mircea Ciobanul, Petru cel Tînăr (1559—1568), fiind terminată de Alexandru II Mircea (1568—1577) și Mihnea II Turcitul (1577—1583; 1585—1591). Ea este menționată în documente de la începutul secolului al XVII-lea sub numele de „Plumbuita", întrucît era acoperită cu foi de plumb.

Invazia din 1595 a trupelor turcești conduse de Sinan Pașa s-a soldat printre altele și cu stricăciuni aduse acestei mănăstiri. La 25 octombrie se dă în apropierea mănăstirii o bătălie între oștile lui Matei Basarab și cele ale rivalului său la domnie, Radu, fiul lui Alexandru Iliaș. Terminînd victorios această bătălie, Matei Basarab reface mănăstirea și construiește în incinta ei o casă domnească, cunoscută sub numele de „Casa domnească de la Plumbuita" (1647).

Deși avariată de cutremurele din 1802 și 1838, mănăstirea este folosită de autorități ca închisoare pentru unele persoane arestate în urma revoluției din 1848. Construcțiile mănăstirii au fost restaurate între 1933—1940 de către Comisia monumentelor istorice.

Incinta mănăstirii are forma unui dreptunghi (circa 75×50 m), intrarea făcîndu-se pe sub un turn-clopotniță a cărui parte superioară a fost reconstruită la sfîrșitul secolului al XVIII-lea. În fundul incintei se află biserica înălțată pe un plan treflat cu forme neregulate și cu o siluetă greoaie. Un brîu larg, alcătuit dintr-un tor mărginit de două

rînduri de „dinți de fierăstrău", împarte fațadele în două registre; cel inferior este decorat cu panouri dreptunghiulare și ciubuce rotunjite, iar cel superior avînd un șir de firide cu arcaturi duble. Remarcabile sînt ancadramentele din piatră sculptată cu ornamente geometrice ale ferestrelor, ca și cel al ușii împodobit de asemenea cu o frumoasă sculptură.

Pe latura din fund poate fi văzută și cuhnia (bucătărie), o încăpere pătrată cu acoperiș boltit, deasupra căreia se înalță un mic turn de ventilație. Pe latura sudică a incintei se află casa domnească înălțată de Matei Basarab. Într-o clădire mai recentă a acestui ansamblu a fost amenajat un muzeu cu obiecte de cult și detalii arhitectonice ale vechii mănăstiri și ale Curții domnești.

MĂNĂSTIREA SNAGOV — (v. **SNAGOV** — Imprejurimile orașului)

MĂNĂSTIREA MIHAI VODĂ — *Str. Arhivelor nr. 2; acces: autobuzele 38 și 118, tramvaiele 2, 3, 8, 12, 13, 14, 20 și 25.*

Pe dealul Mihai Vodă, lîngă clădirea Arhivelor statului, Mihai Viteazul a înălțat, în 1591, înainte de a fi domn al Țării Românești (1593—1601), o frumoasă mănăstire, înconjurată de ziduri puternice. Despre ea face mențiune, ca despre o importantă construcție din București, un călător turc, Evlya Celebi, care a vizitat orașul pe la 1666. El precizează că dependințele mănăstirii numărau o sută de încăperi și că toate erau construite din piatră.

Un incendiu produce stricăciuni mănăstirii (în 1761), care se ruinează treptat, necesitînd o renovare și refacerea zugrăvelilor iinterioare, în perioada 1827—1838. Restaurarea efectuată de Comisia monumentelor istorice în anii 1928—1935 a redat, cu multă grjă, înfățișarea inițială a bisericii mănăstirii, care este unul dintre cele mai reprezentative și valoroase monumente de arhitectură feudală din Țara Românească.

Constructorii acestei biserici — meșteri din a doua jumătate a secolului al XVI-lea — au folosit cu multă iscusință cărămida și fîșiile de tencuială, realizînd din alternarea lor frumoase efecte decorative pe pereții exteriori. Ei au utilizat de asemenea cărămizi cu profil special, rotunjit, în construirea firidelor care apar atît pe registrul superior, cît și pe cel inferior. Registrele sînt despărțite de un brîu asemănător aceluia de la mănăstirea Dealul.

În preajma acestui frumos lăcaș, Mihai Viteazul a construit și case domnești, în care și-au stabilit reședința cîțiva dintre domnitorii fanarioți din secolul al XVIII-lea.

Între 1855 și 1862, în aceste clădiri își desfășoară activitatea Școala de Medicină, iar în 1866 se instalează în ele ca și în acaretele mănăstirii (între timp, la 1864, avusese loc secularizarea averilor mănăstirești), Arhivele statului, al căror prim director a fost scriitorul Cezar Bolliac.

În 1900 începe construirea noii clădiri (arh. Al. Băicoianu, M. Gabrielescu, Gr. Cerchez și P. Antonescu) a arhivelor pe vechile pivnițe ale mănăstirii. Clădirea, cu o înfățișare de cetățuie medievală, a suferit o renovare în anii 1940—1941.

Dintre vechile construcții, vizitatorul de azi poate vedea, în afara bisericii, un turn de clopotniță situat pe latura estică a arhivelor.
În grădina din fața Arhivelor statului se află două busturi: al lui Dimitrie Onciul (1856—1923), întemeietorul școlii critice în istoriografia românească și fost director al Arhivelor și bustul lingvistului și istoricului Bogdan Petriceicu Hașdeu (1838—1907) care a activat de asemenea ca director al Arhivelor, locuind chiar cîțiva ani în incinta lor, împreună cu fiica sa Iulia Hașdeu care s-a stins din viață aici.

MĂNĂSTIREA RADU VODĂ — *Str. Radu Vodă nr. 18; acces: autobuzele 31, 33, 34 și 38, tramvaiul 12.*
Clădirea actuală a bisericii mănăstirii a fost ridicată în 1614 de către Radu Mihnea (1611—1616, 1620—1623), pe locul unde se aflase mănăstirea Sf. Troiță (construită între anii 1568—1586 de domnitorul Alexandru Mircea (1568—1577) și distrusă parțial în 1595 de către turci, care o transformă în pulberărie și o aruncă în aer cînd sînt nevoiți să se retragă din fața oștilor lui Mihai Viteazul).
Radu Mihnea reconstruiește totodată chiliile pentru călugări și casele domnești destinate oaspeților străini. Unul dintre oaspeți a fost solul polonez George Krasinski care trece prin București în 1636. El a lăsat cîteva însemnări despre acest lăcaș care *„se află pe o insulă înaltă, într-un loc frumos, înconjurat de apele rîului Dîmbovița... Biserica din această mănăstire este foarte frumoasă ca arhitectură și zugrăveală și o alta mai frumoasă sau măcar asemănătoare nu am văzut"*.
Este interesant de știut că în secolul al XVII-lea, nu departe de această mănăstire, se afla „ciutăria domnească", — un teren de vînătoare unde existau căprioare, loc rezervat domnitorului și oaspeților săi. Bisericii mănăstirii i s-au adus reparații în secolele al XVII-lea și al XVIII-lea, sub domniile lui Mihnea III, C. Brîncoveanu și Al. Ipsilanti. Clădirea bisericii este însă puternic avariată de cutremurele din 1802 și 1838. Renovarea făcută de arhitectul Johann Schlatter între 1859—1863 a introdus elemente neogotice în arhitectura bisericii, care avea să-și recapete aspectul inițial în urma restaurării foarte atente efectuată de arh. St. Balș și Sanda Voiculescu. Cu acest prilej s-a constatat că zidurile bisericii sînt cele ale ctitoriei lui Alexandru Mircea (1568—1577). Picturile interioare au fost înlocuite cu altele, realizate de Gh. Tattarescu. Biserica se impune atenției prin simplitatea arhitecturii sale și prin cele 24 de morminte acoperite cu lespezi de piatră și marmură, printre care și mormîntul ctitorului Radu Mihnea.

MAREA ADUNARE NAȚIONALĂ — (v. **PALATUL MARII ADUNĂRI NAȚIONALE**)

MĂRȚIȘOR — (v. **MUZEUL MEMORIAL „TUDOR ARGHEZI"**)

MILITARI — *Cartier situat în zona de vest a Bucureștilor, de-a lungul Bulevardului Păcii; acces: tramvaiele 13 și 25, autobuzele 36, 73, 74 și 80.*
Cartierul — ridicat în ultimii ani — are un accentuat caracter industrial prin prezența Combinatului de confecții și tricotaje „București",

a Fabricii de produse lactate, a Întreprinderii „Tehnica lemnului" și a Fabricii de băi și radiatoare. Aici s-a amenajat totodată un complex horticol de mare amploare, înzestrat cu sere vaste și cu utilaj modern.

MINISTERUL TURISMULUI — *Bd. G-ral Magheru nr. 7; telefon 14.51.60, telex 278 și 279; acces: autobuzele 31, 34, 35, 37 și 74, troleibuzele 82, 83, 87 și 94.*
Ministerul Turismului, creat în 1970, a preluat o serie din atribuțiunile și sarcinile fostului Oficiu Național de Turism, la care s-au adăugat, acum, altele avînd ca scop înfăptuirea politicii statului în acest domeniu. M. T. asigură dezvoltarea susținută și eficientă a activității de turism, elaborînd programe de perspectivă și planuri anuale, coordonînd și îndrumînd studiile și cercetările în domeniul turismului, organizînd activitatea de propagandă, dezvoltarea bazei materiale (hoteluri, cabane, unități de alimentație, mijloace de transport), diversificarea serviciilor turistice etc.
Din structura M.T. fac parte oficiile de turism (fie cu statut de centrale, fie județene), agenții, filiale și birouri de turism ș.a.
În aceeași clădire — construcție de dată recentă, amplasată aproximativ pe locul ocupat de Muzeul Simu — se află, la parter, Oficiul Național de Turism „Carpați".

MONUMENTUL AERULUI — *Str. Paris; acces: autobuzele 31 și 36, tramvaiul 5, troleibuzele 82 și 83.*
Pe un postament de beton cu șase trepte, se înalță patru pilaștri de piatră pe care se află cîte un vultur de metal. Pe aripile înălțate vertical ale acestora, se sprijină globul pămîntesc, realizat din grile de metal închipuind meridiane și paralele; ecuatorul este reprezentat printr-o bandă lată pe care sînt înfățișate semnele zodiacului. Pilaștri monumentului sînt prevăzuți cu basoreliefuri înfățișînd tineri și tinere, Cosînzene și Feți-Frumoși, figuri fantastice, vulturi și creste de munți etc.
Acest monument, simbolizînd zborul, a fost realizat în 1937 de sculptorul F. L. Gova.

MONUMENTUL AVIATORILOR — *Bd. Aviatorilor; acces: troleibuzele 82 și 83.*
Pe o bază alcătuită din patru prisme trapezoidale, se înalță un obelisc de piatră, pe vîrful căruia se află un Icar gigantic, cu aripile largi deschise. La baza obeliscului, o compoziție sculpturală înfățișează trei aviatori căzuți în luptă, căștile și aparatura lor.

Pe soclu sînt fixate 13 plăci, pe care se află numele aviatorilor români căzuți la datorie între anii 1912 și 1938.

Monumentul, care se situează printre cele mai izbutite creații în acest gen din Capitală, este opera sculptoriței Lidia Kotzebue și a fost realizat între 1930—1935.

MONUMENTUL „AVÎNTUL ȚĂRII" — *Piața Valter Mărăcineanu; acces: autobuzele 32, 34 și 78.*
Pe un soclu realizat din travertin, se află un grup statuar alcătuit dintr-o femeie care ține un drapel în mîna stîngă, simbolizînd România,

un ostaş cu arma în mînă, iar la picioarele lor, un vultur cu aripile ridicate.

Monumentul este opera arhitectului Culina.

MONUMENTUL INGINERULUI GEORGE DUCA – *Piaţa Gării de Nord; acces: autobuzele 32, 33, 38, 76, 79 şi 110, tramvaiele 2, 6, 10, 12, 24, 26 şi 27, troleibuzele 81, 85, 86, 87, 93 şi 94.*

Inginerul George I. Duca (1846—1899) a lucrat la construirea căii ferate Ploieşti—Predeal şi a portului Constanţa; începînd din 1888 a fost director general al C.F.R. şi director al Şcolii naţionale de poduri şi şosele.

În memoria sa a fost înălţat în Piaţa Gării de Nord acest monument alcătuit din bustul inginerului şi dintr-un grup statuar situat la baza soclului de piatră, grup care înfăţişează o femeie cu o carte în mînă şi o fată care întinde o ramură de măslin. De-o parte şi de alta a statuii se află cîte o sferă de piatră purtînd emblema C.F.R.

Monumentul, înălţat în 1924, a fost realizat de sculptorii D. Paciurea, Filip Marin şi arh. St. Burcuş.

MONUMENTUL EROILOR C.F.R. – *Piaţa Gării de Nord; acces: autobuzele 32, 33, 38, 76, 79 şi 110, tramvaiele 2, 6, 10, 12, 24, 26 şi 27, troleibuzele 81, 85, 86, 87, 93 şi 94.*

Ridicat în memoria muncitorilor ceferişti care au asigurat, uneori în condiţii eroice, transporturile de oameni, armament şi alimente în timpul primului război mondial (1916—1918), monumentul este opera a doi sculptori de seamă: C. Medrea şi I. Jalea.

Grupul central, aşezat pe un soclu înalt de granit, reprezintă o femeie, simbolizînd victoria, care ţine o cunună de lauri în mîna ridicată deasupra capului unui lucrător ceferist. Pe laturile soclului se află două grupuri alegorice de muncitori feroviari.

MONUMENTUL EROILOR COMPANIEI A II-A SANITARĂ — *Se află în curtea Spitalului militar central — Str. Şt. Furtună; acces: troleibuzele 81 şi 85, tramvaiele 2, 3, 12, 20 şi 26.*

Realizat sub forma unei cruci cu mai multe braţe, monumentul poartă două basoreliefuri: cel de la bază reprezintă o cască ostăşească pe o cunună de lauri, iar cel de la partea superioară redă emblema medicilor.

Monumentul este ridicat în memoria eroilor din compania a II-a sanitară (din timpul primului război mondial — 1916—1918).

MONUMENTUL EROILOR DIN 1916—1918 — *Str. Silvestru; acces: autobuzele 33, 37 şi 40, tramvaiele 1 şi 21, troleibuzul 86.*

Monumentul a fost înălţat în 1923, spre a cinsti jertfa eroilor căzuţi în primul război mondial (1916—1918). El înfăţişează un grup alcătuit dintr-o femeie îmbrăcată în costum naţional, ţinînd drapelul ţării şi sprijinind un ostaş rănit. Pe laturile monumentului se află cîte o cupă de bronz, iar în spate un basorelief cu scene de luptă. Autorul monumentului este sculptorul V. Ionescu-Varo.

MONUMENTUL EROILOR FRANCEZI — *1916—1918 — Grădina Cișmigiu; acces: autobuzele 32, 36, 37, 38 și 74; tramvaiele 2, 3, 8, 12, 13, 14 și 25; troleibuzele 84, 85, 88, 90 și 92.*

După cum explică însăși inscripția de pe soclul acestui monument, el a fost ridicat pentru a cinsti memoria ostașilor francezi căzuți pe cîmpurile de luptă din România în primul război mondial.

Monumentul, dezvelit în 1920, a fost realizat de sculptorul Ion Jalea. Lucrat în marmură de Carrara, el înfățișează un ostaș francez rănit, pe care îl sprijină o soră de caritate.

MONUMENTUL EROILOR LUPTEI PENTRU LIBERTATEA POPORULUI ȘI A PATRIEI, PENTRU SOCIALISM — *Parcul Libertății; acces: autobuzele 32 și 33, tramvaiele 7, 12, 17, 22 și 26.*

Înălțat în semn de adîncă și nemărginită cinstire amintirii militanților pentru libertatea poporului și a patriei, pentru socialism, monumentul (autori: arh. H. Maicu și N. Cucu) a fost inaugurat la 30 decembrie 1963. În rotondă, care formează baza monumentului, ca și în hemiciclu, se află criptele unde sînt înmormîntați fruntași ai luptei pentru libertatea patriei și a poporului, pentru socialism.

Interiorul rotondei are pereții din granit roșu, o boltă de mozaic auriu, iar lespezile ce acoperă criptele sînt din granit negru.

Deasupra acestei baze circulare, construită pe un platou ce domină parcul se înalță cinci arcade prelungi realizate într-o linie avîntată și placate cu granit roșu. Monumentul are o înălțime de 48 metri. Pe terasa superioară se află o amorfă de granit în care o flacără arde fără contenire, asemenea amintirii pururea vii pe care poporul o va păstra celor care au slujit cu abnegație cauza patriei și a clasei muncitoare.

MONUMENTUL EROILOR PATRIEI — *Piața Eroilor; acces: autobuzele 37, 74, 108 și 118, tramvaiele 11, 25 și 26, troleibuzele 84, 88, 90 și 92.*

Înălțat în anul 1957 în fața Academiei militare, într-o frumoasă perspectivă, monumentul eroilor patriei este închinat amintirii ostașilor români care au luptat și s-au jertfit pentru eliberarea țării de sub jugul fascist, pentru libertate și independență națională.

Monumentul este opera unui colectiv de sculptori (Marius Butunoiu, Zoe Băicoianu, T. N. Ionescu și I. Dămăceanu). Compoziția înfățișează un aviator, un marinar și un infanterist (în centru), acesta din urmă ținînd în mînă, deasupra capului, ca simbol al victoriei, o ramură de stejar. Monumentul, așezat pe un soclu de granit înalt de 6 m, are 9 m înălțime și este turnat în bronz, avînd o greutate de 35 tone. De-o parte și de alta a monumentului se află două mari basoreliefuri (realizate de același grup de artiști) reprezentînd momente principale din lupta poporului nostru pentru libertate socială și națională.

Primul basorelief redă următoarele scene: luptele dintre daci și romani la Tapae (anul 105), lupta de la Rovine, dintre Mircea cel Bătrîn și turci (1394), bătălia lui Ștefan cel Mare cu turcii la Podul Înalt (1475), intrarea lui Mihai Viteazul în Alba Iulia (1599), răscoala lui Horia, Cloșca și Crișan (1784), Tudor Vladimirescu intrînd în București

în fruntea pandurilor (1821), scene din revoluția de la 1848, cucerirea redutei de la Grivița în războiul pentru independență (1877).

Cel de-al doilea basorelief redă scenele următoare: moment din răscoala țăranilor din 1907, bătălia de la Mărășești (1917), luptele ceferiștilor din februarie 1933, insurecția armată de la 23 august 1944, trupele sovietice intrînd în București (1944), ostași români și sovietici pe frontul antihitlerist (1944—1945), reîntoarcerea victorioasă a trupelor române după capitularea Germaniei naziste (1945).

MONUMENTUL EROILOR POMPIERI DIN 1848 — *Str. Uranus; acces: tramvaiele 2, 3, 8, 20 și 25.*

În amintirea pompierilor căzuți eroic în aceste locuri, în lupta dată la 13 septembrie 1848 împotriva unei divizii turcești, a fost înălțat în 1901 acest monument, realizat de sculptorul E. Hegel.

Monumentul, format dintr-un soclu de piatră și un grup statuar din bronz, înfățișează o femeie, simbol al victoriei. Ea anunță cu trompeta biruința, în timp ce, cu celălalt braț, sprijină un ostaș rănit.

MONUMENTUL EROILOR SANITARI — *Piața Elefterie; acces: autobuzul 118, tramvaiele 13 și 14, troleibuzele 84, 88, 90 și 92.*

Monumentul cinstește memoria personalului sanitar căzut eroic la datorie în timpul primului război mondial (1916—1918). Pe un soclu masiv, înconjurat la partea superioară de un basorelief în bronz cu scene din activitatea personalului sanitar pe front, se află un suport de piatră care, susținut de patru coloane scunde, are pe suprafața sa un grup statuar: o femeie (simbolizînd victoria) stă cu mîna dreaptă sprijinită pe o spadă, iar cu stînga ține o cunună de lauri deasupra capului unui medic militar. La picioarele lor se află un ostaș rănit.

Monumentul, dezvelit în 1932, a fost realizat de sculptorul italian Rafaello Romanelli și arh. State Ciortan.

MONUMENTUL GENIULUI „LEUL" — *Bd. Armatei Poporului, colț cu Bd. Geniului; acces: tramvaiele 11, 13, 25 și 26, troleibuzele 90 și 93, autobuzele 36, 39, 74, 80 și 105.*

Operă a sculptorului Spiridon Georgescu (1926), monumentul cinstește memoria ostașilor de geniu care s-au jertfit pentru apărarea patriei în primul război mondial.

Soclul monumentului are la cele patru colțuri cîte un ostaș de bronz (mărime naturală) și pe fiecare latură basoreliefuri cu scene de luptă. Pe soclu este înfățișat un leu monumental, sugerînd curajul ostașilor căzuți pe cîmpurile de luptă. Leul stă cu picioarele din față pe frîntura unei țevi de tun pe care se află un drapel al armatelor învinse și o cască militară germană.

MONUMENTUL LUI DINICU GOLESCU — *Bd. Dinicu Golescu, colț cu Str. Șt. Furtună; acces: tramvaiele 2, 12 și 26, troleibuzele 85 și 93, autobuzele 33 și 108.*

Dedicat memoriei cărturarului progresist Dinicu Golescu (1777—1830), monumentul a fost realizat de sculptorul W. Hegel în 1908. Este format dintr-un soclu avînd pe fiecare latură o nișă în care se află busturile celor patru fii ai lui Dinicu Golescu, participanți la revoluția burghezo-

democratică din 1848; Ştefan C. Golescu (1809–1874), Nicolae C. Golescu (1810–1878), Radu C. Golescu (1817–1877), Alexandru C. Golescu (1818–1873). Busturile aparţin sculptorilor W. Hegel, C. Storck şi D. D. Mirea.

Dinicu Golescu este înfăţişat stînd în picioare, îmbrăcat în haine boiereşti din epoca respectivă.

MONUMENTUL „LUPOAICA ROMEI" — *Piaţa Dorobanţi; acces: autobuzele 31, 35 şi 76; tramvaiul 5.*

Monumentul — copie în bronz după cel aflat în muzeul Capitolin din Roma — înfăţişează lupoaica legendară care ar fi alăptat pe cei doi copii, Romulus şi Remus, întemeietorii Romei. El a fost dăruit Capitalei de oraşul Roma în 1906 şi plasat iniţial, în Piaţa Sf. Gheorghe (azi Piaţa 1848).

Grupul format din lupoaică şi cei doi copii este aşezat pe un soclu de piatră, avînd pe o latură o stemă cu banderola ce poartă iniţialele S.P.Q.R. (Senatus populusque romanus — Senatul şi poporul roman), iar pe latura opusă o stemă cu un soldat roman.

MONUMENTUL OSTAŞULUI SOVIETIC — *Piaţa Victoriei; acces: autobuzele 33, 34, 77 şi 79, troleibuzele 81, 82 şi 83.*

Ridicat în 1945, spre a cinsti eroismul ostaşilor sovietici în lupta împotriva armatelor fasciste, monumentul (sculptor: C. Baraschi), este alcătuit dintr-un obelisc de marmură (înalt de 12 m), înălţat pe un postament tot din marmură şi purtînd deasupra un ostaş sovietic care ţine cu ambele mîini un steag larg desfăşurat.

Pe faţadele din stînga şi din dreapta soclului sînt încastrate basoreliefuri cu scene de pe front. Pe obelisc, pe latura din faţă, se află stema U.R.S.S., realizată din bronz.

MONUMENTUL „ULTIMUL STRĂJER AL CAPITALEI" — *Şos. Bucureşti—Ploieşti (în apropierea aeroportului Băneasa); acces: autobuzele 48, 49 şi 67, troleibuzele 81 şi 82.*

Operă a arh. E. Doneaud, monumentul constă dintr-un trunchi de piramidă prelung, aşezat pe o prismă pătrată, ambele din piatră. La colţurile acesteia este sculptat cîte un scut, cu inscripţia „Pro Patria" şi terminat în partea de sus cu o cască militară. Pe partea superioară a prismei sînt sculptate de asemenea, săbii, armuri, frunze de stejar şi un steag. La partea inferioară a monumentului se află o placă avînd inscripţia: „Ultimul Străjer al Capitalei".

MUZEUL „THEODOR AMAN" — *Str. C. A. Rosetti nr. 8, telefon 14.38.12; acces: troleibuzele 82, 83, 87 şi 94, autobuzele 31, 34, 35, 36 şi 37. Deschis zilnic între orele 11—19 (duminică între orele 10—14 şi 16—20), luni închis.*

Situat în plin centrul Capitalei, acest muzeu este instalat în casa proprie a cunoscutului pictor, realizată după planurile sale. Fostă locuinţă şi atelier, locuinţa este împodobită, printre altele, cu picturi murale executate de mîna sa şi reprezentînd scene de bătălii şi figuri alegorice. O particularitate a muzeului constă şi în aceea că sculpturile mobilierului sînt, de asemenea, realizate de Aman. Aceasta face ca întreaga

clădire să se prezinte ca o unitate artistică remarcabilă și cu o ambianță de deosebită intimitate.

Theodor Aman (1831—1891) este unul dintre clasicii artelor plastice românești, pictor și grafician deopotrivă de înzestrat și, în același timp, creator al primei școli superioare de arte plastice din București, constituită în anul 1864.

Sînt prezente în acest muzeu o parte din uleiurile sale (portrete, compoziții istorice, tablouri de gen), acuarele și gravuri ale sale.

MUZEUL ARHIVELOR STATULUI — *Str. Arhivelor nr. 2; acces: autobuzele 38 și 118, tramvaiele 2, 3, 8, 13, 14, 20 și 25. Deschis marțea, joia și duminica între orele 10—18.*

Funcționează din anul 1831, iar în actuala clădire din 1866. Păstrează documente de mare importanță privind istoria țării: acte ale cancelariilor domnești încă din secolul al XIV-lea, hrisoave, manuscrise din epoca feudală, sigilii și stampe (v. și **MĂNĂSTIREA MIHAI VODĂ**)

MUZEUL DE ARTĂ AL ACADEMIEI REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA — *Str. dr. Clunet nr. 16; acces: autobuzele 37, 74, 108 și 118, tramvaiele 13 și 14, troleibuzele 84, 88, 90 și 92. Deschis duminica între orele 15—17.*

Oglindește activitatea unuia dintre cei mai valoroși istorici de artă din țara noastră, acad. prof. George Oprescu, care a adunat aproape 10.000 de gravuri și desene, iar în afara acestora — picturi, obiecte de ceramică, icoane pe sticlă, covoare, cărți vechi, incunabule.

MUZEUL DE ARTĂ AL REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA — *Str. Știrbei Vodă nr. 1, telefon 13.30.30 și 13.06.60; acces: autobuzele 31, 32, 34, 35, 36, 37 și 74. Deschis zilnic între orele 11—19, luni închis.*

Muzeul ocupă aripa stîngă a Palatului Republicii Socialiste România, în care se află Consiliul de Stat.

Pe locul acestei impozante construcții se înălța în perioada 1812—1815 o locuință boierească, iar apoi, în 1837, Curtea domnească.

Curtea domnească de odinioară avea să fie teatrul semnării de către Vodă Bibescu a Constituției cerute de popor (1848), al luptei tăbăcarilor conduși de Ana Ipătescu (în același an revoluționar) cu ostașii boierimii, pentru eliberarea guvernului provizoriu, căzut în cursa ce i se întinsese aici. Devine, apoi, reședința primului domnitor român al celor două țări surori unite (1859). Tot aici a început insurecția armată organizată și condusă de P.C.R., care a marcat răsturnarea regimului fascist din România, ai cărei conducători au fost arestați aici (23 August 1944) și tot aici a avut loc actul abolirii monarhiei (30 Decembrie 1947).

Desigur, arhitectura și dimensiunile clădirilor de pe acest loc central al Capitalei de ieri și de azi a țării au fost diverse și în raport direct cu necesitățile epocilor.

Construcția, în stil neoclasic, se datorește arh. N. Nenciulescu care a conceput-o în forma unui U larg deschis, realizat din trei corpuri, dintre care unul, central, orientat spre Calea Victoriei. Clădirea a fost construită între anii 1930—1937, iar finisările exterioare, ca și multiplele amenajări necesare noii destinații a complexului de azi, au luat sfîrșit în anii 1955—1958. Prin ea însăși, construcția, care adăpostește

Consiliul de Stat și comorile de artă le Muzeului de Artă al R. S. România, reprezintă un monument al Bucureștilor, care se cere cunoscut.

Accesul în corpul central al clădirii se face prin două masive uși laterale, care conduc în holuri spațioase de unde, prin scări de marmură galbenă, se ajunge în diverse săli, tratate deosebit sub raport stilistic: neobizantin și englezesc, cu coloane de marmură masivă, ca și scările din interior, cu plafoane secționate în mici cupole, cu frize și medalioane (datorate sculptorului român Corneliu Medrea), cu remarcabile panouri decorative (peisaje și scene alegorice) realizate de pictorii N. Tonitza, I. Theodorescu-Sion, D. Ghiață, A. Verona și Cecilia Cuțescu-Storck.

Muzeul de artă al R. S. România este cea mai vastă și valoroasă instituție de acest gen din țară, cuprinzînd peste 50.000 de piese (unele neexpuse). El reunește cîteva colecții altădată disparate, și anume: pinacoteca statului, cea a municipiului București, fosta colecție regală, inventarul artistic al unor muzee mai mici ca „Toma Stelian" și „Kalinderu", piese valoroase din muzeul „Simu" și din muzeul „Brukenthal" — Sibiu, ca și numeroase achiziții recente, remarcabile ca valoare, realizate în ultimii ani.

Muzeul de artă al R. S. România cuprinde Galeria națională (deschisă în 1950), Galeria universală (1951), secția de grafică, atelierul de restaurare a operelor de artă.

Galeria națională este destinată operelor realizate în decursul vremii de artiști autohtoni. Ea are, deopotrivă, un caracter documentar-istoric și unul artistic de înaltă ținută, înfățișînd din unghiul de vedere al sensibilității artistice principalele epoci din istoria poporului.

Secția de artă veche românească reunește vechile colecții care au mai fost expuse de-a lungul anilor (începînd din 1864 și pînă în 1959 cînd s-a înființat respectiva secție în cadrul Muzeului de artă al R. S. România).

Sălile găzduiesc exponate din secolele X—XV din Țara Românească, Moldova și Transilvania, unele dintre ele fiind unicate. Pot fi văzute țesături și broderii pe mătase, în fir de aur și argint, de cult sau laice, manuscrise prețioase cu ilustrații miniaturale de înaltă calitate atît în ce privește coloritul, cît și întreaga execuție, demonstrînd măiestria celor care le-au realizat.

Se impun atenției miniaturile unor biserici executate în argint aurit, turnat, cizelat și smălțuit policrom, o varietate de colecții de argintărie și vechi icoane, broderiile de factură bizantină ca și cele, mai noi, din perioada brîncovenească.

Ultima sală este consacrată picturilor de la finele secolului al XVIII-lea și începutul celui de-al XIX-lea, cînd se face trecerea de la pictura bisericească la cea laică.

În **galeria de artă modernă și contemporană** pot fi întîlnite cele mai reprezentative creații de artă plastică românească expuse cronologic, ceea ce duce la definirea fiecărei personalități artistice prezentă în muzeu și la reconstituirea fenomenului de dezvoltare istorică a artelor plastice din România.

Primele săli sînt consacrate celor dintîi portretiști autohtoni (începutul secolului al XIX-lea) care fixează momentul de legătură dintre pictura religioasă și cea laică. Sînt expuse lucrări de Nicolae

Polcovnicul *(Autoportret* și *Soția și copilul artistului)*, Eustație Altini *(Portret de femeie)*, Mihail Töpler (Töplitz) — două portrete: *Maria Cantacuzino* și *Portret de femeie*, Anton Chladek (1794—1882) reprezentat în muzeu prin cîteva piese (miniaturi și portrete de mărime naturală), Niccolò Livaditti *(Familia Alecsandri)*, Carol Wallenstein (1795—1857) prezent prin *Lupta de la Călugăreni* și printr-un *Autoportret*, Ion Negulici (1812—1851), C. D. Rosenthal (1820—1851) și Barbu Iscovescu (1816—1854), pictori și luptători activi în perioada pregătirii revoluției de la 1848, care au rămas și în istoria artelor cu valoroase lucrări aflate în această galerie. Negulici cu *Autoportret* și *Vedere din Cîmpulung*, portretele *Aga Iancu Manu*, *Cezar Bolliac*, *C. A. Rosetti*, *C. D. Aricescu* și, de asemenea, îi este atribuit *portretul N. Bălcescu;* Rosenthal cu o serie de portrete și o creație considerată capitală, care este adeseori reprodusă de diverse publicații, *„România revoluționară"*, o compoziție alegorică înfățișînd o femeie simplă salvînd stindardul țării în timpul unei lupte înfățișate de pictor în planul al doilea; B. Iscovescu cu portretele unor luptători revoluționari, constituind pentru artiștii care i-au urmat puncte de plecare, în realizarea unor portrete istorice.

Sînt prezenți deasemenea Constantin Lecca (1807—1887), alt revoluționar de la 1848, autor al *Portretului Mariei Trifu-Maiorescu* și al compoziției *Uciderea lui Mihai Viteazul*, Carol Popp de Szathmáry (1812—1888) ale cărui acuarele înfățișează, mai ales, bîlciuri și tîrguri din veacul trecut, dar și interesante portrete-Gheorghe Lemeni, Gheorghe Năstăseanu și Gheorghe Panaitescu. Bardasare sînt trei absolvenți ai clasei de „zugrăvituri" din cadrul Academiei Mihăilene de la Iași.

O întreagă sală este consacrată lucrărilor lui Theodor Aman (1831—1891) și Gh. Tattarescu (1820—1894) cărora li se datorește începutul organizării unui învățămînt artistic în București.

În aceeași sală se află lucrări de sculptură ale lui Karl Storck (1826—1887) și ale fiului său, Carol Storck (1854—1926), căruia i-a fost dascăl.

Sălile următoare cuprind lucrări ale unui grup din care fac parte Ioan Georgescu, Ștefan Ionescu-Valbudea, Emanoil Panaitescu-Bardasare, George Demetrescu-Mirea, Dimitrie Mihăilescu, Nicolae Vermont, Ipolit Strîmbu, Dimitrie Mîrlescu, Dimitrie Mirea, Gheorghe Tudor — toți fiind însă dominați de prezența pînzelor lui Nicolae Grigorescu (1838—1907), considerat drept pictorul în care s-au reunit, în veacul trecut, calitățile artistice specifice, cele mai caracteristice și valoroase ale poporului român.

În continuare, muzeul prezintă lucrări ale artiștilor din cea de a doua jumătate a secolului al XIX-lea, contemporani cu Aman și Grigorescu, printre care Teodor Buicliu, pictor și muzician, Gheorghe Ioanid, Constantin D. Stahi, fost director al Școlii de arte frumoase din Iași, Mihail Dan, devenit, din vizitiu al pictorului Aman, pictor și profesor de desen, Sava Henția, element remarcabil printre contemporanii lui Th. Aman, Mihail Ștefănescu, inspirat de artiștii flamanzi ai secolului al XVII-lea, Ion Andreescu (1850—1882) considerat, după N. Grigorescu, cel mai însemnat pictor al secolului al XIX-lea, înzestrat cu un deosebit simț coloristic și cu o sensibilitate aparte pentru

tonurile născute din lumină, Ștefan Luchian (1868—1916), un spirit independent pentru care culoarea rămîne mijlocul de expresie preferat, Dimitrie Paciurea (1873—1932), sculptor de talent care ne-a lăsat busturile unor mari compatrioți.

Vizitatorul ajunge, apoi, la pictorii și sculptorii de la începutul veacului al XX-lea. Va găsi opere semnate de Gh. Petrașcu (1872—1949), Theodor Pallady (1871—1956), Nicolae Tonitza (1886—1940), Fr. Șirato (1877—1953), Ștefan Dimitrescu (1886—1933), Jean Al. Steriadi (1880—1956), Nicolae Dărăscu (1883—1959), Constantin Brîncuși (1876—1957), prezent cu lucrările *„Rugăciune"*, *„Cuminția pămîntului"* și cîteva capete de copii, Cornel Medrea (1889—1964), Ion Jalea (1887), Oscar Han (1891), Gh. D. Anghel (1904—1965), Romulus Ladea (1901—1970), Cecilia Cuțescu-Storck (1879—1969), Octav Băncilă (1882—1939).

Dintre acești pictori și sculptori unii s-au impus pe planul valorilor universale, cum este cazul lui C. Brâncuși, Gh. Petrașcu, Theodor Pallady, N. Tonitza, Gh. D. Anghel.

Ei au adus în patrimoniul unic al culturii mondiale specificul artei lor, ridicată pe treptele umanist-realiste ale unei adevărate școli naționale românești.

Dintre artiștii aceleiași generații mai expun: Samuel Mützner (1884—1959), Rodica Maniu Mützner (1890—1958) — pictură, Margareta Cosăceanu-Lavrillier (1896) — sculptură, Vasile Vasiliu-Falti (1902) — sculptură, Aurel Popp (1879—1960) — pictură, Nicolae Mantu (1871—1957) — pictură, Stoica D. (1887—1956) — pictură, Eustațiu Stoenescu (1884—1957) — pictură, Sabin Popp (1895—1928) — pictură, Aurel Băeșu (1897—1928) — pictură, Iosif R. (1894), Petre Iorgulescu (1890—1939) — pictură, Lascăr Vorel (1897—1918) — pictură, Elena Popeea (1885—1941) — pictură, Ștefan Constantinescu (1896) — pictură, Alexandru Călinescu (1889) — sculptură, Oscar Späthe (1875—1944) — sculptură, Borgo Prund (Arnold Chrecinski) (1900) — sculptură, Iosif Fekete (Negrulea) (1903) — sculptură.

Un alt grup important îl formează artiștii dintre cele două războaie mondiale, a căror activitate a continuat și după eliberarea României de sub jugul fascist (23 August 1944). Sînt, de asemenea, întîlnite și operele unor creatori a căror împlinire artistică s-a înfăptuit după instaurarea puterii populare.

Din prima categorie fac parte pictorii Camil Ressu (1880—1962), Iosif Iser (1881—1958), Rudolf Schweitzer-Cumpăna (1886), Dimitrie Ghiață (1888—1972), Marius Bunescu (1881—1971), Henri Catargi (1894), Lucian Grigorescu (1894—1965), Max Herman Maxy (1895—1971), Nutzi Acontz (1894—1957), Ștefan Szönyi (1913—1967), Gavril Miklosy (1912), Corneliu Baba (1906), Alexandru Ciucurencu (1903), Aurel Ciupe (1900), Nagy Emeric (1893), Michaela Eleutheriade (1900), Arnold M. W. (1897—1946), Vasile Popescu (1891—1944), Alexandru Phoebus (1894—1954), Petre Abrudan (1907), Ion Țuculescu (1910—1962), sculptorii Constantin Baraschi (1902—1966), Ion Irimescu (1903), Boris Caragea (1906), Ion Vlasiu (1908), Mac Constantinescu (1900).

Galeria universală. Există o preocupare evidentă pentru a crea în această parte a muzeului o ambianță corespunzătoare epocii și pieselor expuse (pictură, sculptură, decorații), utilizîndu-se mobilier,

tapiserii, covoare, broderii, ceramică diversă (porțelan, faianță), podoabe și smalțuri.

Școala italiană este bogat reprezentată prin cele 150 de lucrări realizate în decursul a 400 de ani de viață artistică, cuprinși între finele secolelor al XIV-lea și al XVIII-lea.

Cele mai importante școli ale picturii universale sînt reprezentate prin maeștri ai genului: Școala venețiană a secolului al XV-lea (Antonello da Messina), marii pictori italieni ai secolului al XVI-lea (A. Coreggio), manieriștii aceleiași epoci (Bronzino, Parmigianino — pe numele lor adevărat Angelo Allori și Francesco Mazzola), Școala eclectică (Lodovico Carracci), pictura realistă a Școlii venețiene (Palma Vecchio, Tițian cu *Suzana și cei doi bătrîni*, Tintoretto, Giacomo da Ponte — zis și Bassano), pictura barocă italiană (Guido Reno, Domenico Zampieri zis și Domenichino, Giovanni Barbieri zis și Guercino), Școala spaniolă a secolelor al XVI-lea și al XVII-lea (El Greco, Ribera, Żurbaran, Murillo, Velázquez), reprezentanți ai picturii din Țările de Jos (Jan van Eyck, Hans Memling, Jan van Hemessen, Marinus van der Roymerswaele), ca și Pieter Brueghel cel Tînăr (cu 6 lucrări expuse), Rubens (cu două pînze), Theodor van Thulden, Cornelis de Vos, Jacob Jordaens, David Teniers cel Tînăr, pictori olandezi de renume mondial ca Rembrandt (cu 3 lucrări) și cîțiva dintre discipolii școlii sale, reprezentați ai Școlii germane din secolele al XV-lea și al XVI-lea (Lucas Cranach — cu 3 pînze, Hans Baldung Grien). Școala franceză este mai amplu desfășurată în muzeu datorită nu numai pînzelor, ci și sculpturilor și decorațiunilor expuse (Nicolas Poussin, Claude Lorrain, Gaspard Dughet, J. C. de Bourguignon, Vigée-Lebrun, Hubert Robert, H. Rigaud, poate chiar Jacques Louis David, căruia i se atribuie două scene inspirate din „Iliada" expuse în această galerie, Gros, Theodore Géricault, Eugène Delacroix — prezent cu un studiu pentru *Barca lui Dante*, Corot, Theodor Rousseau, Claude Monet, Auguste Renoir, Alfred Sisley, Camille Pissaro, Paul Signac.

Din tezaurul pînzelor expuse atragem atenția asupra cîtorva: Tintoretto — *Marc Antonio Barbaro*, El Greco — *Adorația păstorilor*, Hans Memling — *Portret de bărbat citind*, Jan van Eyck — *Omul cu tichia albastră*, Pieter Brueghel cel Tînăr — *Uciderea pruncilor*, Rubens — *Lupta lui Hercule cu leul din Nemeea*, Jordaens — *Vara*, Rembrandt — *Haman implorînd iertare Estherei*, Lucas Cranach — *Tăierea capului lui Ioan Botezătorul*, Claude Lorrain — *Peisaj italian cu figuri*, Honoré Daumier — *Compartimentul de clasa a II-a*, Claude Monet — *Camille*, A. A. Aivazovski — *Naufragiul*, V. A. Serov — *Portret de femeie*.

Sculptura este și ea prezentă în sălile galeriei pe coridoarele mai bine luminate. Pot fi văzute lucrări de Houdon, Francois Rude, Jules Dalou, Auguste Rodin, A. Bourdelle.

Un spațiu aparte este rezervat artei orientale și extrem-orientale — persană, indiană, chineză și japoneză — completînd în mod fericit și cu valoroase exponate tezaurul de cultură pe care Muzeul de artă al R. S. România îl pune la îndemîna vizitatorilor săi din țară și de peste hotare.

Covoarele Asiei Mici, vasele de ceramică, sculpturile chinezești (piatră, lemn, jad, agată, malahit, mărgean, onix), picturile de aceeași

proveniență (Kakemonouri), porțelanurile și stampele chinezești, cît și cele japoneze alcătuiesc împreună o unitate artistică aparte, specifică îndepărtatelor zone geografice, reconstituind sub privirile noastre o imagine concludentă a unei arte străvechi, de o grațioasă frumusețe și originalitate.

Secția de grafică s-a născut și ea prin contopirea unor mai vechi colecții răspîndite printr-o serie de muzee bucureștene, astfel încît capitalul cu care și-a inaugurat activitatea noua secție din cadrul Muzeului de artă al R.S. România a numărat 10.000 de piese în 1950 iar, peste puțin timp, a atins cifra de 30.000: gravuri în toate manierele tehnice, desene executate de la cărbune pînă la acuarelă și pastel, afișe, caricaturi, grafică de carte. Din totalul gravurilor doar o parte mică (cam 3.000) aparțin artiștilor români (meșteri populari din secolul al XIX-lea, G. Asachi, C. Lecca, Petre Mateescu, T. Aman, C. D. Stahi, G. Popescu, N. Vermont, J. Al. Steriadi, I. Iser, St. Popescu, A. Jiquidi, Hans Herman, Gy. Szabó Béla, G. Naum, V. Kazar, G. Ivancenco, Mariana Petrașcu și alții).

Școala franceză deține o bună parte din spațiul ocupat în muzeu de grafică. Numai H. Daumier este prezent în muzeu și depozit cu aproximativ 2.000 de gravuri.

Dintre artiștii plastici germani cu lucrări în muzeu, cel mai valoros este A. Dürer, dintre cei italieni, Piranesi, din Școala spaniolă, Velázquez și Goya.

Aproape 600 de stampe japoneze ale vechilor școli sînt de asemenea incluse în această secție.

Desenele românești sînt mult mai numeroase decît gravurile autohtone (două treimi din cele 8.000 de lucrări ce pot fi văzute aici). Marea varietate a desenelor despre care vorbim dă posibilitatea urmăririi întregii evoluții a acestei manifestări a artiștilor români de-a lungul anilor și pînă în prezent.

Sînt expuse desene din primele decenii ale secolului trecut, realizări ale unor artiști aproape necunoscuți marelui public (Ion Haleptiu de exemplu), dar și din cele ale unor personalități ale artelor grafice de mai tîrziu. Sînt astfel prezenți aici, uneori cu sute de piese, maeștri ca Theodor Aman, Carol Popp de Szathmáry, Nicolae Grigorescu, Ștefan Luchian. Din generațiile mai noi: I. Iser, N. Vermont, C. Ressu, O. Băncilă, Fr. Șirato, N. Tonitza, I. Murnu, Gh. Petrașcu, Th. Pallady, J. Steriadi, A. Jiquidi, Ligia Macovei.

Desene ale unor artiști plastici de peste hotare (Franța, U.R.S.S., Olanda, Italia), din diverse epoci, completează secția de grafică a muzeului, care este o permanentă sursă de formule pentru noi expoziții tematice, dintre care multe au fost prezentate cu succes în țară și străinătate.

MUZEUL DE ARTĂ FEUDALĂ „ING. D. MINOVICI" — *Str. Dr. Minovici nr. 3; telefon 57.15.05; acces: troleibuzele 81 și 82. Deschis zilnic între orele 10—13 și 16—19; luni închis.*
Este găzduit de o clădire vecină cu vila familiei Minovici, ea însăși monument de arhitectură (arh. E. Canella). Stilul clădirii muzeale, ridicată în anul 1940, este total diferit: gotic-englez (epoca Tudor).

Muzeul este compus dintr-o sală de recepţie, o bibliotecă, sufragerie şi un hol. Piese prezentate: mobilier, tapiserie, covoare, tablouri, cărţi (ediţii foarte rare ale clasicilor străini) şi alte obiecte de artă, toate datînd din secolele XV–XVIII.

MUZEUL DE ARTĂ POPULARĂ AL REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA — *Calea Victoriei nr. 107; telefon 16.42.14 şi 16.77.10; acces: autobuzele 32 şi 36, tramvaiele 6 şi 10. Deschis zilnic între orele 11—19, duminică între 11—20; luni închis.*

Construcţia care adăposteşte, din 1964, Muzeul de artă populară al R.S. România a fost înălţată în jurul anului 1837 (arh. Sanjouand) pentru Barbu Ştirbei, mare logofăt al dreptăţii şi apoi domn al Ţării Româneşti (1849—1854).

Conceput în stil neoclasic francez, edificiul a fost restaurat în 1881 adăugîndu-i-se un turn scund la extremitatea stîngă a faţadei şi evidenţiindu-i-se intrarea printr-un şir de cariatide care reiau ritmul celor patru coloane dorice ce ornează etajul I al corpului central.

Materialele prezentate evidenţiază specificul artei populare româneşti şi evoluţia ei de la o epocă la alta. Sînt 15 săli, cuprinzînd circa 1200 de obiecte de artă populară, selecţionate dintr-o colecţie de peste 25.000 de piese care constituie tezaurul muzeului. Acestea sînt prezentate ocazional, cu prilejul unor expoziţii tematice.

Muzeul are un strămoş îndepărtat: Muzeul de etnografie, artă naţională, decorativă şi industrială, înfiinţat în 1906.

MUZEUL DE ARTĂ POPULARĂ „DR. N. MINOVICI" — *Str. dr. N. Minovici nr. 1; acces: autobuzele 48, 49 şi 61, troleibuzele 81 şi 82. Deschis zilnic între orele 10—13 şi 16—18, luni închis.*

Găzduit într-o frumoasă clădire, cu elemente de arhitectură românească (arh. Cristofi Cerkez), muzeul cuprinde peste 5.000 obiecte de artă populară din diferite domenii: ceramică, mobilier, lemn cioplit sau crestat, covoare, ştergare, icoane pe sticlă, ouă încondeiate, precum şi instrumente muzicale populare. Colecţia a aparţinut d-rului N. Minovici — organizator al serviciilor sanitare din România — şi a fost donată în 1936 municipiului Bucureşti.

MUZEUL ASTRONOMIEI ROMÂNEŞTI — *Bd. Ana Ipătescu nr. 21; telefon 12.93.89; acces: autobuzele 33, 34, 79, troleibuzele 82, 83, 86, 87 şi 94. Deschis zilnic între 10—13, 18—20; luni închis.*

Organizat iniţial în trei săli ale Observatorului popular, muzeul prezintă un amplu material privind cunoaşterea fenomenelor cereşti şi dezvoltarea astronomiei din cele mai vechi timpuri pînă în prezent pe teritoriul României.

Sala I: Momente importante din istoria astronomiei; cunoştinţe astronomice la daci; documente referitoare la prima societate astronomică românească şi la iniţiatorii ei V. Anestin şi V. Urseanu.

Sala II: Exponate privind observaţiile astronomice efectuate de diferite institute cu preocupări în acest domeniu din România. Instrumente: pendule astronomice, lunete etc.

Sala III: Prezintă un schelet de om preistoric descoperit la Cernica, într-o necropolă neolitică, vădind veneraţia soarelui (mor-

mintele erau orientate spre răsărit); vitrine și panouri înfățișînd fenomene astronomice rare observate în România; macheta rachetei care a lansat satelitul artificial „Sputnik —1".

MUZEUL MEMORIAL PROF. DR. VICTOR BABEȘ — *Str. Andrei Mureșanu nr. 14 A; telefon 12.53.61; acces: autobuzele 31, 35, 76, 110 și 203, tramvaiul 5. Deschis marți, joi și duminică 10—13, 16—19.*

Muzeul — deschis în 1956 — prezintă manuscrise, lucrări ale marelui savant român de reputație mondială Victor Babeș (1854—1926) precum și fotografii, planșe referitoare la activitatea sa în domeniul bacteriologiei și al seroterapiei.

MUZEUL CĂILOR FERATE ROMÂNE — *Calea Griviței nr. 193 B; telefon 17.64.66; acces: autobuzele 38 și 77, tramvaiele 6, 10, 24, 26 și 27, troleibuzele 86 și 87. Deschis zilnic între orele 10—18; duminica între 10—13.*

Cuprinde materiale și piese documentare privind evoluția mijloacelor de transport de-a lungul vremii pînă în zilele noastre.

Muzeul expune de asemenea piese și documente care însoțesc desfășurarea activității de înjghebare a unor căi ferate în România, inclusiv piese istorice (primele vagoane și locomotiva nr. 1 realizată la Reșița în anul 1873). Totodată, muzeul înfățișează efortul de modernizare continuă a căilor de comunicație.

MUZEUL ȘTIINȚIFIC „HENRI COANDĂ" — *Bd. Ana Ipătescu nr. 28; acces: autobuzele 33, 34 și 79, troleibuzele 82, 83, 86, 87 și 94. Deschis zilnic între orele 11—13, 17—19; duminica între 11—15; luni închis.*

Organizat în casa familiei Coandă (construită de arh. E. Donneaud), Muzeul științific al Academiei R.S.R. consacrat vieții și creației marelui savant de renume mondial Henri Coandă prezintă, în special, machete precum și fotografii, documente, planuri privind activitatea ilustrului creator al avionului de reacție și autor a peste 250 de invenții. Aici poate fi văzută macheta primului avion cu reacție din lume pe care savantul l-a conceput, construit și pilotat, în ziua de 16 decembrie 1910, la Paris, documente referitoare la „efectul Coandă" (descoperit în 1934), la diferite invenții din domeniul extracției petrolului, al construirii caselor din elemente prefabricate etc.

MUZEUL CONSERVATORULUI „CIPRIAN PORUMBESCU" — *Str. Poiana Narciselor nr. 6; acces: autobuzele 32, 37, 74 și 78. Deschis marți și vineri între orele 12—14.*

Inaugurat în 1967, muzeul prezintă, printre altele, o fotocopie a actului prin care Al. Ioan Cuza hotărăște înființarea Cnservatorului (1864), diferite lucrări vechi de muzică religioasă și laică (un Irmologhion din 1823, „Gramatica melodică" a lui Anton Pann — 1845), documente, manuscrise, fotografia lui A. Flechtenmacher, primul director al Conservatorului, ca și ale unor iluștri interpreți lirici: Elena Teodoriu,

Haricleea Darclée, Popovici Bayreuth, diferite instrumente muzicale printre care cobza lui Barbu Lăutaru etc.

MUZEUL CURTEA VECHE (v. **CURTEA VECHE**)

MUZEUL „GEORGE ENESCU" — *Calea Victoriei nr. 141; telefon 15.83.55; acces: autobuzele 33 și 34, tramvaiele 3, 4, 24, 26 și 27, troleibuzele 82, 83, 86, 87 și 94. Deschis zilnic între orele 10—13 și 17—19, luni închis.*

Muzeul este adăpostit într-o clădire monumentală, construită în stil baroc francez, către 1910, după planurile arh. I.D. Berindey. Construcția are un subsol înalt, un parter cu ferestre arcuite și cu balcoane de piatră, un etaj cu ferestre drepte și balcoane din fier forjat precum și o mansardă ale cărei ferestre mici sînt bogat ornamentate. Intrarea se face pe o scară de marmură, străjuită de doi lei sculptați în piatră și ocrotită de o copertină avînd forma unei scoici. Interiorul este bogat decorat, plafoanele fiind pictate de artiștii Mirea și Vermont. Edificiul este și sediu al Uniunii compozitorilor din R.S. România.

Din 1956 muzeul a funcționat pe principiile de organizare ale unei expoziții comemorative permanente, realizată cu prilejul unui an de la moartea lui George Enescu. Ulterior a fost completat și reorganizat, acordîndu-i-se și tutela caselor memoriale din Dorohoi, unde a locuit marele artist, și din Liveni, locul de naștere.

Personalul muzeului se ocupă de asemenea cu organizarea acțiunilor menite să perpetueze memoria marelui muzician și compozitor George Enescu (1881—1955).

MUZEUL DE ISTORIE A MUNICIPIULUI BUCUREȘTI — *Bd. 1848 nr. 2; telefon 15.07.50; acces: autobuzele 31, 32, 34 și 35, troleibuzele 82, 83, 84, 85, 87, 88, 90, 92 și 94. Deschis zilnic între orele 11—20, luni închis.*

Edificiul muzeului a fost construit în 1833 (arhitecții: J. Veit și K. Schwink) pentru marele postelnic C. Gr. Șuțu. Înfățișarea de azi a clădirii se datorește lui Gr. Șuțu. În urma renovărilor făcute, palatul a dobîndit fațade de factură neogotică, patru turnuri poligonale, peronul amplu prevăzut cu copertină de metal și sticlă.

Interioarele își păstrează o parte din ornamentația originală: plafonul pictat în stil pompeian, sobele de faianță din sala de la etaj, parchetul din sălile I și XIV, plafonul cu stucaturi din sala de comunicări a actualului muzeu. În a doua jumătate a secolului al XIX-lea, Gr. Șuțu organiza aici baluri, serate muzicale și literare.

Muzeul a fost inaugurat în anul 1959 cu prilejul sărbătoririi a 500 de ani de existență a orașului București (atestată de documente). Cele patru secții ale muzeului găzduiesc circa 100.000 de obiecte. Organizarea exponatelor, făcută pe criterii științifice, are în vedere istoria veche, feudală, modernă și contemporană și de construire a socialismului. Pot fi văzute aici diverse obiecte și documente care reconstituie istoria locurilor pe care se întinde astăzi Capitala: piese arheologice, stampe de epocă, hărți, planuri, costume, fotografii, monede, obiecte care au aparținut personalităților vieții politice și culturale a orașului.

Funcţionează şi două unităţi aparte: Expoziţia permanentă de numismatică (v. pag. 61) şi Colecţia „Severeanu" (v. pag. 54).

MUZEUL DE ISTORIE NATURALĂ „GRIGORE ANTIPA" — *Şos. Kiseleff nr. 1; telefon 13.89.19; acces: autobuzele 33 şi 34, tramvaiele 3, 4, 20, 24 şi 26, troleibuzele 81, 82 şi 83. Deschis zilnic între orele 10—14 şi 16—19, duminica între 10—19; luni închis.*

Înfiinţat în 1831, este cel mai mare muzeu de istorie naturală din România şi cel mai vechi din ţările dunărene. A apărut iniţial în cadrul colegiului „Sf. Sava", director şi protector fiindu-i înflăcăratul patriot Mihail Ghica. Conducător ştiinţific, pînă în 1857, a fost Carol Walenstein (Valstein) căruia îi urmează, între 1857—1867, italianul Carol Ferrerati. Sub conducerea sa muzeul îşi conturează profilul pe zoologie şi mineralogie.

Din 1867 muzeul îşi schimbă sediul, fiind găzduit de Universitatea din Bucureşti. Condus de prof. Gregoriu Stephănescu, geolog şi paleontolog de renume, muzeul îşi stabileşte profilul şi devine „Muzeu de istorie naturală".

Din 1894 şi pînă în 1944, deci cinci decenii, muzeul a fost condus de Grigore Antipa, doctor în zoologie al Facultăţii din Jena. Lui îi datorăm actualul profil al muzeului, numeroase piese şi colecţii aduse din întreaga lume. Curînd localul de la Universitate avea să devină neîncăpător şi muzeul va fi strămutat pe actuala Str. Al. Sahia, într-o casă particulară şi apoi, tot din motive de spaţiu, în localul unde funcţionează şi astăzi. Deschiderea oficială în noul local, construit şi ca o consecinţă a stăruinţelor neîntrerupte ale dr. Gr. Antipa, a avut loc la 24 mai 1908.

După eliberarea ţării, muzeul a cunoscut numeroase transformări şi îmbunătăţiri tematice şi materiale. S-au creat noi laboratoare modern utilate, s-a mărit numărul sălilor de vizitare de la 23 la 39, s-au pus la punct noi grupe biologice, s-a înfiinţat ghidajul ştiinţific al vizitatorilor. În prezent sînt expuse în muzeu aproape 300.000 de exemplare.

Dintre exponatele de foarte mare valoare: Dinotherium gigantissimum (unic în lume), înalt de 4,50 m; colecţia de lepidoptere (fluturi), printre cele mai mari şi variate din Europa (82.000 exemplare).

MUZEUL DE ISTORIE A PARTIDULUI COMUNIST, A MIŞCĂRII REVOLUŢIONARE ŞI DEMOCRATICE DIN ROMÂNIA — *Şos. Kiseleff nr. 3; telefon 15.21.13; acces: autobuzele 33 şi 34, tramvaiele 3, 4, 20, 24, 26 şi 27, troleibuzele 81, 82 şi 83. Deschis zilnic între orele 10—19, sîmbăta între orele 10—14, luni închis. Pentru vizitarea în grup, programările se fac zilnic între orele 8—16 la telefon 15.21.13.*

Înfiinţat în 1948, muzeul a cunoscut o reorganizare esenţială în anul 1966. Construcţia care îl adăposteşte constituie un monument de arhitectură (arh. Nicolae Ghica-Budeşti) fiind considerat *„o încercare dintre cele mai izbutite de realizare a unei expresii naţionale prin sintetizarea unor elemente aparţinînd arhitecturii feudale din Moldova şi Ţara Românească"* (prof. arh. Gr. Ionescu).

Suprafaţa de expunere care a stat la dispoziţia organizatorilor muzeului este de 4.000 m.p., iar numărul exponatelor atinge cifra de

6.000, orînduite cronologic de-a lungul a 14 săli. Principalele teme ilustrate cuprind cele mai importante momente din lupta poporului român pentru eliberarea națională și socială, mișcările revoluționare ale secolului XIX-lea, nașterea și dezvoltarea mișcării muncitorești, a celei socialiste, pagini din istoria P.C.R., relatări despre unele curente democratice și progresiste din România.

Exponatele înfățișează gloriosul drum al poporului român, începînd de la izvoarele sale daco-romane, trecînd prin momente cruciale ca răscoala condusă de Tudor Vladimirescu (1821) pentru libertate socială, suveranitate și independența patriei, momente ale luptei revoluționare și democratice mai importante dintre 1848—1877. Mai sînt prezentate documentele perioadei 1878—1910 sub raport economic, social-politic și cultural, marea răscoală țărănească de la 1907, refacerea Partidului Social-Democrat, intensa activitate politică dintre 1910—1918, organizarea luptei populare împotriva primului război mondial, solidaritatea proletariatului român cu Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, Unirea Transilvaniei cu România (1918). Importante documente redau epoca formării Partidului Comunist Român, frămîntările și mișcările maselor muncitorești împotriva patronilor, criza economică, eroicele lupte de la Atelierele Grivița și de pe Valea Prahovei din ianuarie-februarie 1933, aspecte ale luptei poporului român pentru apărarea drepturilor democratice, a păcii și independenței în fața pericolului fascist. Din perioada dictaturii fasciste (1940—1944) sînt prezentate documente ale luptei forțelor patriotice în frunte cu P.C.R. împotriva acestei dictaturi, a războiului anti-sovietic, pregătirea și realizarea insurecției armate din august 1944, lupta condusă de P.C.R. pentru instaurarea puterii populare, apoi documente referitoare la participarea României la războiul anti-hitlerist.

Perioada de după eliberarea țării de sub jugul fascist este înfățișată printr-o serie de documente, diagrame, fotografii privind lupta pentru dezvoltarea și consolidarea puterii populare și desăvîrșirea revoluției burghezo-democratice, pentru construirea bazelor economice ale socialismului, mărețele înfăptuiri ale poporului condus de P.C.R. în industrializarea țării, dezvoltarea agriculturii, îmbunătățirea vieții maselor de oameni ai muncii, pentru edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate.

MUZEUL DE ISTORIE AL REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA — *Calea Victoriei nr. 12, acces: autobuzele 32, 38, 42, 75, 103 și 118, tramvaiele 7, 8, 12, 13, 14.*

Pe locul ocupat de monumentala clădire a muzeului (destinată inițial Palatului poștelor pe care l-a și găzduit pînă în anul 1970), se aflau în secolul al XVII-lea casele marelui Aga Constantin Bălăceanu. Pe la 1690, domnitorul Constantin Brîncoveanu a dărîmat vechile case și a construit un han care i-a purtat numele. În 1847 hanul a fost distrus de incendiul care a cuprins atunci o mare parte din centrul orașului. Pe acest teren s-a amenajat după 1871 o sală de spectacole. Actori mari ca Matei Millo și Grigore Manolescu au jucat aici pînă în preajma dărîmării sălii.

În 1894 a început aici construcţia Palatului poştelor, după planurile arh. Al. Săvulescu. Clădirea, concepută în stil neoclasic, a fost inaugurată în 1900. Ea are o faţadă impunătoare, precedată de o scară amplă şi de un portic cu 10 coloane dorice. Construcţia se desfăşoară pe patru nivele (subsol înalt, parter şi două etaje).

Muzeul, deschis în 1972, expune în cca. 60 de săli, un bogat patrimoniu, alcătuit din piese originale, documente, mărturii dintre cele mai valoroase referitoare la trecutul poporului român şi al naţionalităţilor conlocuitoare. Muzeul evocă evenimentele importante care marchează istoria ţării din cele mai vechi timpuri pînă în zilele noastre. Formarea poporului român şi a limbii române, perioada organizării şi consolidării statelor feudale româneşti, luptele îndelungate pentru independenţă şi eliberare naţională, momentele marilor răscoale din epoca feudală (1437, 1514, 1654, 1784 etc.) şi ale mişcărilor revoluţionare din secolul trecut (1821, 1848), realizarea unităţii naţionale (1859) şi apoi cucerirea independenţei de stat (1877), apariţia mişcării muncitoreşti şi crearea Partidului Comunist Român, lupta împotriva fascismului, insurecţia armată de la 23 august 1944, participarea României la războiul antihitlerist, epoca marilor realizări din anii construirii socialismului, sînt oglindite prin exponate deosebit de sugestive, succesiunea expunerii urmărind reconstituirea unei ample imagini a dezvoltării societăţii pe teritoriul României.

MUZEUL LITERATURII ROMÂNE — *Str. Fundaţiei nr. 4, telefon 12.21.95; acces: troleibuzele 82, 83, 86, 87 şi 94, autobuzele 31, 34. Deschis zilnic între orele 10—18; luni închis.*

Instalat într-o clădire construită în secolul al XIX-lea sub influenţa arhitecturii italiene şi renovată complet în 1970, muzeul prezintă un material bogat referitor la viaţa şi operele scriitorilor români din trecut şi astăzi. Din diversitatea exponatelor amintim manuscrisele, ediţiile vechi, primele cărţi traduse în limba română, ilustraţii de carte, portrete şi busturi înfăţişînd scriitori români, precum şi diferite obiecte personale ale acestora.

MUZEUL MEMORIAL „PROF. DR. GH. MARINESCU" — *Str Iulius Fucik nr. 27; telefon 12.31.86; acces: autobuzul 74, tramvaiele 5, 16, 17. Deschis marţi, joi şi duminică între orele 10—13, 16—19.*

Amenajat în locuinţa în care a trăit marele savant, fondator al neurologiei româneşti, Gh. Marinescu (1863—1938), muzeul înfăţişează fotografii, cărţi, diverse documente, diplome şi medalii privind viaţa şi activitatea acestui om de ştiinţă care a cunoscut o faimă mondială.

MUZEUL „CORNEL MEDREA" — *Str. G-ral Budişteanu nr. 16; telefon 15.74.83; acces: tramvaiele 6 şi 10, autobuzele 32 şi 36. Deschis zilnic între orele 14—20, duminica între orele 10—13 şi 16—20.*

Inaugurat în 1956, muzeul cuprinde opere ale sculptorului C. Medrea (1888—1964), donate statului în 1948. Sînt expuse numeroase busturi înfăţişînd personalităţi ale vieţii culturale româneşti ca scriitorii Barbu Delavrancea, St. O. Iosif, Mihail Eminescu, pictorul Gh. Petraşcu,

compozitorul Paul Constantinescu ş.a. În muzeu se află un interesant triptic inspirat de legenda istorică „Dragoş Vodă şi zimbrul", proiectul monumentului „Eroilor Aerului" şi diverse alte lucrări.

MUZEUL MEMORIAL „TUDOR ARGHEZI" — *Str. Mărţişor (prin Şos. Văcăreşti) nr. 74; acces: autobuzul 31; tramvaiele 11 şi 22.*
Este poate unul dintre cele mai noi obiective turistice bucureştene şi de o factură cu totul aparte. Aici a trăit şi a muncit cea mai mare parte a vieţii sale prodigiosul poet Tudor Arghezi, membru al Academiei R.S.R., laureat al Premiului Herder pentru literatură. Încetarea din viaţă a poetului (1967) şi a soţiei sale (1966) a transformat casa din Str. Mărţişor într-un loc de pelerinaj, mai ales că cei doi soţi Arghezi sînt înhumaţi în curtea casei lor, devenită muzeu memorial. Sînt expuse fotografii, manuscrise, obiecte care au aparţinut poetului.

MUZEUL MEMORIAL „GEORGE BACOVIA" — *Str. G. Bacovia nr. 93, telefon 23.05.17; acces: tramvaiele 7, 12 şi 17. Deschis zilnic între orele 9—19; luni închis.*
Amenajat în casa locuită de poetul G. Bacovia (1881—1957), muzeul cuprinde emoţionante mărturii ale preocupărilor artistice polivalente manifestate de poet: desen, muzică, apoi fotocopii după o serie de manuscrise ale acestuia, obiecte personale, cărţi cu dedicaţie primite de poet de la diferiţi scriitori, tablouri, gravuri (de V. Dobrian) inspirate din poeziile sale, un bust al poetului realizat de sculptoriţa Miliţa Pătraşcu.

MUZEUL MILITAR CENTRAL — *Str. Izvor nr. 137, telefon 27.25.90; acces: tramvaiele 2, 3 şi 25, autobuzul 33. Deschis zilnic între orele 10—18; marţi închis.*

A fost inaugurat în actualul local în mai 1959. Pînă la această dată s-au mai făcut cîteva tentative, unele cu succes temporar, de organizare a unui astfel de muzeu, menit să redea momente dintre cele mai importante ale istoriei poporului român, adeseori presărată cu strălucite fapte de arme ale fiilor săi.

Înfiripat încă din 1911, abia după cinci ani, primul muzeu militar devine o realitate. Deschiderea oficială a muzeului în actualul Parc al Libertăţii a avut loc în 1923.

În timpul ultimului război mondial, clădirea muzeului a fost demolată. Bogatul material documentar al muzeului şi-a găsit, după o serie de peregrinări, locul potrivit în clădirea unei foste şcoli militare. Pe lîngă sălile numeroase, reamenajate în scopul găzduirii unui muzeu, acesta mai foloseşte şi spaţiile curţilor înconjurătoare, de mari dimensiuni în care sînt expuse tunuri, aparate de zbor, care de luptă etc.

Tematica este mai largă, propunîndu-şi, în ceea ce priveşte armamentul şi fortificaţiile, să dea o imagine dinamică a dezvoltării lor. Referindu-se la istoria poporului român, ea urmăreşte redarea marilor confruntări militare pentru cucerirea şi apărarea independenţei naţionale.

În muzeu, vizitatorul poate vedea arme primitive din îndepărtatele epoci ale istoriei (piatră, bronz şi fier), ca şi arme mai moderne folosite în ultimele ciocniri armate mondiale, trofee de luptă, chipuri de neînfricaţi voievozi şi domnitori (Mircea cel Bătrîn, Ştefan cel Mare. Mihai Viteazul), de ostaşi şi ofiţeri superiori, de revoluţionari (Horia,

Tudor din Vladimir, Bălcescu), hărţi şi planuri, machete şi costume, fotografii şi pergamente originale, picturi şi sculpturi, steaguri ale oştilor lui Ştefan cel Mare şi macheta avioanelor lui Aurel Vlaicu şi Traian Vuia. Mai sînt expuse documente ale luptei comune sovieto-române împotriva fascismului german.

MUZEUL PEDAGOGIC — *Intrarea Zalomit nr. 12; acces: troleibuzele 84, 85, 88, 90 şi 92. Deschis joi şi duminică între orele 10—13 şi 16—19.*

Muzeul este instalat într-o clădire în care găsim elemente de arhitectură românească: un pridvor situat deasupra uşii principale şi un turn amintind pe cel al vilei dr. Minovici.

Muzeul posedă un bogat fond de documente privind dezvoltarea procesului de învăţămînt în România: fotocopii ale unor acte, decrete, fotografii etc. În aceeaşi clădire funcţionează şi Biblioteca centrală pedagogică. (v. pag. 30).

MUZEUL POMPIERILOR — *Bd. Gh. Dimitrov nr. 33; acces: tramvaiele 1, 13, 14 şi 21, troleibuzul 85, autobuzele 33, 37, 40 şi 106. Deschis zilnic între orele 12—20; luni închis.*

Prezintă exponate privind evoluţia pazei contra incendiilor în România. O serie de documente evocă tradiţiile de luptă ale pompierilor bucureşteni.

Din înălţimea turnului, folosit odinioară pentru paza contra incendiilor, se deschide o interesantă panoramă asupra oraşului (v. **FOIŞORUL DE FOC**).

MUZEUL SATULUI — *Şos. Kiseleff nr. 28; telefon 17.59.20; acces: autobuzul 31, tramvaiele 3 şi 4, troleibuzele 81 şi 82. Deschis zilnic între orele 10—18 (iarna) şi 10—20 (vara), luni închis.*

Este unul dintre cele mai mari şi vestite muzee etnografice în aer liber din Europa, care adăposteşte case şi gospodării ţărăneşti amplasate aici după criteriul zonelor etnografice.

Situat în cea mai frumoasă regiune a Capitalei, zona lacurilor asanate din nordul oraşului, muzeul ocupă o suprafaţă de 7 ha. Este mărginit de Lacul Herăstrău, cunoscut prin intensa activitate sportivă desfăşurată aici, dar şi ca preferat loc de agrement al bucureştenilor, de cealaltă parte este limitat de importanta arteră de circulaţie, Şos. Kiseleff, care este în acelaşi timp zonă de verdeaţă.

Muzeul satului este un obiectiv turistic de primă mărime şi îngăduie călătorului sosit la Bucureşti, chiar şi pentru o scurtă vizită, să ia un contact concludent cu o întreagă ţară, concentrată sub raport folcloric pe numai cîteva hectare. Cele cîteva zeci de case, unele seculare ca vîrstă, reprezintă unicate de o rară şi multiplă valoare, amplificată de existenţa în interiorul acestora a întregului inventar gospodăresc util şi de podoabă. Poate tocmai această unitate în varietate sporeşte la maximum nu numai valoarea despre care am vorbit, dar şi originalitatea acestui muzeu.

Data nașterii muzeului: 1936. Începutul dezvoltării care l-a dus la actuala formă de conținut: anul 1947, cînd a fost reorganizat după planuri de perspectivă și criterii științifice. Din 1947, cînd deținea circa 4.200 de obiecte, el s-a îmbogățit cu alte mii de piese al căror număr depășește azi cifra de 23.000. Se îmbogățesc permanent colecțiile cu piese originale, se amplifică numărul gospodăriilor, se multiplică genurile arhitectonice, se diversifică obiectele de artizanat și folclor accentuîndu-se mereu mai mult imaginea de sinteză a satului românesc, atît de original și de interesant.

Pot fi văzute aici vestitele case de lemn și biserici ale muntenilor din Maramureș și Moldova, cele de lut ale pescarilor Deltei, frumoasele locuințe de pe Valea Argeșului și Valea Oltului, gospodăriile bine închegate ale bănățenilor, și în interiorul fiecăreia dintre ele, bogățiile de artă ieșite din mîinile iscusite ale meșterilor populari: obiecte ceramice de uz casnic, îmbrăcăminte țărănească, țesături, icoane etc.

MUZEUL „A. SIMU" — *Str. Biserica Amzei nr. 5—7; acces: troleibuzele 82, 83, 87 și 94; autobuzele 31, 33, 34 și 36. Deschis zilnic între orele 11—19; luni închis.*

Situat în una dintre clădirile care alcătuiesc un adevărat ansamblu în jurul unei curți interioare, clădiri construite în 1908, după planurile arh. Petre Antonescu, în stil românesc, Muzeul de artă al municipiului București „A. Simu" reunește o parte din bogatul fond al colecționarului de artă Anastase Simu, donat statului în anul 1927.

Vizitatorul muzeului poate vedea o serie de lucrări valoroase ale celor mai de seamă pictori și sculptori români: Th. Aman (*Iarna*, *Odaliscă*), Gh. Tattarescu (*Femeie cu tamburină*), N. Grigorescu (*Car cu boi*, *Intoarcerea de la tîrg*, *Peisaj la Orății*, *Cap de țărancă* ș.a.), I. Andreescu (*Pădure*), O. Băncilă (*Țăran pribeag*), Șt. Luchian (*Roșiorul*, *Țigancă*, *Biserica Brebu* ș.a.), N. Tonitza (*Nud*, *La Mare*, *Poartă din Mangalia*, *Curte în vechiul București* ș.a.), C. Ressu (*Odihna la cîmp*), Th. Pallady (*Femeie în galben*, *Natură statică* ș.a.), Gh. Petrașcu (*Cap de femeie*, *Peisaj* ș.a.), Fr. Șirato (*Caseta roșie*), Ion Georgescu (*Bustul lui V. Alecsandri*), F. Storck (*Cap de femeie*), D. Paciurea (*Himeră*, *Cap de copil*, *Monumentul Unirii*), Gh. Anghel (*Maternitate*) etc.

În muzeu pot fi văzute și busturile de bronz ale colecționarului de artă Anastase Simu și soției sale Elena Simu, opere ale reputatului sculptor francez E.A. Bourdelle.

MUZEUL NAȚIONAL AL SPORTULUI — *In incinta stadionului „23 August"; acces: autobuzele 74 și 107; tramvaiele 13, 23 ș 24. Deschis zilnic între orele 10—18; luni închis.*

Instalat în șase săli amenajate sub tribuna I a stadionului, muzeul oferă prin cele aproape 12.000 de exponate o imagine amplă a dezvoltării mișcării sportive din România. Interesante piese arheologice, o bicicletă (construită exclusiv din lemn) și un schif, ambele datînd de 100 ani, bobul cu care Al. Frim și A. Papană au concurat la Campionatele mondiale din 1933 și 1934, documente referitoare la începutul

mişcării sportive muncitoreşti, afişe, medalii, cupe, cucerite de sportivii români la marile competiţii internaţionale, alcătuiesc fondul acestui muzeu.

MUZEUL „FREDERIC STORCK ŞI CECILIA CUŢESCU-STORCK" – *Str. V. Alecsandri nr. 16; telefon 11.78.89; acces: autobuzele 31, 33 şi 34, troleibuzele 82, 83, 86, 87 şi 94. Deschis marţi, joi şi duminica între orele 10—13 şi 16—19.*

Clădirea muzeului atrage privirea trecătorului prin arhitectura sa insolită, în care întîlnim etajul în stil elveţian al unuia dintre cele trei corpuri, timpanul inegal al altui corp, orientat spre curte, ancadramentele sobre de piatră ale ferestrelor şi vitrourile cu policromia lor. Construcţia, realizată de arh. Clavel, după indicaţiile sculptorului Frederic Storck (1872—1942), a fost înălţată în anul 1913.

Muzeul cuprinde picturi (circa 150), sculpturi (circa 250), diferite obiecte de artă, manuscrise şi fotografii ale lui Frederic Storck, ale soţiei sale Cecilia Cuţescu-Storck (1879—1969), ale tatălui (Karl Storck — 1826—1887) şi ale fratelui artistului (Carol Storck — 1854—1926).

MUZEUL „PICTOR GH. TATTARESCU" — *Str. Domniţa Anastasia nr. 7; telefon 14.10.16; acces: troleibuzele 84, 85, 88, 90 şi 92. Deschis marţi, vineri şi duminica între orele 10—13 şi 16—20, joi între orele 16—20.*

Clădirea muzeului constituie ea însăşi un obiectiv turistic important, avînd o vechime de peste 100 de ani. Ea a fost renovată de pictorul Gh. Tattarescu (între 1855—1858) care îi transformă etajul I, îi decorează faţada în stil clasicizant şi acoperă interioarele cu picturi murale în ulei.

Intrarea în muzeu se face printr-un gang în arc. Curtea interioară este înconjurată de o galerie de lemn închisă cu geamlîc, ca la vechile hanuri.

Cuprinde opere, mobilier, obiecte personale ale pictorului (1820—1894).

MUZEUL TEATRULUI NAŢIONAL „I. L. CARAGIALE" — *Calea Victoriei nr. 42 (Pasajul Comedia); acces: autobuzele 31, 32, 34 şi 35; troleibuzele 82, 83, 84, 85, 87, 90, 92 şi 94. Deschis zilnic între orele 10—13 şi 19—21; luni închis.*

Existenţa muzeului se datoreşte scriitorului Liviu Rebreanu care, ca director al Teatrului Naţional, a luat iniţiativa înfiinţării acestui muzeu bogat în amintiri despre marii înaintaşi ai teatrului românesc: Costache Caragiale, Matei Millo, Aristiţa Romanescu, Mihai Pascally, C.I. Nottara, Grigore Manolescu ş.a.

Muzeul are şi o interesantă colecţie de piese folosite în diverse manifestări folclorice cum sînt: capra, căluşarii, paparudele etc.

MUZEUL TEHNIC „ING. D. LEONIDA" — *Parcul Libertăţii nr. 5; acces: autobuzele 32 şi 33; tramvaiele 12, 17 şi 26; troleibuzele 87 şi 94. Deschis joia între orele 8—17 şi duminica între orele 9—20.*

Muzeul poartă numele inginerului Dimitrie Leonida (1883—1965), cel care a elaborat încă din anul 1908 proiectul de construcţie a unui baraj pe Bistriţa şi care a participat la elaborarea planului de electrificare a ţării.

Cuprinde materiale din domeniul mecanicii, hidraulicii şi electronicii, în total 6.000 de piese printre care realizările inventatorilor români Aurel Vlaicu, Traian Vuia ş.a. Dispune de o bogată bibliotecă laboratoare de fizică şi chimie etc.

MUZEUL „ZAMBACCIAN" — *Str. Muzeul Zambaccian nr. 21 A; acces: troleibuzele 82 şi 83; autobuzele 31 şi 35, tramvaiul 5. Deschis zilnic între orele 11—18; luni închis.*

Muzeul poartă numele cunoscutului critic de artă şi colecţionar K.H. Zambaccian (1889—1962) care, donînd statului preţioasa sa colecţie, a permis înfiinţarea în 1947 a unui muzeu cuprinzînd aproximativ 250 de pînze datorate unora dintre cei mai reputaţi colorişti români ca Şt. Luchian, Gh. Petraşcu, N. Tonitza, Th. Pallady, A. Ciucurencu, care sînt cel mai bine reprezentaţi în muzeu, dar şi lucrări ale unor clasici ai picturii naţionale, cum sînt N. Grigorescu şi I. Andreescu.

Muzeul este îmbogăţit şi de tablourile altor pictori care şi-au căpătat un loc în istoria artelor româneşti, dintre care amintim pe J.Al. Steriadi, N. Dărăscu, L. Grigorescu, C. Ressu, I. Iser, H. Catargi, C. Baba ş.a.

Amatorii de pictură au posibilitatea, vizitînd acest muzeu, să admire şi creaţii ale reputaţilor pictori francezi Cézanne, Renoir, Bonnard, Corot, Delacroix, Pissarro, Matisse ş.a.

Interiorul muzeului este înfrumuseţat de prezenţa unui număr restrîns (40) de sculpturi datorate unor celebrităţi ale genului, dintre acestea atrăgînd în special atenţia un portret de copil realizat de Constantin Brâncuşi.

NORD HOTEL — *Calea Griviţei nr. 143; telefon 16.41.40 şi 16.16.72; acces: autobuzele 32, 33 şi 38, tramvaiele 6, 10, 24, 26 şi 27, troleibuzele 81, 85, 87 şi 94.*

Construit în 1966—1967, după planurile arh. Arvanitache, G. Iamandi şi R. Hurdubeţeu, hotelul este situat în imediata apropiere a Gării de Nord. Dispune de 242 de camere, de un restaurant, bar de zi, grădină, holuri spaţioase.

OBSERVATORUL ASTRONOMIC POPULAR — *Bd. Ana Ipătescu nr. 21; telefon 12.93.89; acces: autobuzele 33 şi 34, troleibuzele 82, 83, 86, 87 şi 94.*

Organizat în 1956 într-o clădire ridicată în 1914, în formele eclectismului de şcoală franceză, pe baza proiectului arh. J.D. Berindey, Observatorul astronomic popular pune la îndemîna celor dornici să pătrundă tainele universului, aparatura necesară: telescop, lunete, spectroscop, diferite instrumente auxiliare cu care pot urmări mişcările corpurilor cereşti, le pot fotografia etc.

În incinta Observatorului este organizat „Muzeul astronomiei românești" (v. pag. 86). De reținut că decorația plafoanelor sălilor de expoziție s-a făcut cu reprezentări ale constelațiilor, așa cum au fost ele înfățișate într-un atlas stelar din anul 1603.

OPERA ROMÂNĂ — *Bd. Gh. Gheorghiu-Dej nr.70; acces: tramvaiele 13 și 14, troleibuzele 84, 85, 88, 90 și 92, autobuzele 36, 37 și 74.*
Construcție realizată într-o arhitectură națională cu forme stilizate (arh. Octav Doicescu), înălțată în 1953. Edificiul are o fațadă monumentală, în care este practicată o intrare pe sub trei arcade înalte, cărora le corespund trei uși largi, permițînd accesul în holul central desfășurat pe două nivele. Sala, în formă de potcoavă, dispune de 1.200 de locuri și de o scenă cu următoarele dimensiuni: 24 m lățime, 20 m adîncime și 30 m înălțime.

Opera Română din București are în urma sa o bogată tradiție care începe în 1833 cu activitatea Societății filarmonice. Într-una din încăperile de la etajul I al clădirii este deschisă, în orele de spectacole, o expoziție permanentă. Expoziția evocă momente și personalități din istoria Operei Române din București. Pot fi văzute aici, printre altele, un afiș din 1837 referitor la un spectacol în care s-au cîntat arii din opere, documente despre G. Stephănescu, întemeietorul Operei Române, interpreți de frunte ai primei scene lirice românești ca Elena Teodoriu, Haricleea Darclee, Gr. Gabrielescu, D. Popovici-Bayreuth, Florica Cristoforeanu și directori artistici ai operei, printre care dirijorul George Georgescu, compozitorul Al. Zirra, scriitorul Ion Marin Sadoveanu.

În scuarul din fața Operei se află *monumentul* în bronz care îl înfățișează pe marele compozitor *George Enescu*, așezat în fotoliu, într-o atitudine de concentrare creatoare.

PALATUL ADMINISTRATIV C.F.R. — *Bd. Dinicu Golescu nr. 38; acces: autobuzele 32, 33, 38, 78, 80 și 108, tramvaiele 2, 6, 10, 12, 24, 26 și 27, troleibuzele 81, 85 și 93.*
Construit între 1935—1950 după planurile arh. Duiliu Marcu, Șt. Călugăreanu, P. Miclescu și T. Săvulescu, pe terenul ocupat cîndva de Atelierele C.F.R. București Nord, acest monumental edificiu se înscrie într-un plan dreptunghiular și cuprinde patru corpuri. Cel situat cu fața spre Gara de Nord (108 m lungime și 47 m lățime) est mai înalt (are 11 etaje) și are parterul împodobit de un portic cu arcade. Fațada este îmbrăcată în marmură.

PALATUL BELVEDERE sau **CASA CU TURN** — *Str. Țibleș nr. 64; acces: autobuz 105, tramvaiele 2 și 11.*
Într-o curte vastă, împrejmuită cu ziduri, se află această construcție monumentală care a fost un conac al familiei boierilor Golești. Aici s-a instalat după 1850, secretarul Consulatului britanic din București, Effingham Grant, căsătorit cu o nepoată a zincăi Golescu, Zoe Racoviță. Conacul și împrejurimile lui au fost date ca zestre Zoiei Grant și astfel, întreg cartierul care s-a dezvoltat aici a luat numele proprietarului acestor pămînturi: Grant.

De reținut că palatul Belvedere a fost supus unor renovări totale deoarece suferise avarii de pe urma cutremurului din anul 1940 și a

bombardamentelor din 1944. Actualmente, clădirea este ocupată de Casa de copii şcolari nr. 8.

PALATUL CASEI DE ECONOMII ŞI CONSEMNAŢIUNI – C.E.C. – *Calea Victoriei nr. 13; acces: autobuzele 32, 38, 42, 75 şi 103, tramvaiele 7, 8, 12, 13 şi 14.*

Clădirea Casei de economii şi consemnaţiuni a fost înălţată între 1896–1900 (arh. P. Gottereau) pe locul ocupat cîndva de mănăstirea Sf. Ion cel Mare, zidită în 1591, reconstruită de C. Brîncoveanu şi Radu Golescu (1705) şi dărîmată în 1875.

Concepută în stilul specific al academismului francez, clădirea are proporţii bine armonizate. Din faţada sa se impune atenţiei, în primul rînd, intrarea monumentală alcătuită dintr-un amplu arc de cerc aşezat pe două coloane compozite. Partea centrală a clădirii, adăpostind holul ghişeelor, este acoperită de trei cupole de sticlă.

Instituţie centrală de stat, înfiinţată în 1880 şi reorganizată în 1949, C.E.C. urmăreşte să dezvolte în rîndul populaţiei spiritul de economie, punîndu-i la îndemînă diferite forme pentru păstrarea disponibilităţilor băneşti.

PALATUL „CASA SCÎNTEII" – *Piaţa Scînteii nr. 1; acces: autobuzele 31 şi 105, tramvaiele 3 şi 4, troleibuzele 81 şi 82.*

Amplasat într-o zonă neconstruită la început (1950), acolo unde se termină Şoseaua Kiseleff şi începe şoseaua Bucureşti—Ploieşti, edificiul se învecinează acum cu un nou cartier de locuinţe (Pajura-Jiului), construit în anii din urmă.

Cele patru corpuri de clădiri, distincte dar comunicînd între ele, se înscriu într-un dreptunghi de mari dimensiuni: 280 m pe 260 m. Curtea interioară, închisă de volumele construite, este pătrată şi are latura de 100 m.

Construcţia, realizată după planurile unui colectiv de arhitecţi în frunte cu H. Maicu şi N. Bădescu, are o mare capacitate de găzduire. Ea adăposteşte redacţiile unor ziare, inclusiv a ziarului „Scînteia", edituri, reviste, ca şi marele Combinat poligrafic. Aici îşi mai au sediul Agenţia română de presă (AGERPRES), Consiliul Culturii şi Educaţiei Socialiste.

PALATUL COMITETULUI DE STAT AL PLANIFICĂRII – *Calea Victoriei nr. 152; telefon 13.77.20; acces: autobuzul 32, tramvaiele 6 şi 10.*

Comitetul de stat al planificării funcţionează într-un frumos edificiu modern, construit între 1936–1940, după planurile arh. Duiliu Marcu. Clădirea expune spre Calea Victoriei o faţadă de 65 m lungime, avînd ca element dominant corpul scării principale care se detaşează din linia faţadei şi care depăşeşte şi ca înălţime restul clădirii (constînd din subsol, parter şi 6 etaje). Pe toată lungimea faţadei se desfăşoară trepte. Planul construcţiei are formă de U.

Pe locul unde se înalţă acum Comitetul de stat al planificării se afla una dintre vechile şcoli ale Bucureştilor, liceul unde au predat, printre alţii, scriitorii B. Delavrancea, Al. Odobescu, I.L. Caragiale şi Al. Vlahuţă.

C.S.P. este organ al Consiliului de miniştri, înfiinţat în 1948 ca o comisie care în 1952 devine comitet. Are ca sarcină principală elaborarea proiectelor de planuri anuale şi de perspectivă pentru dezvoltarea economiei naţionale şi ridicarea nivelului de trai al populaţiei, în conformitate cu directivele politice şi economice trasate de partid.

PALATUL CONSILIULUI DE MINIŞTRI AL REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA — *Bd. Ilie Pintilie nr. 1; telefon 14.34.00; acces: autobuzele 33, 34, 77 şi 79, tramvaiele 4, 24, 26 şi 27, troleibuzele 81, 82, şi 83.*

Palatul Consiliului de miniştri, construit după planurile arh. Duiliu Marcu în 1937—1938, se înalţă pe un plan rectangular, avînd spre Piaţa Victoriei o amplă faţadă (100 m lungime) placată în marmură de Ruşchiţa. Faţada este prevăzută cu un şir de stîlpi uniţi prin elegante arcade.

La parter există un frumos hol de onoare prevăzut cu uşi glisante spre grădinile interioare. Etajul I cuprinde, printre altele, un salon principal de recepţii cu dimensiunile de 10×70 m. De-a lungul acestui salon se desfăşoară o galerie care face legătura între holul de onoare, sălile de consiliu şi sălile de banchet. La etajele următoare se află cabinetele miniştrilor, săli pentru consilii şi comisii, birouri.

PALATUL CONSILIULUI POPULAR AL MUNICIPIULUI BUCUREŞTI — *Bd. Gh. Gheorghiu-Dej nr. 27; acces: tramvaiele 2, 8, 12, 13, 14 şi 25, autobuzele 38 şi 118, troleibuzele 84, 85, 88, 90 şi 92.*

Edificiul în care funcţionează actualmente Consiliul popular al municipiului Bucureşti a fost construit pe un teren, cîndva deseori inundat de apele Dîmboviţei. Lucrările au durat din 1906 pînă în 1910, fiind realizate după proiectul arh. Petre Antonescu. Acesta a utilizat cu succes elemente de veche arhitectură românească pe care le-a tratat în forme monumentale, cerute de amploarea construcţiei.

Faţada este dominată de un corp central în care se află intrarea principală, holul, scara de onoare. Clădirea are un subsol înalt, parter şi trei etaje.

Iniţial, edificiul a fost destinat Ministerului lucrărilor publice şi apoi Ministerului construcţiilor.

PALATUL CONSILIULUI POPULAR AL SECTORULUI VIII — *Bd. Banu Manta nr. 9, acces: tramvaiele 26 şi 27, autobuzul 110.*

Autorii proiectului după care s-a construit această clădire (arh. N. Georgescu şi G. Cristinel), au utilizat, în linii generale, stilul specific palatelor comunale din Italia. Regăsim la acest edificiu monumental, ridicat între 1927—1936, faţade libere pe toate cele patru laturi, loggia veneţiană inclusă în faţada principală deasupra scării ample de acces în holul mare al clădirii şi regăsim, în fine, campanila, turnul svelt, cu acoperiş ascuţit, înălţat deasupra intrării practicate către birourile din dreapta clădirii.

PALATUL MINISTERULUI AGRICULTURII, INDUSTRIEI ALIMENTARE, SILVICULTURII ŞI APELOR — *Bd. Republicii nr. 24, telefon 14.40.20; acces: autobuzele 31, 32, 34, 35, 72, 109 şi 111; tramvaiele 5 şi 17; troleibuzele 82, 83, 84, 85, 87, 90, 92 şi 94.*

Clădirea a fost construită în 1896 după planurile arhitectului elvețian Louis Pierre Blanc (1860—1903), fiind destinată fostului Minister al agriculturii și domeniilor.

Construcția are trei aripi în jurul unei curți dreptunghiulare. Ea se dezvoltă pe 4 nivele: subsolul înalt cu profil puternic, parterul bosat, prevăzut cu ferestre în arc de cerc, și două etaje tratate în cărămidă aparentă. În corpul central se deschide intrarea principală, străjuită de doi giganți care sprijină balconul. La partea superioară a clădirii, ușa principală este marcată de un fronton în arc de cerc decorat cu sculpturi alegorice și de o cupolă.

Noaptea, printr-un sistem corespunzător de iluminare, caracteristicile stilului clădirii sînt admirabil puse în evidență.

PALATUL GHICA-TEI — *Str. Doamna Ghica Tei nr. 5; acces: tramvaiul 17; troleibuzul 88; autobuzul 76.*

Clădirea în care funcționează acum Școala generală nr. 5 a fost construită în 1822 de către domnitorul Grigore IV Dimitrie Ghica (1822—1828) ca reședință de vară, situată pe marginea lacului Tei, într-un parc cu alei străjuite de tei bătrîni.

Edificiul, conceput în forme de arhitectură clasicistă, cuprinde două nivele: un parter relativ scund și un etaj. Motivul intrării, ca și pavilioanele de colț, sînt bogat decorate.

În interior se remarcă holul, a cărui boltă păstrează pictura realizată de pictorul italian Giacometti.

PALATUL JUSTIȚIEI *(Tribunalul Capitalei) — Calea Rahovei nr. 4; acces: autobuzele 32 și 38, tramvaiele 8, 12, 13 și 14.*

Clădirea monumentală, cu o fațadă lungă, de aproape 100 de metri, a fost înălțată între 1890 și 1895 pe locul unde a funcționat, în perioada Regulamentului organic, Curtea judecătorească.

Construcția este realizată în stilul Renașterii franceze, după proiectul arhitectului francez A. Ballu, dar finalizată sub conducerea arh. Ion Mincu (după decesul lui Ballu). Mincu a adus soluții personale în proiectarea unor interioare, a sălii mari și a scării monumentale, desfășurată pe treimea centrală a fațadei. Intrarea este pusă în evidență de șase pilaștri prevăzuți cu statui în partea lor superioară.

În zona centrală a fațadei există patru nișe care adăpostesc statui simbolizînd legea, dreptatea, justiția și adevărul. De o parte și de alta a ceasului pus deasupra intrării există alte două statui, realizate de Carol Storck, reprezentînd forța și prudența.

„Sala pașilor pierduți", concepută de Ion Mincu, se impune prin amploarea ei (aproximativ 1/4 din suprafața clădirii), prin monumentalitatea scărilor de marmură de la capetele sălii și prin coloanele sale. În această sală se află *statuia* juristului *Eugen Stătescu* (1836—1905), realizată de sculptorul francez Ernest Dubois.

PALATUL MARII ADUNĂRI NAȚIONALE — *Aleea Marii Adunări Naționale nr. 5; acces: autobuzele 31, 34 și 38, tramvaiele 8, 17 și 23, troleibuzele 82, 83, 87 și 94.*

Edificiul impunător al sediului Marii Adunări Naționale se înalță pe locul ocupat odinioară de sala Adunării obștești, creată în perioada Regulamentului organic (1831—1848).

Concepută după planurile arhitectului român Dimitrie Maimarolu, în stil neoclasic, clădirea are fațada principală orientată spre Patriarhie. În centrul ei se detașează intrarea precedată de un portic alcătuit din șase coloane ionice grupate cîte două. Clădirea este dominată de cupola sălii de ședință.

Spre strada Principatele Unite edificiul, aflat pe panta dealului Mitropoliei, are patru nivele și este precedat de un parc. De aici, pe scări monumentale, se urcă pe platoul unde se desfășoară, pe circa 80 m, fațada principală a palatului.

PALATUL MOGOȘOAIA — (v. **MOGOȘOAIA** și **MUZEUL DE ARTĂ FEUDALĂ BRÎNCOVENEASCĂ** — Împrejurimile orașului).

PALATUL PIONIERILOR — *Bd. Prof. Dr. Gh. Marinescu nr. 2; acces: autobuzele 36, 37 și 74, tramvaiele 11, 25 și 26, troleibuzele 85,88, 90, 92 și 93.*

Situat într-un parc cu vegetație bogată, ce amintește de bătrînul codru al Cotrocenilor, Palatul pionierilor ocupă în principal clădirea unei foste reședințe regale, înălțată la 1893 pe locul unei clădiri mai vechi a mănăstirii Cotroceni.

Edificiul actual (arh. P. Gottereau) a fost desăvîrșit ulterior de arh. Gr. Cerkez, care i-a adus unele modificări și i-a adăugat o serie de elemente (portaluri, rame de ferestre, bolți, un foișor), concepute în forme specifice de arhitectură românească.

Inaugurat la 1 iunie 1950, Palatul pionierilor desfășoară o bogată activitate în cadrul celor aproape 50 de cercuri cu caracter științific, tehnic, artistic și sportiv. Pionierilor li se pune aici la dispoziție tot materialul necesar activității din cercul respectiv, precum și o bibliotecă de peste 20.000 de volume.

În grădina Palatului pionierilor au fost construite o sală de teatru, o sală de gimnastică, un bazin de înot, au fost amenajate terenuri de volei și baschet, o pistă de atletism și un teren experimental pentru tinerii naturaliști.

PALATUL POȘTELOR — (v. **MUZEUL DE ISTORIE AL R.S.R.**)

PALATUL RADIODIFUZIUNII — (v. **RADIODIFUZIUNEA ROMÂNĂ**)

PALATUL REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA — (v. **MUZEUL DE ARTĂ AL REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA**)

PALATUL SEDIULUI C.C. AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN — *Str. Academiei nr. 34; acces: autobuzele 31, 32, 34, 35, 36 și 74; troleibuzele 82, 83, 87 și 94.*

Edificiul, realizat (arh. Em. Nădejde) într-o compoziție sobră, simetrică, are trei aripi care închid între ele un careu precedat către Str. Academiei de un scuar. Cele trei corpuri ale clădirii au fațadele decorate pe înălțimea a trei nivele cu monumentale coloane angajate.

PALATUL ŞUŢU — (v. **MUZEUL DE ISTORIE A MUNICIPIULUI BUCUREŞTI**)

PALATUL TELEFOANELOR — *Calea Victoriei nr. 37; acces: autobuzele 31, 32, 33, 34, 35 şi 74, troleibuzele 82, 83, 87 şi 94.*
Construit în 1933 după planurile arhitecţilor americani Louis Weeks şi Walter Froy, Palatul telefoanelor a fost cea mai înaltă clădire a Capitalei din acea vreme, avînd o înălţime de 53 m. Arhitectura sa constituie o prezenţă insolită în peisajul urbanistic bucureştean.

Palatul, căruia i s-a adăugat de curînd o aripă nouă, găzduieşte o serie de birouri şi una dintre principalele centrale telefonice ale oraşului.

PARCUL „N. BĂLCESCU" — *Bd. Bucureştii-Noi nr. 109; acces: tramvaiele 6 şi 20.*
Situat în vestul oraşului, în cartierul Bucureştii-Noi, parcul ocupă o suprafaţă de circa 124 ha. În 1953 el a fost amenajat şi înzestrat cu un frumos teatru de vară („N. Bălcescu") avînd o capacitate de 2000 locuri. În parc funcţionează două biblioteci publice.

PARCUL DE CULTURĂ ŞI ODIHNĂ „HERĂSTRĂU" — *Acces: autobuzele 31, 110 şi 105; troleibuzele 81, 82 şi 83, tramvaiele 3 şi 4.*
Situat în nord-estul oraşului, între Bd. Aviatorilor şi Şos. Trandafirilor, parcul ocupă aproximativ 187 ha, fiind cel mai mare din Bucureşti. În incinta parcului se află Muzeul satului (v. pag. 93), *Teatrul de vară* cu 2.800 de locuri, un cinematograf în aer liber, pavilioane pentru expoziţii, biblioteci, umbrare pentru lectură, un teatru de păpuşi etc.

În partea de nord a parcului, dincolo de lac, a fost amenajată o mare zonă pentru copii cu scrînciob, căluşei, lanţuri, avioane. În parc se găsesc *restaurantele „Pescăruş"* şi *„Bordei"* (cu acces din Bd. Aviatorilor), *„Mioriţa"* (cu acces din Şos. Kiseleff) şi *„Parc"* (cu acces din Şos. Nordului), o cofetărie-braserie, centre de dulciuri-răcoritoare. Pentru plimbări pe lac şi traversări există bărci şi vaporaşe care fac legătura între patru debarcadere. Parcul este înzestrat cu o serie de amenajări sportive (baze nautice, terenuri de tenis, volei, baschet ş.a.).

În suprafaţa lacului se înscriu trei insule, de un remarcabil efect decorativ: două mai mici, inaccesibile, pe care se înalţă siluetele sălciilor şi plopilor, alta mai mare, „insula trandafirilor", legată de restul parcului prin poduri elegant arcuite.

PARCUL DE CULTURA ŞI SPORT „23 AUGUST" — *Acces: autobuzul 36; tramvaiele 13, 23 şi 24; troleibuzul 86.*
Întins pe o suprafaţă de 54 ha, în partea de răsărit a oraşului, parcul a fost realizat în anul 1953 cu sprijinul entuziast al tineretului, pe fostul maidan al Vergului. Aici se află marele *stadion* de 80.000 de locuri, inaugurat cu prilejul celui de al IV-lea Festival mondial al tineretului (cu acces din Bd. Muncii, Str. Maior Coravu şi Şoseaua Iancului), un *teatru de vară* (Arh. A. Dîmboianu) cu 4.300 de locuri (acces prin Str. Ing. Cristescu), un teatru de vară pentru copii, un *patinoar artificial*, un lac cu ambarcaţii de agrement, un turn pentru paraşutism, diferite baze sportive.

PARCUL IOANID — *Str. Polonă; acces: autobuzele 36, 37, 40, 72, 79 și 106, troleibuzele 86, 88 și 90.*
Parc creat pe un teren mlăștinos, de unde izvora micul și unicul afluent, de pe meleagurile Capitalei, al Dîmboviței — Bucureștioara (secat după 1870). Terenul a fost cumpărat de un mare librar bucureștean, Ioanid, care l-a amenajat și l-a plantat cu arbori.

PARCUL LIBERTĂȚII — *Str. 11 Iunie; intrarea principală prin Piața Libertății; acces: autobuzele 32 și 33, tramvaiele 12, 17 și 26, troleibuzele 87 și 94.*
Este amenajat pe dealul Filaretului, acoperit odinioară cu vii și cunoscut din secolul al XVIII-lea ca loc de petrecere al populației Bucureștilor. Aici a fost citită, în 1848, populației orașului, proclamația guvernului revoluționar. Primele preocupări pentru crearea unui parc în această zonă a orașului datează din 1864. Lucrările încep abia după 1900 și parcul este inaugurat în 1906. Proiectarea a fost realizată de arhitectul peisagist E. Redont (Paris). Acesta a utilizat ca ax al compoziției parcului un parter amplu mărginit de arbuști și de straturi de flori, precum și de cîte două alei umbrite de tei cu coroane bogate. Chiar la intrarea principală se desprind, în stînga și în dreapta, aleile de centură care înconjoară întreg parcul și care trimit spre interior numeroase ramificații. Parcul ocupă o suprafață de circa 36 ha. Aici se află *Monumentul eroilor luptei pentru libertatea poporului și a patriei, pentru socialism* (v. pag. 77), *Arenele Libertății* (un teatru în aer liber cu 5.500 locuri), *Muzeul tehnic „Ing. D. Leonida“* (v. pag. 95) și un lac pe care se pot face plimbări de agrement cu barca.

PARCUL „8 MAI“ — *Bd. Lacul Tei; acces: autobuzul 76; tramvaiul 17; troleibuzul 88.*
Situat pe malul sud-estic al Lacului Tei, parcul a fost amenajat în 1948 și ocupă circa 9 ha. Adăpostește o estradă pentru spectacole, un restaurant, colț de distracții pentru copii.

PATRIARHIA — *Aleea Patriarhiei nr. 21; acces: autobuzele 31, 34, 38, 42 și 75, tramvaiele 7, 8, 12, 15 și 23, troleibuzele 82, 83, 87 și 94.*
Domnitorul Constantin Șerban (1654—1658) a început în 1658 construcția unei mănăstiri pe această colină a Bucureștilor, numită cu începere din secolul al XVII-lea Dealul Mitropoliei, întrucît biserica, terminată abia în 1665 de Radu Leon (1664—1669), a devenit sub domnia acestuia sediu al mitropoliei, care se afla în fosta Cetate de scaun a Tîrgoviștei.

Biserica a fost reparată în numeroase rînduri și nu o dată a suferit schimbări în aspectul său. O restaurare îngrijit efectuată de Direcția monumentelor istorice (1959—1962) a redat lăcașului o înfățișare foarte apropiată de cea inițială.

Călătorii străini care au vizitat-o în decursul veacurilor au ăsat aprecieri elogioase despre ea. Călătorul francez Theodore Margot, de exemplu, scria în 1859 că este *„foarte împodobită, bogată și mare“*.

Construcția se aseamănă, ca plan și așezare a turlelor, cu biserica mănăstirii Argeș. Se deosebește însă de aceasta fiind mai mare, și avînd un pridvor deschis, sprijinit pe coloane de zid. Decorația exte-

rioară a bisericii se compune din două registre de arcade oarbe. Cele din partea inferioară sînt simple, iar cele din partea superioară sînt grupate cîte două, fără piciorușul median. Între cele două registre se află un brîu de piatră alcătuit din trei ciubuce, care se răsucesc din loc în loc și sînt însoțite de-o parte și de alta de cîte un șir de cărămizi dispuse în „dinți de fierăstrău".

Partea superioară a pridvorului este prevăzută cu două șiruri de firide pictate, pe care le întrerupe, deasupra intrării, un panou mare pe care sînt înfățișați împăratul Constantin cel Mare și soția sa Elena.

Acoperișul, care a fost inițial din plumb (călătorul Paul din Alep ne spune că ar fi avut o greutate de 40.000 ocale), poartă patru turnuri bine proporționate, cu fețele formate din firide retrase succesiv (ca la mănăstirea Snagov) și cu acoperișuri ondulate, urmînd linia curbă a arcelor acestor firide, după modelul bisericilor bizantine.

În apropierea bisericii Patriarhiei, se afla vechiul palat al mitropoliților construit o dată cu biserica și terminat în 1708 de mitropolitul Teodosie. Actualmente, clădirea este înglobată în palatul Patriarhiei (construit între 1932—1936), fiind situată în colțul sudic al acestuia. În interiorul vechiului palat, există un vestibul larg, o sală de recepție, diferite saloane, două pridvoare și un paraclis cu valoroase picturi și un iconostas din lemn, acoperit de o frumoasă sculptură.

Palatul este astăzi sediul Patriarhiei Române și al cancelariei sale.

Se cuvine să fie amintită și poarta-clopotniță pe sub care trece azi orice vizitator al acestor monumente de arhitectură. Zidită în 1698 de C. Brîncoveanu în frumoase proporții, ea a fost restaurată în 1960.

PAVILIONUL CENTRAL DE EXPOZIȚII AL TÎRGULUI INTERNAȚIONAL BUCUREȘTI — *Piața Scînteii; acces: autobuzele 31, 48, 49, 61, și 67, tramvaiele 3 și 4, troleibuzele 81 și 82.*

Realizare arhitectonică modernă, acest pavilion, construit din beton, oțel și sticlă, constituie elementul principal al parcului de expoziții creat pe locul fostelor cîmpuri de curse Băneasa.

Construit în 1962, după planurile unui colectiv de arhitecți condus de prof. arh. Ascanio Damian, pavilionul are un plan circular, cu diametrul de circa 180 m. Cupola, care se arcuiește deasupra zonei centrale a pavilionului fără a fi sprijinită de vreun pilon, are un diametru de 93 m, înscriindu-se printre cele mai de seamă realizări de acest gen.

Edificiul prezintă două părți principale: galeriile perimetrale desfășurate pe trei nivele și gigantica cupolă. Legătura dintre galeriile pavilionului este asigurată de scările dispuse radiar.

Accesul publicului se face prin intrarea situată spre esplanada ce se deschide din Piața Scînteii, iar evacuarea este asigurată de trei ieșiri plasate la nivelul soclului.

Pavilionul găzduiește tîrguri internaționale, expoziții economice și competiții sportive de sală. De jur împrejurul acestuia, se află alte cîteva pavilioane de dimensiuni mai mici, destinate, de asemenea, expozițiilor ocazionale. Tot aici se află un cinematograf în aer liber și unități, de alimentație publică.

PIAȚA AMZEI — *Acces: autobuzele 31, 34, 36 și 37, troleibuzele 82, 83 87 și 94.*

A fost înfiinţată în 1841, pe un „loc slobod" din mahalaua Amzei (denumită astfel după numele unui vechi proprietar al acestor locuri, vistiernicul Amza Năescu). După pietruirea terenului, au fost mutaţi aici precupeţii, măcelarii şi pescarii dintr-o piaţă mai mică, din apropiere (Piaţa Niculescu).

În anii următori, Sfatul orăşenesc a construit în jurul pieţii prăvălii, pe care le-a închiriat diferiţilor negustori. În afara acestora s-au clădit şi case de locuit, una din ele — aflată pe locul unde se înalţă azi blocul care are la parter un magazin de mobilă — aparţinînd scriitorului Ion Slavici. În casa acestuia a locui în anii 1881—1882 şi poetul Mihai Eminescu.

Astăzi, centrul Pieţei Amzei este ocupat de un edificiu impozant (arh. N. Georgescu) care găzduieşte, pe latura de sud-est, sala „Studio" a Teatrului Naţional „I. L. Caragiale", iar pe latura de nord-vest — Consiliul popular al sectorului I.

PIAŢA GH. GHEORGHIU-DEJ. — *Acces: autobuzele 31, 32, 34, 35, 36 şi 37, 74, 78, troleibuzele 82, 83, 87, şi 94.*

Locul pe care se desfăşoară această Piaţă are o bogată istorie. Pe la 1730, acest loc era situat în afara oraşului; bariera se afla în preajma bisericii Kreţulescu. Pe la 1750, pe locul ocupat astăzi de restaurantul „Cina" şi Ateneul Român (v. pag. 27), atunci în proprietatea lui Enache Văcărescu, bunicul poetului Enăchiţă Văcărescu, existau modeste căsuţe de negustori şi meseriaşi.

Pe latura ocupată azi de Palatul Republicii (v. pag ...), Dinicu Golescu a înălţat între 1812—1825 o mare clădire, cu etaj care în timpul domniei lui Al. Ghica Vodă (1834—1842) avea să devină palat domnesc. În timpul revoluţiei din 1848, aici a fost sediul guvernului revoluţionar.

În anul 1882, pe locul unde se află astăzi Biblioteca centrală universitară (v. pag. 27) a fost instalată prima centrală electrică a Bucureştilor, care alimenta lămpile cu arc voltaic din grădina palatului regal, din Piaţa Teatrului Naţional şi din Cişmigiu.

Între anii 1891—1895 se construieşte clădirea destinată să adăpostească Biblioteca Fundaţiei universitare. Întrucît această Fundaţie a fost prezentată ca o realizare a monarhiei, studenţii au refuzat să participe la inaugurarea bibliotecii (1895).

La 12 februarie 1945 s-a petrecut în această piaţă un episod sîngeros. O demonstraţie iniţiată de P.C.R. împotriva guvernului reacţionar Rădescu, şi care a atras mari mase de oameni ai muncii în Piaţa Palatului, a fost întîmpinată cu rafale de mitralieră.

La 30 decembrie 1947, Piaţa Palatului a fost martora manifestaţiei de bucurie a populaţiei bucureştene, prilejuită de abolirea monarhiei şi proclamarea Republicii Populare Române.

PIAŢA PALATULUI REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA — *Acces: autobuzele 32, 37, 74 şi 78.*

O piaţă apărută în peisajul urbanistic al Capitalei în anul 1959. Ea s-a format o dată cu sistematizarea zonei din spatele Palatului R. S. România, în jurul frumosului edificiu al Sălii Palatului R.S.R. (v. pag. 108)

Piața este închisă pe trei laturi de cele 10 blocuri de locuințe înălțate în 1959, unele dintre ele avînd parterul ocupat de magazine moderne. Spațiile verzi ale pieții, frumos amenajate, cu pomi, arbuști, flori, dau un aer festiv și plin de prospețime acestei zone centrale a orașului.

PIAȚA ROMANĂ — *Acces: autobuzele 31, 33, 34, 35, 77, 79, troleibuzele 82, 83, 86, 87 și 94.*
Situată la punctul de conexiune al bulevardelor G-ral Magheru, A. Ipătescu și al străzilor M. Eminescu, Căderea Bastiliei, N. Iorga și A. Mendeleev.

Piață de proporții mai mici, dar aflată în zona centrală a orașului, ea cunoaște un trafic intens. Pe latura nord-estică este dominată de edificiul monumental al Academiei de Studii Economice (v. pag. 25), În imediata ei apropiere se află Colecția memorială prof. G. Avachian (v. pag. 54), Casa de cultură a I.R.R.C.S. (v. pag. 45).

PIAȚA UNIRII — *Acces: autobuzele 31, 32, 34, 35, 42, 75 și 103, tramvaiele 5, 8, 12, 13, 14 și 23, troleibuzele 82, 83, 87 și 94.*
Cea mai mare Piață a Bucureștilor, în care se intersectează principalele artere de circulație ale orașului: Bulevardul 1848 și continuarea sa, Magistrala Nord-Sud, cu Bulevardul George Coșbuc și cu Splaiul Independenței.

Fiind situată între nucleul orașului de altădată (Curtea Veche) și dealul Mitropoliei, a cunoscut multe evenimente istorice: răscoala seimenilor și a dorobanților (1655), răscoala rufeturilor (1765), revoluția de la 1848, Unirea Principatelor (1859).

După cel de-al doilea război mondial, Piața Unirii a găzduit două adunări populare de mari proporții: prima la 24 februarie 1945, cu 500.000 participanți și a doua, la 6 martie 1945, cînd s-au reunit 800.000 cetățeni ai orașului care au manifestat pentru instaurarea primului guvern democrat-popular din istoria țării, guvernul condus de dr. Petru Groza.

În cadrul planului de sistematizare a orașului, se prevede transformarea ei într-o piață modernă.

PIAȚA UNIVERSITĂȚII — *Acces: autobuzele 31, 32, 33, 34, 35 și 109, troleibuzele 82, 83, 84, 85, 87, 88, 90, 92 și 94.*
Importantă răspîntie a magistralelor care străbat orașul pe axele nord-sud (Bd. Bălcescu — Bd. 1848) și est-vest(Bd. Republicii și Bd. Gh. Gheorghiu-Dej), Piața Universității a fost deschisă, în parte, pe locul ocupat la începutul veacului trecut de construcțiile mănăstirii Sf. Sava.

Piața este mărginită de clădirea Universității București (v. pag. 115) Pe o altă latură a Pieții se află palatul Șuțu (sec. XIX) care găzduiește acum Muzeul de istorie a municipiului București (v. pag. 88).

Pe terenul aflat în unghiul format de Bd. Republicii cu Bd. Bălcescu se înalță noua sală a Teatrului Național și Hotelul „Intercontinental". Începînd din primăvara anului 1971 s-a realizat, aici, un modern *pasaj subteran*, placat în marmură, dotat cu o serie de magazine și cu cafe-bar. Accesul pietonilor se face pe scări obișnuite ca și pe scări rulante.

În Piața Universității, la intrarea în Bd. Republicii, se află statuile lui Ion Heliade Rădulescu (v. pag. 113), Mihai Viteazul (v. pag. 112) Gheorghe Lazăr (v. pag. 112) și Spiru Haret (v. pag. 111).

RADIODIFUZIUNEA ROMÂNĂ *(Sediul central) — Str. Nuferilor nr. 60—62: telefon 16.20.80; acces: autobuzele 32, 33, 36, 37 și 74; tramvaiele 2, 3, 6, 10, 12 și 20.*

Casa radiofoniei (arh. Tiberiu Ricci, L. Garcia și J. Beral) dată în folosință în anul 1960, aproape în inima Capitalei, cuprinde o serie de dotări specifice, la nivelul tehnicii moderne: un studio pentru concerte și spectacole cu public, cu un volum de 10.000 m.c., un alt studio pentru teatru radiofonic de 600 m.c., 2 studiouri pentru muzică ușoară și populară, cu un volum de 550 m.c., fiecare, un studio pentru orchestre lirice și de estradă de 1.900 m.c., 2 studiouri de dans de 320 m.c. și respectiv 300 m.c., alte două studiouri pentru soliști și mici piese teatrale de cîte 120 m.c. fiecare și alte 20 de studiouri cu volume variind între 70 și 25 m.c. în care-și desfășoară activitățile conferențiarii, crainicii și alți participanți la emisiunile vorbite. Toate acestea, în afara birourilor, redacțiilor și altor spații destinate muncii de concepție, documentare și administrație.

Cea mai importantă construcție din cadrul complexului rămîne *sala de concerte*, care poate găzdui 1.000 de spectatori în condiții de confort deplin (includem aici și spațioasele foaiere, execuția mobilierului, a lustrelor și a lămpilor, ambianța și policromia sălii, culoarelor și spațiilor adiacente). Aci se pot efectua fie transmisii de radio și televiziune, în direct, fie înregistrări de o calitate superioară, datorită instalațiilor existente și, mai ales, performanțelor acustice ale sălii. Realizată integral după proiecte originale, construcția și tratamentul fonic au fost experimentate la scara 1/5, într-o încăpere destinată în prezent bibliotecii. Faptul acesta a permis trecerea la exploatare directă îndată după terminarea construcției sălii mari, cu eliminarea totală a perioadei de acordare fonică, obișnuită în astfel de construcții (circa 6 pînă la 12 luni). Prezența sau absența publicului din sală influențează insezizabil calitatea imprimărilor, deoarece prin tratarea specială a scaunelor s-a obținut o egalare fonică în ambele situații. Sala este înzestrată cu o orgă cu 7.000 de tuburi și 80 de registre, cea mai mare din țară, de o construcție modernă, cu o scenă echipată cu o serie de gradene care pot fi retrase mecanic la nivelul scenei; din subsolul acesteia este ridicat, de asemenea mecanic, pianul de concert.

Începuturile radiodifuziunii în România sînt legate de cercetările Institutului electrotehnic din cadrul Universității bucureștene și au avut loc, în mod experimental, în anul 1925.

Cu toate că prima societate de difuziune radiotelefonică din România a fost înființată în luna octombrie a anului 1927, pînă la cea dintîi emisiune oficială avea să se scurgă aproape un an, data care a marcat evenimentul fiind 2 noiembrie 1928. Puterea emițătorului respectiv era redusă, recepția fiind posibilă doar pe o rază de 40—50 km în jurul Bucureștilor.

Această clădire a avut de suferit de pe urma războiului, fiind distrusă, aproape în întregime, la 24 august 1944 de bombardamentele de represalii dezlănțuite de aviația hitleristă asupra Capitalei.

Actualele dotări tehnice permit desfășurarea celor trei programe paralele ale posturilor respective (nu sînt cuprinse, bineînțeles, emisiunile celor 5 studiouri regionale de la Iași, Timișoara, Craiova, Tg. Mureș și Cluj).

SALA PALATULUI REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA — *Piața Palatului, telefon 15.97.10; acces: autobuzele 32, 37, 74 și 78.*

Amplasarea acestei săli a necesitat o restructurare a întregului peisaj urban, ceea ce s-a și realizat încă din faza de proiectare, care a îmbrățișat un spațiu mult mai amplu decît cel destinat sălii în sine (este vorba despre 9 blocuri de locuințe cu cîte 9 etaje fiecare, de un bloc-turn cu 15 nivele, de noi căi de acces, parcaje și spații verzi etc.).

Sala a fost proiectată (arh. H. Maicu, T. Ricci și I. Șerban) și construită în 15 luni, șantierul deschizîndu-se în prima zi a anului 1959. Inaugurarea a avut loc la 20 iunie 1960, cu prilejul celui de al VIII-lea Congres al Partidului Comunist Român.

Sala comunică cu cele două săli centrale ale vechiului palat printr-un corp de legătură în care își au locul birouri, săli de lucru și de repaus pentru dirijori, soliști, actori etc.

Cîteva intrări permit accesul publicului, iar altele pe cel al actorilor. Holul principal al construcției comunică direct cu marele foaier, unde sînt instalate garderobele. De aici, prin intermediul scărilor de proporții monumentale, se poate ajunge în sala propriu-zisă.

Sala Palatului R. S. România este dotată cu o serie de instalații tehnice dintre cele mai moderne, printre care cele de sonorizare electroacustică, realizate de specialiști români după soluții originale. Astfel, sala poate adăposti în condiții optime concerte instrumentale și vocale, congrese, spectacole de orice gen, proiecții de filme, înregistrări, conferințe cu exemplificări monofonice sau stereofonice. Prin concepția și soluțiile adoptate, a devenit posibil ca pentru manifestări atît de diverse, necesitînd spații cu un anume specific, să existe totuși un loc comun de desfășurare și în condiții optime. În aceasta constă marea valoare a Sălii Palatului, pe lîngă cea de ordin arhitectonic.

Sala cuprinde 3.000 de fotolii pentru public și poate fi înscrisă într-un pătrat cu latura de 50 m, denivelarea maximă a amfiteatrului în care sînt dispuse scaunele fiind de 12 m. Volumul sălii însumează 30.000 m.c. ceea ce face din ea cea mai mare construcție de acest gen din țară.

Aproximativ 3.000 de difuzoare de mică putere au fost plasate în spătarele fotoliilor, în timp ce pentru realizarea unui decalaj corespunzător duratei de propagare a sunetului de la sursă la ascultător s-a efectuat un alt sistem, special, de dispunere a altor difuzoare. Scena are o deschidere de 32 m în față și de 20 m în spate, adîncimea fiind de 15 m.

SALA SPORTURILOR FLOREASCA — (v. **COMPLEXUL SPORTIV FLOREASCA**)

SEDIUL UNIUNII GENERALE A SINDICATELOR DIN R. S. ROMÂNIA — *Str. Ștefan Gheorghiu nr. 14; acces: autobuz 31, troleibuzele 82, 83.*

O clădire impozantă, în stil funcțional, aflată în frumosul cartier rezi-

dențial cuprins între Bd. Aviatorilor și Str. Roma, găzduiește sediul Uniunii Generale a sindicatelor din R. S. România.

Mișcarea sindicală din România este afiliată la Federația Sindicală Mondială (F.S.M.) încă de la înființarea acestei organizații mondiale.

SEDIUL UNIUNII TINERETULUI COMUNIST — *Str. Onești nr. 6; acces: autobuzele 31, 34, 35, 36, 37, 74, troleibuzele 82, 83, 84, 85, 87, 88, 90, 92, 94.*

O construcție realizată în linii simple, echilibrate, avînd o loggia de-a lungul fațadei, găzduiește sediul Comitetului central al organizației politice revoluționare a tineretului din R. S. România. Înființată în 1922, Uniunea Tineretului Comunist reunește tineri muncitori, țărani, elevi, studenți, intelectuali, funcționari, animați de dorința de a contribui la propășirea patriei, de idealurile nobile ale socialismului și comunismului.

SPITALUL BRÎNCOVENESC — *Bd. G. Coșbuc nr. 14; acces: autobuzele 31, 32, 34, 38, 42 și 75, tramvaiele 7, 8, 12, 13, 14 și 23, troleibuzele 82, 83, 87 și 94.*

Înălțat în 1835—1837 din inițiativa Saftei Brîncoveanu după planurile arh. Iosif Hartl, spitalul a fost inițial o anexă a azilului de bătrîni creat în 1751 de domnița Bălașa, fiica lui C. Brîncoveanu. Către 1900, vechile clădiri au fost demolate, construindu-se în 1904—1906 actualul edificiu al spitalului.

Construit pe un subsol înalt, spitalul are două nivele. Corpul central unde se află intrarea este evidențiat de un etaj cu bogate ornamentații: arcade pe colonițe, loggie. Pe restul fațadei s-au utilizat pentru podoabă pilaștri corintici și alternanța fîșiilor din cărămidă aparentă cu cele de tencuială.

În incinta spitalului funcționează și Institutul de balneologie și fizioterapie.

SPITALUL COLȚEA — *Bd. 1848 nr. 1; acces: autobuzele 31, 32, 34, 35 și 109, troleibuzele 82, 83, 84, 85, 87, 88, 90, 92 și 94, tramvaiele 5, 16 și 21.*

Construit în 1704, de spătarul Mihail Cantacuzino, a cărui statuie se află în curtea spitalului (v. pag. 113), este cel mai vechi așezămînt de acest gen din București. Avariată de incendiul din 1739, clădirea a fost renovată imediat, dar după cutremurul din 1802 a fost abandonată. Demolată în 1836, se înalță o nouă construcție (1836—1842), dărîmată apoi în 1887, o dată cu turnul Colței, al cărui perimetru este marcat cu dale albe în mijlocul b-dului 1848).

Edificiul actual, ridicat după 1888 (arhitect Schiflers), este conceput într-o compoziție simetrică și prezintă fațade frumos echilibrate, în stil clasic.

SPLAIUL INDEPENDENȚEI — *Acces: autobuzele 36, 37, 74, 80 105, 108 și 118, tramvaiele 9, 13, 14, troleibuzele 84, 88, 90 și 92.*

Arteră de circulație de-a lungul ambelor maluri ale Dîmboviței, de la Șos. Ciurel pînă în piața Splaiului. De-a lungul ei se înalță numeroase edificii importante: complexul de cămine studențești de la Grozăvești,

Institutul de cercetări chimice, Opera Română, Institutul dr. I. Cantacuzino, facultățile de medicină veterinară, de biologie și chimie, Teatrul de operetă.

STADIONUL „DINAMO“ — (v. **COMPLEXUL SPORTIV „DINAMO“**)

STADIONUL „GIULEŞTI“ — (v. **COMPLEXUL SPORTIV „GIULEŞTI“**)

STADIONUL „PROGRESUL“ — (v. **COMPLEXUL SPORTIV „PROGRESUL“**)

STADIONUL „REPUBLICII“ — (v. **COMPLEXUL SPORTIV „REPUBLICII“**)

STADIONUL TINERETULUI — (v. **COMPLEXUL SPORTIV AL TINERETULUI**)

STADIONUL „23 AUGUST“ — (v. **COMPLEXUL SPORTIV „23 AUGUST“**)

STATUIA LUI CONSTANTIN BRÎNCOVEANU — *Piața 1848; acces: autobuzele 31, 32 și 34, tramvaiele 5, 16 și 21, troleibuzele 82, 83, 87 și 94.*

Operă în bronz din anul 1936 a sculptorului Oscar Han, statuia este plasată în fața bisericii Sf. Gheorghe-Nou, ctitorie din a doua jumătate a secolului al XVII-lea a domnitorului Constantin Brîncoveanu.

STATUIA CENTAURULUI — *Parcul Kiseleff; acces: troleibuzele 81, 82 și 83.*

Artistul poporului Ion Jalea este autorul statuii din marmură de Carrara, realizată în 1925 și înfățișînd scena mitologică a uciderii centaurului de către Teseu. Parcul unde se află statuia (creație din 1831 a generalului rus Kiseleff), se întinde între Piața Victoriei și Arcul de Triumf, pe o suprafață de aproape 18 ha.

STATUIA ANEI DAVILA — *Șos. Panduri nr. 90; acces: autobuzele 37, 105, 118; tramvaiele 9, 11, 25 și 26.*

Descinzînd dintr-o familie de boieri, din care făcea parte și Dinicu Golescu, Ana Davila a fost soția celebrului medic, întemeietor al învățămîntului superior medical din România, Carol Davila.

Statuia sa poartă semnătura sculptorilor Karl și Carol Storck și este amplasată în curtea din spatele Institutului pedagogic.

STATUIA DOMNIȚEI BĂLAȘA — *Calea Rahovei nr. 1 (în curtea bisericii); acces: autobuzele 31, 32, 33, 34 și 38; tramvaiele 8, 12, 13, 14, 17 și 23.*

Chipul Domniței Bălașa, fiica domnitorului C. Brîncoveanu, a fost realizat în marmură de Carrara de către sculptorul Karl Storck în anul 1881.

Amplasarea lucrării în curtea bisericii, care de asemenea poartă numele Domniței Bălașa, se explică prin faptul că aceasta, împreună cu soțul ei M. Lambrino, este ctitorul lăcașului.

STATUIA DR. CAROL DAVILA — *Bd. Dr. Petru Groza nr. 8, acces: autobuzele 36, 37, 74, 108 și 118, tramvaiele 13 și 14 troleibuzele 84, 88, 90 și 92.*

Medicul român de origină franceză Carol Davila (1828—1884) a fost una dintre personalitățile remarcabile ale științei românești în cea de-a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Profesor de chimie la Universitate, Carol Davila a fost animator al vieții medicale, participînd activ în diverse organisme (Eforia spitalelor civile, Consiliul permanent al instrucției). El inițiază și pune la punct serviciul medical al armatei, înființează primele școli medicale românești, reorganizează sistemul de ocrotire a sănătății și se îngrijește de apariția celor dintîi instrucțiuni care reglementau apărarea sănătății oamenilor muncii din industrie.

Statuia, realizată de Carol Storck în 1903, este amplasată chiar în curtea Facultății de medicină.

STATUIA DR. PETRU GROZA — *Bd. Dr. Petru Groza (intersecția cu Bd. Eroilor); acces: autobuzele 34, 74, 105, 108 și 118, troleibuzele 84, 85, 88, 90 și 92.*

Eminent om politic, d-rul Petru Groza (1884—1958) a desfășurat o vie activitate alături de forțele sociale înaintate. În 1933 a întemeiat organizația „Frontul plugarilor", care în 1934 a încheiat front comun de luptă cu P.C.R. La 6 martie 1945 a devenit președintele primului guvern democratic din istoria țării. Ulterior a îndeplinit funcția de președinte al Prezidiului Marii Adunări Naționale.

Pe un postament din granit roșu, se înalță soclul prismatic, avînd baza pătrată, realizat de asemenea din granit roșu. Pe soclu se află statuia din bronz, care îl înfățișează pe d-rul Petru Groza în picioare și ținînd pălăria în mînă. Statuia este opera sculptorului Romulus Ladea.

STATUIA LUI SPIRU HARET — *Piața Universității; acces: autobuzele 31, 32, 34 și 35, troleibuzele 82, 84, 85, 90, 92 și 94.*

Realizată în anul 1935 de sculptorul Ion Jalea, este executată din marmură de Carrara și așezată pe un soclu din piatră de Muscel.

Născut la Iași, doctor în științele matematice (la Paris), Spiru Haret (1851—1912) a fost din anul 1878 profesor de mecanică la Facultatea din București; în 1892 devine membru al Academiei Române. A deținut funcții de răspundere în învățămînt (secretar general și chiar ministru al Instrucției publice). Luînd inițiativa de a înfăptui reforma învățămîntului secundar și superior, Spiru Haret a adus o serioasă contribuție la dezvoltarea învățămîntului în România.

STATUIA LUI MIHAIL KOGĂLNICEANU — *Piața Mihail Kogălniceanu; acces: tramvaiele 13, 14 și 25; troleibuzele 84, 85, 88, 90 și 92.*

Este opera lui Oscar Han, realizată în anul 1936. M. Kogălniceanu s-a născut la 6 septembrie 1817 în orașul Iași. A scris o serie de lucrări, dintre care amintim „Istoria Valahiei, Moldaviei și a Valahilor de peste Dunăre". În anul 1840 a scos revistele „Dacia literară" și „Arhiva românească", iar în anul 1843 a fost numit profesor de istorie la Academia Mihăileană din Iași.

Militant de seamă al mișcării revoluționare din Moldova din 1848, partizan al Unirii, Mihail Kogălniceanu a luptat pentru alegerea lui Cuza ca domn al Principatelor Române, fiind cel mai apropiat colaborator al acestuia. M. Kogălniceanu a jucat un rol important în înfăptuirea reformei agrare din 1864. În 1877, în calitate de ministru de externe, a luptat pentru independența României. Moare la 2 iulie 1891.

STATUIA LUI GHEORGHE LAZĂR — *Piața Universității; acces: autobuzele 31, 32, 34 și 35, troleibuzele 82, 83, 84, 85, 90, 92 și 94.*

Este așezată în fața Universității București și-l înfățișează pe profesorul Gheorghe Lazăr într-o atitudine caracteristică. A fost ridicată în anul 1885 și executată din marmură de către sculptorul Ion Georgescu.

Gheorghe Lazăr s-a născut în Transilvania, la Avrig, în anul 1779, într-o familie de țărani muncitori. Își face studiile la Sibiu, Cluj și Viena. Desfășoară o vie activitate pentru egalitate în drepturi a românilor cu naționalitățile conlocuitoare din Transilvania și pentru învățămînt în limba română. Persecutat, Gheorghe Lazăr trece din Transilvania în Țara Românească, adresînd în 1818 tineretului un manifest-program în care-l îndeamnă să vină la școală *„din toate părțile și din toate straturile"*. Predă la București între anii 1816—1821 și moare la Avrig în 1823.

STATUIA LUI ALEXANDRU LAHOVARY — *Piața Cosmonauților; acces: autobuzele 35, 36, 37 și 42.*

Într-o mică grădină, situată în mijlocul Pieții Cosmonauților și înconjurată cu grilaj de fier forjat, se înalță statuia lui Alexandru Lahovary (1841—1897), jurist și om politic român. Statuia, din bronz, îl înfățișează pe Lahovary în atitudine de orator. Pe treptele soclului, se află o țărancă cu un buchet de flori și un bătrîn. Statuia a fost realizată de sculptorul francez E. Mercier.

STATUIA LUI V. I. LENIN — *Piața Scînteii; acces: autobuzele 31, 48, 49, 61 și 67, tramvaiele 3 și 4, troleibuzele 81 și 82.*

Marele dascăl al proletariatului, care a avut legături și cu o serie de fruntași ai mișcării muncitorești și sindicale din România, este înfățișat în atitudinea în care vorbea maselor.

Statuia, realizată din bronz și așezată pe un soclu de marmură roșie, este opera sculptorului Boris Caragea. A fost înălțată în anul 1960.

STATUIA LUI MIHAI VITEAZUL — *Piața Universității; acces: autobuzele 31, 32, 34 și 35; troleibuzele 82, 83, 84, 85, 88, 90, 92 și 94.*

Statuie ecvestră, executată în 1876 de Carrier Belleuse. Fiecare dintre cele patru cornișe ale soclului poartă o stemă de bronz; în față și în spate — vulturul heraldic al Țării Românești, iar lateral — zimbrul Moldovei și stema Transilvaniei.

Mihai Viteazul, domn al Țării Românești între anii 1593—1601, a reușit pentru o perioadă scurtă să înfăptuiască unirea celor trei țări române: Țara Românească, Transilvania și Moldova. A fost ucis mișelește în anul 1601 pe cîmpia Turzii.

STATUIA LUI ION HELIADE RĂDULESCU — *Piața Universității; acces: autobuzele 31, 32, 34 și 35; troleibuzele 82, 83, 84, 85, 88, 90, 92 și 94.*

Executată în anul 1879 din marmură de Carrara, ridicată pe un soclu de marmură, este opera sculptorului italian Ettore Ferrari.

Ion Heliade-Rădulescu (1802—1872) s-a născut în orașul Tîrgoviște. În 1820 este ajutor al lui Gheorghe Lazăr, predînd geografia, geometria și trigonometria, matematica și gramatica. Opera sa literară este formată din scrieri didactice, poezii etc. Scoate în anul 1829 „Curierul românesc", prima gazetă din Țara Românească.

STATUIA LUI C. A. ROSETTI — *Piața Rosetti; acces: autobuzele, 31, 32, 34 și 35; tramvaiele 5, 16 și 17; troleibuzele 82, 83, 84 85, 90, 92 și 94.*

A fost realizată din bronz de către sculptorul W. Hegel, în anul 1902. Fondurile au fost adunate prin subscripție publică. Fețele laterale ale soclului conțin scene cu subiectul „24 ianuarie 1859", actul Unirii și „9 mai 1877", momentul proclamării Independenței de stat a României.

C. A. Rosetti s-a numărat printre conducătorii revoluției de la 1848, ales în guvernul provizoriu și făcînd parte din divanul Ad-hoc. A sprijinit lupta pentru cîștigarea independenței de stat a României. El a fondat ziarul „Pruncul român", tribuna ideologică a revoluției de la 1848, și a pus bazele ziarelor „Republica română" și „România viitoare" la Paris, iar mai tîrziu, în țară, ziarul „Românul". Lui i se datorează legea pentru înființarea „Societății literare române" care avea să devină Academia Română.

STATUIA SPĂTARULUI MIHAIL CANTACUZINO — *Bd. 1848, nr. 1 (în curtea Spitalului „Colțea"); acces: autobuzele 31, 32, 34 și 35, troleibuzele 82, 83, 84, 85, 87, 88, 90, 92 și 94.*

Fiu al postelnicului Constantin Cantacuzino și unchi al domnitorului C. Brîncoveanu, spătarul Mihail Cantacuzino a trăit între 1650—1716 și a fost ctitorul celui dintîi așezămînt spitalicesc din București „Colțea" (1704).

Statuia, în marmură de Carrara, a fost realizată între 1865—1869, de către Karl Storck.

STATUIA LUI TUDOR VLADIMIRESCU — *Str. Precupeții Vechi; acces: autobuzul 33, tramvaiele 1 și 17.*

Statuia de bronz, operă a sculptorului Teodor Burcă, a fost realizată în anul 1934.

Tudor Vladimirescu, organizatorul și conducătorul mișcării revoluționare din anul 1821, s-a născut în satul Vladimir din Gorj.

Între anii 1806—1812 se înrolează împreună cu alți tovarăși de-ai săi din ținutul Olteniei în unitățile de voluntari care au luptat alături de trupele rusești împotriva turcilor, în Bulgaria și Serbia.

În iarna anului 1821 Tudor organizează lupta maselor împotriva asupririi feudale și a jugului otoman.

STRADA COVACI — *Începe în Str. Șelari și se termină în Str. Șepcari.*
Situată în perimetrul fostei curți domnești (Curtea veche), a fost populată cîndva de ateliere de fierărie. Redată, recent, circuitului comercial, ea găzduiește acum o serie de magazine de consignație.

STRADA GABROVENI — *Începe în Str. Șelari și se termină în Bd. 1848.*
Este una dintre străzile vechiului centru al Bucureștilor, pe care se aflau negustorii de postavuri, aduse din orașul Gabrovo (Bulgaria), numiți „gabroveni".

Cîteva dintre vechile prăvălii au fost renovate și amenajate în stilul epocii, ca magazine de artizanat ale cooperației meșteșugărești.

STRADA LIPSCANI — *Este situată în centrul orașului, între Piața 1848 (Calea Moșilor) și Calea Victoriei.*
Pe locul ei a ființat prima uliță a orașului, amintită în documente: „Ulița cea mare de lîngă Curtea Domnească".

Numele ei actual datează din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea și își are originea în faptul că pe această stradă se aflau prăvăliile negustorilor, în mare parte transilvăneni, care aduceau mărfuri germane de la Leipzig (Lipsca). Pînă atunci, strada a purtat numele de „Ulița nemțească". A rămas și azi o arteră exclusiv comercială cu numeroase magazine de textile, încălțăminte, galanterie.

STRADA ȘELARI — *Situată între Str. Doamnei și Str. 30 Decembrie.*
Unitățile comerciale de pe această stradă, care a găzduit, în trecut, atelierele meșterilor de șei și harnașamente, au fost renovate și destinate desfacerii articolelor textile și a încălțămintei. La nr. 13 a fost amenajat un *restaurant* cu interioare vechi românești, numit *„Crama domnească"*.

STRADA 30 DECEMBRIE — *Începe în Calea Victoriei, lîngă fostul Palat al poștelor și se termină în vecinătatea Pieții Unirii.*
Cea mai veche mențiune documentară despre existența ei datează din secolul al XVIII-lea. Pe atunci se numea „Ulița Mare", și unea Poarta de sus a vechii Curți domnești cu „Podul Mogoșoaia". După 1789, ulița poartă numele de „Podul de la Domnița Văcărescu", deoarece pe „Podul Mogoșoaia", în dreptul unde începea ea, se afla casa poetului Enăchiță Văcărescu.

În primii ani ai veacului al XIX-lea, această arteră a primit numele de „Ulița Ișlicarilor", probabil datorită atelierelor în care se confecționau ișlicuri pentru boieri.

Astăzi ea poartă un nume legat de un moment important din istoria contemporană a patriei: 30 decembrie 1947, ziua în care a fost abolită monarhia și s-a proclamat Republica Populară Română.

Pe str. 30 Decembrie se află „Hanul lui Manuc" (v. pag. 66)

TEATRUL NAȚIONAL „ION LUCA CARAGIALE" — *Piața N. Bălcescu; acces: autobuzele 31, 32, 34, 35 și 74, troleibuzele 82, 83, 84, 85, 87, 88, 90, 92 și 94.*

Noua clădire care va găzdui prima scenă a țării, construită după proiectul unui colectiv de arhitecți (R. Belea, N. Cucu, A. Teodorov, R. Verona), condus de prof. arh. Horia Maicu, este cel mai nou obiectiv înscris în rîndul monumentelor de arhitectură modernă a Capitalei. Sala principală a teatrului va avea o capacitate de 980 locuri, dispunînd de o scenă cu deschidere foarte largă și cu portal flexibil. A doua sală, cea a studioului, va avea capacitate variabilă, ea putînd fi transformată în sală de tip clasic (italian), în care publicul este situat în fața scenei, în sală de tip shakespearean, în care publicul cuprinde scena pe două laturi, și în sală de tip arenă, în care publicul înconjoară scena de jur împrejur. În afara sălii principale, o sală studio mai mică va fi afectată unor spectacole experimentale.

Holurile spațioase, foaierele cu o ornamentație adecvată vor crea o ambianță proprie în acest lăcaș al artei scenice.

Pînă la deschiderea oficială a teatrului în noul și impozantul sediu din inima orașului, activitatea acestuia se desfășoară în *sala „Comedia"* din pasajul cu același nume și în *Sala „Studio"* din Piața Amzei. Teatrul Național din București poartă numele marelui dramaturg Ion Luca Caragiale (1852—1912), ale cărui comedii de moravuri (printre altele „O scrisoare pierdută" și „De-ale carnavalului") s-au bucurat de mult succes și pe scenele străine.

TITAN — *Cartier denumit inițial Balta Albă; acces: tramvaiele 23 și 24 (pe Bd. Muncii), troleibuzele 84 și 92 (pe Str. Baba Novac și Horbotei), autobuzele 40, 42 și 65 (pe Str. Codrii Neamțului, Macaralei, Tineretului).*

Situat în partea de răsărit, între Bd. Muncii, Bd. Ion Șulea, Șos. Mihai Bravul, acest cartier acoperă o suprafață de aproximativ 450 de ha și va avea, la încheierea lucrărilor de construcție, o populație de peste 100.000 de locuitori.

Cartierul este înzestrat cu magazine, școli, dispensare medicale, cu terenuri de joc pentru copii, urmînd a fi completat cu edificii de profil cultural: cinematograf, bibliotecă etc.

UNIVERSITATEA BUCUREȘTI — *Bd. Republicii nr. 13; acces: autobuzele 31, 32, 34 și 35, troleibuzele 82, 83, 84, 85, 87, 88, 90, 92 și 94.*

Situat pe o parte din locul ocupat odinioară de mănăstirea Sf. Sava, edificiul monumental al Universității a început să fie construit în 1857, după planurile arh. Al. Orăscu. Este o construcție de ținută clasică, din care se mai păstrează o aripă (pe Bd. Republicii, lîngă Piața Universității) a cărei intrare este evidențiată printr-un ieșind ornat cu patru statui. Celelalte aripi au fost construite ulterior într-un stil unitar. Colțurile clădirii sînt evidențiate prin pavilioane curbe, ornate cu coloane dorice și acoperite cu cupole.

VILA DR. „MINOVICI" — (v. **MUZEUL DE ARTĂ POPULARĂ „DR. MINOVICI"**)

ÎMPREJURIMILE ORAȘULUI

ADUNAȚII COPĂCENI — *Comună situată la sud de București (25 km) pe D.N.5, în apropierea rîului Argeș. Acces: tramvaiele 12 și 17, autobuzul 75 pînă la Gara C.F.R. Progresul, apoi cu autobuzul 59; de asemenea cu autobuzele I.T.A (Autogara Filaret).*

În apropierea comunei, pe malul Argeșului, s-a amenajat un **ștrand,** prevăzut cu un **restaurant-terasă,** cu vestiare și estradă pentru manifestări artistice. Poienițele din zăvoiul Argeșului și zestrea de pești a rîului (clean, crap, mreană, avat ș.a.) atrag, începînd din primăvară, iubitorii de natură și amatorii de pescuit.

AFUMAȚI — *Comună situată la 13 km nord-est de București pe D.N. 2 (București-Urziceni). Acces: autobuzul 50, de la capătul liniei tramvaielor 1, 4 și 21 (Colentina).*

Localitatea este vizitată la sfîrșit de săptămînă de locuitorii Capitalei, atrași de **pădurile Afumați** și **Strava,** în care se mai găsesc exemplare impozante de stejari bătrîni, amintind de codrii veacurilor trecute.

Înainte de a trece valea rîului Pasărea, se zăresc în dreapta șoselei urmele fostului palat al lui Nicolae Caragea, domn al Țării Românești (1782—1783).

La Afumați se pot vedea *ruinele manufacturii de postav*, înființată de Al. Ipsilanti (sec. XVIII), una din primele manufacturi din zona Bucureștilor. În comună se poate vizita și *biserica*, înălțată în 1696 de stolnicul Constantin Cantacuzino.

Există, aici, o importantă *Intreprindere agricolă de stat*, cu ferme zootehnice, sectoare de agrolegumicultură, pomicultură și viticultură, o fermă de păsări precum și o țesătorie de covoare.

BALOTEȘTI — *Comună situată pe D.N. 1, la 20 km de București. Acces: autobuze I.T.A. (Autogara centrală).*

În comună se află o **biserică,** ridicată în 1763 de Zamfirache (cămăraș al Ocnelor mari) și de soția lui, Elena. Remarcabile ancadramentele de piatră sculptată, cu elementele florale ale ferestrelor și ușii.

În comună funcționează o întreprindere textilă și un sanatoriu T.B.C.

BĂLTENI — *Sat și lac, lingă București. Lacul mai este cunoscut și sub numele de Balta Mănăstirii sau Balta Scroviștei. Acces: cu trenul personal București-Ploiești pînă la halta Scroviște, iar de aici pe jos, circa 2 km, in direcția sud-est spre satul Bălteni; pe șosea:*

cu autobuzul (pe D.N.1 A) sau cursa București-Periș, coborîndu-se la moara din Brătulești, fie cursa București-Breaza (D.N.1), coborîndu-se la Tîncăbești, apoi circa 3 km spre vest, pînă la Brătulești și, în continuare, spre nord pînă la Bălteni.

Ultima cale de acces, deși ceva mai lungă, este în schimb cea mai pitorească, deoarece șoseaua dintre Brătulești și Bălteni trece în mare parte prin bătrîna **pădure Cocioc,** rest al codrilor Vlăsiei, și în care — potrivit legendei — ar fi fost ucis în 1476 domnitorul Vlad Țepeș. Coborînd spre valea lacului Bălteni — liman fluviatil, ca și Snagovul — se deschide o frumoasă perspectivă spre satul așezat pe panta nordică a văii și spre lacul care se întinde în dreapta, înconjurat de chenarul verde al stufului. Dacă **lacul** îi interesează foarte mult pe amatorii de pescuit, fiind bogat în crap, albișoară, știucă etc., cei pe care îi atrag vestigiile trecutului vor trece lacul, vor străbate satul și se vor îndrepta spre **biserica mănăstirii Bălteni.** Ridicată în a doua jumătate a secolului al XVI-lea, devastată de tătari la 1602 și reclădită în 1627, ea reprezintă o mărturie elocventă a iscusinței meșterilor zidari autohtoni din epoca respectivă. Fațadele ei, împărțite în două registre, sînt ornate cu panouri mari dreptunghiulare și cu cărămizi aparente.

Turistul aflat la Bălteni își poate continua drumul pe jos (circa o oră), spre **Țigănești-sat** (comuna Ciolpani), străbătînd o zonă împădurită plină de farmec, cu arbori bătrîni, cu plantații tinere și luminișuri, unde pot surprinde siluetele grațioase ale căprioarelor, cărora li s-a creat aici un parc de ocrotire. Se poate vizita *mănăstirea Țigănești,* construită din lemn în secolul al XVII-lea și refăcută din cărămidă în 1812.

Din Ciolpani, spre est, drumul duce în șoseaua București-Ploiești, aproape de bifurcația acesteia spre lacul și pădurea Snagov.

BĂNEASA — *Comună subordonată, situată în partea de nord a Capitalei, dincolo de lacurile Băneasa și Herăstrău, de-a lungul și, mai ales, în dreapta șoselei ce duce spre Ploiești. Acces: autobuzele 48, 49; troleibuzele 81 și 82.*

Așezarea s-a înfiripat în jurul anului 1816, pe moșia văduvei banului Ștefan Văcărescu (tatăl poetului Ienăchiță Văcărescu). Originea numelui comunei trebuie căutată în faptul că oamenii locului o numeau pe stăpîna moșiei „băneasa" (soția Banului).

Îndată ce șoseaua lasă în urmă pasajul de sub calea ferată, în stînga, pe o mică înălțime, se zărește **biserica** *Sf. Niculae-Băneasa,* a cărei construcție a început-o banul Văcărescu, pe la jumătatea secolului al XVIII-lea. A terminat-o Ienăchiță Văcărescu, la 1792, o dată cu elegantele dar, azi, dispărutele locuințe din jurul ei, care au găzduit strălucite sindrofii atît pe vremea poetului, cît și a urmașilor săi: Alecu Văcărescu și apoi fiica acestuia, Marița Văcărescu, una dintre marile frumuseți ale Bucureștilor, care a devenit, în a doua căsătorie, soția domnitorului Gheorghe Bibescu. Bibescu Vodă, încîntat de pitorescul acestui loc, a început în 1847 construirea unui palat, care urma să fie „una din cele mai frumoase podoabe ale Capitalei". Construcția n-a mai fost realizată deoarece, la izbucnirea revoluției din 1848, domnitorul a părăsit în grabă orașul și țara.

Lacul Băneasa, situat tot în stînga șoselei, este legat printr-o mică ecluză de întregul șirag de lacuri din nordul orașului. Pe malul său se află cîteva baze de sporturi nautice și cîteva ștranduri, printre care *ștrandul „Băneasa“*, profilat pentru tratamentul reumatismului, aducîndu-se în acest scop, în cisterne speciale, nămol curativ din lacul Techirghiol.

Aerogara Băneasa a fost construită în 1947—1948 după planurile unui colectiv de arhitecți în frunte cu A. Damian și N. Bădescu. Realizată în stil funcțional, cu trăsături moderne, aerogara este alcătuită dintr-un corp central, de plan circular, cu patru nivele și trei corpuri cu cîte două nivele așezate radiar în jurul celui central, așa încît, văzută de sus, construcția sugerează o elice de avion.

Corpul central, acoperit de o cupolă din beton armat, găzduiește holul care, în partea dinspre pistele de decolare, este prevăzut cu un perete larg de sticlă, pentru a permite vizibilitatea spre aeroport. Parterul este ocupat de ghișee iar la etaje se află diferite birouri ale TAROM-ului. Pe corpul central, spre partea dintre piste, se înalță turnul de observare a pistelor.

Corpurile radiare găzduiesc sala de așteptare, diferite servicii.

Pădurea Băneasa *se află la circa 10 km de centrul orașului, în apropierea șoselei București-Ploiești (D.N. 1). Acces: cu tramvaiele 3 și 4, cu troleibuzele 81 și 82, sau cu autobuzul 31 pînă la Piața Scînteii, iar de aici cu autobuzul 48, pînă la Grădina zoologică Băneasa.* Pădurea Bănasa, alcătuită din arbori de diferite esențe, predominînd cerul și gîrnița, are alei bine întreținute, poieni pitorești, un restaurant în stil rustic, construit în 1930 după planurile arhitectului Octav Doicescu, un teren de *camping* în apropierea *restaurantului*, un alt *restaurant* lîngă Grădina zoologică, puncte alimentare, un *parc de cervidee* și o volieră de fazani.

Grădina zoologică, în continuă dezvoltare, găzduiește diverse specii de animale din țară și din diferite părți ale lumii.

Spre marginea de nord-est a fost amenajat un mare *poligon de tir, „Tunari“*, care a găzduit importante competiții interne și internaționale (campionate europene, Cupa țărilor latine ș.a.).

BOLINTIN-DEAL — *Comună situată pe șoseaua dinspre Videle, la 17 km de București. Acces: cu autobuze I.T.A. (autogara Militari).*
În centrul comunei poate fi văzut fostul **conac** al banului Băleanu (sec. XVIII), înconjurat de un frumos parc de 7 ha, cu numeroși arbori seculari. Clădirea (cu parter și etaj) găzduiește actualmente un preventoriu pentru copii.

BOLINTIN-VALE — *Comună situată pe șoseaua spre Videle, la 22 km de București. Acces: autobuze I.T.A (autogara Militari).*
Locul de naștere al poetului Dimitrie Bolintineanu (1819—1872). Amintirea lui este perpetuată de un *bust* în marmoră albă (atribuit sculptorului Carol Storck), ocrotit de un baldachin din piatră susținut pe patru coloane corintice. **Biserica** din imediata vecinătate păstrează, incastrată în peretele nordic, placa funerară de pe mormîntul lui Bolintineanu. *Plăci comemorative* au fost aplicate pe clădirile Școlii generale (cu ocazia împlinirii a 50 de ani de la încetarea din viață a

poetului) și a liceului „D. Bolintineanu", la 150-a aniversare de la naștere acestui vrednic slujitor al stihului și al intereselor poporului.

Din locuința familiei poetului Bolintineanu nu se mai vede nici urmă, ea distrugîndu-se încă din secolul trecut. Pe locul ei s-a înălțat, în 1899, clădirea Școlii generale din localitate.

BUDA — *Localitate situată la 23 km nord-vest de București, pe șoseaua națională București-Alexandria (D.N. 6). Acces: autobuzul 57, la capătul liniilor de tramvai 2 și 15; de asemenea cu autobuzele I.T.A. (autogara Rahova).*

Localitatea se află în apropiere de rîul Argeș, unde s-a amenajat un **ștrand,** frecventat de bucureșteni în timpul verii, un **restaurant** și o **estradă.** Aici se organizează, în vacanțele de vară, tabere pentru pionieri și școlari.

De la Buda, înaintînd încă 2 km pe D.N. 6, se ajunge la Mihăilești (v. pag. 124).

BUFTEA — *Localitate situată la 20 km nord-vest de București, pe D. N. 1 A Acces: cu unele dintre autobuzele liniei 61 și autobuzele I.T.A. de pe linia București-Crevedia-Ploiești, avînd plecarea de la autogara Grivița Roșie.*

Beneficiînd de o așezare pitorească în lunca rîului Colentina, localitatea constituie un centru turistic cu mari perspective de dezvoltare. Pe malul **lacului Buftea** se află un **ștrand,** un **debarcader** cu bărci și vaporașe și un *restaurant.* În dreapta ștrandului, în mijlocul unui mare parc, se află fostul **palat** al domnitorului *Barbu Știrbei* (1849—1856). Din anul 1960, Buftea a devenit „cetatea filmului românesc" datorită centrului cinematografic construit aici.

Centrul de producție cinematografică Buftea. Primul studio cinematografic, în adevăratul înțeles al cuvîntului, a luat naștere la Buftea abia în anul 1953, fiind destinat jurnalului de actualități, documentarelor științifice și diafilmelor. A luat numele scriitorului antifascist român Alexandru Sahia. Tot atunci a fost înființat și un studio de filme artistice, „București".

Din inventarul studiourilor de la Buftea, considerate drept cele mai mari și bine utilate din regiunea sud-est europeană, amintim cele patru platouri de filmare interioară, platoul exterior, studioul de sunet, cel de filmări combinate (trucaje), diverse laboratoare.

Pe aceste platouri au fost realizate cîteva filme românești de anvergură, care au necesitat montări spectaculoase, reconstituiri de peisaje medievale și alte diverse amenajări de amploare, rezolvate cu succes în cadrul centrului de la Buftea favorizat și de vecinătatea cu lacul Buftea.

CĂCIULAȚI — *Sat situat pe șoseaua ce duce la Snagov-sat, la 21 km de București. Acces: autobuze I.T.A. (autogara Băneasa).*

Prezența parcului și a lacului Cociovaliștea fac din Căciulați un loc de week-end pentru bucureșteni. **Lacul,** format de rîul cu același nume, are un bogat chenar de sălcii și stuf, fiind vizitat de amatorii de pescuit care pot prinde aici albișoară, lin, știucă. **Parcul** (15 ha), cu arbori seculari, înconjoară *fostul* **palat** al domnitorului *Alexandru Ghica-Vodă,* în care s-a amenajat Casa de creație a Academiei R. S. România.

Construit în 1834, ca reședință de vară, palatul este conceput în stil neoclasic.

CĂLDĂRUȘANI — *Lac, pădure și mănăstire, situate la circa 36 km nord-est de București. Acces: pe calea ferată, cu tren personal pe linia București-Urziceni pînă la gara Greci, în imediata vecinătate a lacului; pe șosea, cu autobuzele I.T.A. de la Autogara Obor, fie pînă la Lipia și apoi la sud de pădure, fie pînă la Sitaru sau Greci.*

Lacul, un liman fluviatil lung de 4,5 km și lat de cîteva sute de metri, are o apă foarte transparentă, făcîndu-l propice pentru vînători subacvatice, deși brădișul des invită la prudență. Bogat în pește (știucă, șalău, oblete, biban, somn etc.), lacul este frecventat de pescarii amatori care au la dispoziție *cabana „Sitarul"*, situată la nord de lac și dotată cu ambarcațiuni. În partea de sud a lacului, între comuna Grădiștea și podul peste care se ajunge la mănăstire, se află *cabana „Pescarul"*, dotată cu ambarcații.

Pădurea — vestigiu al codrilor Vlăsiei — formată mai ales din stejari bătrîni, este străbătută de drumeaguri umbrite și cutreierată de iepuri, vulpi, căprioare și cerbi (colonizați), fazani (în apropiere, în pădurea Malul Roșu, există o fazanerie a Asociației generale a vînătorilor și pescarilor sportivi).

Mănăstirea Căldărușani, situată pe o peninsulă între gurile de vărsare în lac ale rîurilor Cociovaliștea și Vlăsia, constituie o altă atracție a acestor locuri pitorești. Ea a fost înălțată sub domnia lui Matei Basarab, în 1638, în amintirea biruinței dobîndită de acesta la Teleajen asupra lui Vasile Lupu, domnul Moldovei. Construită pe locul unui mic schit de lemn, biserica mănăstirii reprezintă un important monument de arhitectură veche românească. În pronaos se păstrează picturile care prezintă pe ctitorul Matei Basarab și pe soția sa Elena Doamna. În muzeul mănăstirii pot fi văzute cîteva icoane pictate de N. Grigorescu în anii tinereții (1854—1855).

În apropierea mănăstirii se află o altă clădire veche, **biserica Cocioc** înălțată în anul 1825 și renovată în 1898.

De la cabana Sitarul se pot face excursii plăcute la **cabana** și **fazaneria** din **pădurea Malul Roșu** (circa 5 km), sau la ostrovul pe care se înalță **schitul Balamuci,** cunoscut și sub numele de „Noul Neamț" (circa 5 km). Biserica schitului, construită în 1751—1752, a fost restaurată în 1963. Ea are bogate ornamente sculptate în piatră, la ancadramentele ferestrelor și la coloanele pridvorului.

CĂLUGĂRENI — *Localitate istorică (în apropiere, la Vadul Călugărenilor, Mihai Viteazul a învins în 1595 o puternică armată turcească condusă de Sinan-Pașa) situată pe șoseaua București-Giurgiu (D.N. 5), la 25 km sud de București, pe malul rîului Neajlov. Acces: cu tramvaiul 17 pînă la gara Progresul, apoi cu autobuzul 59 sau autobuzele I.T.A. (autogara Filaret).*

Pe podul peste Neajlov sînt patru **basoreliefuri în bronz** (autor: sculptorul C. Baraschi) două reprezentînd efigia lui Mihai Viteazul, iar celelalte stema țării din acea vreme. În stînga șoselei, pe dealul din spatele bisericii, se află *crucea lui Mihai Viteazul*, ridicată în 1913.

Înaltă de 5 m, ea este așezată pe un soclu de cca 4,5 m. De partea cealaltă a drumului se află un chioșc cu grilaj de fier, avînd în interior o altă cruce de piatră, ridicată aici de Șerban Cantacuzino în amintirea podului celui vechi de peste apa Cîlniștei (afluent al Neajlovului).

Călugărenii sînt astăzi o comună mare, cu o Cooperativă agricolă de producție și o Întreprindere pentru mecanizarea agriculturii. Dispune de 3 școli, un liceu, cămine culturale, bibliotecă, cinematografe.

CĂSCIOARELE — *Comună situată la vest de București (38 km). Acces: autobuzele I.T.A (autogara Militari).*
Comună așezată în lunca Argeșului, lîngă marea **pădure Căscioarele** în care predomină stejarul. În localitate se află **biserica** unei foste mănăstiri, înălțată în 1430 — 1431 de stolnicul Neagu. Picturile existente datează din 1845. În pardoseala bisericii, formată din dale negre și albe, se află mai multe pietre de mormînt vechi.

CERNICA — *Comună, pădure și lac, situate la 12 km est de București. Acces: cu trenul din gara Obor sau Titan (linia ferată București—Oltenița) pînă la halta Cernica, sau pe șosea cu autobuzul 47, de la capătul liniilor de tramvai 7 și 14 și cu autobuzele I.T.A. (autogara Pantelimon).*
Pădurea Cernica, o pădure compactă, se întinde de la șoseaua București-Călărași (D.N. 3) spre sud, pînă la valea Colentinei unde se află lacul Cernica. Alături de stejari bătrîni, în pădure cresc arbori de diferite esențe: cer, carpen, ulm, tei ș.a. Amatorii de vînătoare pot vîna aici mistreți, căpriori, iepuri, fazani, prepelițe și potîrnichi.

Lacul Cernica, lac de baraj născut prin stăvilirea apelor Colentinei, are o mare varietate de pește; știucă, biban, roșioară, caracudă etc. În această zonă au fost asanate 6.000 ha de luncă mlăștinoasă, redate astfel agriculturii. Lacul, cu o suprafață de 360 ha, are o zonă acoperită cu stuf, păstrată ca rezervație naturală. Pe malul lui se află un vast *ștrand* (10.000 locuri), un *motel*, un *camping* cu căsuțe, puncte de alimentare.

Complexul Mănăstirii Cernica: a) **biserica Sf. Gheorghe,** construită între 1831 — 1842 de arhimandritul Calenic, cu sprijinul vornicului Cernica Știrbei și a soției acestuia, doamna Chiajna. În interior poate fi văzută tîmpla pictată de iscusitul zugrav Nicolae Polcovnicu, care semnează împreună cu Gr. Frujinescu și picturile (parțial păstrate) din trapeza mănăstirii, aflată lîngă șirul de chilii (restaurate în 1964—1967) ce încadrează biserica pe trei laturi; b) **biserica Sf. Niculae,** aflată în ostrovul cu același nume, înălțată în 1815, pe temeliile unui schit, amintit în documente de la sfîrșitul secolului al XVI-lea. Suferind stricăciuni, în timpul cutremurului din 1940, biserica este refăcută în 1965—1967 în forma ei actuală. Interiorul este pictat cu remarcabile scene biblice, realizate de meșterii Fotache și Nicolae Polcovnicu; c) în **cimitirul mănăstirii,** aflat în apropierea acestei biserici, se află mormintele marelui ban Tudor Văcărescu, cronicarului Naum Romniceanu, scriitorului Gala Galaction și pictorului Ion Țuculescu; d) **capela cimitirului** (bisericuța Sf. Lazăr), construită la începutul secolului al XIX-lea (restaurată în 1936) are un pridvor deschis, susținut de coloane și o tîmplă pictată

în 1806 de Gr. Frujinescu; e) **muzeul mănăstirii,** aflat în fața bisericii Sf. Gheorghe, prezintă vechi obiecte de cult, un chivot de argint (din 1738), care înfățișează biserica Sf. Nicolae, manuscrise, un calendar din 1795, icoane vechi ș.a.

CIOCĂNEȘTI — *Comună situată pe D.J. 71, la 30 km de București. Acces: cu trenul pe linia București — Pitești (gara Ciocănești).*
Interesantă prin arhitectura caselor cu **frumoase** ornamentații, comuna are și un vechi **conac,** situat într-un **parc** (18 ha), pe malul rîului Colentina și destinat să adăpostească un viitor muzeu etnografic.

CIOLPANI — *Comună situată la 25 km de București, pe o ramificație (5 km) formată din D.N. 1, la Tîncăbești. Acces: cu autobuze I.T.A. (autogara Băneasa).*
Așezare formată după 1800 din familiile clăcașilor de pe moșiile mănăstirii Țigănești (la 3 km). Prezintă interes turistic: **lacul** mănăstirii Țigănești, cu bogată vegetație și cu diverse specii de pești; **mănăstirea** amintită (v. pag. 130), **pădurea Ciolpani,** unde ființează un **parc dendrologic** și se organizează **tîrgul anual** din luna august, unde se vînd produse de ceramică făcute de vestiții olari din satul Pisc.

CIOROGÎRLA — *Comună situată în vestul Capitalei (la 13 km), pe șoseaua ce duce spre Bolintin. Acces: autobuze I.T.A. (autogara Militari).*
Așezată pe valea rîului cu același nume, comuna are în vecinătate o **mănăstire — Ciorogîrla Samurcășești** — înălțată în 1808 de vornicul Constantin Samurcaș și înconjurată de zid. Biserica mănăstirii, refăcută în 1869 și pictată de Gh. Tattarescu, a suferit avarii mari din cauza cutremurului din 1940, păstrîndu-se numai două icoane ale pictorului Tattarescu. În spatele bisericii se află *monumentul căpitanului Valter Mărăcineanu,* căzut în luptele de la Plevna, mormintele ziaristului Al. Beldiman și al actriței Frosa Sarandi. Din palatul familiei Samurcaș se mai văd doar ruine.

COMANA — *Comună situată în sudul Bucureștiului (25 km). Acces: cu trenul — pe linia București-Giurgiu pînă la halta Comana.*
Balta Comana, formată în lunca Neajlovului, pe cca 1000 ha, este vizitată de amatorii de pescuit și de vînătorii de rațe sălbatice.

Pădurea Comana, cu încîntătoare poieni, adăpostește cîteva specii de vînat: iepuri, vulpi, mistreți. De asemenea, au fost colonizați, în partea sudică, cerbi carpatini.

Mănăstirea Comana a fost construită, pe o terasă a Neajlovului, în 1588, de Radu Șerban și restaurată în 1700 de Șerban Cantacuzino care îi adaugă un foișor pe latura nordică. În 1854 călugării greci au dărîmat biserica veche, construind alta. Mănăstirea este înconjurată de un zid înalt, prevăzut cu două bastioane și turnuri. ea servind ca fortificație în timpul războiului ruso-turc din 1769—1774.

FLOREȘTI-STOENEȘTI — *Comună situată la vest de București (36km) Acces: autobuze I.T.A. (autogara Militari).*
Comuna prezintă interes turistic prin așezarea sa pe malul rîului Sabar

şi prin cele două monumente de arhitectură veche aflate în perimetrul ei: a) fostul **conac Floreşti-Djuvara,** construit de familia de boieri Florescu, la începutul secolului al XVIII-lea, în stilul caracteristic epocii brîncoveneşti, ajuns mai tîrziu în proprietatea familiei Djuvara. Conacul se află într-un frumos **parc** şi este împrejmuit cu gard de zid. Acum, funcţionează aici un sanatoriu T.B.C.; b) **biserica Sf. Nicolae,** ctitorie a boierilor Floreşti, construită între 1680—1715. Prezintă un interesant ancadrament de piatră, ornamentat cu elemente florale, la uşa de intrare în pronaos.

În apropiere (5 km) se află localitatea **Stoeneşti** în care putem vedea un alt monument de arhitectură brîncovenească: fostul *conac Tîrnoveanu Ştirbey*, datînd din anul 1730. Posedă o remarcabilă loggie cu şapte arcade pe latura sudică şi un foişor susţinut pe coloane cu capiteluri frumos sculptate. Recent s-a amenajat aici *muzeul etnografic al Cîmpiei Dunării.*

FRUMUŞANI — *Comună situată pe D.N. 4, la 20 km de Bucureşti. Acces: Autobuze I.T.A. (autogara Filaret).*
O aşezare cu multe locuinţe noi, confortabile, în vecinătatea căreia se află **iazurile Măriuţa, Pasărea şi Pîrlita** (toate pe valea rîului Cîlnău), unde pescarii amatori vin să prindă crap, caras, babuşcă, roşioară ş.a. Ceva mai departe, la marginea satului Pasărea, pendinte de Frumuşani, s-a construit o *cabană* pentru membrii A.G.V.P.S.

FUNDENI — *Lac format de rîul Colentina, în partea de nord-est a Bucureştilor, cu o foarte pitorească zonă pe malul sud-estic.*
Ostrovul Fundeni *(acces: prin B-dul 30 decembrie — tramvaiul 7, apoi prin Str. Albişoarei)*, bogat în sălcii şi presărat cu locuinţe mici, înălţate în mijlocul unor grădini cu flori şi pomi roditori.

Pe malul nordic al lacului, în marginea satului Fundeni (acces: autobuzul 53), se află un important obiectiv turistic: **biserica Fundenii Doamnei** (v. pag. 34), înălţată în 1699.

Lacul Fundeni prezintă interes şi pentru pescarii amatori, fiind bogat în specii de peşte caracteristice apelor de şes (obleţi, plătici, crapi, ştiuci etc.).

GĂISENI — *Comună situată la vest de Bucureşti (38 km). Acces: autobuze I.T.A. (autogara Militari).*
În comună se poate vizita **biserica Sf. Nicolae** a unui fost schit din care n-au mai rămas decît ruinele chiliilor şi ale zidului împrejmuitor. Construită în timpul domniei lui Neagoe Basarab (al doilea deceniu al secolului al XVI-lea), biserica posedă icoane şi obiecte de cult vechi.

În vestul comunei, la cca 1,5 km, începe pădurea Căscioarele (v. pag. 121).

GHIMPAŢI — *Comună situată pe D.N. 5, la 40 km de Bucureşti. Acces: autobuze I.T.A. (autogara Griviţa Roşie).*
Prezintă interes, în împrejurimile sale, **pădurea Ghimpeţeanca** (spre care se ramifică din D.N. 6 un drum de ţară, înainte de a intra în comună), unde se află o **casă de vînătoare** şi o **fazanerie.** În pădure pot fi vînate vulpi, nevăstuici, pisici sălbatice, dihori. Poienile pădurii oferă plăcute locuri de popas.

GRECII DE JOS — *Sat situat la nord-est de București (33 km) pe șoseaua ce duce la Fierbinți-tîrg. Acces: autobuze I.T.A. (autogara Obor).*

În sat se află un monument istoric: **biserica** înălțată de domnitorul Constantin Racoviță în 1754 și avînd ancadramente bogat sculptate la ferestre și uși. Pictura din interior a fost realizată în 1763.

În apropiere se află lacul Căldărușani.

HERĂȘTI — *Sat situat la 35 km sud-est de București, la 4 km pe ramificația ce se formează din D.N. 4 (București-Oltenița), la km 31. Acces: autobuze I.T.A. (autogara Filaret).*

Localitatea posedă un interesant monument de arhitectură veche, **palatul** construit de cărturarul domnitorului Matei Basarab, *Udriște Năsturel*. Construcția — „casa de piatră“ cum o numesc localnicii — se află pe malul Argeșului și are o curte înconjurată cu zid. Înălțat în secolul al XVII-lea, palatul a fost cumpărat în 1831 de domnitorul Serbiei, Miloș Obrenovici, care îi aduce cîteva modificări și îl repară complet. Construcția prezintă interes nu numai prin concepția sa arhitecturală, dar și prin faptul că este singurul edificiu laic vechi din Țara Românească cu zidurile placate — în interior și exterior — cu calcar (de Rusciuc). Ușile, ca și ferestrele, au chenare de piatră cu fronton — primele — și cu cornișe — celelalte — la partea superioară. În apropierea palatului se află **biserica** înălțată în 1644 de Elena, soția lui Matei Basarab și de familiaNăsturești lor. Biserica păstrează pictura din secolul al XIX-lea, cîteva pietre de mormînt vechi, iar în curte, mormîntul lui Milan Obrenovici (fratele lui Miloș), avînd forma unui sarcofag ornat cu sculpturi.

MIHĂILEȘTI — *Comună situată la 23 km de București, pe șos. București—Alexandria. Acces: autobuze I.T.A. (autogara Rahovei).*
Aflată pe malul drept al Argeșului, ea are în apropiere întinsa luncă a acestui rîu și **ștrandul Buda-Mihăilești,** foarte frecventat de bucureșteni. În sudul comunei se înalță o **biserică,** datînd de la sfîrșitul secolului al XVIII-lea și avînd un frumos pridvor cu elemente de arhitectură brîncovenească: stîlpi de piatră sculptată, cu fusul răsucit, cu baza și capitelul ornamentate cu motive florale.

MOGOȘOAIA — *Comună, lac, palat, situat la 14 km de centrul Bucureștilor, în partea de nord-vest. Acces: tramvaiul 6 pînă la Uzinele „Laminorul“, apoi autobuzul 60.*

Aici funcționează, vara, un ștrand și pot fi vizitate: palatul brîncovenesc, care găzduiește acum un interesant muzeu de artă feudală, parcul din jurul palatului și pădUricea care se întinde pe malul sud-vestic al lacului (spre D.N.1 A).

În dreapta stației de autobuz se află poarta Întreprinderii agricole de stat Mogoșoaia, cu secții de pomicultură, viticultură, legumicultură și fermă de păsări. În apropiere se înalță *monumentul* închinat memoriei *eroilor* căzuți în luptele de la Mărășești, Mărăști și Oituz (1916—1919).

Lacul, avînd o înfățișare caracteristică, cu stuf și sălcii bătrîne pe maluri, este frecventat de pescari, care prind aici mai ales lin, biban, caras și știucă.

Ștrandul, aflat în apropiere de intrarea în parc, a fost amenajat în 1948.

Parcul are alei frumoase care duc spre pajiști străjuite de arbori cu coroane bogate. Spre fundul parcului s-a amenajat un *bufet*, iar în vecinătatea lui o *estradă* pentru spectacolele artiștilor amatori.

Palatul Mogoșoaia. Înălțat în 1702 de C. Brîncoveanu, pe moșia văduvei Mogoș (Mogoșoaia), constituie un important obiectiv turistic, atît prin valoarea sa arhitecturală, cît și prin Muzeul de artă feudală brîncovenească pe care îl găzduiește.

Înainte de a intra în curtea palatului, merită să facem un popas la *biserica* ridicată de C. Brîncoveanu în 1688, pe cînd era mare logofăt. În interior se păstrează picturile originale care datează din 1705. Arhitectura bisericii nu are încă trăsăturile specifice stilului brîncovenesc, care se va cristaliza abia la cumpăna dintre veacul al XVII-lea și veacul al XVIII-lea.

Intrarea în curtea palatului se face pe sub arcada unei porți, prevăzută cu un turn. Imediat, lîngă zidul din dreapta, se zărește *vechea cuhnie* (bucătărie) a palatului. O alee pietruită duce spre palatul cu frumoase proporții, în care se pătrunde printr-un *foișor* de inspirație autohtonă. Fațada dinspre lac a palatului are o loggie de factură venețiană, de unde se deschide o perspectivă încîntătoare spre luciul apei. Interiorul edificiului are o bogată ornamentație din piatră sculptată și stuc. Subsolul, înalt, este ocupat actualmente de un *lapidariu*.

Între clădire și lac a fost amenajată o grădină în terase ample, cu chenare verzi de buxus tuns.

Muzeul de artă feudală brîncovenească. *Deschis zilnic între orele 10—17, luni și marți închis.*

Cuprinde piese reprezentative privind arta și cultura din epoca domnitorului Constantin Brîncoveanu. A fost deschis în luna februarie a anului 1957.

Construcția care adăpostește muzeul de azi este ea însăși un monument de artă, reprezentînd cea mai importantă manifestare, păstrată pînă în zilele noastre, a unui stil național în arhitectură și în decorațiuni. Palatul datează de la sfîrșitul secolului al XVII-lea, fiind unul dintre cele mai caracteristice și mai frumoase de acest fel. Poziția sa este de mai multe ori privilegiată: foarte aproape de București (circa 20 de minute cu autobuzul), pe malul unui lac și în mijlocul unei păduri seculare, întinsă pe o suprafață de 20 ha.

Exponatele au fost repartizate în întreaga clădire, începînd cu subsolul , el însuși — prin interesantul sistem de boltire și îndrăznețele sale deschideri — obiect de admirat. Aici s-a amenajat un lapidariu cuprinzînd sculpturi de piatră și detalii arhitectonice din perioada brîncovenească, cu inscripții importante și cu interesante elemente ornamentale.

Parterul a fost consacrat unei expoziții de arhitectură laică și religioasă din aceeași epocă brîncovenească. Sînt expuse machete și fotografii.

La etaj, genurile de artă grupează obiecte diferite: argintărie, legături de cărţi, obiecte de cult, dar şi laice, sculptură, mai ales în lemn, două uşi de biserică cu o vechime de două secole; se remarcă îndeosebi uşile mănăstirii Tismana — 1698, tîmpla mănăstirii Arnota, realizată la sfîrşitul secolului al XVII-lea. Sînt exponate de o foarte mare valoare, recunoscută de oamenii de artă din numeroase ţări. Mai pot fi văzute preţioase ţesături, broderii în fire de argint şi aur, reproduceri de stampe, vechi hrisoave de epocă, picturi, printre care şi una în ulei reprezentîndu-l pe domnitorul Constantin Brîncoveanu în anul 1696. Istoria acestui tablou ni se pare interesantă, el fiind descoperit la o mănăstire de la Muntele Sinai de unde, după identificare, a ajuns în casele domnitorului.

OTOPENI — *Comună situată pe D.N. 1, la 12,5 km de Bucureşti. Acces: autobuzul 49 (din Piaţa Scînteii).*
Comuna are o serie de locuinţe interesante pentru arhitectura lor, cu decoraţii în tencuială şi la pazia care uneşte, sub streaşină, stîlpii prispelor. În august 1944, au avut loc în jurul comunei, lupte grele duse de formaţiunile patriotice şi ostaşii români împotriva armatelor hitleriste.

Aeroportul Otopeni *aflat la cca 3 km de comună; acces: autobuzul 49 barat, telefon: 33.00.30*

Noul aeroport internaţional al Bucureştiului (arh. C. Lăzărescu, G. Cristea, D. Gheorghiu) este amplasat ceva mai departe de oraş, avîndu-se în vedere raţiuni de spaţiu (posibilitatea construirii unor piste care să permită aterizarea aparatelor de mare capacitate şi viteză) şi raţiuni de urbanism (depărtare convenabilă de Bucureşti, prevederea extinderilor viitoare ale oraşului etc.).

Pistele betonate au 3—5 km lungime, cu o rezistenţă calculată de 45 tone pe roata izolată. Sistemul ultramodern de semnalizare auditivă şi vizuală (pragul de aterizare este iluminat de reflectoare implantate în sol), depozitul de combustibil cu un volum de 12.000 tone, anexele destinate verificărilor şi întreţinerii aparatelor de zbor definesc noul aeroport de la Otopeni, ca pe un complex tehnic de specialitate la nivel internaţional. Acestor condiţii li se adaugă cele de cazare (hotel de tranzit), de deservire (restaurante şi baruri) şi comerciale (magazine) din incinta noii aerogări.

PĂDUREA ANDRONACHE — *Acces: cu tramvaiul 1 pînă la capăt, în cartierul Colentina, apoi cu autobuzele 51 şi 69 care duc spre comuna Ştefăneşti.*
Este situată în stînga şoselei, nu departe de locul unde aceasta depăşeşte linia ferată Bucureşti—Constanţa. Amenajată cu alei, pădurea are trei intrări: 1) lîngă linia ferată (unde este şi staţia de autobuz; 2) la mijlocul laturii dinspre şosea; 3) la capătul dinspre comuna Proletarul (staţie de autobuz, bufet cu grădină de vară). Aleile duc spre centrul pădurii unde se află casa pădurarului.

Zonele cu arbori bătrîni îi dau un aspect de codru secular, dar nu lipsesc nici poienile, zonele cu tufişuri de alun, corn ş.a. În pădure există cîteva puncte alimentare şi o scenă în aer liber pe care se organizează diferite manifestări artistice cu concursul formaţiilor de amatori din Bucureşti.

PĂDUREA BĂNEASA – (v. **BĂNEASA**)

PĂDUREA CĂLDĂRUŞANI – (v. **CĂLDĂRUŞANI**)

PĂDUREA CERNICA – (v. **CERNICA**)

PĂDUREA PANTELIMON – (v. **PANTELIMON**)

PĂDUREA PUSTNICUL – (v. **PASĂREA**)

PĂDUREA SNAGOV – (v. **SNAGOV**)

PANTELIMON – *Comună situată în partea de est a oraşului. Acces: cu tramvaiul 7, apoi cu autobuzul 46.*

Înainte de a ajunge în această comună, trecem pe lîngă **biserica mănăstirii Mărcuţa** (v. pag. 71). La Pantelimon se află un **palat** construit de domnitorul Grigore Ghica (1822–1828) şi care a găzduit deseori pe trimişii Inaltei Porţi veniţi să încaseze tributul. Palatul, aflat pe un promontoriu înconjurat de apele noului lac Pantelimon, adăposteşte acum un spital T.B.C. În apropiere se înalţă **biserica Ghiculeştilor** (Pantelimon), construită în timpul domniei lui Grigore Ghica, în care se află mormîntul ctitorului şi al soţiei sale. În pronaos poate fi văzut monumentul funerar (făcut din marmoră) situat pe locul unde a fost înmormîntat domnitorul Alexandru Ghica (1834–1841), fratele lui Grigore Ghica.

Este interesant de ştiut că fostul palat a devenit la 1735 spital pentru ciumaţi, iar mai tîrziu „spital de incurabili". Prof. Gh. Marinescu a înfiinţat, aici, prima clinică de neurologie din ţară şi tot aici s-a stins din viaţă, la 20 august 1873, scriitorul D. Bolintineanu.

La sud de biserica palatului se întinde **pădurea Pantelimon,** alcătuită dintr-o plantaţie de pini şi o dumbravă de stejari.

Din punct de vedere turistic, prezintă un deosebit interes **lacul Pantelimon-2,** creiat în 1970, pe ale cărui maluri s-au amenajat **debarcadere,** un **ştrand** pentru 10.000 persoane şi unde se va extinde complexul sportiv „Metalul", aflat în apropiere.

PASĂREA – *Comună, rîu, mănăstire, situate la cca 20 km spre răsărit de Bucureşti ; acces: cu trenul din gara Obor pînă la Halta Cozieni sau cu autobuze I.T.A. (autogara Pantelimon).*

Aşezarea s-a format pe una din moşiile mănăstirii, care în momentul secularizării (1864) dispunea de un total de 1500 ha terenuri diverse.

Mănăstirea Pasărea a fost construită pe malul lacului (de fapt un iaz format de-a lungul văii Pasărea) la începutul secolului al XIX-lea. *Biserica – Sf. Treime*, înălţată de arhimandritul Timotei în 1813, a fost reconstruită în 1847 păstrîndu-se în această formă pînă acum. Biserica are un pridvor deschis, susţinut de stîlpi cilindrici. În interior reţine atenţia catapeteasma din lemn, acoperită de sculpturi şi picturi în ulei.

Sala de mese (trapeză) a mănăstirii, datînd din 1827, găzduieşte acum un interesant *muzeu*, cuprinzînd icoane vechi pe lemn şi pe sticlă,

o biblie tipărită la Blaj (1795), o evanghelie tipărită la București (1850), obiecte de cult, vestminte preoțești ș.a.

La mănăstirea Pasărea s-a stins din viață sculptorul Gh. Anghel (1904—1966), care a lucrat aici, în ultimele luni de existență, statuia lui Mihail Eminescu.

Spre est, lacul este mărginit de **pădurea Pustnicul**, formată mai ales din gîrniță și cer. Urmînd poteca de pe malul vestic al lacului, se poate ajunge la **cabana Brănești**. De reținut că iazurile din această zonă au diverse specii de pește iar pescuitul este permis (dar numai de pe mal).

POTLOGI — *Comună situată la 47 km de București. Acces: autobuze I.T.A. (autogara Militari).*
Aflîndu-se pe drumul care lega Bucureștiul de Tîrgoviște și Craiova, așezarea a fost aleasă de domnitorul Constantin Brîncoveanu ca loc de popas. El a înălțat aici, în 1698, un **palat** domnesc care a fost renovat în mare parte, redîndu-se, astfel, patrimoniului turistic un obiectiv de mare interes. Înscris într-un dreptunghi de 126×180 m, palatul de la Potlogi are un parter înalt care adăpostea pivnița și un etaj care cuprindea saloane de primire, dormitoare, camera de lucru a domnitorului. Partea centrală a fațadei este prevăzută cu o loggie amplă ale cărei coloane și capiteluri de piatră sînt bogat ornamentate.

Biserica Sf. Dumitru, situată lîngă palat, datează din 1683. În pronaos se poate vedea fresca ce înfățișează pe C. Brîncoveanu și familia sa. **Monumentul eroilor din Potlogi** prezintă pe un soclu de piatră un infanterist cu arma în spate (sculptură de bronz de Al. Iliescu), Monumentul a fost înălțat în memoria eroilor căzuți în războiul de independență (1877—1878).

PUSTNICUL — *Pădure situată la est de București (20 km). Acces: autobuzul 46.*
Pădurea Pustnicul a fost amenajată, pe o porțiune dinspre Valea Pasărea, într-un încîntător parc cu alei, cu bănci pentru popas și cu cabane construite pe malul înalt, de unde vederea are o perspectivă largă spre lacul Pasărea. Principala **cabană, „Pustnicul"**, așezată pe malul iazului Pasărea, are și un **restaurant** în stil de cramă. În apropierea cabanei a fost amenajat un **camping** cu căsuțe și cu teren pentru instalarea corturilor proprii.

Aici se află și o rezervație cinegetică în care trăiesc căpriori și iepuri. În iazul mare al Pustnicului se poate pescui (de pe mal), în anumite zile ale săptămînii și cu autorizație specială.

SNAGOV — *Lac, pădure și sat, situate la circa 35 km nord de București, în apropierea șoselei București-Ploiești (D.N.1) din care se ramifică, ceva mai sus de km 35, un drum asfaltat care duce prin pădure pînă la marginea lacului. (Mijloace de locomoție: cursele de autobuze I.T.A. București-Snagov-Parc sau București-Snagov-Sat).*
Lacul Snagov reprezintă elementul principal al complexului turistic Snagov, care urmează să ia o mare dezvoltare în anii viitori. Liman fluviatil al rîului Ialomița, lung de circa 13 km, lat de cîteva

sute de metri și adînc, uneori, pînă la 10—11 m, lacul are malurile foarte neregulate, cu multe intrînduri prelungi, numite „cozi". Apele lacului sînt foarte bogate în pește (crap, știucă, somn, biban, plătică etc.) și în raci, atrăgînd pe pescarii amatori care au punctele lor favorite în dreptul satului Fundu, între localitățile Ciofliceni și Ghermănești ș.a. În vegetația lacului se remarcă stuful care formează și plauri în dreptul cozilor, nuferi albi și galbeni și chiar lotuși, aclimatizați aici în ultima vreme.

În ultimii ani, apele lacului găzduiesc cu regularitate mari competiții de canotaj, printre care regatele internaționale de canotaj academic și concursurile de caiac-canoe. Bazele nautice de aici înlesnesc practicarea acestor sporturi și antrenamentele necesare.

Spre capătul nord-vestic al lacului se află o insulă pe care se înalță **mănăstirea Snagov**, important monument istoric, cu un trecut bogat în evenimente luminoase și întunecate. Mănăstirea a fost înălțată la începutul veacului al XV-lea, fiind menționată pentru prima oară într-un hrisov al lui Mircea cel Bătrîn dat în anul 1408. Actuala construcție a bisericii este o ctitorie a lui Neagoe Basarab și se remarcă prin silueta sa sveltă, cu o remarcabilă decorație realizată din cărămidă aparentă. Biserica a fost restaurată în 1815, 1904 și 1943—1944.

Insula era legată de țărm printr-un pod de lemn, pe care l-au incendiat în 1821 trupele turcești venite să înăbușe mișcarea revoluționară condusă de Tudor Vladimirescu. După aceea s-a folosit, pentru a se ajunge la insulă, un pod plutitor, care în 1853 s-a rupt și s-a scufundat, după cum povestește Al. Odobescu, cu un mare convoi de arestați conduși la închisoarea de pe insulă.

Mănăstirea de la Snagov a fost de altfel martoră și a altor evenimente de tristă amintire. Aici a fost surghiunit și sugrumat (secolul al XVII-lea) postelnicul Constantin Cantacuzino, din porunca domnitorului Grigore Ghica (1660—1664) a cărui familie a fost într-o lungă vrajbă cu familia Cantacuzinilor.

În temnița care a existat pe această insulă în secolul trecut, a fost închis Th. Diamant, adept al socialismului utopic. După înfrîngerea revoluției de la 1848, au fost trimiși aici mai mulți fruntași ai revoluției, printre care Gr. Mihăilescu, Pavel Zăgănescu, Tănase Macovei, Teodor Lăzărescu, Ioan Rătescu ș.a. În 1849 a fost închis la Snagov și C. Aricescu, istoriograful răscoalei lui Tudor Vladimirescu.

Pădurea Snagov constituie un alt element de seamă al complexului turistic de aici. Această pădure care încîntă ochiul cu verdele frunzișului abundent și oferă umbră plăcută în zilele de arșiță ale verii, prezintă un interes aparte și pentru oamenii de știință. Printre numeroșii carpeni care formează cea mai mare parte a pădurii, se află și exemplare de fagi caucazieni (unul dintre ei chiar în fața restaurantului „Pescăruș") fapt ce constituie o raritate pe teritoriul țării. În restul vegetației întîlnim alunul, păducelul, călinul, socul ș.a.

O rezervație naturală creată în 1952 urmărește ocrotirea speciilor de plante rare din pădure (fagul caucazian, frasinul pufos), de pe lac (lotusul indian și planta numită Aldrovandina vesiculosa un relict terțiar) și a viețuitoarelor din pădure și lac.

În pădurea Snagov de pe latura vestică a lacului există un teren de **camping**, un **ștrand**, un **restaurant**, puncte alimentare, iar pe mal un **debarcader** cu ambarcațiuni de agrement. Pe latura estică, lîngă comuna Snagov, există un **complex turistic**, constînd din **cabană** și **restaurant**, **camping**, un **debarcader** și **ștrand**.

ȚIGĂNEȘTI — *Lac și mănăstire situate lîngă comuna Ciolpani (cca 35 km).*

Lacul se află în mijlocul satului de olari Pisc, iar mănăstirea pe malul lacului. Acces: autobuzele I.T.A. (autogara Băneasa).

Lacul, nu prea întins, are o bogată vegetație (stuf, nuferi, stînjenei galbeni) iar în apele sale trăiesc numeroase specii de pești (biban, știucă, lin, plătică ș.a.).

Mănăstirea Țigănești are în ansamblul său o biserică mare, biserica mică din cimitir, trapeza, arhondaricul, locuința stareței și chiliile călugărițelor.

Biserica, înălțată la începutul secolului al XIX-lea, de marele ban Golescu, posedă un frumos ancadrament cu motive florale la intrare. În atelierele mănăstirii, călugărițele țes velințe, carpete, ștergare, confecționează fețe de masă brodate cu acul ș. a.

ADRESE UTILE

INSTITUȚII IMPORTANTE

Partidul Comunist Român (Comitetul Central) — *Str. Academiei nr. 34, telefon 17.00.60. Acces: autobuzele 3, 23, 34, 35, 36, 37 și 74, troleibuzele 82, 83, 84, 85, 87, 88, 90, 92 și 94.* **(1—K.10)** *

Partidul Comunist Român (Comitetul Municipal) — *Bd. Gh. Gheorghiu-Dej nr. 27, telefon 13.86.60. Acces: troleibuzele 84, 85, 87, 88, 90 și 92, tramvaiele 8, 12, 13, 14, și 25* **(4—1.10)**

Consiliul de Stat al R.S.R. — *Calea Victoriei nr. 53, telefon 14.81.10. Acces: autobuzele 31, 32, 34, 36, 37 și 74, troleibuzele 82, 83, 87 și 94.* **(2—K.10)**

Președinția Consiliului de Miniștri — *Bd. Ilie Pintilie nr. 1, telefon 14.34.00. Acces: autobuzele 33 și 34, tramvaiele 4, 24, 26 și 27, troleibuzele 81, 82 și 83* **(3—1.8)**

Ministerul Afacerilor Externe — *Bd. Republicii nr. 33, telefon 16.68.50. Acces: troleibuzele 84, 85 și 92, tramvaiele 1, 5 și 17.*

Ministerul Afacerilor Interne—*Str. Eforiei nr. 3, telefon 13.06.20. Acces: troleibuzele 84, 85, 88, 90 și 92, tramvaiele 7, 8, 12, 13, 14 și 25.*

Ministerul Turismului — *Bd. Magheru nr. 7, telefon 14.51.60. Acces: troleibuzele 82, 83, 94, autobuzele 31, 34, 35, 37* **(54—K.9)**

Inspectoratul General al Miliției — *Șos. Ștefan cel Mare nr. 51, telefon 11.78.30. Acces: tramvaiele 4, 5, 24, 26 și 27.*

Inspectoratul Miliției Municipiului București — *Calea Victoriei nr. 17, telefon 16.20.40. Sesizări urgente, telefon 22.22.22. Acces: autobuzele 31, 32, 34 și 35, troleibuzele 84, 85, 88, 90 și 92.*

Consiliul Popular al Municipiului — *Bd. Gh. Gheorghiu-Dej nr. 27, telefon 13.86.60. Acces: troleibuzele 84, 85, 87, 88, 90 și 92, tramvaiele 8, 12, 13, 14 și 25* **(4—1.10)**

Consiliul Popular al Județului Ilfov: *Bd. N. Bălcescu nr. 19—21; Acces: autobuzele 31, 34, 35, troleibuzele 82, 83, 86 și 94*

---

* La alcătuirea indexului s-a avut în vedere că pentru monumente de arhitectură, monumente de artă plastică, muzee și colecții, parcuri, grădini și complexe sportive nu este indicată precizarea adresei și a mijloacelor de acces, ci trimiterea la paginile din ghid unde acestea sînt descrise.

Indicațiile din paranteză reprezintă locul obiectivului pe hartă. (De exemplu 1 = obiectivul turistic; K.10 = caroiajul).

AEROPORTURI

Aeroportul Băneasa — *Şos. Bucureşti-Ploieşti nr. 40, telefon 33.00.30; acces: troleibuzele 81 şi 82*
Aeroportul Internaţional Otopeni — *Şos. Bucureşti-Ploieşti km. 16, tel. 33.31.37; acces: autobuzul 49*

AGENŢII C.E.C.

Casa de Economii şi Consemnaţiuni (C.E.C.) — *Calea Victoriei nr. 13, tel. 15.48.10* **(5—K.11)**

Casa sectorului I — *Şos. Ştefan cel Mare nr. 1, tel. 12.34.51*
Agenţia N. Bălcescu — *Bd. N. Bălcescu nr. 24, tel. 16.29.31*
Agenţia Dorobanţi — *Piaţa Dorobanţi nr. 5, tel. 33.75.11*
Agenţia Magheru — *Bd. Magheru nr. 24, tel. 15.56.96*
Agenţia Victoriei — *Calea Victoriei nr. 124, tel. 16.77.81*

Casa sectorului II — *Şos. Ştefan cel Mare bloc 29, tel. 12.45.88*
Agenţia Floreasca — *Str. Vlădescu nr. 52, tel. 33.66.32*
Agenţia Orient — *Str. Orientului nr. 18, tel. 21.01.20*
Agenţia Rosetti — *Piaţa Rosetti nr. 4, tel. 14.68.05*

Casa sectorului III — *Str. Avrig nr. 2, bloc E, tel. 35.36.38*
Agenţia Latină — *Calea Moşilor nr. 123, tel. 15.29.03*
Agenţia Obor — *Calea Moşilor nr. 327, tel. 35.47.56*
Agenţia Pantelimon — *Şos. Pantelimon nr. 288, tel. 35.19.19*

Casa sectorului IV — *Calea Văcăreşti nr. 41, tel. 21.75.71*
Agenţia Dudeşti — *Calea Dudeşti nr. 90, tel. 21.39.01*
Agenţia 1848 — *Bd. 1848 nr. 4, tel. 16.27.91*

Casa sectorului V — *Calea Rahovei nr. 185, tel. 23.09.50*
Agenţia Bibescu Vodă — *Str. Bibescu Vodă nr. 24, tel. 13.13.83*
Agenţia Şerban Vodă — *Calea Şerban Vodă nr. 258, tel. 23.66.60*
Agenţia Timpuri noi — *Calea Văcăreşti nr. 163, tel. 13.60.75*
Agenţia Progresul — *Şos. Giurgiului Bl. M5, tel. 23.27.68*

Casa sectorului VI — *Calea Victoriei nr. 13, tel. 14.99.70—13.79.96*
Agenţia Kogălniceanu — *Bd. Gh. Gheorghiu-Dej nr. 63, tel. 16.63.19*
Agenţia Puişor — *Calea 13 Septembrie nr. 115, tel. 15.04.80*
Agenţia Drumul Taberii — *Complex comercial II, tel. 31.19.54*

Casa sectorului VII — *Piaţa Palatului R.S.R. bloc 10, tel. 13.08.11*
Agenţia Buzeşti — *Calea Griviţei nr. 119, tel. 16.32.66*
Agenţia Cotroceni — *Şos. Cotroceni nr. 13, tel. 15.67.30*
Agenţia Brezoianu — *Bd. Gh. Gheorghiu-Dej nr. 20, tel. 13.67.78*
Agenţia Polizu — *Calea Griviţei nr. 130, tel. 14.78.79*
Agenţia Giuleşti — *Şos. Giuleşti bloc 20, tel. 17.69.54*

Casa sectorului VIII — *Calea Griviţei bloc K, tel. 17.01.45*
Agenţia Banu Manta — *Bd. Banu Manta nr. 7, tel. 18.23.85*
Agenţia Griviţa — *Bd. 1 Mai bloc E. 1, tel. 17.00.40*
Agenţia 1 Mai — *Bd. 1 Mai nr. 139, tel. 17.17.24*
Agenţia Bucureştii-Noi — *Bd. Bucureştii-Noi bloc 6 A, tel. 17.70.80*

AGENȚII DE TURISM ȘI DE VOIAJ

Oficiul de Turism București (Filiala I) — *Calea Victoriei nr. 100, tel. 15.19.72* **(55 — K.9)**
Oficiul de Turism București (Filiala II) — *Bd. Republicii nr. 4, tel. 13.56.00*
Oficiul de Turism București (Filiala III) — *Bd. Republicii nr. 68, tel. 14.08.00*
Oficiul de Turism București (Filiala IV) — *Bd. Republicii nr. 197*
Oficiul Național de Turism „Carpați" — *Bd. G-ral Magheru nr. 7, tel. 14.51.60* **(54 — K.9)**
Automobil Clubul Român (A.C.R.) — *Str. N. Beloianis nr. 27, tel. 13.75.36* **(9 — K.9)**
Biroul de Turism pentru Tineret *(Agenția București) — Str. Mendeleev nr. 2, tel. 14.42.00.* **(11 — K.9)**
AEROFLOT — *Bd. N. Bălcescu nr. 35, tel. 16.74.31*
Agenția de voiaj C.F.R. nr. 1 — *Calea Victoriei nr. 2, tel. 14.65.69* **(6 — K.11)**
Agenția de voiaj C.F.R. nr. 2 — *Calea Griviței nr. 130, tel. 16.73.44 și 17.20.60. 3258* **(7 — H.9)**
AIR FRANCE — *Bd. N. Bălcescu nr. 35, tel. 13.95.52*
ALITALIA — *Hotel „Athénée Palace", str. Episcopiei 1—3, tel. 14.08.99/243*
AUA — *Bd. N. Bălcescu nr. 7, tel. 14.12.21*
BEA — *Bd. N. Bălcescu nr. 22*
CSA — *Str. Batiștei nr. 1*
EL-AL — *Str. Batiștei nr. 5, tel. 12.12.12*
INTERFLUG — *Str. Serg. Militaru nr. 1, tel. 33.23.62*
LOT — *Bd. Magheru nr. 41, tel. 12.29.71*
LUFTHANSA — *Bd. G-ral Magheru nr. 18, tel. 12.99.50*
MALEV — *Aeroportul Otopeni, tel. 33.31.37/256*
NAVROM — *Bd. Dinicu Golescu nr. 38, tel. 18.02.90*
PAN AMERICAN — *Hotel „Intercontinental", tel. 15.12.26*
SABENA — *Bd. N. Bălcescu nr. 22, tel. 15.12.26*
SAS — *Str. Batiștei nr. 5, tel. 16.15.51*
SWISSAIR — *Bd. Magheru nr. 18, tel. 13.66.76*
TAROM — *Bd. Republicii nr. 16, tel. 16.33.46 și 15.12.54* **(8 — K.10)**

AMBASADE, OFICII CONSULARE

R.P. ALBANIA — *Str. Ștefan Gheorghiu nr. 4, tel. 12.31.80*
REPUBLICA ARABĂ EGIPT — *Bd. Dacia nr. 21, tel. 11.33.89*
ARGENTINA — *Str. Drubeta nr. 11, tel. 12.41.36*
AUSTRIA — *Str. Dumbrava Roșie nr. 7, tel. 12.84.34*
BELGIA — *Bd. Dacia nr. 32, tel. 11.77.73*
BRAZILIA — *str. Praga nr. 11, tel. 33.11.10*
R.P. BULGARIA — *Aleea Modrogan nr. 5, tel. 33.21.50*
R.S. CEHOSLOVACĂ — *Str. Ion Ghica nr. 11, tel. 15.91.45*
REPUBLICA CENTRAFRICANĂ — *Str. Zborului nr. 10, tel. 21.30.28*
CHILE — *Str. Mihai Eminescu nr. 44—48, tel. 11.56.91*
R.P. CHINEZĂ — *Str. Polonă nr. 8, tel. 11.61.07*

REPUBLICA ZAIR (K) — *Aleea Alexandru nr. 41, tel. 33.42.23*
REPUBLICA POPULARĂ CONGO — *Str. C. A. Rosetti nr. 44, tel. 33.42.23*
R.P.D. COREEANĂ — *Str. Dionisie Lupu nr. 63, tel. 12.93.78*
CUBA — *Intr. Armașului nr. 14, tel. 11.66.60*
DANEMARCA — *Aleea Modrogan nr. 20, tel. 33.28.90*
ELVEȚIA — *Str. Pitar Moș nr. 12, tel. 12.04.18*
FINLANDA — *Bd. Dacia nr. 16, tel. 12.51.74*
FRANȚA — *Str. Biserica Amzei nr. 13, tel. 11.05.40*
R.D. GERMANĂ — *Str. Dumbrava Roșie nr. 6, tel. 11.79.05*
R.F. A GERMANIEI — *Aleea Modrogan nr. 12, tel. 12.04.13*
GRECIA — *Bd. Republicii nr. 85, tel. 14.36.57*
INDIA — *Str. Ștefan Gheorghiu nr. 16, tel. 33.73.31*
INDONEZIA — *Str. Biserica Popa Chițu nr. 18, tel. 11.77.20*
IRAK — *Bd. Dr. Petru Groza nr. 18, tel. 13.22.53*
IRAN — *Str. Praga nr. 8, tel. 33.44.72*
ISRAEL — *Str. dr. Burghelea nr. 5, tel. 13.26.35*
ITALIA — *Str. I.C. Frimu nr. 7, tel. 11.05.44*
R.S.F. IUGOSLAVIA — *Cal. Dorobanți nr. 34, tel. 12.07.78*
JAPONIA — *Bd. Ana Ipătescu nr. 8, tel. 12.96.30*
MAREA BRITANIE — *Str. Jules Michelet nr. 22, tel. 11.16.36*
R. P. MONGOLĂ — *Str. Făgăraș nr. 6, tel. 14.12.23*
OLANDA — *Aleea Zoe nr. 18, tel. 33.22.92*
PAKISTAN — *Str. Pictor Mirea nr. 18, tel. 37.05.05*
PERU — *Str. Paris nr. 19 bis, tel. 33.71.41*
R.P. POLONĂ — *Aleea Alexandru nr. 23, tel. 33.70.70*
STATELE UNITE ALE AMERICII — *Str. Tudor Arghezi nr. 9, tel. 12.40.40*
SUEDIA — *Șos. Kiseleff nr. 43, tel. 17.31.84*
TURCIA — *Cal. Dorobanți nr. 72, tel. 12.76.18*
R.P. UNGARĂ — *Str. Al. Sahia nr. 65, tel. 16.72.45*
U.R.S.S. — *Șos. Kiseleff nr. 8, tel. 17.01.20*
URUGUAY — *Str. Brîncuței nr. 8, tel. 37.05.25*
VENEZUELA — *Str. D. Zamfirescu nr. 7, tel. 18.28.12*
R.D. VIETNAM — *Str. Gr. Alexandrescu nr. 86, tel. 11.31.70*

ASOCIAȚII, UNIUNI, SOCIETĂȚI CULTURALE, PROFESIONALE, ȘTIINȚIFICE

Asociația artiștilor fotografi din R.S. România (A.A.F.) — *Str. Brezoianu nr. 23, tel. 14.95.58*
Asociația cineaștilor din R.S. România (ACIN) — *Bd. Gh. Gheorghiu-Dej nr. 65, tel. 14.08.31*
Asociația crescătorilor de albine din R.S. România — *Str. Iulius Fucik, nr. 17, tel. 12.20.10*
Asociația de drept internațional și relații internaționale din R.S. România — *Șos. Kiseleff nr. 47, tel. 18.54.62*
Asociația filateliștilor din R.S. România — *Str. Biserica Enei nr. 16, tel. 16.67.15*
Asociația generală a vînătorilor și pescarilor sportivi din R.S. România — *Cal. Moșilor nr. 128, tel. 14.78.75*

Asociația internațională de studii sud-est europene (AISEE) — *Str. I.C. Frimu nr. 9, tel. 12.14.17*
Asociația juriștilor din R.S. România — *Bd. g-ral Magheru nr. 22, tel. 15.75.29*
Asociația oamenilor de artă din instituțiile teatrale și muzicale din R.S. România (ATM) — *Str. Filimon Sîrbu nr. 16, tel. 12.46.14*
Asociația oamenilor de știință din R.S. România — *Str. Progresului nr. 10, tel. 15.50.38*
Asociația slaviștilor din R. S. România — *Str. Pitar Moș nr. 7, tel. 11.22.41*
Comisia națională a R.S. România pentru UNESCO — *Str. Mihail Eminescu nr. 8, tel. 11.33.20*
Comitetul național pentru apărarea păcii din R.S. România (CNAP) — *Str. Polonă nr. 19, tel. 12.89.28*
Consiliul național pentru știință și tehnologie — *Str. Roma nr. 32, tel. 33.76.60*
Consiliul național pentru educație fizică și sport (CNEFS) — *Str. Vasile Conta nr. 16, tel. 11.10.05*
Consiliul național al inginerilor și tehnicienilor (CNIT) — *Cal. Victoriei nr. 118, tel. 14.82.57*
Societatea română de lingvistică romanică (SRLR) — *Str. Edgar Quinet nr. 7, tel. 16.79.53*
Societatea de științe biologice din R.S. România — *Bd. Schitu Măgureanu nr. 9, tel. 14.75.26*
Societatea de științe filologice din R.S. România — *Bd. Republicii nr. 55, tel. 15.17.92*
Societatea de științe fizice și chimice din R.S. România — *Str. Nuferilor nr. 23, tel. 16.42.86*
Societatea de științe geografice din R.S. România — *Bd. Schitu Măgureanu nr. 9, tel. 14.93.50*
Societatea de științe geologice din R.S. România — *Str. Berzei nr. 46, tel. 14.77.69*
Societatea de științe istorice din R.S. România — *Bd. Republicii nr. 55, tel. 13.13.29*
Societatea de științe matematice din R.S. România — *Str. Academiei nr. 14, tel. 14.14.53*

ATELIERE FOTOGRAFICE

Central studio — *Str. Beldiman nr. 1, tel. 13.72.65*
Baby foto — *Str. Franklin nr. 9, tel. 14.32.54*
Foto studio — *Calea Victoriei nr. 38, tel. 14.34.15*
Foto union — *Piața Palatului R.S.R. bloc 8, tel. 14.96.00*

AUTOGĂRI

Băneasa — *Str. Gîrlei nr. 2, tel. 33.61.21* **(13 — H.2)**
Centrală — *Calea Victoriei nr. 2, tel. 13.36.42* **(17 — K.11)**
Filaret — *Piața Gării Filaret nr. 2, tel. 23.74.50*
Grivița Roșie — *Bd. Bucureștii-Noi nr. 83, tel. 17.64.09*
Obor — *Gara de Est, tel. 35.29.15*

Pantelimon — *Șos. Pantelimon nr. 134, tel. 35.26.61*
Rahova — *Cal. Alexandriei nr. 129, tel. 23.33.20*
7 Noiembrie — *Bd. Păcii nr. 3, tel. 31.50.62*

BĂNCI

Banca Națională a R.S.R. — *Str. Lipscani nr. 25, tel. 13.04.10* **(10—K.11)**
Banca română de comerț exterior — *Cal. Victoriei nr. 22, tel. 16.35.52*
Banca de investiții — *Str. Doamnei nr. 4, tel. 13.46.40*

BARURI DE NOAPTE

„Athénée Palace" — *Cal. Victoriei nr. 98, tel. 14.08.99* **(46—K.9)**
„Atlantic" — *Str. Academiei nr. 35—37, tel. 16.29.36* **(31 — K.10)**
„Continental" — *Str. Colonadelor nr. 3, tel. 15.79.82* **(12—K.10)**
„Melody" — *Bd. Magheru nr. 12, tel. 12.18.81* **(29—K.9)**
„Luna Bar" — *Bd. Bălcescu nr. 4, tel. 14.04.00 (la etajul 21 al hotelului „Intercontinental")* **(13 — K.10)**

BERĂRII — BRASERII

„Ambasador" — *Bd. Magheru nr. 6—8* **(45 — K.9)**
„Athénée Palace" — *Str. Franklin nr. 1* **(46 — K.10)**
„Carul cu bere" — *Str. Stavropoleos nr. 5* **(14 — K.11)**
„Circului" — *Șos. Ștefan cel Mare nr. 83, bloc 1* **(18 — I.8)**
„Parcului" — *Parcul Herăstrău* **(19 — H.5)**
„Corso" (în incinta hotelului „Intercontinental") — *Bd. N. Bălcescu nr. 4*
„Gambrinus" — *Bd. Gh. Gheorghiu-Dej nr. 18* **(15 — K.10)**
„Grant" — *Calea Griviței nr. 198—200*
„Trocadero" — *Bd. Republicii nr. 8*
„Union" — *Str. 13 Decembrie nr. 9* **(20 — K.10)**
„Zig-zag" — *Str. Mendeleev nr. 14*

BIBLIOTECI PUBLICE

Biblioteca Academiei R.S. România — *Calea Victoriei nr. 125*
Biblioteca centrală ARLUS — *Str. Ion Ghica nr. 5*
Biblioteca centrală de stat — *Str. Ion Ghica nr. 4* **(92 — K.10)**
Biblioteca de literatură străină — *Str. Biserica Amzei nr. 5*
Biblioteca centrală universitară — *Str. Onești nr. 1* **(93 — K.10)**
Biblioteca municipală „M. Sadoveanu" — *Str. N. Beloianis nr. 4*
Biblioteca de artă (și cercul de studii C. Brâncuși) — *Bd. Republicii nr. 73*
Biblioteca americană — *Str. T. Arghezi nr. 7*
Biblioteca franceză — *Bd. Dacia nr. 27*
Biblioteca italiană — *Str. Nuferilor nr. 27*

BUFETE EXPRES ȘI CU AUTOSERVIRE

„Caraiman" — *Calea Victoriei nr. 116*
„Expres" — *Șos. Colentina nr. 1*

„Lido“ — *Bd. Magheru nr. 5*
„Modern“ — *Str. 13 Decembrie nr. 33*
„Nord“ — *Bd. Gh. Duca nr. 1 (Gara de Nord)*
„Rapid“ — *Bd. 1848 nr. 40*
„Self Service“— (în clădirea hotelului „Intercontinental“) — *Bd. Bălcescu nr. 4* **(13 — K.10)**
„Simplon“ — *Calea Victoriei nr. 31*

CAFE-BARURI

„Amzei“ — *Piața 30 Decembrie nr. 15*
„Cireșica“ — *Bd. Gh. Gheorghiu-Dej nr. 45*
„Intermezzo“ (în incinta hotelului „Intercontinental“) — *Bd. N. Bălcescu nr. 10—14* **(13 — K.10)**
„Tomis“ — *Bd. Gh. Gheorghiu-Dej nr. 11*
„Tosca“ — *Bd. Gh. Gheorghiu-Dej nr. 101*
„Turist“ — *Bd. G-ral Magheru nr. 43*
„Unic“ — *Bd. G-ral Magheru nr. 35*

CASE DE CULTURĂ

Casa Agronomului — *Str. Radiodifuziunii nr. 2 (Băneasa), tel. 33.33.20*
Casa Arhitectului — *Str. Episcopiei nr. 9, tel. 14.69.49* **(56 — K.9)**
Casa Centrală a Armatei — *Str. C. Mille nr. 1, tel. 13.86.80* **(21—K.10)**
Casa centrală a creației populare — *Str. Popa Soare nr. 37, tel. 11.33.10*
Casa de cultură a sectorului I — *Str. Slătineanu nr. 16, tel. 11.98.68*
Casa de cultură a sectorului II — *Str. M. Eminescu nr. 89, tel. 11.84.04*
Filiala Casei de cultură a sectorului II — *Str. Armenească nr. 9—11*
Casa de cultură a sectorului III — *Calea Moșilor nr. 290, tel. 12.70.72*
Casa de cultură a sectorului IV — *Str. Mircea Vodă nr. 5, tel. 22.24.94*
Casa de cultură a sectorului V — *Str. 11 Iunie nr. 41, tel. 23.67.00*
Casa de cultură a sectorului VI — *Calea Rahovei nr. 151, tel. 23.00.91*
Casa de cultură a sectorului VIII — *Bd. Bucureștii-Noi nr. 86, tel. 17.31.64*
Casa de cultură „Petöfi Sandor“ — *Str. Zalomit nr. 4, tel. 16.25.79*
Casa de cultură „Friedrich Schiller“ — *Str. Batiștei nr. 15, tel. 11.33.29*
Casa de cultură a studenților „Grigore Preoteasa“ — *Calea Plevnei nr. 61, tel. 14.56.06*
Casa de cultură a Institutului român pentru relațiile culturale cu străinătatea — *Str. M. Eminescu nr. 8, tel. 12.77.74*
Case de cultură ale tineretului:
„Ateneul Tineretului“ — *Aleea Alexandru nr. 38, tel. 33.33.72*
„Universal-Club“ — *Șos. Vergului nr. 7, tel. 35.13.14*
„Clubul Elevilor“ — *Str. Turturele nr. 11, tel. 21.38.37*
„Tehnic-Club“ — *Calea Șerban Vodă nr. 213, tel. 23.62.02*
„Ecran-Club“ — *Șos. Grozăvești nr. 82—84, tel. 31.08.01*
„Modern-Club“ — *Bd. Bucureștii-Noi nr. 48, tel. 18.34.66*
Casa oamenilor de știință — *Piața Cosmonauților nr. 9, tel. 12.70.51*
Casa prieteniei româno-sovietice — *Str. Batiștei nr. 14, tel. 11.52.61* **(22 — L.10)**
Casa scriitorilor „M. Sadoveanu“ — *Calea Victoriei nr. 115, tel. 16.43.30* **(23 — I.9)**

Casa universitarilor — *Str. Tudor Arghezi nr. 46, tel. 12.66.11*
Casa ziariștilor — *Calea Victoriei nr. 163, tel. 15.65.25* **(24 — I.8)**

CINEMATOGRAFE

Cinematica „Union" — *Str. 13 Decembrie nr. 5, tel. 13.49.04. Acces: autobuzele 32, 37, 74 și 78.* Capacitatea: 280 locuri **(25 — K.10)** Sală de cinematograf în care rulează pelicule din Arhiva națională de filme.

„Arta" — *Calea Călărașilor nr. 153, tel. 21.31.86. Acces: autobuzul 35, tramvaiele 13, 14, 15 și 23, troleibuzele 84 și 92.* Capacitatea: 630 locuri.

„Aurora" — *Bd. Dimitrov nr. 118, tel. 35.04.66. Acces: tramvaiul 14, troleibuzul 85.* Capacitate: 558 locuri.

„Bucegi" — *Bd. 1 Mai nr. 57, tel. 17.05.47. Acces: autobuzul 34, tramvaiele 3, 4 și 20.* Capacitate: 445 locuri.

„București" — *Bd. Gh. Gheorghiu-Dej nr. 6, tel. 15.61.54. Acces: troleibuzele 84, 85, 88, 90 și 92.* Capacitate: 1049 locuri. **(26—K.10)**

„Buzești" — *Calea Buzești nr. 9, tel. 15.62.79. Acces: autobuzele 32 și 38, tramvaiele 3, 6, 10, 20, 24 și 26, troleibuzele 86, 87 și 94.* Capacitate: 445 locuri.

„Capitol" — *Bd. Gh. Gheorghiu-Dej nr. 16, tel. 16.29.17. Acces: troleibuzele 84, 85, 88, 90 și 92.* Capacitate: 704 locuri.

„Central" — *Bd. Gh. Gheorghiu-Dej nr. 2, tel. 14.12.24. Acces: troleibuzele 84, 85, 88, 90 și 92.* Capacitate: 338 locuri.

„Cosmos" — *Șos. Pantelimon nr. 327, tel. 35.19.15. Acces: tramvaiul 14.* Capacitate: 300 locuri.

„Cotroceni" — *Șos. Cotroceni nr. 9, tel. 13.62.56. Acces: autobuzele 36 și 74, tramvaiele 13 și 14, troleibuzele 90 și 93.* Capacitate: 287 locuri.

„Crîngași" — *Șos. Crîngași nr. 42, tel. 17.38.81. Acces: autobuzul 38.* Capacitate: 280 locuri.

„Dacia" — *Calea Griviței nr. 137, tel. 16.26.10. Acces: autobuzele 32 și 38, tramvaiele 3, 6, 10, 21, 24 și 26 troleibuzele 86, 87 și 94.* Capacitate: 520 locuri.

„Doina" — *Str. Doamnei nr. 9, tel. 16.35.38. Acces: toate mijloacele de transport pînă la Piața 1848.* Capacitate: 288 locuri.

„Drumul Sării" — *Str. Drumul Sării nr. 30, tel. 31.28.13. Acces: autobuzul 39, tramvaiele 3 și 8, troleibuzul 88.* Capacitate: 300 locuri.

„Excelsior" — *Bd. 1 Mai nr. 174, tel. 18.10.88. Acces: autobuzul 34, tramvaiele 3, 6, 10, 20 și 24, troleibuzele 86 și 87.* Capacitate: 800 locuri.

„Favorit" — *Str. Drumul Taberii (complexul Favorit), tel. 31.06.15. Acces: autobuzele 37, 105; troleibuzele 84 și 93.* Capacitate: 900 locuri.

„Ferentari" — *Calea Ferentari nr. 86, tel. 23.17.50. Acces: tramvaiele 8 și 23.* Capacitate: 300 locuri.

„Feroviar" — *Calea Griviței nr. 80, tel. 16.22.73. Acces: autobuzele 32 și 38, tramvaiele 6, 10, 24 și 26.* Capacitate: 870 locuri.

„Festival" — *Bd. Gh. Gheorghiu-Dej nr. 14, tel. 15.63.84. Acces: troleibuzele 84, 85, 88, 90 și 92.* Capacitate 864 locuri.

„Flacăra“ — *Calea Dudești nr. 22, tel. 21.35.40. Acces: autobuzul 34; tramvaiele 18 și 19.* Capacitate: 650 locuri.

„Flamura“ — *Șos. Giurgiului nr. 155, tel. 23.07.40. Acces: tramvaiele 12 și 17.* Capacitate: 900 locuri.

„Floreasca“ — *Str. J.S. Bach nr. 2, tel. 33.29.71. Acces: autobuzul 35, tramvaiul 5, troleibuzul 90.* Capacitate: 850 locuri.

„Giulești“ — *Calea Giulești nr. 56, tel. 17.55.46. Acces: tramvaiele 2 și 11.* Capacitate: 500 locuri.

„Grivița“ — *Calea Griviței nr. 104, tel. 17.08.58. Acces: autobuzele 38 și 77; tramvaiele 6, 10, 24 și 27; troleibuzele 86, 87.* Capacitate: 850 locuri.

„Gloria“ — *Aleea I.O.R., tel. 22.44.01. Acces: tramvaiele 23 și 24.* Capacitate: 650 locuri.

„Înfrățirea între popoare“ — *Bd. Bucureștii-Noi nr. 68, tel. 17.31.64. Acces: tramvaiele 6, 20 și 24.* Capacitate: 756 locuri.

„Lira“ — *Calea 13 Septembrie nr. 196, tel. 31.71.71. Acces: tramvaiele 3 și 8.* Capacitate: 405 locuri.

„Luceafărul“ — *Bd. Anul 1848 nr. 6, tel. 15.87.67. Acces: autobuzele 31, 32, 34 și 35, troleibuzele 82, 83, 87 și 94.* Capacitate: 803 locuri.

„Lumina“ — *Bd. Gh. Gheorghiu-Dej nr. 12, tel. 16.23.35. Acces: troleibuzele 84, 85, 88, 90 și 92.* Capacitate: 604 locuri ((**26 —K.10**)

„Melodia“ — *Șos. Ștefan cel Mare nr. 31, tel. 12.06.88. Acces: tramvaiele 4, 17, 24, 26 și 27.* Capacitate: 850 locuri.

„Miorița“ — *Calea Moșilor nr. 127, tel. 14.27.14. Acces: tramvaiele 1 și 21, troleibuzele 84, 85 și 92.* Capacitate: 556 locuri.

„Modern“ — *Piața G. Coșbuc nr. 1, tel. 23.71.01. Acces: autobuzul 32, tramvaiele 8, 15, și 23.* Capacitate 852 locuri.

„Moșilor“ — *Calea Moșilor nr. 221, tel. 12.52.93. Acces: autobuzele 33 și 37, tramvaiele 1 și 21, troleibuzul 86.* Capacitate: 298 locuri.

„Munca“ — *Șos. Mihai Bravul nr. 221, tel. 21.50.97. Acces: autobuzul 34, tramvaiele 24, 26 și 27, troleibuzul 86.* Capacitate: 298 locuri.

„Pacea“ — *Bd. Uverturii nr. 70, tel. 31.32.52. Acces: autobuzele 36 și 70, tramvaiele 13 și 25.* Capacitate 300 locuri.

„Patria“ — *Bd. G-ral Magheru nr. 2, tel. 11.86.25. Acces: autobuzele 31, 34, 35, 36 și 37, troleibuzele 82, 83, 87 și 94.* Capacitate: 1 350 locuri. **(29 —K.9)**

„Popular“ — *Str. Mătăsari nr. 31, tel. 35.15.17. Acces: tramvaiul 13, troleibuzul 86.* Capacitate: 500 locuri.

„Progresul“ — *Șos. Giurgiului nr. 3, tel. 23.94.10. Acces: autobuzul 32, tramvaiele 7, 12, și 17, troleibuzele 82, 83 și 87.* Capacitate: 350 locuri.

„Rahova“ — *Calea Rahovei nr. 118, tel. 23.91.00. Acces: autobuzul 32, tramvaiele 2, 8, 15 și 23.* Capacitate: 300 locuri.

„Scala“ — *Bd. G-ral Magheru nr. 2, tel. 11.03.72. Acces: autobuzele 31, 34 și 35, troleibuzele 82, 83, 87 și 94.* Capacitate: 1.087 locuri **(30 —K.9)**

„Timpuri Noi“ — *Bd. Gh. Gheorghiu-Dej nr. 18, tel. 15.61.10. Acces: troleibuzele 84, 85, 88, 90 și 92.* Capacitate: 428 locuri.

„Tomis“ — *Calea Văcărești nr. 21, tel. 21.49.46. Acces: autobuzele 34 și 35, tramvaiele 1 și 17. Capacitate: 476 locuri,* **(31—L.11)**

„Unirea" — *Bd. 1 Mai nr. 143, tel. 17.10.21. Acces: autobuzul 34, tramvaiele 3, 4 și 20.* Capacitate: 307 locuri.
„Victoria" — *Bd. Gh. Gheorghiu-Dej nr. 7, tel. 16.28.79. Acces: autobuzele 32 și 38, tramvaiele 7, 8, 12, 13 și 14, troleibuzele 84, 85, 88, 90 și 92.* Capacitate: 504 locuri. **(33—K.10)**
„Viitorul" — *Str. M. Eminescu nr. 127, tel. 11.48.03. Acces: autobuzul 33, tramvaiele 5, 16 și 17.* Capacitate: 294 locuri.
„Vitan" — *Calea Dudești nr. 97, tel. 21.39.82. Acces: autobuzul 34, tramvaiele 18 și 19.* Capacitate: 231 locuri.
„Volga" — *Bd. Ilie Pintilie nr. 61, tel. 11.91.26. Acces: autobuzul 35, tramvaiele 4, 5, 24, 26 și 27.* Capacitate: 413 locuri.

CLUBURI

Clubul sindicatelor sanitare — *Bd. Republicii nr. 21. tel. 16.24.52*
Clubul uzinelor „Grivița Roșie" — *Calea Griviței nr. 353, tel. 18.16.13*
Clubul sindicatelor din învățămînt — *Bd. Gh. Gheorghiu-Dej nr. 32, tel. 13.63.07.*
Clubul uzinelor „Republica" — *Bd. Muncii nr. 256, tel. 22.26.30*
Clubul prietenilor muzicii (la magazinul „Muzica") — *Calea Victoriei nr. 41*
Clubul „Terra 2000" (la sala „Dalles") — *Bd. N. Bălcescu nr. 18*

COFETĂRII

„Albina" — *Str. Academiei nr. 12* **(34—K.10)**
„Athénée Palace" — *Calea Victoriei nr. 63* **(38—K.9)**
„Belvedere" (la etajul II al hotelului „Intercontinental") — *Bd. N. Bălcescu nr. 4*
„București" — *Calea Victoriei nr. 34* **(35—K.9)**
„Casata" — *Bd. G-ral Magheru nr. 26* **(36—K.9)**
„Cișmigiu" — *Bd. Gh. Gheorghiu-Dej nr. 20*
„Nord" — *Str. Gării de Nord nr. 6—8, bloc A*
„Opereta" — *Piața Splaiului Independenței nr. 3—5* **(37—K.11)**
„Poienița copiilor" — *Bd. Republicii nr. 44*
„Scala" — *Bd. N. Bălcescu nr. 36* **(39—K.9)**
„Universității" — *Bd. Republicii nr. 6*
„Union" — *Piața Palatului, blocul turn* **(20—K.10)**

GALERII DE ARTĂ ȘI SĂLI DE EXPOZIȚII

„Apollo" — *Calea Victoriei nr. 58*
„Amfora" — *Str. Mihai Vodă nr. 2*
„Dalles" — *Bd. N. Bălcescu nr. 18* **(76-K.10)**
„Galateea" — *Calea Victoriei nr. 128*
Galeria de artă fotografică a Asociației artiștilor fotografi din R.S.R. — *Str. Brezoianu nr. 23—25*
„Kalinderu" — *Str. Șipotul Fîntînelor*
„Orizont" — *Bd. N. Bălcescu nr. 23 A*
„Simeza" — *Bd. G-ral Magheru nr. 20.*

Sala de expoziții a Institutului de arhitectură „Ion Mincu" — *Str. Academiei*
Sala de expoziții din rotonda de la subsol a Ateneului Român — *Str. Franklin*
Sala de expoziții a Casei arhitectului — *Str. Episcopiei nr. 9*
Sala de expoziții a Casei de cultură a I.R.R.C.S. — *Str. M. Eminescu nr. 8*
Pavilionul de expoziții din „Parcul Herăstrău" — *Șos. Kiseleff nr. 24* **(77-H.4)**
Pavilionul de expoziții al Tîrgului internațional București — *Piața Scînteii* **(78-G.4)**

GĂRI

Gara Basarab — *Tel. 17.01.10/2127; acces: tramvaiele 2 și 12* **(41-G.8)**
Gara Băneasa — *Șos. București-Ploiești, tel. 17.07.08; 17.01.10/3536; acces: troleibuzele 81 și 82* **(42-H.3)**
Gara de est — *Bd. Gh. Dimitrov, tel. 11.07.42; acces: troleibuzele 85* **(43-P.8)**
Gara de Nord — *Calea Griviței, tel. 17.20.30; 17.20.37; acces: autobuzele 32, 33, 38, 76, 79, 108, 110, tramvaiele 2, 6, 10, 12, 24, 26 și 27, troleibuzele 81, 85, 87, 93 și 94* **(44-G.9)**
Gara Progresul — *Șos. Giurgiului, tel. 17.01.10/3467; acces: autobuzele 59 și 71, tramvaiul 29.*
Gara Titan — *Bd. Muncii, tel. 21.70.45; acces: autobuzul 65, tramvaiele 23 și 24.*

HOTELURI

„Ambasador" — *Bd. G-ral Magheru nr. 10, tel. 11.04.40; acces: autobuzele 31, 34 și 35, troleibuzele 82, 83, 87 și 94* **(45-K.9)**
„Athénée Palace" — *Str. Episcopiei nr. 1—3, tel. 14.08.99; acces: autobuzele 35 și 37* **(46-K.9)**
„Bucegi" — *Str. Witting nr. 2, tel. 14.10.39; acces: autobuzul 33, tramvaiele 2, 12 și 26, troleibuzele 85 și 93* **(47-G.9)**
„Carpați" — *Str. Matei Millo nr. 16, tel. 15.76.90; acces: troleibuzele 84, 85, 88, 90 și 92*
„Cerna" — *Bd. Dinicu Golescu nr. 29, tel. 15.34.64; acces: tramvaiele 2, 12 și 26*
„Cișmigiu" — *Bd. Gh. Gheorghiu-Dej nr. 18, tel. 14.74.10; acces: troleibuzele 84, 85, 88, 90 și 92*
„Dîmbovița" — *Bd. Schitu Măgureanu nr. 6, tel. 15.64.40; acces: autobuzul 33, tramvaiele 2, 3, 12 și 20*
„Dunărea" — *Calea Griviței nr. 140, tel. 17.30.73; acces: autobuzele 32 și 33, tramvaiele 6, 10, 24 și 26, troleibuzele 81, 86, 87 și 94*
„Intercontinental" — *Bd. N. Bălcescu nr. 4, tel. 14.04.00 — 13.70.40; acces: autobuzele 31, 34, 35, troleibuzele 84, 85, 90, 92, 82, 83, 87* **(13-K.10)**

„Lido" — *Bd. G-ral Magheru nr. 5—7, tel. 14.49.30; acces: autobuzele 31, 34, 35, 36 şi 37, troleibuzele 82, 83, 87 şi 94* **(48-K.9)**
„Muntenia" — *Str. Academiei nr. 21, tel. 14.60.10; acces: troleibuzele, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 90 şi 92, autobuzele 31, 32, 34, 35 şi 74* **(49-K.10)**
„Negoiu" — *Str. 13 Decembrie nr. 16, tel. 15.52.50; acces: autobuzele 32 şi 74, troleibuzele 84, 85, 88, 90 şi 92* **(50-K.10)**
„Nord" — *Calea Griviţei nr. 143, tel. 16.41.40 şi 16.18.65; acces: autobuzele 32 şi 33, tramvaiele 6, 10, 24 şi 26, troleibuzele 86, 87 şi 94* **(51-H.9)**
„Oltenia" — *Calea Griviţei nr. 98, tel. 16.40.92; acces: tramvaiele 6, 10,24 şi 26, autobuzul 32*
„Tranzit" — *Str. Miliţiei nr. 4, tel. 31.24.82; acces: tramvaiele 7, 8, 12, 13 şi 14, autobuzele 32, 38 şi 42.*
„Union" — *Str. 13 Decembrie nr. 11, tel. 13.26.40; acces: autobuzele 32 şi 74, troleibuzele 84, 85, 88, 90 şi 92* **(32-K.10)**
„Victoria" — *Calea Victoriei nr. 15, tel. 16.41.00; acces: autobuzul 32* **(53-K.11)**

MAGAZINE PRINCIPALE

„Acvariul" (peşti şi material acvaristic) — *Str. Brezoianu nr. 19*
„Adam" (articole pentru bărbaţi) — *Str. 13 Decembrie nr. 27*
„Artizanat" (obiecte de artizanat) — *Bd. N. Bălcescu nr. 26*
„Artizanat" — *Piaţa Palatului, bloc 6*
„Artizanat" — *Calea Victoriei nr. 14*
„Arta populară" (obiecte de artă populară) — *Calea Victoriei nr. 118* **(40-K.9)**
„Bucureşti" (universal) — *Str. Bărăţiei nr. 2*
„Bijuteria" (bijuterii) — *Calea Victoriei nr. 22* **(16-K.10)**
„Caleidoscop" (grup de magazine artizanat, bijuterii, galanterie bărbătească, parfumerie, stofe) — *Bd. G-ral Magheru nr. 1—3*
„Comaliment" Nr. 1 (alimente) — *Bd. G-ral Magheru nr. 30;* **Nr. 2** — *Piaţa 30 Decembrie nr. 15*
„Confecţia" (confecţii) — *Calea Victoriei nr. 28*
„Cosmetica" (parfumerie) *Bd. Gh. Gheorghiu-Dej nr. 5*
„Delta Dunării" (produse alimentare) — *Bd. G-ral Magheru nr. 23; Str. A. Beldimann nr. 2*
„Dioda" (radio, televizoare, piese de schimb) — *Bd. 1 Mai nr. 129*
„Elegant" (confecţii) — *Bd. N. Bălcescu nr. 17*
„Eva" (articole pentru femei) — *Bd. G-ral Magheru nr. 9*
„Farmec" (cosmetice) — *Calea Victoriei nr. 63*
„Gioconda" (mătăsuri) — *Calea Victoriei nr. 95*
Filatelie — *Piaţa Palatului*
Librăria Academiei — *Calea Victoriei nr. 27*
Librăria Universală — *Calea Victoriei nr. 43*
Librăria „M. Eminescu" — *Bd. Republicii nr. 5*
Librăria „I. L. Caragiale" — *Calea Griviţei nr. 80*

Librăria copiilor — *Bd. G-ral Magheru nr. 27*
Librăria „V. Alecsandri" — *Bd. Republicii nr. 72*
Librăria „G. Coşbuc" — *Str. Lipscani nr. 26*
Librăria „M. Sadoveanu" — *Bd. G-ral Magheru nr. 6*
„Mioriţa" (produse lactate) — *Bd. Anul 1848 nr. 8 şi Piaţa Mihail Kogălniceanu*
„Mistreţul" (mezeluri şi conserve de carne) — *Piaţa Mihail Kogălniceanu*
„Muzica" (instrumente şi note muzicale) — *Calea Victoriei nr. 41*
„Magazinul copiilor" — *Calea Victoriei nr. 32—34*
Magazine speciale pentru vînzarea ziarelor — *Str. Doamnei nr. 5; Piaţa Palatului (bloc 7); Bd. G-ral Magheru nr. 18*
Piese auto-moto — *Str. Gării de Nord, 6, bloc A; Calea Griviţei nr. 342; Str. Doamnei nr. 14; Piaţa Gării de Est*
„Polar" (produse conservate prin frig) — *Bd. G-ral Magheru nr. 32*
„Romarta" (ţesături, confecţii, încălţăminte, tricotaje, lenjerie, galanterie, marochinărie, parfumerie) — *Calea Victoriei nr. 60—68* **(140-K.10)**; *Calea Victoriei nr. 54* (încălţăminte); *Bd. Republicii nr. 14* (cosmetică, parfumerie, marochinărie, tricotaje, lenjerie, articole electrice, porţelanuri)
Standul de la muzeul satului — în care se pot cumpăra lucrări de artă populară în diverse tehnici: *ceramică* de Horezu, Marginea, Vama, Săcel, Tg. Jiu, Corund, Rădăuţi; *ţesături* din Drăguş, Hurezu, Cîmpulung-Muscel, Rucăr, Avrig, Săpînţa; *lemn* (obiecte de uz casnic, mic mobilier, fluier, cavale etc.) din Horezu, Abrud, Cîmpeni, Oaş, Reghin etc.) **(40-H.5)**
„Romanţa" (muzică-foto) — *Calea Victoriei nr. 26*
„Arfo" (muzică-foto) — *Bd. N. Bălcescu nr. 22*
„Trei ursuleţi" (articole pentru copii) — *Str. Doamnei nr. 9*
„Triumf" (alimentar) — *Bd. Miciurin nr. 52*
„Unic" (alimentar) — *Bd. N. Bălcescu nr. 33*
„Victoria" (universal) — *Calea Victoriei nr. 17* **(16-K.10)**
„Vînătorul" (articole de vînătoare) — *Calea Plevnei nr. 10*

MONUMENTE DE ARHITECTURĂ

MONUMENTE DE ARTĂ PLASTICĂ

MUZEE ȘI COLECȚII

OFICII POȘTALE ȘI TELEFONICE

Nr. 1 — *Calea Victoriei nr. 37* **(57-K.10)**
Nr. 3 — *Șos. Ștefan cel Mare nr. 15*
Nr. 12 — *Str. Gării de Nord, bloc A*
Nr. 22 — *Calea Griviței nr. 2*
Nr. 36 — *Bd. G-ral Magheru nr. 43*
Nr. 45 — *Piața Palatului, bloc 7*

GHIȘEE PRINCIPALE P.T.T.R.

Calea Victoriei nr. 37 — Palatul telefoanelor **(57-K.10)**
Gara de Nord — peron **(44-G.9)**
Aeroportul internațional Otopeni.
Hotel „Athénée Palace" **(46-K.9)**
Hotel „Lido" **(48-K.9)**

PARCURI — GRĂDINI — COMPLEXE SPORTIVE

	Pag.
Grădina botanică **(132—F.10)**	64
Grădina „Cișmigiu" **(133—I.10)**	65
Grădina Icoanei	64
Parcul „N. Bălcescu"	102
Parcul „Herăstrău" **(134—I.5)**	102
Parcul „23 August" **(135—R.10)**	102
Parcul „Ioanid"	103
Parcul Libertății **(136—K.13)**	103
Parcul „8 Mai"	103
Parcul Mogoșoaia	125
Pădurea Andronache	126
Pădurea Băneasa	118
Pădurea Căldărușani	120
Pădurea Cernica	121
Pădurea Pantelimon	127
Pădurea Pustnicul	128
Pădurea Snagov	129
Complexul sportiv „Constructorul"	55
Complexul sportiv „Dinamo" **(106—L.7)**	55
Complexul sportiv „Floreasca" **(137—K.6)**	55
Complexul sportiv „Giulești" **(138—F.7)**	56
Complexul sportiv „Progresul"	56
Complexul sportiv „Republicii" **(139—H.11)**	56
Complexul sportiv al tineretului	56
Complexul sportiv „23 August" **(135—R.10)**	57

RESTAURANTE

„Ambasador" (restaurant, braserie) — *Bd. G-ral Magheru nr. 10, tel. 12.82.11* **(45-K.9)**
„Athénée Palace" (restaurant, braserie bar de noapte și grădină de vară) — *Str. Episcopiei nr. 1, tel. 14.08.99* **(46-K.9)**
„Balada" (la etajul 21 al hotelului „Intercontinental") — *Bd. N. Bălcescu nr. 4.* **(13-K.10)**
„Berlin" (bucătărie germană și românească — restaurant, bar și grădină de vară) — *Str. C. Mille nr. 4, tel. 14.46.52* **(60-K.10)**
„Bordei" (grădină de vară) — *Bd. Aviatorilor nr. 108, tel. 17.63.49* **(61-I.5)**
„Bucur" (restaurant cu specific românesc) — *Str. Poenaru Bordea nr. 2* **(18-K.11)**
„București" (restaurant și cofetărie) — *Calea Victoriei nr. 34, tel. 13.44.82* **(35-K.9)**
„Bulevard" (restaurant-pensiune) — *Bd. N. Bălcescu nr. 25*
„Bumbești" (restaurant) — *Calea Rahovei nr. 90, tel. 16.61.34*
„Carul cu bere" (restaurant, berărie și Crama **„Carul cu vin"**) — *Str. Stavropoleos nr. 5, tel. 16.37.93* **(14-K.11)**

„Cina“ (restaurant, braserie și grădină de vară) — *Str. C. A. Rosetti nr. 1, tel. 14.02.17* **(63-K.10)**

„Ciocîrlia“ (restaurant, zahana) — *Splaiul Unirii nr. 9, tel. 15.19.81*

„Cireșica“ (bufet-bar) — *Bd. Gh. Gheorghiu-Dej nr. 45*

„Cișmigiu“ (restaurant-pensiune) — *Bd. Gh. Gheorghiu-Dej nr. 22* **(65-K.10)**

„Crama Domnească“ (restaurant de epocă)— *Str. Șelari nr. 13* **(19-K.11)**

„Doina“ (grădină de vară) — *Șos. Kiseleff nr. 4* **(62-I.7)**

„Dunărea“ (restaurant-berărie) — *Bd. N. Bălcescu nr. 3, tel. 14.10.49* **(64-K.10)**

„Gambrinus“ (restaurant-berărie) — *Bd. Gh. Gheorghiu-Dej nr. 18, tel. 13.52.64* **(15-K.10)**

„Grădinița“ (restaurant-pensiune) — *Bd. G-ral Magheru nr. 24*

„Hanul cu prepeleac“ (restaurant, grădină de vară) — *Pădurea Mogoșoaia.*

„Izvorul rece“ (restaurant-pensiune) — *Bd. Republicii nr. 92, tel. 15.46.42*

„Lacto“ (restaurant cu produse lactate) — *Bd. G-ral Magheru nr. 2; Str. Academiei nr. 29; Bd. Dinicu Golescu nr. 23—25; Bd. Gh. Gheorghiu-Dej nr. 9*

„Lido“ (restaurant și terasă de vară) — *Bd. G-ral Magheru nr. 5—7, tel. 14.49.30* **(48-K.9)**

„Madrigal“ (parterul hotelului „Intercontinental“) — *Bd. N. Bălcescu nr. 4* **(13-K.10)**

„Miorița“ (grădină de vară) — *Șos. Kiseleff nr. 24, Parcul de cultură și odihnă „Herăstrău“, tel. 17.10.95* **(66-H.4)**

„Modern“ (restaurant cu autoservire) — *Str. Știrbei Vodă nr. 3* **(67-I.10)**

„Moldova“ (restaurant cu specialități culinare românești) — *Str. Icoanei nr. 2, tel. 12.97.65* **(68.I.9)**

„Nord-Hotel“ (restaurant, bar de zi) — *Calea Griviței nr. 143, tel. 16.41.40* **(51-H.9)**

„Ovidiu“ (restaurant cu specific italian) — *Piața 1 Mai*

„Perla“ (restaurant, bar de zi) — *Calea Dorobanților (colț cu Șos. Ștefan cel Mare) tel. 12.51.06*

„Pescarul“ (specialități de pescărie) — *Bd. N. Bălcescu nr. 7, tel. 16.11.71* **(69-K.10)**

„Pescăruș“ (restaurant și terasă pe malul lacului Herăstrău) — *Parcul de cultură și odihnă „Herăstrău“, tel. 17.09.83*

„Postăvarul“ (restaurant) — *Calea Victoriei nr. 15, tel. 16.41.00*

„Pădurea Băneasa“ (restaurant și grădină de vară) — *Șos. București-Ploiești nr. 60, tel. 17.05.96*

„Parcul Privighetorilor“ (restaurant și grădină de vară) — *Aleea Privighetorilor nr. 5, tel. 17.18.29*

„Rapid“ (restaurant cu autoservire) — *Bd. Anul 1848 nr. 40, tel. 14.14.14*

„Tic-tac“ (bufet-bar) — *Bd. Gh. Gheorghiu-Dej nr. 13*

„Tomis“ (bufet-bar) — *Bd. Gh. Gheorghiu-Dej nr. 11*

„Universității“ (restaurant-pensiune) — *Bd. Republicii nr. 6, tel. 13.98.23* **(72-K.10)**

SĂLI DE CONCERT

Sala Palatului Republicii Socialiste România (73-K.10) (sală de concerte, spectacole de teatru și film, congrese, conferințe etc.). În aceeași clădire se află și sala de recitaluri) — *Str. 13 Decembrie, tel. 15.97.10*
Sala Ateneului Român — *Str. C. Esarcu nr. 2, tel. 16.00.60* **(74-K.9)**
Sala de concerte a radiodifuziunii — *Str. Nuferilor nr. 62, tel. 14.68.00* **(75-I.9)**

STAȚII DE BENZINĂ PENTRU TOATE DIRECȚIILE

Lido — *Bd. G-ral Magheru, colț cu Str. A. Simu* **(79-K.9)**
Piața Operetei — *Piața Operetei* **(80-K.11)**
Piața Amzei — *Piața Amzei*
Piața Unirii — *Piața Unirii*

STAȚII DE BENZINĂ ÎN DIRECȚIA BUCUREȘTI—PLOIEȘTI

Băneasa-service: — *Șos. București-Ploiești nr. 2*
Băneasa II — *Șos. București-Ploiești nr. 26*
Bufet — *Str. arh. Ion Mincu* (Bufet)
Dorobanți — *Calea Dorobanților nr. 180*
Snagov — *Șos. București-Ploiești, km. 34*

STAȚII DE BENZINĂ ÎN DIRECȚIA BUCUREȘTI—TÎRGOVIȘTE ȘI BUCUREȘTI—PITEȘTI

Gara de Nord — *Bd. Dinicu Golescu*
Depozitul sanitar — *Bd. 1 Mai nr. 121*
Griviței — *Podul Grant*
Piața Ilie Pintilie — *Piața Ilie Pintilie nr. 24*
Chitila — *Șos. Chitilei, km 9,700*

STAȚII DE BENZINĂ ÎN DIRECȚIA BUCUREȘTI—URZICENI—CONSTANȚA

București — *Bd. Republicii nr. 150*
Maria Rosetti — *Str. Maria Rosetti nr. 26*
Colentina-Pod — *Șos. 30 Decembrie nr. 25*

STAȚII DE BENZINĂ ÎN DIRECȚIA BUCUREȘTI—CĂLĂRAȘI

Scaune — *Str. Scaune nr. 3*
Călărași — *Calea Călărași (colț cu Str. Mircea Vodă)*
Dimitrov — *Bd. Dimitrov (colț cu Șos. Mihai Bravul)*
Stadion — *Șos. Iancului (colț cu Șos. Pantelimon)*

STAȚII DE BENZINĂ ÎN DIRECȚIA BUCUREȘTI—ALEXANDRIA—ROȘIORI

11 Iunie — *Str. 11 Iunie (colț cu Bd. G. Coșbuc)*
Alexandria — *Șos. Alexandria, km. 7*
Giurgiu — *Calea Rahovei nr. 206*

STAȚII DE BENZINĂ ÎN DIRECȚIA ALEXANDRIA—GIURGIU—OLTENIȚA

Mihai Vodă — *Piața Mihai Vodă*
V. Pârvan — *Bd. Gh. Gheorghiu-Dej (colț cu Str. V. Pârvan)*
Progresului — *Șos. Giurgiului nr. 172*
Berceni — *Șos. Berceni (colț cu Șos. Olteniței)*
STAȚIILE Piața Unirii, Lido, Băneasa-Service, Băneasa II, București, Chitila, Alexandria funcționează zilnic între orele 0 și 24 (inclusiv duminicile și sărbătorile); stația **Snagov** funcționează zilnic între orele 7—12 și 16—19; toate celelalte — între orele 6—22.

STAȚII AUTO-SERVICE

Bulevardul Magheru nr. 6—8, tel. 11.91.71 — **„CICLOP"** **(52-K.9)**
Bulevardul Aerogării nr. 38, tel. 18.10.80
Calea Floreasca nr. 234, tel. 12.51.88
Șoseaua Giurgiului nr. 78, tel. 23.94.05
Strada Buzești nr. 78, tel. 15.18.58
Bulevardul N. Titulescu nr. 96, tel. 17.57.33
Calea Dorobanților nr. 85, tel. 12.28.56
Calea Dudești nr. 159, tel. 22.02.39

ȘTRANDURI

Floreasca I — *Șos. Nordului* (Lacul Floreasca), *tel. 17.18.47*
Floreasca II — *Calea Floreasca* (Lacul Floreasca), *tel. 11.18.89*
I.C.A.B.-Băneasa — *Șos. București-Ploiești* (Lacul Băneasa)
I.C.A.B.-Tei — *Bd. Lacul Tei, tel. 12.60.63*
IZVOR — *Str. Dr. Staicovici nr. 44, tel. 37.19.07*
Lido — *Bd. G-ral Magheru nr. 5—7, tel. 14.49.30* **(48-K.9)**
Mogoșoaia — *Șos. București-Buftea* (lacul Mogoșoaia)
Tineretului — *Aleea Ștrandului Nr. 1, tel. 17.39.25*

TEATRE

Opera Română — *Bd. Gh. Gheorghiu-Dej nr. 70, tel. 14.69.88, Agenția de bilete — Calea Victoriei nr. 40, tel. 16.48.20* **(33-H.10)**
Teatrul de Operetă — *Splaiul Independenței nr. 1, tel. 14.80.11* **(141-K.11)**
Teatrul Național „I. L. Caragiale"

Sala nouă — *Bd. N. Bălcescu nr. 2, tel. 16.75.17* **(27-K.10)**
Sala „Comedia" — *Pasajul Comedia, Calea Victoriei nr. 42, tel. 14.71.71* **(81-K.10)**
Sala „Studio" — *Piața Amzei nr. 13, tel. 15.15.53* **(82-K.9)**
Agenția de bilete — Str. Academiei nr. 15, tel. 14.71.71
Teatrul de comedie — *Str. Mândinești nr. 2, tel. 13.94.36 (Informații), 16.64.60 (Casa de bilete)* **(28-K.11)**
Agenția de bilete — Calea Victoriei nr. 56, tel. 16.79.77
Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra" — *Bd. Schitu Măgureanu nr. 1. Casa de bilete: tel. 14.60.60* **(87-I.10)**
Sala „Studio" — *Str. Al. Sahia nr. 76, A, tel. 12.74.50*
Agenția de bilete — Calea Victoriei nr. 56, tel. 16.79.77
Teatrul Mic — *Str. C. Mille nr. 16, tel. 15.65.88 (Informații), 14.70.81 Casa de bilete* **(88-K.10)**
Teatrul „C. Nottara" — *Bd. Magheru nr. 20, tel. 15.93.02 și 14.19.05* **(89-K.9)**
Teatrul Giulești — *Calea Giulești nr. 16, tel. 18.04.85 și 17.11.51* **(83-F.7)**
Agenția de bilete — Calea Victoriei nr. 40, tel. 14.72.34
Teatrul „Barbu Delavrancea" — *Șos. Ștefan cel Mare nr. 34, tel. 12.94.23 (Informații și Casa de bilete)*
Teatrul Evreiesc de Stat — *Str. Iuliu Baraș nr. 15 tel. 21.36.71* **(84-L.11)**
Grădina de vară — *Str. Mircea Vodă nr. 5*
Teatrul „Ion Creangă" — *Str. G-ral E. Grigorescu nr. 24, tel. 12.85.56*
Studioul Institutului de Artă Teatrală și Cinematografică „I. L. Caragiale" *Str. 30 Decembrie nr. 9, tel. 15.72.59*
Teatrul satiric muzical „Constantin Tănase"
Sala „Savoy" — *Calea Victoriei nr. 33—35, tel. 14.64.37 și Casa de bilete — 15.56.78* **(85-K.10)**
Sala „Victoria" — *Calea Victoriei nr. 174. Casa de bilete: tel. 15.04.18*
Grădina de vară „Boema" — *Str. C. A. Rosetti nr. 6 (Informații: 15.56.78)*
Teatrul „Țăndărică" — *Calea Victoriei nr. 50, tel. 15.23.77*
Sala *din Str. Academiei nr. 28—30, tel. 16.14.92*
Teatrul de estradă „Ion Vasilescu" — *Șos. Ștefan cel Mare nr. 34, tel. 12.27.45*
Ansamblul artistic „Rapsodia Română" — *Str. Lipscani nr. 53, tel. 13.13.00*
Circul „Globus" — *Aleea Circului nr. 2, tel. 11.01.20, 12.28.79 (Informații), 12.82.72 (Casa de bilete)* **(86-L.7)**
Teatrul de vară „N. Bălcescu" — *Bd. Bucureștii-Noi nr. 107, tel. 17.24.31*
Teatrul de vară din Parcul de Cultură și Sport „23 August" — *Str. arh. Hirjeu nr. 57* (din Bd. Muncii), *tel. 21.47.87*
Teatrul de vară din Parcul de Cultură și Odihnă „Herăstrău" — *Șos. Kiseleff* (Arcul de triumf), *tel. 17.62.20*
Arenele Libertății — *Str. Candiano Popescu nr. 4, tel. 23.35.75* **(59-I.13)**

CÎTEVA TELEFOANE IMPORTANTE

02 Deranjamente telefonice
03 Informaţii telefonice
04 Servicii interioare ale P.T.T.R.
05 Prestaţii speciale: *ora exactă, apel la ora prestabilită, starea vremii, rezultate la manifestări sportive, de la tragerile Loto-Pronosport şi C.E.C., farmacii de serviciu noaptea, informaţii privind adresele şi specializarea policlinicilor şi medicilor pentru consultaţii la domiciliu, programele cultural-sportive ale zilei, diverse mesaje în capitală.*
06 Salvarea (urgenţe, accidente)
07 Serviciul pentru obţinerea convorbirilor cu străinătatea.
08 Pompierii
09 Serviciul pentru obţinerea convorbirilor interurbane.
11.18.90 şi **11.38.00**: Serviciul pentru telegrame telefonate.
14.70.45: Serviciul de relaţii în legătură cu nomenclatorul şi poziţia străzilor oraşului.
12.02.40 şi **12.03.86**: Serviciul de comenzi de taximetre şi furgonete.
15.00.60: ARIA (Asociaţia română de impresariat artistic) — *informaţii*
14.73.44: Agenţia de voiaj C.F.R.—Nord *(Calea Griviţei nr. 130)*
14.65.69: Agenţia de voiaj C.F.R. *(Calea Victoriei nr. 2)*
17.20.30: şi **17.20.38**: Gara de Nord — informaţii
15.12.54: Agenţia TAROM — *curse interne*
16.33.46: Agenţia TAROM — *curse externe*
33.00.30: Aeroportul Băneasa — *informaţii*
33.31.37: Aeroportul Otopeni — *informaţii*
12.12.12 — Salvarea *(Serviciul judeţului Ilfov)*
16.20.40: Inspectoratul miliţiei municipiului Bucureşti — *centrala telefonică*
22.22.22: Inspectoratul miliţiei municipiului Bucureşti — *sesizări urgente*
15.41.85: Asistenţă tehnică Automobil Club Român
12.23.42: Auto-depanări urgente „Ciclop“
12.01.61: Auto-service „Dacia“

Arcul
de triumf

P
4-B
5386

Biblioteca centrală universitară

Ateneul Român

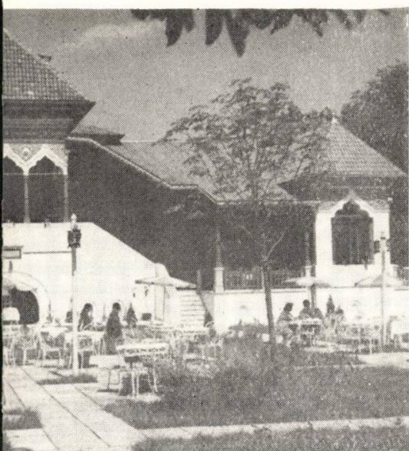

Biserica Kreţulescu în ansamblu blocurilor din jur

Biserica
Stravop
←

„Bufetul“
restaurant
cu grădină de vară

Bulevardul
Gral. Magheru

„Carul cu bere“
(restaurant și berărie)

Casa Centrală
a Armatei

Circul „Globus"

Complexul sportiv
„Floreasca".
Sala de sporturi

Complexul sportiv
„23 August".
Stadionul

În cartierul
Drumul Taberii

În cartierul
Floreasca

Facultatea
de Drept

Facultatea
de Medicină

Gara
de Nord
(vedere
de ansamblu)

Grădina Cişmigiu.
Rotonda
scriitorilor

Hotelul
„Ambasador“

Hotelul „Lido“

Hotelul „Intercontinental“ →

Hotelul „Athénée Palace“

Hotelul „Nord“

Institutul Politehnic.
Noua clădire
din cartierul
Grozăvești

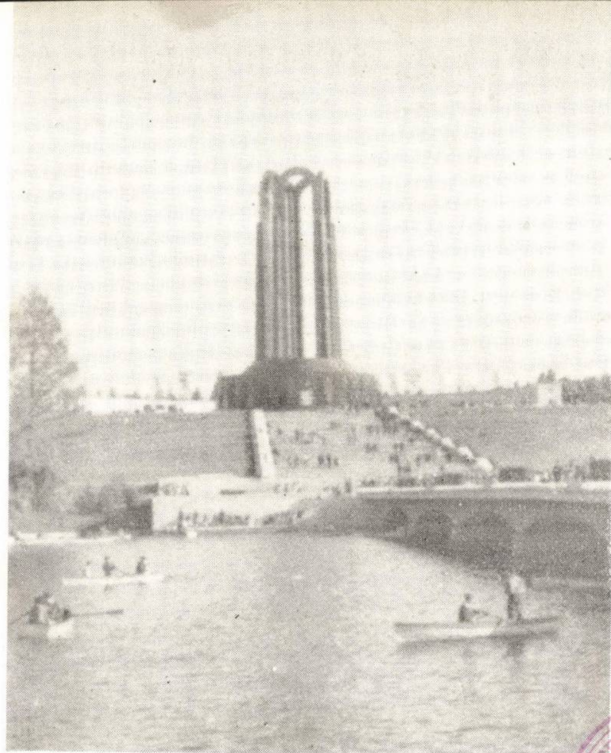
Mănăstirea
Antim
→

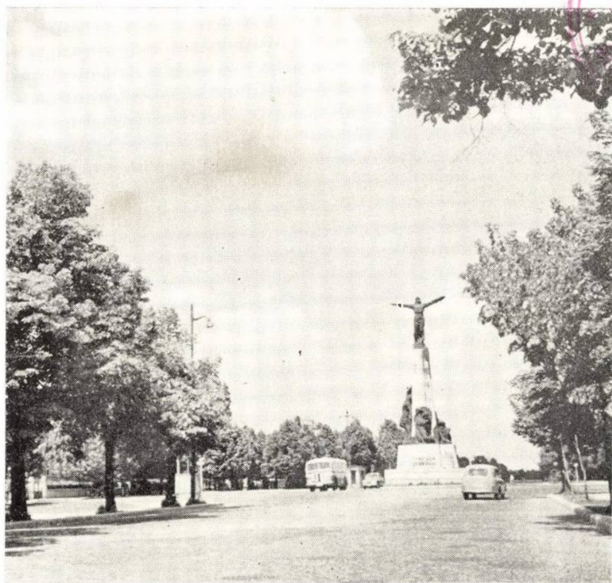

Ministerul Turismului
(la parter,
Oficiul Național de
Turism „Carpați")

Monumentul
eroilor luptei pentru
libertatea poporului
şi a patriei,
pentru
socialism
(Parcul
Libertăţii)

Monumentul
aviatorilor

Monumentul
eroilor patriei
(în fața Academiei Militare)

Muzeul de artă
al Republicii
Socialiste România

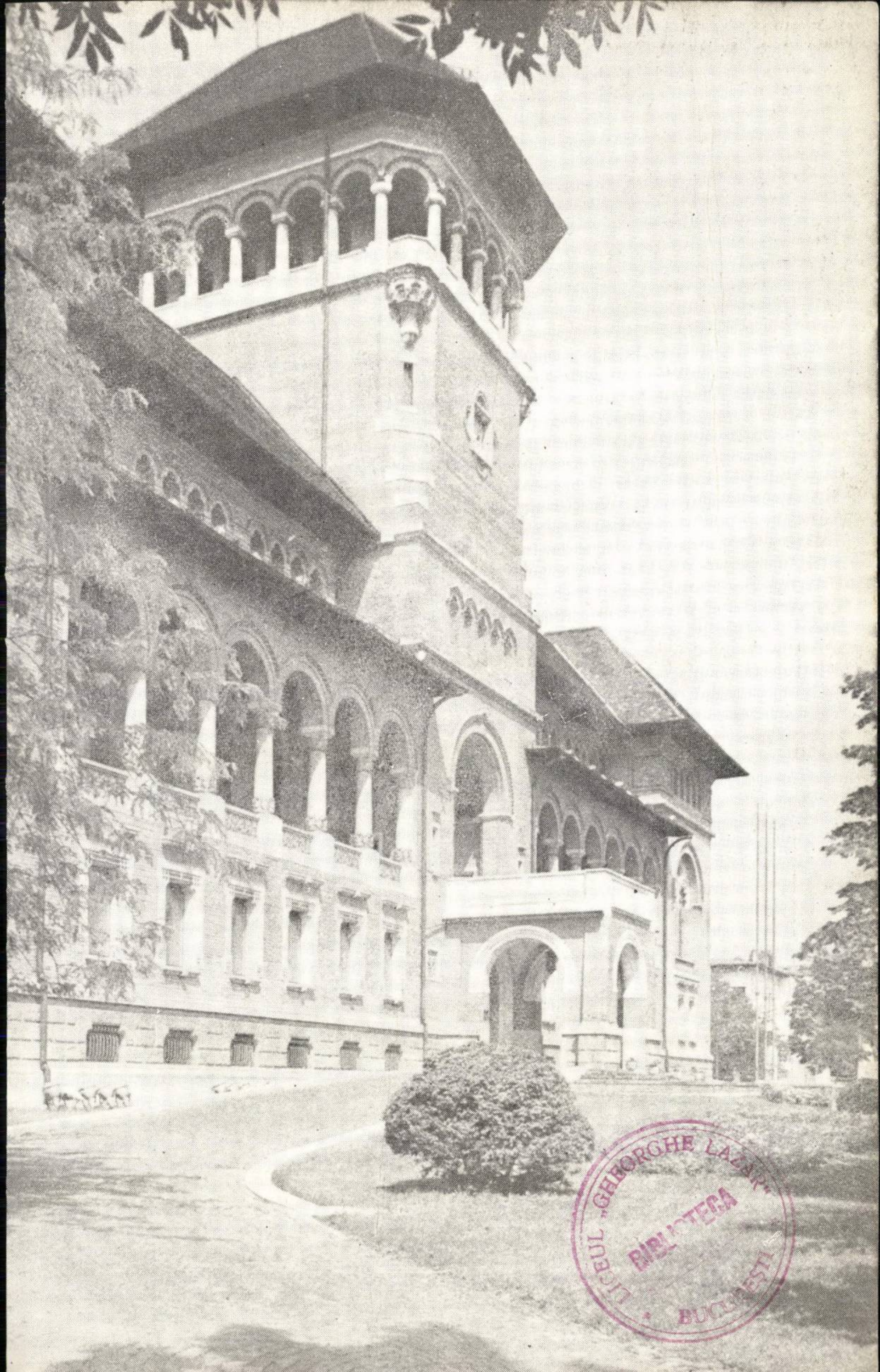
Muzeul „George Enescu"

Muzeul
de istorie
a municipiului
București

Muzeul
de istorie
a Partidului
Comunist,
a mișcării
revoluționare
și democratice
din România
→

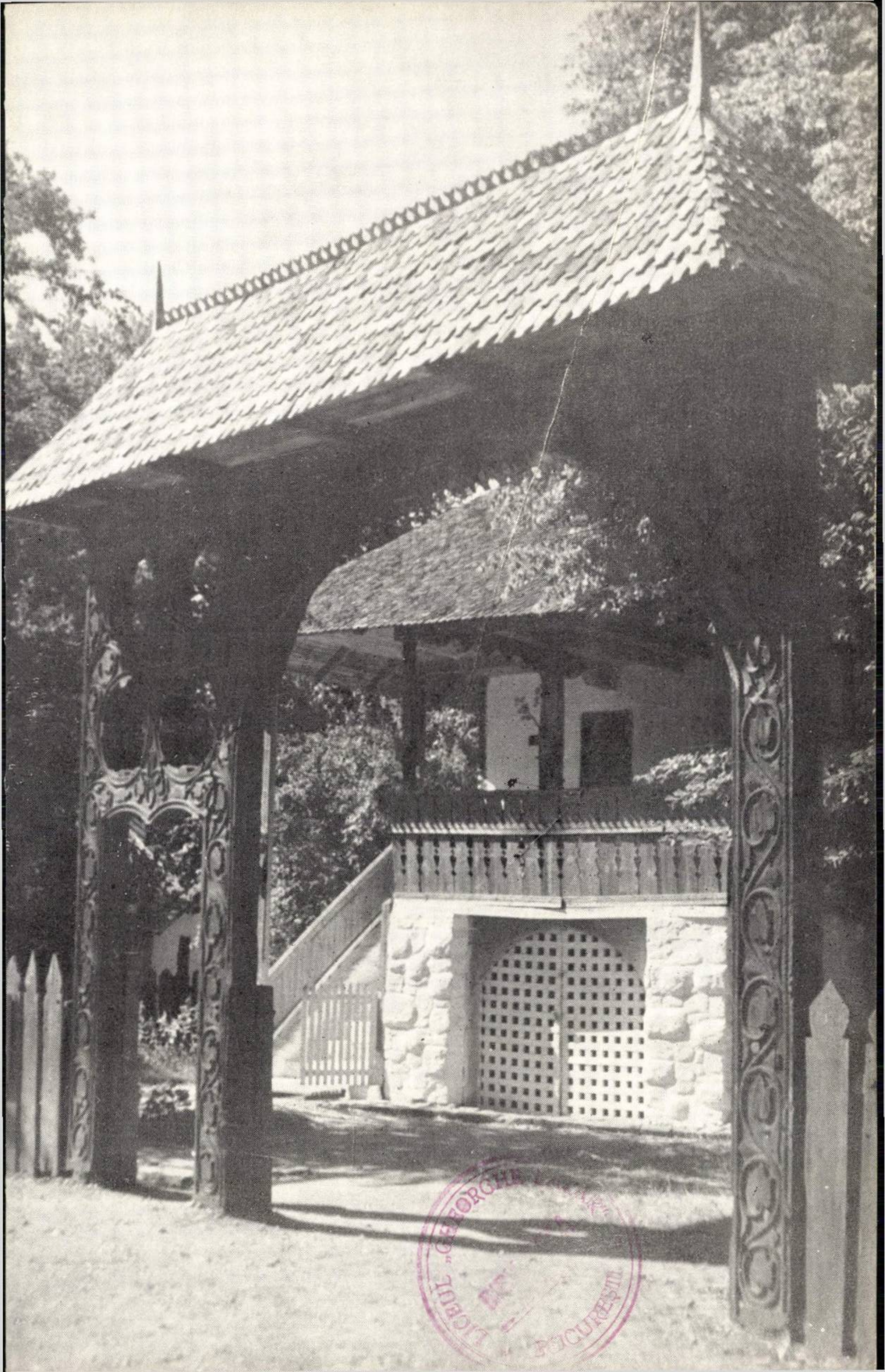
Muzeul
de istorie
naturală
„Grigore Antipa“

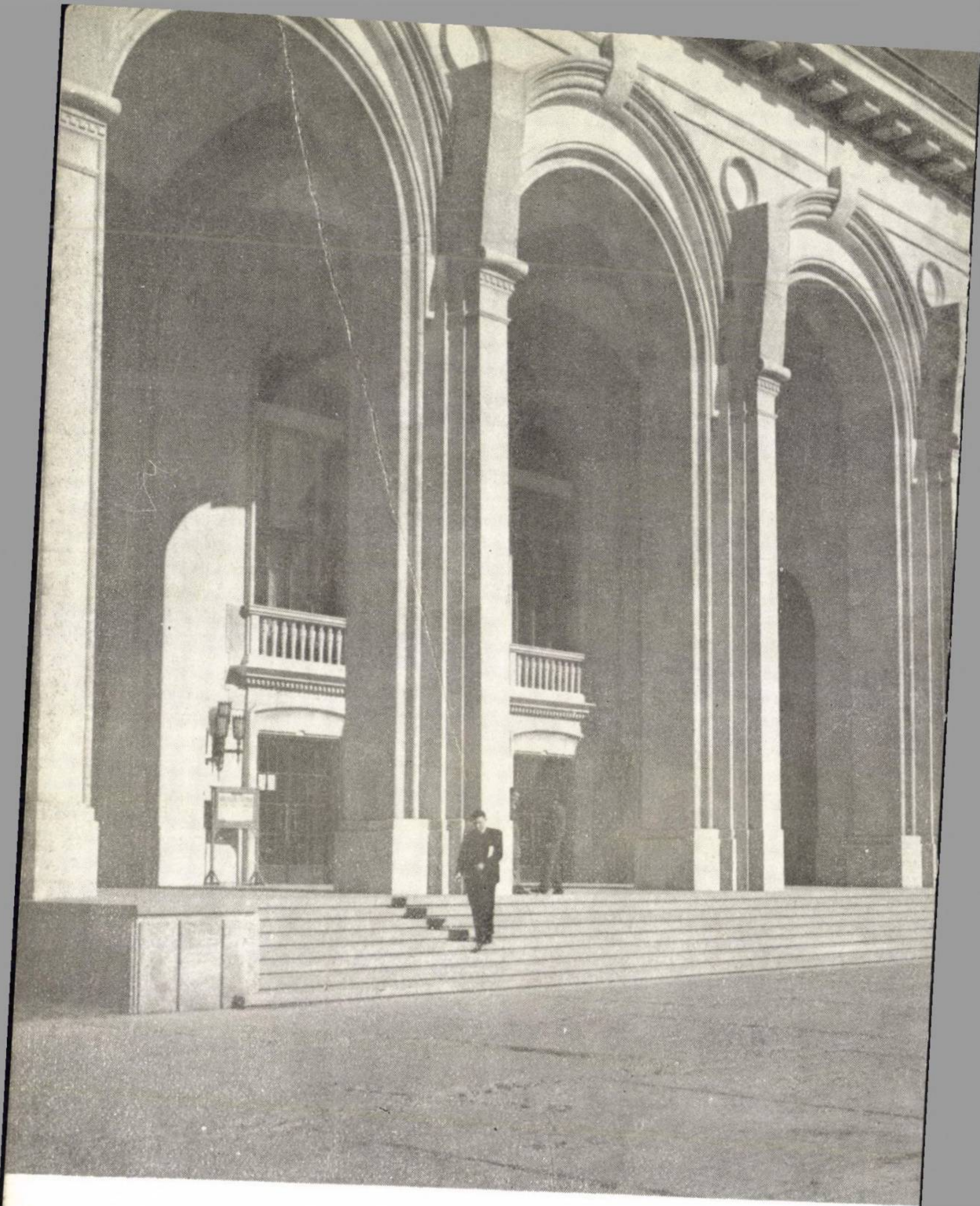

Muzeul de istorie
al R.S.R.
(fostul Palat al Poştelor)

Muzeul satului
→

Opera Română.
Intrarea

Palatul
asei de Economii
și Consemnațiuni
(CEC)

Palatul
„Casa Scînteii“
(în prim plan
statuia
lui V. I. Lenin)

Palatul
Marii Adunări
Naționale

Palatul
pionierilor

Palatul
Consiliului de miniștri

Palatul
Consiliului popular
al municipiului
București

Palatul
Republicii Socialiste România
(sediul Consiliului de Stat)
←

Palatul
sediului Comitetului Central
al Partidului Comunist Român
←

Piața Palatului
(în stînga
Sala Palatului R.S.R.)
←

Parcul de cultură și odihnă
„Herăstrău"
(vedere de pe terasa
restaurantului „Pescăruș")

Pavilionul central
de expoziții al tîrgului
internațional București

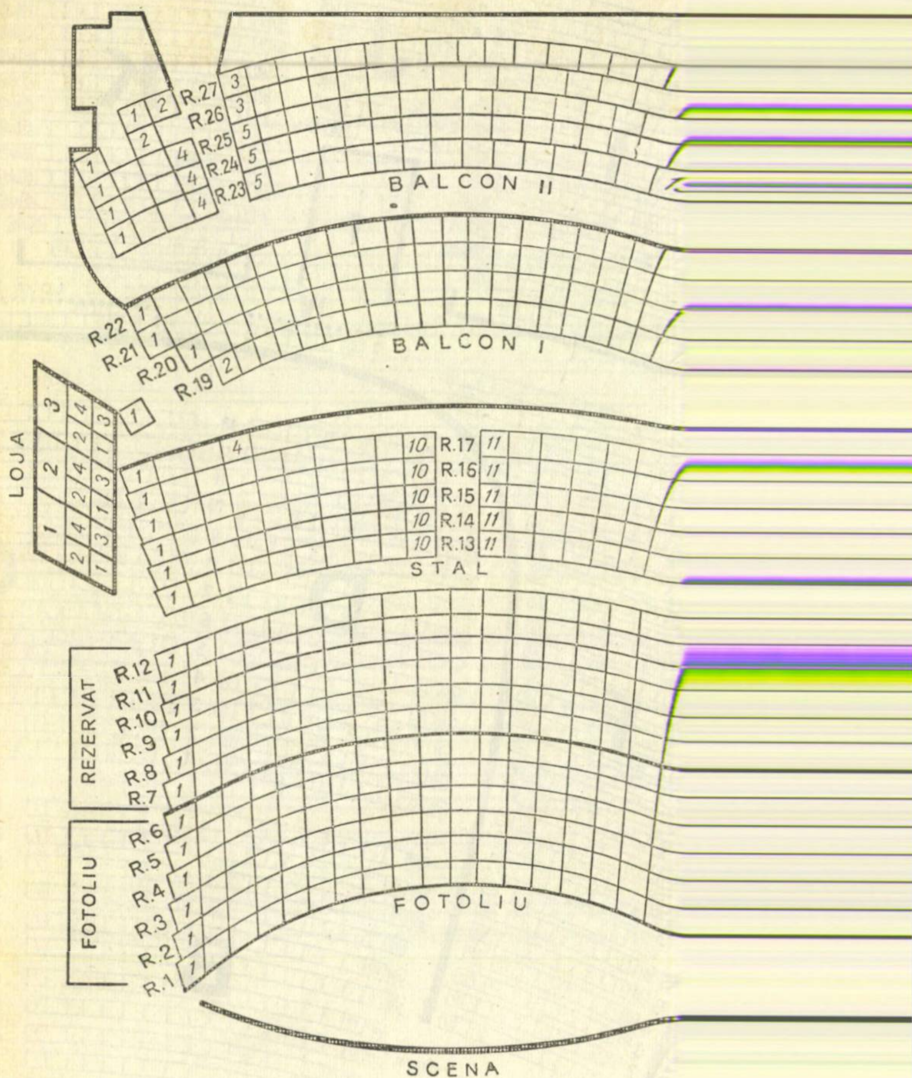

În cartierul
Titan

Clădirea
Universităţii
din piaţa cu acelaşi nume
(în dreapta
statuia lui Mihai Viteazul)

Palatul
Mogoşoaia

Teatrul Național „I.
Sala „Studio"